

ALAN BAKER :

NEVIDLJIVI ORAO

Naslov izvornika : INVISIBLE EAGLE

The History of Nazi Occultism

First published in Great Britain in 2000 by Virgin Publishing Ltd

Copyright © za hrvatski jezik : DIORAMA, Zagreb, 2004.

Digitalizacija knjige - Equilibrium® 2006

SADRŽAJ :

Zahvale	9
Uvod: Potraga za kartom pakla	11
1. Podrijetlo, krv i priroda	
Mistični korijeni nacional-socijalizma	26
2. Fantastična pretpovijest	
Izgubljena arijska domovina	66
3. Zastrašujuća snaga	
Društvo Vril	88
4. Fantomsko kraljevstvo	
Veza između nacista i Tibeta	104
5. Talisman pobjede	
Longinovo koplje	121
6. Obično ludilo	
Heinrich Himmler i SS	137
7. Tajna u središtu svijeta	
Nacistička kozmologija i vjerovanje u šuplju Zemlju	153
8. Nebeski Reich	
Nacistički leteći diskovi	193
9. Nevidljivi orao	
Glasine o opstanku nacista	234
Zaključak: "mit-mašina"	
Nacistički okultizam - istina i mašta	273

Povijest, za razliku od povjesničara, nije razumna.

Luis Powels i Jacques Bergier

"Ja sam skeptik."

"Ne, ti si samo nepovjerljiv, sumnjičavac, a to je nešto drugo."

Umberto Eco, *Foucaultovo njihalo*

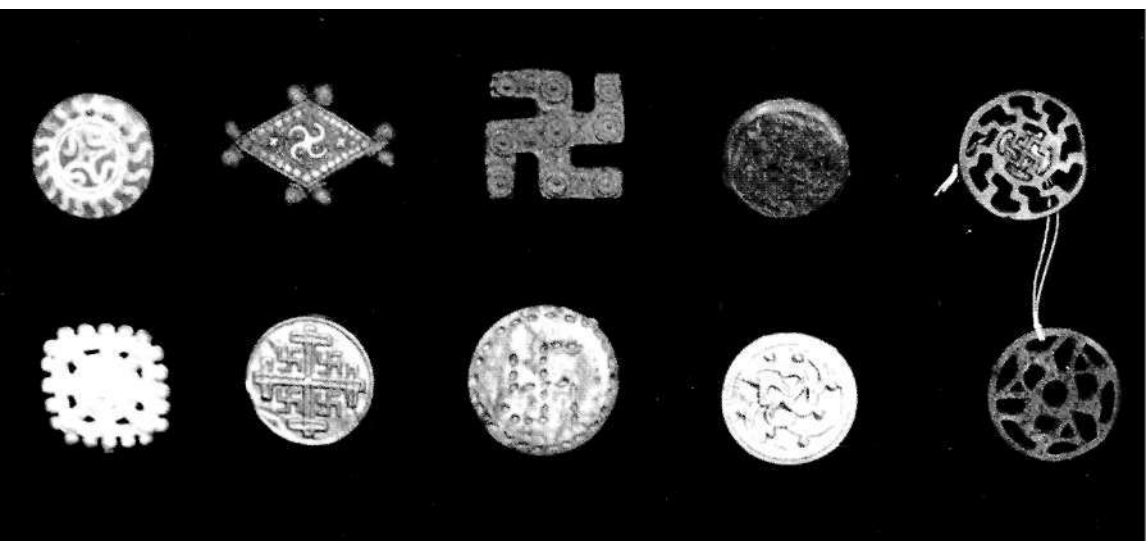
**Ova knjiga posvećena je Ianu Fairweatheru,
starom prijatelju i odbjeglom kolegi**

Gospođa Blavatsky (1831-1891),
osnivačica Teozofskog društva
(*Fortean Picture Library*)

Thule-Gesellschaft
(*David Hatcher Childress*)

Plastične značke u obliku svastika. Svaka predstavlja jedan od načina na koji se
svastika upotrebljavala u drevno doba - koje je osobito zanimalo Himmlera
(*Robin Lumsden*)

A. Hakenkreuz

B. Sonnenrad

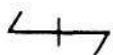
C. Sig-Rune

D. Ger-Rune

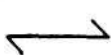
E. Wolfsangel

F. Wolfsangel
(variant)

G. Opfer-Rune

H. Eif-Rune

I. Leben-Rune

J. Toten-Rune

K. Tyr-Rune

L. Heilszeichen

M. Hagall-Rune

N. Odal-Rune

Iznad: Karl-Maria Wiligut-Weisthor, 1936.
(Kreismuseum Wewelsburg)

Ispod: Ovaj oklop od hras-
tovine na kojemu su urezani
simboli runa, bio
je karakterističan
ukras na zidovi-
ma u zamku
Wewelsberg
(Robin
Lumsden)

Iznad: Runski simboli SS-a. Cjelovit vodič kroz runske
simbole SS-ovaca, nalazi se u knjizi Robina Lumsdena,
Himmler's Black Order 1923-1945 (Sutton Publishing)

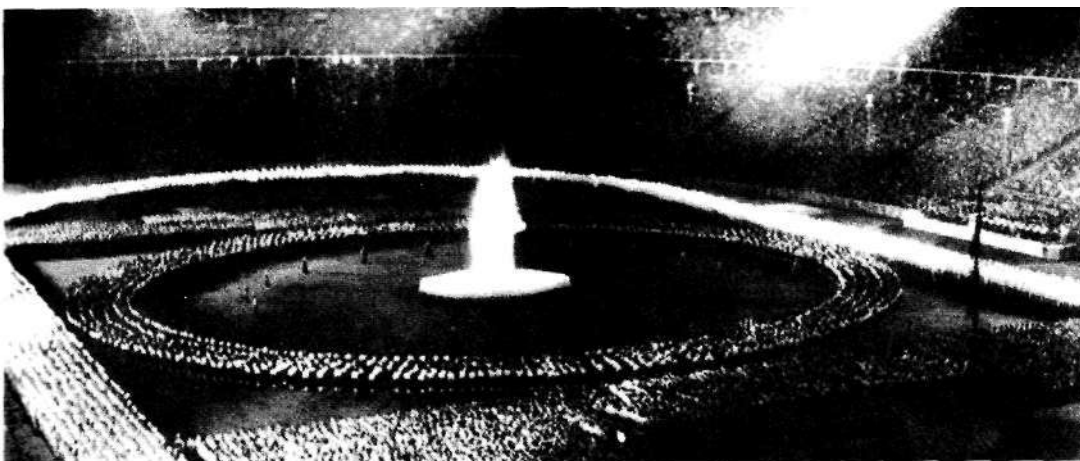

"Totenkopf" ili prsten s mrtvačkom glavom,
na kojemu su urezani različiti runski simboli
(Robin Lumsden)

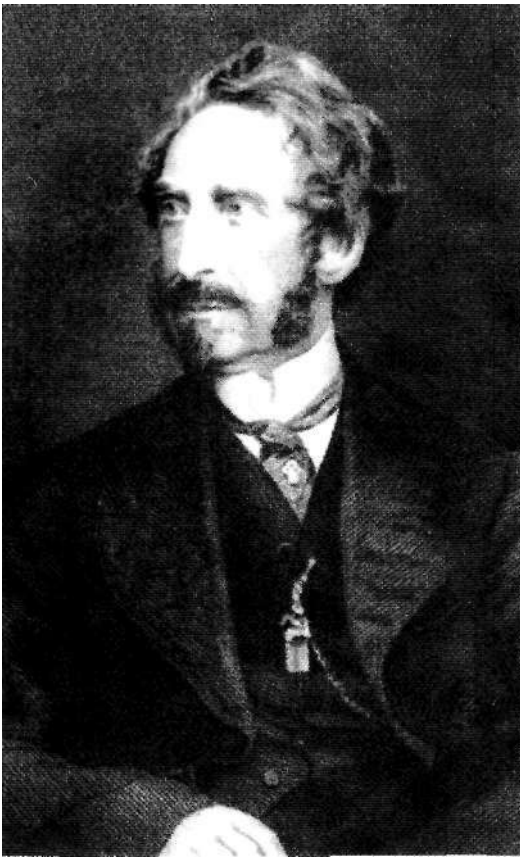
Iznad: Externsteine u Teutoburger Waldu pokraj Paderborna, Njemačka - mjesto koje ima veliki mitski značaj u arijskoj povijesti (*Karl Aarsleff/Fordean Picture Library*)

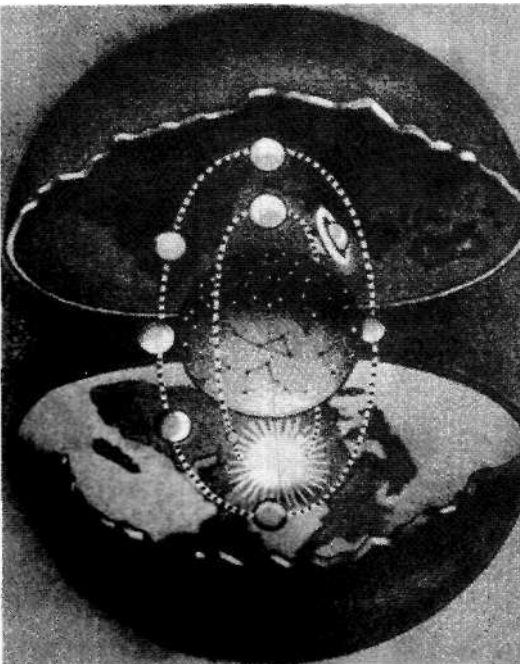
Iznad: Pseudo-poganska solsticijska svečanost održana na berlinskom Olimpijskom stadionu 1937., pod sponzorstvom SS-a (*Robin Lumsden*)

Desno: Hitler na ceremoniji "krvave zastave". Jedna od značajki nacističkih skupova bilo je posvećenje novih zastava. To je uvijek činio Hitler, pri čemu je u ruci držao rub zastave, koji je spojio sa zastavom, koja je trebala biti posvećena. Potom se rukovao s višim časnikom pratnje, u ovom slučaju sa Standartenführerom S.A.-a (*The Trustees of the Imperial War Museum, London*)

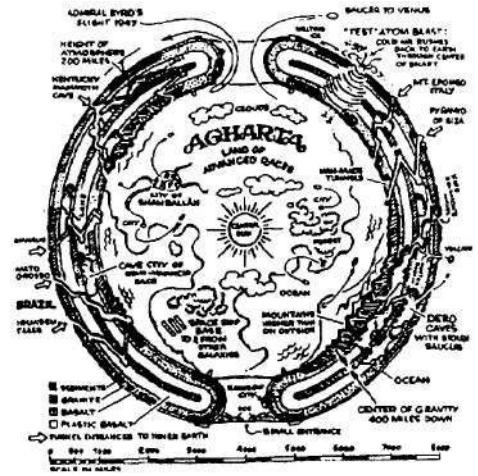
Edward G. L. Bulwer-Lytton (1803-1873), autor knjige *The Corning Race* (*Mary Evans Picture Library*)

Atlantis... Lemurica!

Serija senzacionalističkih romana *Hidden World*, pisca znanstvene fantastike Richarda Shavera (*Fortean Picture Library*)

Iznad: Karta mitских zemalja Agharte i Shambale (*SpiritWeb*)

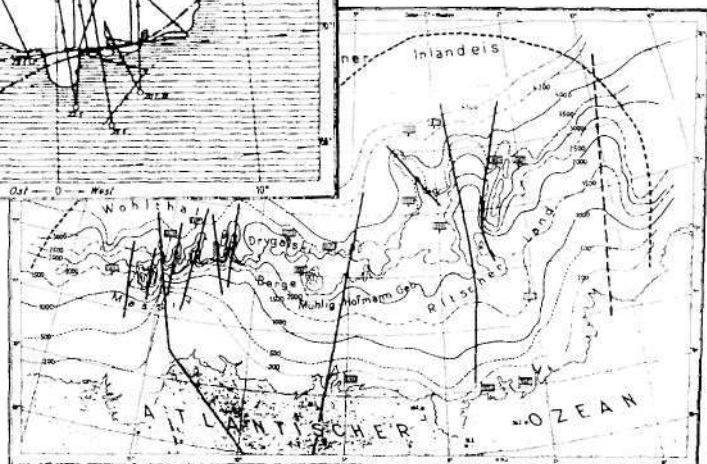
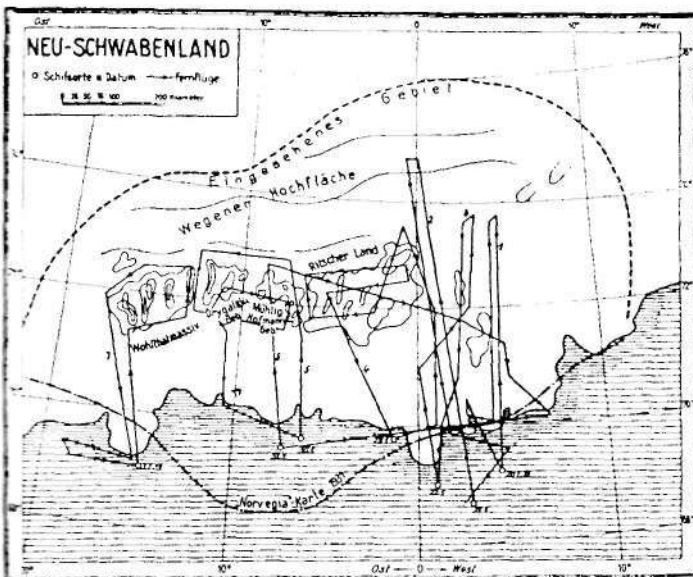
Lijevo: Crtež "šuplje Zemlje" njemačkog znanstvenika Neuperta iz 1935. (*Mary Evans Picture Library*)

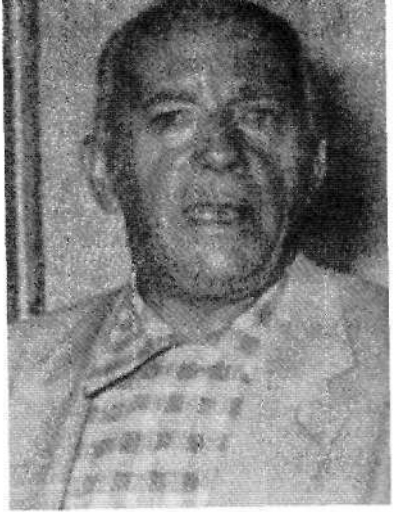
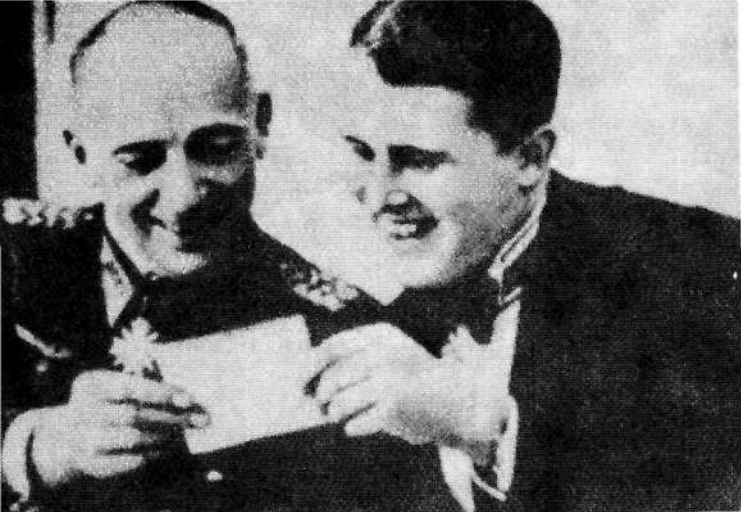
Lijevo: Kontra-admiral Richard Evelyn Byrd (1888-1957) preletio je iznad Južnoga pola 29. studenog 1929. s tri druga i svojim terijerom, Igloom (Fortean Picture Library)

Iznad: Oznaka Deutsche Antarktische Expedition 1938/9. (David Hatcher Childress)

Topografski prikaz Antarktika koji su izradili nacisti (David Hatcher Childress)

Gore lijevo: Raketni zapovjednik u doba nacističke Njemačke, Walter Dornberger (slijeva) s Wernerom von Braunom 1944.

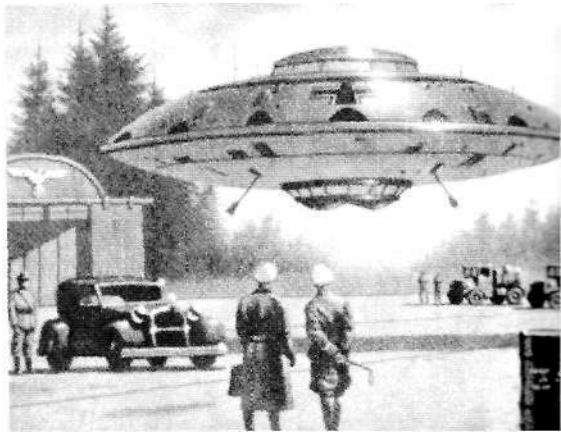
(David Hatcher Childress)

Gore desno: Dornberger 1945. nakon ulaska u SAD u sklopu projekta "Paperclip". Poslije je radio kao viši upravitelj "Bell Aerosystems Division of Textron" *(David Hatcher Childress)*

Lijevo: Viktor Schaubberger (1885-1958), austrijski izumitelj brojnih "letećih diskova", koji je nakon rata navodno radio na super-tajnom projektu u Texasu. Na samrtnoj postelji neprestano je ponavljao riječi: "Uzeli su mi sve. Više ne posjedujem ni sebe." *(David Hatcher Childress)*

Lijevo dolje: Umjetnikov prikaz Schrieverova letećeg diska (© Lee Krystek 1998)

Dolje desno: Umjetnikov prikaz Bellonzo Schriever-Miethe Diska (© James H. Nichols 1991)

Zahvale

Veoma se zahvaljujem za dano dopuštenje za uporabu navoda iz sljedećih objavljenih materijala:

The Corning Race, E. G. E. Bulwera Lyttona, u izdanju Sutton Publishing, Stroud, Gloucestershire, 1995.

Survival, Joscelyn Godwin, u izdanju Thames and Hudson, London, 1993.

The Occult Roots of Nazism Nicholasa Goodrick-Clarkea, u izd. I. B. Tauris & Co., London, 1985.

Izvadak iz: *PROJEKT UFO* © 1995. W. A. Harbinson. Prvo izdanje - Bantam Ltd, ponovno objavljeno uz dopuštenje autora.

Trevor Ravenscroft: *The Spear of Destiny* (York Beach, ME: Samuel Weiser, 1982). Materijal upotrijebljen uz dopuštenje.

The Secret Doctrine, Helena Petrovna Blavatsky, u izd. Theosophical University Press, Pasadena, Kalifornija, 1999.

Psychic Dictatorship in the USA, Alex Constantine, u izd. Feral House, 2532 Lincoln Blvd. #359, Venice, CA 90291.

The Making of Adolf Hitler: The Birth and Rise of Nazism, Eugene Davidson, u izd. University of Missouri Press, 1997.

Casebook on Alternative 3, Jim Keith, u izd. IllumiNet Press, Lilburn, Georgia, 1994.

Shambhala, Nicholas Roerich, u izd. Nicholas Roerich Museum, New York, 1978.

The Last Days of Hitler, Hugh Trevor-Roper, u izd. Macmillan, London, 1995.

Explaining Hitler: The Search For the Origins of His Evil, Ron Rosenbaum, izd. Papermac, London, 1999.

The Face of the Third Reich, Joachim C. Fest, prvo izd. Weidenfeld and Nicholson, 1970.

Hitler and the Occult, Ken Anderson, izd. Prometheus Books, Amherst, New York, 1995.

Usprkos svim naporima da stupimo u kontakt s vlasnicima autorskih prava, radi uporabe dužih navoda, to nismo uspjeli učiniti. Žele li se navedeni vlasnici javiti izdavaču, u budućim izdanjima će im biti iskazana prikladna zahvala.

Isto tako, veoma zahvaljujem svom agentu, Julianu Alexanderu za nezamjenjivu pomoć i savjet, koju mi je pružio u ove posljednje dvije i pol godine; također i mojim izdavačima u Virgin Publishing, Lorni Russell, koja je omogućila prodaju ove knjige, te Kerri Sharpu, koji je učinio ugodnim putovanje do njezina objavljivanja.

Uvod:

Potraga za kartom pakla

Ova se knjiga bavi jednom od najkontroverznijih ideja s kraja 20. st., koja je toliko bizarna i nevjerojatna da je ozbiljni povjesničari iznova odbacuju kao najveću besmislicu. Jednostavno, ta ideja se sastoji u tome da su sablasna mora nacizma i uništenje koje je ono posijalo svijetom, nastali kao rezultat Hitlerova pokušaja da sa svojim četama, uz pomoć natprirodnih sila zavlada planetom. Stariji čitatelji bi tu ideju mogli odbaciti jer ih možda podsjeća na jezive, ali zabavne okultne trilere Dennisa Wheatleya, kao što je *Strange Conflict (Neobičan sukob)*, koji na senzacionalistički način govori o magijskim obredima nacista. Ostali, imajući na umu strahote koje su počinili nacisti, vjerojatno će se zapanjeno pitati kako se najveća tragedija 20. st. može tako trivijalizirati.

Nedvojbeno je da Treći Reich još i danas duboko utječe na um ljudi, a još uvijek se burno raspravlja o razlogu zbog kojeg su u njegovo ime počinjene tako strašne okrutnosti. Još od Hitlerove smrti u *Fuhrerbunkeru* 1945., povjesničari, psiholozi i teolozi su pokušavali shvatiti i objasniti tu nezamislivo izopačenu pojavu kao što je bio nacizam. Jedna od središnjih tema rasprava o Hitleru jest pitanje gdje se on nalazi u polju ljudske prirode. Kako je istaknuo novinar Ron Rosenbaum, samo postojanje toga polja izaziva iznimno neugodno pitanje: "Pripada li Hitler onom nizu masovnih ubojica, koji se može objasniti u okviru istog obrasca, a nalazi se na samome rubu istog polja ljudske prirode, kojeg navodno dijelimo s Jeffreyem Dohmerom i Mahatmom Gandhijem?" Ili je on, pak, nešto posve drugo, nešto što postoji izvan kontinuuma čovječanstva, neko apsolutno, najviše zlo? Teolog Emil Fackenheim vjeruje da Hitlera, s obzirom na surovost njegovih zločina, moramo smatrati predstavnikom

"iskonskog zla", "erupcijom demonizma u povijest". Mislioci poput Fackenheim smatraju da je Hitlerovo zlo nešto što postoji izvan granica uobičajenog ljudskog ponašanja (bez obzira koliko nevjerovatnog). Doista, za njih je ono toliko ekstremno da izlazi iz polja bihevioralne znanosti i ulazi u područje teologije: drugim riječima, pravu prirodu Hitlera može potpuno razumjeti samo Bog.

O industrijaliziranom masovnom ubojstvu koje su počinili nacisti osobito se plodno raspravljalo u drugoj polovici 20. st., i ono je nedvojbeno glavni čimbenik koji je pridonio razvoju onoga što britanski povjesničar Norman Davies naziva "demonološkom opčinjenošću Njemačkom". Ukratko razmotrivši historiografiju Zapadnih sila, Davies je zaključio: "Njemačka je osuđena kao glavni izvor pogubnog imperijalizma koji je uzrokovao Prvi svjetski rat, ali i otrovnog izdanka fašizma, koji je doveo do Drugog svjetskog rata." U poslijeratnom razdoblju, takvo gledište je rezultiralo stvaranjem "Savezničke sheme povijesti", prema kojoj je Zapad predstavljao (kao i danas) stup civilizacije, morala i altruizma. Iako u ovoj knjizi nema mjesta za navođenje mnoštva razloga zbog kojih ta ideja nije točna, s obzirom na našu neprestanu fascinaciju nacistima, gledišta koja su proizašla iz te "savezničke sheme" iznimno su značajna. Davies piše o "Ideologiji 'antifašizma', prema kojoj je Drugi svjetski rat, koji je trajao od 1939.-45., predstavljao 'Rat protiv fašizma' i konačnu pobjedu Dobra nad Zlom."⁴ S obzirom na to, razumljivo je kako su se ti značajni događaji (od kojih nas dijeli samo 55 godina) toliko duboko zadržali u svijesti javnosti.

Dok su se povjesničari uglavnom bavili bitnim gospodarskim, društvenim i povijesnim čimbenicima koji su oblikovali nacističku ideologiju, manje pozornosti se pridavalo opčinjenošću nacista tajanstvenim i ezoteričnim vjerskim sustavima, iako su oni nedvojbeno utjecali na Hitlera i tvorce nacionalsocijalizma neposredno prije i tijekom Drugog svjetskog rata. Prema tome, svrha ove knjige jest da pokuša smisleno objasniti iracionalna i mračna područja nacističkog okultizma i pseudo-znanosti, kao i neobičnu snagu kojom su privlačili svoje sljedbenike.

S obzirom na ljudsku sposobnost stvaranja mitova, možda ne iznenađuje da je tijekom posljednjih desetljeća, poznata povijest Trećeg Reicha utjecala na nastanak ideje da su nacisti, doslovno, komuni-

cirali sa zlom, nadljudskom inteligencijom, koja je odabrala Hitlera i druge visoke državnike Reicha kao živo sredstvo putem kojih će utjecati na čovječanstvo. U ovoj knjizi ćemo vidjeti da su intelektualni tvorci nacional-socijalizma, izrazito antisemitski orijentirani pangermanisti i volkisch-nacionalisti poput Guida von Lista, Jorga Lanza von Liebenfelsa i Rudolfa von Sebottendorffa, gajili duboko zanimanje za okultizam, teozofiju i ideju o Atlantidi kao izgubljenoj arijskoj civilizaciji, kao i za magijske moći utjelovljene u samoj krvi rasno čistih Nijemaca. No, činjenica je i da su Hitlerovi najbliži sljedbenici prakticirali okultne znanosti, kao što je astrologija. Okultizam je odigrao važnu ulogu u stvaranju i obredima SS-a, a povijesna je činjenica da su nacisti bili sljedbenici iskrivljenih kozmoloških teorija, kao što je Horbigerova ideja o svjetskom ledu (koja im je omogućila da opovrgnu teorije židova Alberta Einsteina).

U desetljećima nakon rata, neki povjesničari su u nacističkom okultizmu vidjeli dokaz potpune iracionalnosti Trećeg Reicha, kao i korisnu lekciju o snazi kojom mit može utjecati na ljudski um. Naravno, takvo stajalište se temelji na činjenici da okultizam (bez obzira koliko je on značajan u povijesti ljudske potrage za razumijevanjem) *nije* ispravan način za objašnjenje prirode Svemira. Međutim, ideje, vjerovanja, nazori i djela s kojima ćemo se susresti u ovoj knjizi, zasnivaju se na sasvim suprotnoj ideji - da je okultizam pravi i koristan sustav za razumijevanje djelovanja Prirode i preuzimanje kontrole nad njom.

Prihvatimo li Fackenheimovu teoriju da Hitler predstavlja "erupciju demonizma u povijesti", koju može potpuno razumjeti samo Bog, te primijenimo li je na temu o nacističkom okultizmu, shvatit ćemo da su raznovrsne tvrdnje o okultnoj moći nacista bile neizbježne. Možemo lako zamisliti kako su razmišljali autori tih tvrdnji: Treći Reich je bio najstrašnija zabluda u povijesti čovječanstva, najveća katastrofa čak i prema našim uobičajeno krvavim standardima. Kako se on mogao dogoditi? Ako je Hitler bio iskonski zao, *zašto* je to bio? Što je to u njegovu umu, u njegovoj prirodi, osnovnim svojstvima i postupcima, što ga odvodi izvan kontinuuma ljudskog ponašanja i smješta na razinu apsolutnog, što može razumjeti samo stvoritelj Svemira? Prelazi li njegovo zlo doista granice ljudskoga, je li moguće da se i *izvor* tog zla nalazi izvan svega što je ljudsko?

S obzirom na nezamislivu okrutnost nacističkih zločina, ideja da postoji zlo koje prelazi granice čovječanstva (*kozmičko zlo*) i da su vodeći nacisti doista pokušali stupiti u vezu s nadljudskim bićima kako bi zavladaali svijetom i stvorili arijsku nad-rasu, može se činiti krajnje neukusnom i ponižavajućom za sjećanja onih koji su patili i poginuli pod Hitlerovom tiranijom. Ta je ideja nedvojbeno neugodna i, kako ističe britanski autor Joscelyn Godwin, ulazi u "zonu sumraka između zbilje i mašte: najplodnije područje za njegovanje mitoloških slika i njihovo usađivanje u kolektivnu maštu." Međutim, ideja o stvarnoj okultnoj moći nacista upravo iz tog razloga zahtijeva našu pozornost: ona je postala bitan (iako neželjen) aspekt povijesti Drugog svjetskog rata i druge polovice 20. st.

U ovome trenutku moram obrazložiti zašto sam odlučio napisati ovu knjigu. Ideja o nacističkom okultizmu toliko je snažna da sam je smatrao neophodnim istražiti - osobito s obzirom na činjenicu da se čovječanstvo, više ili manje netaknuto, nalazi na pragu novog tisućljeća. Kako se približava 2000. godina, ljudska kultura se nalazi u iznimno zanimljivom položaju, koji se možda najbolje opisati riječima britanskog pisca Thomasa De Quinceya, da je sadašnjost stjecište dviju vječnosti - prošlosti i budućnosti. I dok sa znatiželjom, nadom i izvjesnim strahom, ulazimo u novo stoljeće i tisućljeće, osvrnut ćemo se i tisuću godina unatrag, prema onome što smo ostavili iza sebe, a osobito u stoljeće koje upravo završava - i koje je nedvojbeno bilo najkrvavije i najnasilnije, no istodobno, više od svih drugih u povijesti naše vrste, obilježeno velikim znanstvenim otkrićima i napretkom. Ipak, usprkos obilju znanstvenih i tehnoloških otkrića, koja su nas dovela do ove točke naše povijesti, ne možemo sigurno tvrditi da je znanost pobijedila nad mitologijom. Na izvjestan način, to je nedvojbeno loše: ljudska bića nisu strojevi, a svjetska kultura koja se isključivo temelji na krutim znanstvenim načelima, nesnošljiva je prema ljudskoj prirodi, oduševljenoj duhovnošću, mitologijom i misterijima.

Međutim, ta prirođena potreba ljudi da mitologiziraju može ozbiljno zapriječiti potragu za istinom, osobito onom povijesnom. Kako je rekao britanski povjesničar Hugh Trevor-Roper: "Razum je bespomoćan pred nepopustljivom ljubavi prema mašti." Pri tome je

mislio na takozvani "mit o Hitlerovu opstanku", ideju da Hitler nije umro u berlinskom bunkeru 1945. god., nego da je na neki način uspio pobjeći - prema nekim verzijama, u Južnu Ameriku, na Antarktik, pa čak i u tibetanski samostan. Budući da je bio povjesničar i britanski obavještajac, Trevor-Roper je na nalog tadašnjeg šefa Kontraobavještajne službe u britanskoj zoni Njemačke, Sir Dicka Whitea, dobio zadatak da utvrdi što se dogodilo s Hitlerom. Svoje izvješće je izložio pred Obavještajnim odborom četiriju savezničkih snaga u Berlinu 1. studenog 1945. Ono je nadahnulo stvaranje jedne od najboljih povijesnih knjiga ikada objavljenih, *The Last Days of Hitler* (1947). ("Posljednji Hitlerovi dani"). U toj knjizi Trevor-Roper, izvan svake sumnje, potvrđuje da Hitler nije preživio kraj Drugog svjetskog rata. Bez obzira na to, mit o Hitlerovu preživljavanju i dalje je kolao, osobito u krajnje desničarskim i neonacističkim krugovima, a povremeno ga susrećemo i danas.

Ta mitska epopeja nastala je u nedostatku uvjerljivih podataka. Prema tome mitu, u rujnu 1945. nitko nije sa sigurnošću znao što se dogodilo s Fuhrerom - on je jednostavno nestao. To je izazvalo brojna nagađanja, osobito novinara, da je Hitler na neki način uspio pobjeći iz razrušenog Berlina dok je njegov Tisućugodišnji Reich implodirao na razinu njegova bunkera. Kada je Trevor-Rope konačno dostavio svoje izvješće, u kojemu je pisalo da je Hitler izvršio samoubojstvo i da su sve druge teorije "protuslovne jedinom čvrstom dokazu i nisu potvrđene nikakvim dokazima", ono je za sobom povuklo mnoge kritike. "Kritičari nisu poricali taj dokaz, no i dalje su tvrdili da ipak još uvijek postoji mogućnost da se izbjegne taj konačan zaključak; tvrdili su da spaljeno tijelo nije pripadalo Hitleru nego njegovu 'dvojniku', koji je ondje postavljen u posljednji trenutak..."

Trevor-Roperova tvrdnja da "postoji mogućnost izbjegavanja" zanimljiva je i veoma bitna za ovu knjigu, budući da se ideja o bijegu od konačnog odgovora na to kako su završile Hitlerove strahote, snažno podudara s činjenicom da je Hitler osobno uspio izbjeći ljudsku pravdu izvršivši samoubojstvo. Doista, kako je više komentatora istaknulo, Hitler je uspio pobjeći dva puta: osim što je izbjegao kaznu zbog svojih zločina, izbjegao je i pružiti objašnjenje, kako je pre-

thodno rečeno. Tu našu nemogućnost da na zadovoljavajući način objasnimo Hitlera, Ron Rosenbaum naziva "dokaznim beznađem", ilustrirajući tu ideju komentarima povjesničara kao što su Trevor-Roper, Allan Bullock i učitelj židovskih studija Alvin Rosenfeld. Trevor-Roper još uvijek smatra Hitlera "zastrašujućim misterijem", dok Bullock tvrdi da što više o njemu saznaje, to ga teže može objasniti. Rosenfeld na najbolji način zaključuje taj problem: "Nije-dna slika Adolfa Hitlera ne uspijeva prikazati čovjeka, niti ga na zadovoljavajući način objasniti."

Naravno, mnogo se puta pokušalo objasniti Hitlerov um, utvrditi čimbenike koji su tog odbojnog, siromašnog Bečanina pretvorili u ubojicu europskih židova. Iznenađuje (doista je i šokantno) da se ta rasprava, koja traje više od pola stoljeća, dijelom usredotočuje na pitanje može li se Hitler doista nazvati "zlim". Isprva bismo mogli reagirati tvrdnjom da je to jedno od najjednostavnijih pitanja ikada postavljenih. Konačno, da ponovimo riječi Alana Bullocka: "Ako *on* nije zao, tko jest?" Ipak, na to pitanje samo je prividno jednostavno odgovoriti, a ono nas suočava s jednim od najstarijih problema čovječanstva: s problemom prirode samog zla. Kako nas Rosenbaum podsjeća: "Nije bitno koju smo *riječ* odabrali da opišemo Hitlera", jer to neće umanjiti broj žrtava koje su zbog njega patile i poginule. "Način na koji razmišljamo o Hitleru i zlu, te o njegovu izboru, odraz je bitnih kulturnih pretpostavki i raskola koji prate rasprave o individualnoj svijesti i povijesnoj uzročnosti, vječnog sukoba slobodne volje, determinizma i osobne odgovornosti." Važno je naglasiti da propitkivanje ispravnosti uporabe riječi "zlo" pri opisu Hitlera, ni na koji način ne umanjuje veličinu njegovih zločina (koji su nedvojbeno bili stravični). Međutim, naš intuitivan osjećaj postojanja zla i sigurnost s kojom uočavamo njegovu prisutnost u Hitleru, ne pomaže mnogo našoj potrazi za definicijom zla. Rosenbaum nas izvješćuje da je tijekom niza razgovora s povjesničarima, koje je vodio povodom istraživanja za svoju izvanrednu knjigu *Explaining Hitler: The Search For the Origins of His Evil* ("Objašnjenje Hitlera: Potraga za korijenima njegova zla"), iznenađeno ustanovio da mnogi od njih nevoljko pristaju nazvati Adolfa Hitlera zlim.

Rosenbaum o problemima definiranja zla raspravlja u okvirima koji omogućuju ozbiljnu i oštru raspravu o osnovnim motivirajućim čimbenicima koji su Hitlera naveli na zločine:

"Nevjerojatno je koliko naprednih mislioca sa svih područja znanosti, nevoljko pronalazi moralno opravdanje da nazove Hitlera zlim, barem u strogom smislu *svjesnog* činjenja nečeg lošeg. Filozofska literatura koja ozbiljno razmatra ta pitanja, razlučuje očito zla *djela*, kao što su masovno ubojstvo i ne uvijek očitu prirodu *namjere* Činitelja, preferirajući stroži izraz 'opakost' za opisivanje zločinaca koji čine zla djela *znajući* da čine nešto loše. Filozofskoj literaturi o problemu opakosti ... privukao me drugi odlučujući trenutak u susretima s Hitlerovim tumačima: razgovor koji sam u Londonu vodio s H. R. Trevorom-Roperom, bivšim profesorom suvremene književnosti pri sveučilištu u Oxfordu, jednim od prvih i najpoznatijih poslijeratnih Hitlerovih tumača. Kao i brojnim drugim Hitlerovim tumačima prije toga, postavio sam mu prividno jednostavno pitanje: 'Smatrate li da je Hitler bio svjesno zao? Je li znao da je ono što čini loše?'" .

Odgovor Trevora-Ropera bio je odlučno "Ne." Hitler je bio uvjeren u ispravnost svojih postupaka. Iako su njegova *djela* bila krajnje grozna, počinio ih je u zabludi vjerujući da su ispravna. Rosenbaum ističe da je pogrešna i pretpostavka da bi se upravo od Židova moglo očekivati da će prvi odbaciti taj 'argument ispravnosti postupaka', što potvrđuje izjava Efraima Zuroffa, direktora sjedišta Centra "Simon Wiesenthal" u Jeruzalemu i glavnog lovca na naciste u Izraelu. Na pitanje smatra li da je Hitler bio svjestan da čini loše, Zuroff je gotovo glasno uzviknuo: "Naravno da nije! Hitler je mislio da je liječnik! Da ubija klice! To su za njega bili Židovi! Vjerovao je da čini *dobro*, ne *zlo*!" .

Činjenica da mnogi povjesničari prihvaćaju navedeni argument navodi Rosenbauma na nesiguran i veoma zanimljiv zaključak: "da se ispod te sokratovske logike možda skriva razumljivo ljudsko, čak emocionalno odbacivanje - kao jednostavno *nepodnošljive* - ideje da bi netko mogao počiniti masovno ubojstvo *bez* osjećaja, bez ob-

zira koliko pogrešnog, o ispravnosti svojih djela. Hitler je to mogao učiniti iz puke osobne mržnje, znajući točno što čini i koliko je to pogrešno." . S time se podudara i takozvana teorija o velikoj apstrakciji povijesti, koja naglašava duboke i neizbježne tendencije djelovanja pojedinih osoba, o čemu govori danas ne moderna teorija o velikom čovjeku. Prema teoriji o velikoj apstrakciji: "Holokaust ništa nije moglo spriječiti. Nitko nije kriv što nije uspio spriječiti Hitlerov uspon. Umjesto Hitlera, postojao bi netko drugi, 'netko poput Hitlera' tko bi poslužio kao instrument u rukama onih nemilosrdnih, većih sila."¹² Alternativa, koju povjesničari i filozofi smatraju nezamislivom, sastoji se u tome da je jedno ljudsko biće *željelo* izvršiti holokaust - ljudsko biće ... pripadnik naše vrste. (Čitatelj će možda uočiti sličnost između te ideje i nevoljkosti nekih da Hitlera smjeste u kontinuum ljudskog ponašanja o kojemu smo prethodno govorili.)

Iako teorija velike apstrakcije može pružati svojevrsnu utjehu (ništa nije moglo spriječiti holokaust: on je bio rezultat nekontroliranih sila povijesti), neki su je kritizirali zato što jasno svrgava Hitlera s položaja jedinog tvorca konačnog rješenja. Naposljetku, on ostaje najvećom zagonetkom: svaki ozbiljan pokušaj objašnjenja izvora i prirode zla Trećeg Reicha mora se usredotočiti na Adolfa Hitlera - ne kao pijuna u rukama moćnijih sila, nego kao glavnog pokretača nacizma.

Sve nas to iznova vraća na osnovno, nezaboravno Rosenbaumovo pitanje: "Što je Hitlera učinilo *Hitlerom*?" Što je tog prividno običnog, neupadljivog čovjeka pretvorilo u samo utjelovljenje opakosti, u ubojicu više od 6 milijuna nedužnih ljudi? Yehuda Bauer, osnivač discipline studija holokausta, tvrdi da, iako je teoretski moguće objasniti Hitlera, za to je možda suviše kasno. Smrt ključnih svjedoka i gubitak bitnih dokumenata možda su nam zauvijek onemogućili da odgovorimo na pitanje, da izradimo točnu kartu pakla na Zemlji, koji je stvorio Hitler.

Naravno, izneseno je mnoštvo teorija, među kojima je i pretpostavka da je Hitlerov antisemitizam bio rezultat jednog nedokazanog podatka: naime, da je njegov otac, Alois Hitler, bio plod ljubavi Adolfove bake, Marije Schicklgruber, koju je zaveo židov. Prema

toj teoriji, Hitler je odlučio istrijebiti Židove kako bi uništio ono što je smatrao otrovom u svojoj krvi. Prema drugoj teoriji, Hitler je saznao za ljubavnu vezu između njegove polu-nećakinje, Geli Raubal i židovskog učitelja glazbe, koji ju je poslije ubio ili, pak, natjerao na samoubojstvo. To je u njemu pobudilo osvetnički i ubojiti poriv prema Židovima. Prema trećoj, pak, teoriji, njegova majka je umrla 1907. zbog pogrešnog liječenja židovskog liječnika, Eduarda Blocha, što je Hitlera natjeralo na najstrašniju osvetu.

Kako smo upravo vidjeli, očajna potraga za prikladnim objašnjenjem Hitlera rezultirala je mnoštvom protuslovnih teorija, od kojih se mnoge temelje na krhkim dokazima. Zanimljivo je da je ta potraga proizvela i svojevrсну mitologiju, koja se usredotočuje oko onoga što Rosenbaum naziva: "izgubljenim trezorom. Mjesto gdje naizgled ključni dokumenti - koji možda predstavljaju izgubljenu kariku, izgubljen ključ do Hitlerove psihe, pravi izvor njegove metamorfoze - nestaju bez traga."¹⁴ Ta mitologija je nadahnuta stvarnim događajima, koji su se zbivali u Munchenu 1933., kada je Fritz Gerlich, posljednji protu-Hitlerovski novinar u tome gradu, očajnički pokušao upozoriti svijet na Hitlera, izvješćujući o nekom nepoznatom skandalu. Neposredno prije tiskanja Gerlichovih novina *Der Gerade Weg*, 9. ožujka, u zgradu su uletjeli jurišni odredi SA (*Sturmabteilungen*) i istrgli papire iz tiskarskog stroja.

Iako kopija Gerlichova izvještaja nije nikada pronađena, godina-ma nakon toga kolale su glasine o sudbini podatka kojim je Gerlich naumio upozoriti svijet o opasnosti, koju predstavlja Hitler, kao i tajne kopije izvješća koje je iz novinske kuće (uz dodatne dokumente) prokrijumčario grof Waldburg-Zeil. To izvješće, kao i dodatne dokumente, on je navodno odnio na svoj posjed, koji se nalazio sjeverno od Münchena, gdje ih je zakopao. Međutim, Gerlichov biograf Erwin von Aretin tvrdi da ih je Waldburg-Zeil uništio tijekom rata, u strahu da ih ne otkriju nacističke vlasti.

Rosenbaum navodi i drugu verziju tih događaja, koja uključuje dokumente koji potvrđuju da je Geli-Raubal doista ubijena na zapovijed Adolfa Hitlera. Prema Aretinovu sinu, prof. povijesti Karlu-Ottmaru Freiherru von Aretinu, njegov je otac te dokumente povjerio svom rođaku Karlu Ludwigu Freiherru von Guttenbergu, suvlasni-

ku novina *Munchener Neueste Nachrichten*, koji ih je pohranio u trezoru u Švicarskoj. Guttenberg je ubijen nakon neuspjela puča protiv Hitlera 20. srpnja 1944. Iz razloga sigurnosti, nije nikome rekao broj navedenog trezora.

Ideja o tome da se negdje u Švicarskoj nalaze dokumenti, koji sadrže podatak koji bi mogao pomoći u objašnjenju Hitlerova preobražaja u čudovište, veoma je snažna i izazvala je mnogo kontroverznih tvrdnji. Naprimjer, njemački romanopisac Ernst Weiss tvrdi da je glas, koji je Hitler navodno čuo oporavljajući se od ozljeda u bolnici u Pasewalku, a koji ga je pozivao da osveti Njemačku nakon njezine predaje 1918., ustvari pripadao bolničkom psihijatru, dr. Edmundu Forsteru. Forster je: "pokušavao hipnozom izliječiti Hitlerovu histerijom izazvanu sljepoću, tako što mu je usadio post-hipnotičku sugestiju da mora progledati kako bi ispunio misiju otkupljenja Njemačke i povratka njezine izgubljene časti."

Weiss, koji se očito sprijateljio s Forsterom, tvrdio je da je psihijatar tijekom Hitlerova liječenja saznao strašnu tajnu, koja je mogla odgonetnuti budući razvoj Fuhrerove psihe i koju je Forster odnio sa sobom kada je pobjegao iz Njemačke 1933. god. Neposredno prije samoubojstva (na koje ga je naveo Gestapo), Forster je odnio svoje bilješke iz Pasewalka u Švicarsku, gdje ih je pohranio u trezor banke u Baselu. Kao dodatnu mjeru sigurnosti, Forster je prepisao bilješke izmišljenom šifrom, čiji je ključ odnio sa sobom u grob.

Prema Rosenbaumu, ta neodgonetnuta šifra u izgubljenom trezoru snažna je metafora nemogućnosti objašnjenja Hitlera:

"Te priče o izgubljenom trezoru očito izražavaju uznemirenost zbog - ali predstavljaju i talismane protiv - inače neobjašnjivog, pogubnog zla. Ustvari, usprkos očajničkog tona koji odjekuje mitovima o trezoru, oni predstavljaju svojevrstan epistemološki *optimizam*, vjeru u objašnjiv svijet. Da, nešto nedostaje, no iako ne raspoložemo tim izgubljenim dijelom, on barem negdje postoji. Naime, barem negdje postoji izgubljeni ključ koji bi *mogao* smisleno objasniti naizgled neizazvanu izopačenost Hitlerove psihe ... Izgubljeni dio, bez obzira koliko prozaičan ili bizaran ... nešto ovdje na Zemlji, nešto

što možemo zadržati u svojoj mašti, nešto što leži u sigurnome u trezoru švicarske banke. Nešto što nije izvan našeg vidokrug, nego samo izvan dosega, nešto podnošljivije zastrašujuće od neobjašnjivog zla." [Izvorna istaka]

Razlog zbog čega sam se posljednjih nekoliko stranica možda suviše oslanjao na Rosenbaumovo djelo, jest taj, što je ono veoma bitno za ono što ćemo raspravljati u ovoj knjizi. Kada sam počeo razmišljati o stvaranju *Nevidljivog orla*, želio sam pokušati procijeniti točnost dokaza da su se nacisti bavili okultizmom i crnom magijom. Međutim, istražujući sam ustanovio da, iako su prve rasiističke organizacije poput *volkisch* pokreta i pangermanista bile očito pod utjecajem okultističkih ideja, dokaz da su Adolf Hitler i drugi vodeći nacisti prakticirali crnu magiju, bio je nesumnjivo slab. Bez obzira, u desetljećima nakon Drugog svjetskog rata, stvorio se velik mit oko te ideje, čije su pojedinosti (koliko sablasne, toliko i nepotkrijepljene) izložene u brojnim popularnim knjigama, uglavnom s kraja 60-ih i početka 70-ih godina.

Čini mi se da je razlog tome velikim dijelom povezanim s onime što smo raspravljali u ovome uvodu: potrebom - očajničkom i možda osuđenom na neuspjeh - da pronađemo prikladno objašnjenje za katastrofalnu zlobnost Hitlera i nacista. Doista, ta ideja se prvi put pojavila tijekom rata u spiritističkim krugovima, nakon čega se proširila na čitavo društvo (pretpostavlja se da je do 1941. god. otprilike 25 posto britanskog stanovništva vjerovalo u paranormalne pojave). Zanimanje za okultizam i spiritizam predstavljalo je veliku utjehu svima koji su izgubili svoje voljene na drugom kontinentu ili u Blitzkriegu. U njima su pronašli vjeru u postojanje života nakon smrti, svijeta duša u kojemu će okončati njihove patnje i gdje će živjeti u vječnome miru i ljubavi. Mnogi sljedbenici ezoterizma vjerovali su da je rat, ustvari, u kozmičkom smislu, borba između dobra i zla: između sila Svjetla i sila Tame. Nacisti su se koristili čudovišnim okultnim silama (ili su možda sami bili instrumenti u njihovim rukama), a jedini način na koji su ih mogli zaustaviti bio je da i sami upotrijebe suprotne magične sile dobra i ljubavi. Spiritistička zajednica činila je upravo to, a osobitu je pozornost posvećivala britanskim pilotima, koji su vodili bitku za Britaniju. Malo je poznato da

se tada istodobno vodila još jedna bitka - spiritisti su na svoj način pomagali hrabrim pilotima koji su branili nebo nacije. To je bila takozvana Magijska bitka za Britaniju.

Spiritistima su, pak, pomagale bijele vještice koje su strahovale da će ih nacisti, osvoje li Britaniju, uništiti. Nadale su se da će primjenom svojih okultnih sila, zaustaviti invaziju u ljeto 1940. Tako su u more uz obalu Kenta bacile takozvani "prašak za istjerivanje". Ta supstancija, koja je izrađena prema drevnom receptu, djelovala je uz primjenu određenih čarobnih riječi, tako (kako su barem vjerovali vještice) da stvara neprobojnu psihičku barijeru oko čitave britanske obale. Druga skupina vještica otputovala je na obalu Hampshirea u namjeri da podigne magični stožac sile koji će spriječiti prodor sila Tame. Doista, diljem zemlje razni su prevaranti izvodili magijske obrede, prije svega kako bi naveli Hitlerove vrhovne zapovjednike da povjeruju kako će invazija na Britaniju biti suviše teška. (U jesen 1940., invazija na Britaniju je odgođena do daljnjeg.)

Na ovome mjestu moram istaknuti da ću u knjizi često upotrebljavati dva pojma, koja isprva možda izgledaju kao sinonimi, no ustvari imaju različita značenja. Prvi je pojam "nacističkog okultizma", pod kojim podrazumijevam *vjerovanje* nacista u okultno i natprirodno; drugi je "nacistička okultna moć", u smislu vjerovanja okultista i kriptohistoričara da su se nacisti koristili *izvornim natprirodnim silama*, koje su navodno stekli kontaktom s nadljudskim bićima. Nadam se da će poslije iz knjige postati jasno da potonji pojam, iako ga je, s povijesnog aspekta, mnogo teže dokazati, ipak veoma značajan za mitologiju 20. st. i način na koji danas promatramo stvarnost.

Razmotrimo sada ukratko teme o kojima ćemo govoriti u nastavku knjige. Ova studija se na mnogo načina može kategorizirati kao konspirativna literatura. U tom smislu ona predstavlja problem za pisca koji istražuje i čitatelja koji ga/ju odlučuje slijediti. Što se tiče *Nevidljivog orla*, postat će jasno da se prva poglavlja ove knjige temelje na provjerenim podacima, koji su prihvaćeni od strane profesionalnih povjesničara. Međutim, u nastavku knjige, čitatelj će uvidjeti da su ideje o upletenosti vodećih nacista u okultizam i crnu magiju nevjerojatne i neuvjerljive, osobito one koje su iznijeli pisci neupućeni u povijest fašizma i Drugi svjetski rat.

S obzirom na to, čitatelj će možda smatrati da se i ova knjiga samo dijelom zasniva na provjerljivim povijesnim podacima, a dijelom na bizarnim i sumnjivim idejama, koje nemaju mnogo uporišta u povijesti. Međutim, takav bi zaključak bio pogrešan: različite tvrdnje o povezanosti nacista i okultizma zauzele su središnje mjesto u mitologiziranju Trećeg Reicha, koje se razvilo u poslijeratnom razdoblju. Kao što su i nacisti mitologizirali povijest svojih takozvanih "arijskih" predaka kako bi legitimizirali (barem u svom umu) tvrdnje o rasnoj superiornosti, tako su i njih u velikoj mjeri mitologizirali pisci na polju okultizma i teorije zavjere.

Rezultat toga jest, da je ono što sigurno znamo o nacističkoj Njemačkoj, popraćeno i mnoštvom spekulacija, a neosporna je, iako neugodna činjenica, da ta nagađanja tvore bitan element javnog mnijenja o Hitleru i nacistima. Bez obzira koliko su dvojbene ideje, koje ćemo razmatrati u nastavku ove knjige, to je neophodno kako bismo pokušali razumjeti zašto smo još uvijek veoma fascinirani Trećim Reichom.

Tako ćemo u Prvom poglavlju istražiti korijene okultnog vjerovanja u nacističkoj Njemačkoj u pokretima kao što su volkisch-nacionalizam i pangermanizam, potom usvajanje teozofskih ideja, razvoj okultno-rasističke doktrine poznate pod imenom ariozofija, te okultna društva čijim se posredovanjem promovirao rasistički ezoterizam i nauk o arijskoj nadmoći. U Drugom poglavlju ćemo se usredotočiti na bizarnu mitologiju koju su usvojili nacisti, koja je isticala ideju o izgubljenoj arijskoj domovini na dalekom sjeveru, te ćemo istražiti okultno podrijetlo svastike.

Prva dva poglavlja sadrže povijesne podatke koje prihvaćaju ozbiljni povjesničari. U Trećem poglavlju ćemo napustiti taj konvencionalan put i ući u ono što francuski pisci Louis Pauwels i Jacques Bergier nazivaju "apsolutno drugdje": intelektualno područje ekstremnih ideja, koje nalikuje Godwinovoj "zoni sumraka između zbilje i mašte". U većem dijelu ostatka knjige bavit ćemo se tim idejama, no ne zato što pogrešno vjerujemo u njihovu istinitost, nego u pokušaju da ustanovimo razloge zbog kojih su uključene u mitologiju, koja se posljednjih 50 godina stvorila oko povijesti Trećeg Reicha. Prema tome, Treće poglavlje će nas uvesti u tajanstveno

Društvo Vril, koje je primjenjivalo golemu, skrivenu moć koja se naziva "vril", kojom vlada rasa nadljudi iz podzemlja. U Četvrtom poglavlju ćemo otputovati u Tibet kako bismo istražili neobičnu ideju da su nacisti održavali vezu s nekim visokim lamama, posredstvom kojih su se namjeravali povezati s moćnom rasom koja živi ispod Himalaja. Peto poglavlje je posvećeno istraživanju jednog od najtrajnijih mitova o okultnoj moći nacista: mit o Hitlerovoj potrazi za takozvanim Kopljem sudbine, Svetim kopljem kojim je proboden razapet Isus i koji onome tko razumije njegove tajne, omogućuje da zavlada svijetom. U Šestom poglavlju ćemo istražiti podrijetlo i obrede SS-a i pokušati ustvrditi istinitost tvrdnji o primjeni crne magije koje se povezuju s njima. Sedmo poglavlje će nas još dublje uvesti u "apsolutno drugdje", gdje ćemo se susresti s fantastičnim načelima nacističke kozmologije kao i teorijom da je Zemlja šuplja (koja je više ili manje stalno bila prihvaćena u nekim NLO krugovima - mogli bismo reći, najekstremnijima).

Iako bi se isprva moglo zaključiti da tome nema mjesta u knjizi koja se bavi nacističkim okultizmom, odlučio sam posvetiti Osmo poglavlje istraživanju radikalnih i tehnološki veoma naprednih konstrukcija letjelica, na kojima su potkraj rata radili nacisti i koje su 1945. god. zaplijenili Saveznici, zarobivši pritom i znanstvenike i inženjere koji su ih pokušavali proizvesti. Tu temu sam uključio u ovu knjigu jer ona povezuje navodno okultnu filozofiju Trećeg Reicha i zloslutnu, ali iznimno popularnu ideju o opstanku nacista. Brojni istraživači i komentatori pretpostavljaju da su NLO-i (neidentificirani leteći objekti), s kojima ljudi danas navodno imaju bliske susrete, ustvari letjelice koje su razvili Amerikanci i Rusi na temelju zaplijenjenih tajnih nacarta oružja. Nedvojbeno je da su saveznički, ali i njemački ratni piloti često vidjeli veoma neobične pojave na nebu iznad Europe, u obliku malih (1-1,22 m promjera), svjetlećih kugli koje su slijedile njihove ratne avione i bombardere, ometajući električne sustave zrakoplova. Te sjajne leteće lopte postale su poznate pod imenom "foo fighters". Drugi (uključujući neke neonacističke skupine) sasvim ozbiljno tvrde da su nekim NLO-ima ustvari upravljali nacisti uz pomoć energije vril, te da Treći Reich i danas postoji u ledenim prostranstvima Sjevernog i Južnog

pola, odnosno, točnije, u Zemlji kraljice Maud (tako su je nazvali norveški istraživači) na Antarktiku, koju su nacisti prisvojili 1939. god. i nazvali je *Neu Schwabenland*.

U Devetom poglavlju ćemo istražiti ideju da su se mnogi nacisti nakon rata skrili u nepoznatim zemljama, koja pretpostavlja da Treći Reich (ili, možda točnije, Četvrti Reich) i dalje postoji i namjerava zavladati svijetom. Konačno, u zaključku ćemo pokušati ukratko izložiti čitav materijal koji smo do tada skupili.

Nadam se da će iz ove knjige postati jasno da je povijest nacističkih okultističkih vjerovanja, te pokušaj da se Hitler i Treći Reich objasne njihovom težnjom za zadobivanjem natprirodne moći, rezultirali opsežnim mitološkim sustavom, koji je na ključan način utjecao na naše stajalište prema praksi službene tajnovitosti i navodnih zloraba političke i gospodarske moći u poslijeratnome svijetu. Prema tome, vjerski sustav o kojemu ćemo raspravljati je dvojak: s jedne strane, možemo identificirati poguban ezoterizam samih nacista i gnusne okrutnosti koje je prouzročio; a s druge strane, suvremen mitološki sustav koji se razvio u poslijeratnom razdoblju i čija su polazna točka okultistička vjerovanja nacista. Čitatelji će otići na putovanje u područje, koje je istodobno ekstremno i uznemirujuće; morat ćemo istražiti ideje koje mnogi akademici prijezirno odbacuju. Razmatrat ćemo tvrdnje i vjerovanja, koje većina razumnih ljudi teško može prihvatiti - da u njihovo ime nisu počinjena zvjerstva, koja su nepovratno ponizila našu vrstu. I vidjet ćemo kako su zastrašujuće i iracionalne ideje nacističkog misticismizma i pseudoznanosti preživjele do danas, bacajući strašnu sjenu nad budućnost.

Podrijetlo, krv i priroda

Mistični korijeni nacionalsocijalizma

Povijesna perspektiva

Naše putovanje mora početi u rastrganom, ali zemljopisno dobro poznatom području Europe devetnaestog stoljeća, u kojemu su, kako bi se moglo pretpostaviti, drevne i ezoterijske ideje posve odvojene od složenih političkih procesa, intelektualnog racionalizma i ubrzane industrijalizacije, koja se odvijala u to doba. Bez obzira, izvor fascinacije nacista okultnim i ezoteričnim vjerskim sustavima može se pronaći u političkim, kulturnim i gospodarskim okolnostima, koje su vladale u Prusiji i Austriji u drugoj polovici toga stoljeća. Britanski stručnjak za povijest Trećeg Reicha, Nicholas Goodrick-Clarke, istaknuo je da je Austrija krajem 19. st. bila proizvod triju velikih političkih promjena: "Te promjene su se sastojale u isključenju Austrije iz Njemačke Konfederacije, administrativnom odvajanju Mađarske od Austrije i uspostavljanju konstitucionalne monarhije u "austrijskoj" ili zapadnoj polovici carstva." Njemačka Konfederacija stvorena je na Bečkom kongresu sa svrhom da zamijeni Sveto Rimsko Carstvo, a postojala je od 1815.-1866; to je bila zajednica 39 njemačkih država - 35 monarhija i 4 slobodna grada. Središnji organ vlasti bila je Narodna skupština, kojom je predsjedala Austrija. Međutim, ta konfederacija nije ispunila očekivanja njemačkih nacionalista, koji su se nadali konsolidaciji tih malih monarhija u politički ujedinjenoj Velikoj Njemačkoj.

Kako bi osigurao prevlast Prusije nad Austrijom i ujedinjenje Njemačke pod pruskom vlašću, Otto von Bismarck je u lipnju 1868. izazvao Austrijsko-pruski rat iskoristivši spor oko upravljanja Schleswig-Holsteinom. U tom sukobu, koji je poznat i pod imenom Sedmotjedni rat, Prusija je sklopila savez s Italijom, a Austrija s brojnim njemačkim državama, među kojima su bile i Bavarija, Wurttemberg, Saksonija i Hanover. Prusija je bez napore svladala Austriju i njezine saveznike. Austrija je isključena iz njemačkih poslova Praškim sporazumom (23. kolovoza 1866.). Usprkos ratu, Bismarck je u Austriji vidio mogućeg budućeg saveznika, te je, da izbjegne nepotrebno slabljenje države, pristao na aneksiju Hanovera, Hessea, Nassaua, Frankfurta i Schleswig-Holsteina. (Ti skromni uvjeti mira olakšat će stvaranje Austrijsko-Njemačkog saveza 1879). Nakon rata je prestala postojati Njemačka Konfederacija, koja je zamijenjena Sjevernonjemačkom Konfederacijom pod vodstvom Prusije. Poraz Austrije predstavljao je još jedan udarac njemačkom nacionalizmu: austrijski Nijemci u Habsburškom carstvu našli su se izolirani među mnoštvom nacionalnih i etničkih skupina. Sljedeći prikaz političkih podjela unutar carstva na neki način će pomoći da shvatite koliko je ono bilo multikulturalno:

Austrija;

kraljevine Bohemija, Dalmacija i Galicija-Lodomerija;

nadvojvodine Donja i Gornja Austrija;

vojvodine Bukovina, Karintija, Kranjska-Salzburg i Stirija;

grofovije Goricija-Gradiška, Tirol i Vorarlberg;

kraljevina Austrijska Šlezija;

Bosna i Hercegovina;

Lombardija (pripala Italiji 1859.), Modena (pripala Italiji 1860),

Toskana (pripala Italiji 1860.) i Venecija (pripala Italiji 1866);

i grad Trst.

Kako je ustvrdio Goodrick-Clarke, bojazni da će ne-germanski narodi ugroziti prevlast njemačkog jezika i kulture u carstvu, rezultirao je sukobom lojalnosti između njemačke nacionalnosti i austrijskog državljanstva. To je, pak, rezultiralo stvaranjem dvaju osnovnih

nacionalističkih pokreta: volkisch-nacionalizma i pangermanizma, o kojima ćemo poslije raspravljati.

Druga velika promjena bio je *Ausgleich* ("Sporazum") iz 1867., kojim su Habsburgovci uspostavili dvojnu Austro-Ugarsku monarhiju, čija je svrha bila potiranje nacionalnih težnji Slavena u obje države, koje su poticali Slaveni u Otomanskom carstvu (među kojima su bili Srbi, Crnogorci i Albanci), koji su iskoristili slabljenje Turaka za uspostavljanje svojih država. Kako je istaknuo američki povjesničar Steven W. Sowards: "Bivši revolucionari [iz 1848] - njemački i mađarski - postali su ustvari "narodi države", od kojih je svaki vladao jednom polovicom dvojne države, koju su samo na vrhu ujedinjavali kralj-car i zajednički ministri vanjskih poslova i rata."

Međutim, Norman Davies tvrdi da je *Ausgleich* samo pogoršao stvari:

"Nije bilo nikakve šanse da njemačka elita nametne svoju kulturu u Austriji, a osobito da je proširi na čitavu Dvojnu monarhiju. Konačno, "Austrija je bila slavenska kuća s njemačkom fasadom". U praksi, tri "nadmoćne rase" - Nijemci, Mađari i galicijski Poljaci - dobile su mogućnost da vladaju nad ostalima. Uprava je bila ustrojena na takav način da je njemačka manjina u Bohemiji mogla obuzdavati Čehe, Mađari u Mađarskoj su obuzdavali Slovake, Rumunje i Hrvate, a Poljaci u Galiciji Rutene (Ukrajince). Pritisak se nagomilavao kako je svaki od isključenih naroda bivao sve više privučen čarima nacionalizma."

Ausgleich je izazvao i težnje za autonomijom među mnogobrojnim narodima u sklopu Austro-Ugarskog Carstva. U njemu je živjelo jedanaest glavnih nacionalnosti: Mađari, Nijemci, Česi, Poljaci, Ruteni, Slovaci, Srbi, Rumunji, Hrvati, Slovenci i Talijani. Najveću i najnemirniju manjinu tvorilo je oko 6,5 milijuna Čeha, koji su živjeli u Bohemiji, Moraviji i austrijskoj Šleziji. Međutim, njihovu želju za autonomijom neprestano su potirali Mađari, odlučni da zadrže političku strukturu utemeljenu *Ausgleichom*.

Njemački nacionalizam potkopan je dva puta u prvoj polovici 19. st: na Bečkom kongresu 1815. i nakon revolucija 1848. Goodrick-Clarke tvrdi:

"S obzirom na tako spor napredak u smjeru političkog ujedinjenja, Nijemci su ideju o nacionalnom jedinstvu počeli sve više razumijevati u kulturnom smislu. Ta tendencija je počela krajem 18. st., kada su književnici predromantističkog pokreta *Sturm und Drang* izražavali zajednički identitet svih Nijemaca u narodnim pjesmama, običajima i književnosti. Stvarala se idealizirana slika srednjovjekovne Njemačke koja je, iako u nedostatku političkog jedinstva, trebala dokazati njezino pravo na duhovno jedinstvo. Taj naglasak na prošlosti i tradicijama dao je snažan mitološki karakter pitanju ujedinjenja."

Nastavlja:

"Isključenje Austrije iz novoga Reicha, kojim je dominirala Prusija, razočaralo je nacionaliste obiju zemalja. Nade o Velikoj Njemačkoj raspršile su se 1866., kada je Bismarck osigurao uspon Prusije vojnim porazom Austrije, koju je prisilio da se povuče iz svih njemačkih poslova. To je još više otežalo položaj njemačkih nacionalista u Austro-Ugarskoj. Godine 1867., Mađari su ishodili političku neovisnost u dvojnoj državi. Širenje pangermanskog pokreta u Austriji sljedećih nekoliko desetljeća, odražavalo je dilemu austrijskih Nijemaca koji su živjeli u državi s izmiješanim njemačkim i slavenskim stanovništvom. Oni su predlagali odcjepljenje austrijskih pokrajina s većinskim njemačkim stanovništvom iz višejezičnog Habsburškog carstva, te njihovo uključivanje u novi Drugi Reich preko granice. Tu je ideju ostvario *Anschluss* - aneksija Austrije u Treći Reich 1938."

Idealizirana, romantična slika ruralne, tobožnje, srednjovjekovne Njemačke patila je pod programom ubrzane modernizacije i industrijalizacije, koje su se događale u doba Drugog Reicha. Mnogi, koji su svjedočili propadanju svojih tradicionalnih zajednica zbog širenja

gradova i industrija, smatrali su da su temelji njihova mističkog jedinstva ozbiljno uzdrmani. Osim toga, ti protu-modernistički nazori rezultirali su odbacivanjem liberalizma i racionalizma, no paradoksalno je da su istodobno otimali znanstvene koncepcije antropologije, lingvistike i darvinističke evolucije kako bi "dokazali" nadmoćnost njemačke rase.

"S vanjskim značajkama rasnih tipova povezivao se niz unutarnjih moralnih Vrijednosti: osim što su bili plavooki, plavokosi, visoki i skladne tjelesne građe, Arijevci (i, prema tome, Nijemci) bili su i plemeniti, poštteni i hrabri. Usvojena je i Darwinova ideja o evoluciji kroz borbu s ciljem dokazivanja da će nadmoćne čiste rase pobijediti izmiješane, niže rase. Rasističke ideje su olakšale širenje političkog antisemitizma, koji je i sam bio usko povezan s teškim posljedicama modernizacije. Opće raspoloženje javnosti, ljutite zbog razarajućih posljedica gospodarske promjene, našlo je oduška u klevetanju židova, koje su optuživali za rušenje tradicionalnih vrijednosti i institucija. Rasizam je podrazumijevao tvrdnje da židovi nisu samo vjerska zajednica, nego i da se biološki razlikuju od ostalih rasa."

Volkisch-pokret i pangermanizam

Kako je prethodno spomenuto, strahovi i težnje njemačkih nacionalista doveli su do nastanka dvaju iznimno utjecajnih pokreta - volkisch-nacionalizma i pangermanizma. Cilj volkisch-pokreta bio je podizanje kulturne svijesti Nijemaca koji su živjeli u Austriji, osobito na način da u njima izazove strah za opstojnost njihova identiteta u pokrajinama Austro-Ugarskog carstva s izmiješanim stanovništvom. Riječ *volkisch* ne može se jednostavno prevesti na engleski jezik, budući da sadrži elemente pojma nacionalizma, kao i dubok osjećaj značaja folklor. Osnovna načela *volkisch* misli odnosila su se na značaj prirodnog života (što je uključivalo i vegetarijansku prehranu); svijest o mudrosti predaka, što je osobito uključivalo štovanje pretpovijesnih spomenika; te razumijevanje astrologije i kozmičkih ciklusa.

(Kako su mnogi komentatori primijetili, postoji jasna i prilično sablasna sličnost između navedenih načela i suvremenog New-Age pokreta.)

Ideje *volkisch*-pokreta promicali su obrazovne i obrambene udruge pod imenom *Vereine* (zajednica, udruga). Godine 1886., Anton Langgassner je u Salzburgu osnovao *Germanenbund*, federaciju *Vereine-a.*, pod zastavom germanske *Volkstum* (državnosti). *Vereine* su bile osobito popularne među mladima i intelektualcima - naime, ta popularnost je dosegla takve razmjere da je nestabilna austrijska vlada 1889. raspustila *Germanenbund*, koji se ipak ponovno pojavio 1894. pod imenom *Bund der Germanen*. Goodrick-Clarke pretpostavlja da je do 1900. gotovo 150 000 ljudi bilo pod utjecajem *volkisch* propagande.

Povjesničar nacizma Eugene Davidson tvrdi da su sljedbenici *volkisch* pokreta:

"vjerovali da će se poteškoće industrijskog poretka - strogost, impersonalnost, nepoštenje, nemilosrdni špekulanti - moći odagnati samo povratkom ur-germanizmu, njemačkoj zajednici, drevnim teutonskim bogovima, te njemačkom društvu neokaljanom inferiornim, stranim uplitanjima. Narodi su mogli izdržati takve strane elemente, no *Volk* je bilo organsko jedinstvo sa zajedničkim biološkim naslijeđem. *Volk* svijeta, kao nositelj kulture, koji je neusporedivo nadmoćniji od drugih rasa, bio je Nijemac; prema tome, jedina dolična funkcija njemačke države bila je da upravlja u ime *Volka*; sve što je međunarodno smatralo se inferiornim i moralo se odbaciti. Čvrsto gospodarstvo imalo se osnivati na poljoprivredi, a ne na industriji s međunarodnim, osobito židovskim utjecajima; a što se tiče religije, njemački Bog mora zamijeniti židovskog Boga," [Izvorna istaka]

Volkisch ideologiju su promicali mnogi časopisi od kojih je osobit bio mjesečnik *Der Scherer*, sa svojim satiričnim ilustracijama. Njega je u Innsbrucku objavljivao vođa pokreta, Georg von Schonerer (1842-1921), kojeg Davidson opisuje kao: "protukatolika, antisemita i često komičnog."⁹ Protukatolički i antisemitski članci u

Der Scherer-u bili su popraćeni crtežima debelih svećenika i nosatih židova. Potonji su bili prototip židovskog stereotipa, koji će se poslije upotrebljavati u nacionalsocijalističkoj propagandi. Na jednoj takvoj slici prikazani su židov i svećenik, koji sjede na vrhu gomile zgrčenih ljudi, koji predstavljaju *Volk*, dok druga prikazuje Vraga u paklu i natpis: "Kupalište za židove i jezuite."¹⁰

Neprestani napadi na židove dolazili su iz dva smjera: antiklerikalne *volkisch* skupine su ih povezivale s reakcionarnom Crkvom, a klerikalni antisemiti su ih povezivali s *volkisch* poganstvom. Tako su se židovi smatrali "bezbožnim socijalistima ili kapitalističkim eksploatatorima ... i tajnim, međunarodnim vladarima financijskog i intelektualnog života." Kako ćemo poslije vidjeti, takvi će nazori preživjeti nacizam i proširiti poguban utjecaj na različite, danas aktivne desničarske skupine. Godine 1906., u katoličkim novinama *Der Tiroler Post* napisano je da je cilj židova da zavladaju svijetom, dok su novine *Linzer Post* obranile antisemitizam kao zdravo samočuvanje. Iste godine je *volkisch Deutsche Tiroler Stimmen* pozvao na istrebljenje židovske rase.

Ako je *volkisch*-pokret pokušao probuditi njemačku nacionalnu i kulturnu svijest, pangermanizam je djelovao mnogo više politički, potaknut odbijanjem austrijskih Nijemaca da prihvate svoju isključenost iz njemačkih poslova nakon Austrijsko-pruskog rata 1866. god. Taj je pokret nastao među studentima u Beču, Grazu i Pragu, pod utjecajem prethodnih klubova njemačkih studenata (*Burschenschaften*), nadahnutih učenjima Friedricha Ludwiga Jahna (1778-1850). Jahn, začetnik *volkisch* ideologije, promicao je ideju o njemačkom nacionalnom jedinstvu, identitetu i romantičnom obredu. Te skupine su promicale *kleindeutsch* (ili "mali njemački") nacionalizam, koji je podrazumijevao uključenje njemačke Austrije u bismarkovski Reich. Goodrick-Clarke ističe: "Taj prusofilski kult doveo je do štovanja sile i prijezira spram humanitarnom pravu i pravdi."

Georg von Schonerer je pretvorio pangermanizam od nejasnog "prusofilskog kulta" u pravi revolucionarni pokret. Nakon što je 1873. bio izabran u *Reichsrat*, a prije postavljanja zahtjeva za neovisnošću njemačke Austrije bez Habsburgovaca i njezino političko ujedinjenje s njemačkim Reichom, Schonerer je oko pet godina bio sljedbenik

progresivne ljevice. Schonererov pangermanizam nije bio obilježen samo idejom o nacionalnom jedinstvu, političkoj demokraciji i društvenoj reformi: njegova osnovna značajka bio je rasizam, "odnosno, ideja da je krv jedini preduvjet svih građanskih prava."

Godine 1888. pangermanski pokret se u izvjesnoj mjeri stišao jer je te godine Schonerer bio osuđen za napad, budući da je upao u prostonorije *Das Neue Wiener Tageblatt-a* i napao urednika zbog preranog objavljivanja vijesti o smrti njemačkog cara Wilhelma I. Osuđen je na četiri mjeseca zatvora, izgubio je plemićki naslov i oduzeta su mu građanska prava na pet godina.

Kada je austrijska vlada 1895. donijela odredbu o obveznom učenju slovenskog jezika u njemačkoj školi u Celju u Kranjskoj, te nakon što je dvije godine poslije austrijski premijer, grof Kazimierz Badeni odlučio da svi službenici u Bohemiji i Moraviji moraju govoriti češki i njemački (što je Nijemce dovelo u nepovoljan položaj), žar nacionalizma iznova se rasplamsao čitavim carstvom. Posljedica toga bila je da su pangermanisti, zajedno s demokratskim njemačkim strankama usvojili strategiju blokiranja svih parlamentarnih poslova, što je, pak, izazvalo nasilne javne neredes u ljeto 1897.

U to je doba Schonerer pronašao još jednog neprijatelja. Bila je to Katolička crkva za koju je smatrao da je ravnodušna prema interesima austrijskih Nijemaca. "Biskupi su savjetovali cara, župni svećenici su tvorili mrežu učinkovitih propagandista u zemlji, a Kršćanska socijalna stranka mu je oduzela bivša uporišta među seoskim i polu-gradskim stanovništvom Donje Austrije i Beča." Schonerer je vjerovao da se povezanost katolicizma sa slavenstvom i austrijskom državom može istaknuti i pokretom za obraćanje na protestantizam; tako je nastala krilatica *Los von Rom* ("Dalje od Rima"). Tim pokretom je između 1899. i 1910. na protestantizam obraćeno oko 30 000 ljudi u Bohemiji, Stiriji, Karintiji i Beču, iako on uopće nije bio popularan među *volkisch* udrugama i pangermanistima, koji su ga smatrali "varijacijom tradicionalnog klerikalizma". Isto tako, Protestantska crkva nije bila zadovoljna pokretom *Los von Rom*, smatrajući da će njegova duboka veza između religije i politike uznemiriti i zbuniti vjernike. No, činjenica je da oni koji su bili politički motivirani, religiju nisu smatrali bitnom.

Pangermanizam se na prijelomu stoljeća mogao podijeliti u dvije struje: ona koja je, poput Schonerera, težila političkom i gospodarskom ujedinjenju s Reichom, i ona koja je željela samo obraniti njemačke kulturne i političke interese u Habsburškom carstvu. Smatralo se da su ti interesi posve potkopani - ne samo Badenijevim jezičnim odredbama nego i uvođenjem općeg prava glasa za sve muškarce 1907. To je još više potaknulo njemačko-slavenski sukob u Habsburškom carstvu i bio je jedan od glavnih čimbenika stvaranja rasističkog nauka ariozofije, o kojoj ćemo raspravljati poslije. Godine 1853-55., Arthur de Gobineau je napisao esej o nejednakosti rasa, u kojem je istaknuo ideju o nadmoćnosti nordijsko-arijske rase, upozorivši na moguću opasnost njezina nestanka pod pritiskom nearijskih rasa. Tu ideju, kao i socijal-darvinističke teorije o biološkoj borbi, usvojili su na prijelomu 20. st. njemački propagandisti, koji su tvrdili da Nijemci mogu obraniti svoju rasu i kulturu samo ako zadrže rasnu čistoću.

Volkisch nacionalisti i pangermanisti pronašli su daljnje nadahnuće u djelu zoologa Ernsta Haeckela, koji je 1906. god. osnovao Monističko društvo, koje je promicalo njegovo rasističko tumačenje socijalnog darvinizma. Sedam godina prije toga, Haeckelov kolega Wilhelm Bolsche je napisao knjigu *Vom Bazillus zum Affenmenschen* ("Od bacila do čovjekolikog majmuna"), u kojoj je opisao "golu borbu za prevlast između zoološke vrste 'čovjeka' i 'najnižeg oblika organskog života [mikroskopskih organizama]". Ta 'borba za prevlast' snažno će utjecati na razvoj njemačkog antisemitizma početkom 20. st. Hitler će poslije takvim biološkim rječnikom izraziti svoja antisemitska stajališta kako bi Židovima zanijekao sva ljudska obilježja. Naprimjer, Hitler je 1942. rekao sljedeće:

"Otkriće židovskog virusa jedna je od najvećih revolucija, koju je svijet ikada vidio. Borba u kojoj sada sudjelujemo jednaka je onoj koju su u prošlom stoljeću vodili Pasteur i Koch. Koliko mnogo bolesti duguju svoje postojanje židovskom virusu! Iznova ćemo ozdraviti tek kada uništimo židove."

Oživljavanje germanske mitologije i folklora u Austriji tijekom posljednja dva desetljeća 19. st, bilo je iznimno značajno za razvoj nacističkog ezoterizma i kozmologije, iako se ono mora razmatrati u kontekstu mnogo šireg okultističkog preporoda, koji se posljednjih stotinjak godina odvijao u Europi. Osnovne ideje onoga što će postati zapadnjačkim okultizmom, kao što su gnosticizam, hermetizam i kabala, koji su nastali u području Sredozemlja prije više od 1500 godina, uglavnom su izbačeni iz Zapadne misli znanstvenom revolucijom 17. stoljeća.

Na ovome mjestu bilo bi vrijedno razmotriti značenja tih ideja. Gnosticizam (*gnosis* jednostavno znači izravno znanje), koji su prakticirali ranokršćanski heretici, sadrži dva temeljna načela. Prvo je dualizam, koji se, prema Michaelu Baigentu i Richardu Leighu, može definirati na sljedeći način:

"Dualizam, na što ukazuje i sama riječ, pretpostavlja suprotnost, često sukob, između dva antitetička načela, dvije antitetičke hijerarhije vrijednosti, dvije antitetičke stvarnosti. Dualizam izvjesne aspekte ili poretke stvarnosti uzdiže nad ostalima. Neki aspekti stvarnosti se odbacuju kao nestvarni, inferiorni ili zli. Svojim razlikovanjem duše i tijela, duha i 'grješne prirode', kršćanstvo je, ustvari, dualističko."

Drugo načelo odnosi se na zlo tvari:

"Tvar se odbacivala kao suštinsko zlo. Materijalno postojanje, pojavni svijet, smatrao se proizvodom manjeg i zlog boga. Na temelju toga, tvar i materijalno postojanje morali su se preobraziti kako bi postigli jedinstvo s većim i pravim bogom, koji je vladao čistim duhom; pojam 'gnosis' označavao je upravo to jedinstvo ... [Gnostičko] razmišljanje je vjerojatno proizašlo iz sličnog dualizma perzijskog zaratustrijanstva. Ono će se poslije ponovno pojaviti u Perziji u obliku manihejstva, koje je propovijedao učitelj Mani."

Hermetizam potječe od Hermesa Trismegistosa ("tri puta najvećeg Hermesa"), kojim su imenom Grci nazivali egipatskog boga

mudrosti i književnosti Thotha. Grci su vjerovali da je taj "pisar bogova" bio autor svih svetih knjiga, koje su oni zvali "hermetičkima". Tvrdi se da je Hermesova drevna mudrost sadržana u 42 knjige, čiji su sačuvani dijelovi poznati pod imenom Hermetica. Hermesove knjige su zapisane na papirusu i čuvale su se u Aleksandrijskoj knjižnici. Njezinim uništenjem u požaru, veći dio te mudrosti zauvijek je izgubljen; no, legenda kazuje da su neki njezini dijelovi sačuvani i da su je inicijanti zakopali na skrivenome mjestu u pustinji.

Hermetička djela poput *Božanskog Pimandara* i *Vizije*, opisuju na koji je način Hermes Trismegistos stekao božansku mudrost, a sadrže i rasprave o evoluciji ljudske duše. Tvrdi se da *Tabula smaragdina* ili *Smaragdna ploča* sadrži najširi sažetak egipatske filozofije, a imala je središnji značaj za alkemičare, koji su vjerovali da su u njoj skrivene mistične tajne Svemira. Tvrdi se da je Hermes Trismegistos bio najveći filozof, kralj i svećenik, kao i plodan pisac, kojemu se pripisuje autorstvo 36 525 knjiga o načelima prirode. Kao spoj egipatskog boga Thotha i grčkoga Hermesa, koji se povezuju s dušama mrtvih, Hermes Trismegistos je bio personifikacija univerzalne mudrosti. Međutim, moguće je da su ti rukopisi koji mu se pripisuju, ustvari anonimna djela prvih kršćana.

Treći element u trostrukom temelju zapadnog okultizma bila je kabala, mistični sustav klasičnog judaizma. Kabala, što na hebrejskom znači "ono što je primljeno" (ili, "primati", op. prev.), temelji se na Tori (židovskome svetom pismu) i predstavlja svojevrstu mapu, koju je Adam primio od anđela i koja se prenosila naraštajima i posredstvom nje naše posrnule vrste mogu iznova pronaći put do Boga. Glavna knjiga kabalizma je *Sefer Yetzirah* ("Sefer jecirah") ("Knjiga oblikovanja"), koju je vjerojatno napisao rabi Akiba, koji je umro kao mučenik u doba Rimljana. Prema *Sefer Yetzirah*, Bog je stvorio svijet pomoću 32 tajne staze: deset *sefirota* (ili emanacija (zračenja) od kojih je sastavljena stvarnost) i 22 slova hebrejskog alfabeta.

Između 1280. i 1286., španjolski kabalist Moses de Leon (ili Mojsije de Leon, op. prev.) napisao je *Sefer ha-Zohar* ("Knjiga blještavih" ili "Knjiga o sjaju"), osnovni dokument klasičnog kabalizma. Ona se temelji na knjizi *Zohar*, zbirci učenja mudraca iz drugog

stoljeća, rabina Šimona bar Johajja (ili Simon ben Jokaj, op. prev.), koja su nastala tijekom njegove meditacije u špilji pokraj Loda u Izraelu. U *Zoharu* se Bog naziva *Ein-Sof* (bez kraja) i kao takvog ga čovječanstvo ne može opisati niti ga može spoznati. Cilj čovjeka je da ostvari jedinstvo s Bogom i, budući daje sva stvarnost povezana, da uzdigne sve druge duše u Svemiru.

Kabalizam je na Zapadu postavio osnovne temelje okultizma, s čarobnim amuletima i magičnim riječima, pečatima i demonologijom, te njegovu usredotočenost na snagu ukorijenjenu u slovima hebrejskog alfabeta. Kršćanski okultisti su se usredotočili na Tetragramaton YHVH, neizrecivo ime Boga, kojim se mogla steći moć nad čitavim Svemirom.

Okultizam je u Europi zaživio prije svega kao rezultat reakcije na racionalističko prosvjetiteljstvo i materijalizam 18. i početka 19. st. Ovaj neophodan kratak osvrt na njegove ezoterične korijene, dovodi nas do pojave teozofije osamdesetih godina 19. stoljeća. Glavni pokretač teozofskog pokreta bila je Helena Petrovna Blavatsky (1831.-1891.) Njezini roditelji, barun von Hahn, vojnik i pripadnik nižeg rusko-njemačkog plemstva, te gospođa von Hahn, spisateljica i potomkinja plemićke kuće Dolgorouky, vodili su prilično nesređen život jer je barunova regimenta neprestano putovala. Gospođa von Hahn je umrla 1842., kada je Helena imala jedanaest godina, a taj događaj je vjerojatno utjecao na njezinu samovolju i snažan osjećaj individualnosti.

U sedamnaestoj godini, u srpnju 1848., udala se za 23 godine starijeg Nikifora Blavatskog, vicegubernera Erevana na Kavkazu. Brak se raspao nakon samo nekoliko tjedana, a Helena je napustila supruga u namjeri da se vrati ocu. Međutim, iznenada je odlučila napustiti svoju obitelj i domovinu, te se na Crnome moru ukrkala na parobrod za Carigrad. Sljedećih je 25 godina lutala Europom, Azijom i Amerikom. Osim što je možda raspolagala očevim džeparcem, Helena se uzdržavala na različite načine. Tako je radila kao jahačica konja u cirkusu, učiteljica klavira u Londonu i Parizu i kao pomoćnica slavnog medija Daniela Dunglasa Homea. To je uglavnom sve što je poznato o tom razdoblju njezina života: sve ostalo se temelji na nerazumljivim glasinama, protuslovnim tvrdnjama i legendama, od kojih je većinu proizvela sama Blavatska.

Blavatska je u SAD-u uvidjela veliku popularnost spiritizma. Ondje je stigla 1873. god., budući da je tada već bila potpuno bez novca, morala je živjeti u hostelu za radnice, obavljajući fizičke poslove poput šivanja ženskih torbica. Otprilike u to doba je upoznala Henryja Olcotta (1832-1907), koji je potjecao iz obitelji prvih američkih hodočasnika iz New Jerseyja. Olcott se zbog očitih financijskih teškoća bio prisiljen preseliti na farmu u Ohio. Čini se da je bio uspješan u tom poslu, budući da je postao urednik poljoprivredne rubrike u novinama *New York Tribune*. Tu funkciju je obavljao sve do Građanskog rata u kojemu se borio kao časnik jedinica za vezu vojske Unije. Nakon završetka rata, Olcott je otišao u New York na studij prava i ondje je krajem 60-ih godina 19. st. utemeljio svoju odvjetničku praksu. Usprkos prilično velikom profesionalnom uspjehu, Olcott nije bio zadovoljan svojom sudbinom, a konačno se i razveo od supruge, s kojom je živio u nesretnom braku. U potrazi za intelektualnom promjenom, zainteresirao se za spiritizam.

Njegovo zanimanje za spiritizam sve je više raslo, te je Olcott počeo istraživati pojedinačne slučajeve navodnih vanosjetilnih manifestacija, uključujući one koje su se dogodile na farmi braće Eddy u Chittendenu, Vermont. Svoja istraživanja pojava u Chittendenu (koje su uključivale i materijalizacije duhova) objavio je u newyorškim novinama *Daily Graphic*. Olcott je 14. listopada 1874., tijekom jednog od mnogobrojnih posjeta farmi Eddy, upoznao Blavatsku, koja je bila zaintrigirana njegovim člancima u *Daily Graphic-u*. Blavatska je odlučila njegovati to prijateljstvo.

Iznimno oduševljen njezinim navodnim vanosjetilnim umijećima, Olcott je postao Blavatskyn odani sljedbenik i publicist. Od tada do 1875., kada je osnovala Teozofsko društvo, Blavatska je zaradivala za ugodan život kao medij. Tu idilu nakratko je narušilo razdoblje slabljenja interesa javnosti za spiritizmom. Godine 1877. objavila je knjigu *Razotkrivena Izida*, pregled egipatskog okultizma koji su joj, kako je tvrdila, otkrili duhovi posredstvom automatskog pisanja. Ona u osnovi zagovara gledište o nužnosti prihvaćanja okultizma (skrivenih zakona prirode) od strane ortodoksne znanosti. Ta knjiga - koja se izvrsno prodavala - trebala je utješiti ljude čija je vjera bila potkopana znanstvenim racionalizmom, osobito teorijama

evolucije i prirodne selekcije Charlesa Darwina. Iako možda ne iznenađuje, ta knjiga je naišla na žestok otpor znanstvenih krugova, koji su je proglasili nekompetentnom i potpunim plagijatom -jedan kritičar je u njoj prepoznao čak 2000 prisvojenih citata.

Mit koji je o sebi oblikovala Blavatska u osnovi se temeljio na priči o njezinom sedmogodišnjem boravku na Tibetu. (Broj sedam ima veliko magijsko značenje, a toliko godina traje i inicijacija u okultne misterije.) Prilično je nevjerojatna bila Blavatskyna tvrdnja da su je tom znanju podučili skriveni Učitelji na Himalajama, pod čijim je vodstvom dosegla najvišu razinu inicijacije u misterije Svemira. Međutim, posve je nemoguće da se ta bjelkinja, koja, osim velikih problema s težinom, nije imala nimalo planinarskog iskustva, mogla uspeti na Himalaje, pronaći skrivene Učitelje i pri tome izbjeći brojne kineske, ruske i britanske snage, koje su tada patrolirale tim područjem.

Jedan od Blavatskynih tibetanskih učitelja zvao se Učitelj Moria. Naime, oni su se upoznali na Velikoj izložbi u Londonu u srpnju 1851. (iako je ona tvrdila da ga je nekoliko puta vidjela u svojim vizijama). Učitelj Moria bio je član Velikog bijelog bratstva Učitelja, besmrtnih, bestjelesnih bića koja su dosegla najvišu razinu prosvjetčenja, no odabrala su život na Zemlji kako bi vodili čovječanstvo k istom cilju. U Petom poglavlju ćemo mnogo više govoriti o Velikom bijelom bratstvu, stoga vratimo se gospođi Blavatsky.

U doba kada Teozofsko društvo više nije imalo mnogo uspjeha u obraćanju novih članova, Blavatska je 1879. odlučila otići u Indiju, što je bio logičan izbor s obzirom na to da u svojoj knjizi *Razotkrivena Izida* stavlja osobit naglasak na istočnjačku filozofiju. Blavatsku i Olcotta su ondje veoma srdačno dočekali različiti pripadnici indijskog društva, među kojima su bili i novinar A. P. Sinnett, te državnik Allen O. Hume. Godine 1882., preselili su sjedište društva u Adyar pokraj Madrasa. U tom sjedištu nalazilo se i svetište, u kojem su se skriveni Učitelji manifestirali u fizičkom obliku. Međutim, tijekom Blavatskyne i Olcottove turneje Europom, Emma Coulomb i njezin suprug, koji su upravljali domaćinstvom i istodobno bezuspješno pokušavali ishoditi novčane zajmove od bogatih članova društva, odlučili su se osvetiti objavivši pisma za koja su tvrdili da

ih je napisala Blavatska. Ta pisma su navodno sadržavala upute o načinu upravljanja tajnim pločama u zidovima oltarne sobe, kroz koje su se pojavljivali "Učitelji".

Nažalost, upravo je u to doba Društvo za psihička istraživanja ("Society for Psychical Research" (SPR)) odlučilo istražiti navodne spiritističke tvrdnje teozofije. Nepotrebno je reći da je izvješće SPR-a, nakon razotkrivanja prijevara od strane supružnika Coulombs, naštetilo Blavatskoj.

Zbog tog skandala, ali i veoma narušena zdravlja (poslije će umrijeti od Brightove bolesti), Blavatska je napustila Indiju i preselila se u London, gdje je započela pisati svoju drugu i (kako se općenito priznaje) značajniju knjigu *Tajna doktrina* (objavljenu 1888). Ta knjiga, koja se sastoji od dva osnovna dijela naslovljena "Kozmogenezom" i "Antropogenezom", pregled je povijesti Svemira i inteligentnog života. *Tajna doktrina* je navodno opsežan komentar nevjerojatno starog (nekoliko milijuna godina) rukopisa *Džyanove stance*, napisanog na jeziku Atlantiđana, senzaru, a kojeg je Blavatska otkrila u samostanu duboko ispod Himalaja. *Stance* govore o tome kako su Zemlju kolonizirala duhovna bića s Mjeseca. Čovječanstvo kakvo poznajemo potječe od tih dalekih predaka, točnije, ono je nastalo posredstvom niza takozvanih "korigijskih rasa".

Zbog ograničenog prostora ove knjige ne možemo ulaziti dublje u sadržaj *Tajne doktrine*. Dovoljno je reći da se na početku Svemira, božansko biće razložilo u mnoštvo oblika života, koja danas nastanjuju Svemir. Povijest Svemira od tada obuhvaća sedam "krugova" ili ciklusa postojanja. Tijekom prva četiri kruga Svemir je izgubio božansku milost i ponovno će se uzdići u posljednja tri kruga, sve dok ne bude otkupljen u posljednjem, božanskom jedinstvu, nakon čega se taj proces iznova ponavlja. (Možda bi bilo bolje da se odupremo iskušenju da ovu shemu usporedimo sa sličnom teorijom o Velikom prasku, teorijom o univerzalnoj evoluciji, koju predlažu suvremeni fizičari: u *Stancama*, osim navedenog, nema mnogo toga što bi prihvatila ortodoksna znanost.)

U svakom od tih sedam krugova bilo je stvoreno i uništeno sedam korigijskih rasa, a njihova sudbina odražava onu kozmičke evolucije, tako da su se prve četiri pretvorile iz duhovnog u materijalno,

a posljednje tri će se opet uzdići. Blavatska tvrdi da je čovječanstvo u svom sadašnjem obliku peta korijenska rasa koja, pak, prolazi kroz četvrti kozmički krug. (S obzirom na to, čitatelj može odahnuti zbog spoznaje da nas očekuje još dugo razdoblje duhovnog napretka.) Prvu korijensku rasu tvorila su potpuno bestjelesna astralna bića, koja su živjela u nevidljivoj Zemlji; druga su rasa bili Hiperborejci, koji su živjeli na izgubljenom polarnom kontinentu (u sljedećem poglavlju ćemo podrobnije raspravljati o bitnom pojmu Hiperboreje); treća korijenska rasa bili su Lemurijanci, smeđoputi hermafroditi visoki 9 m, koji su imali četiri ruke i, nažalost, nalazili su se na najnižoj točki ciklusa čovječanstva, koje tvori sedam etapa. Upravo su zato Lemurijanci, koji su živjeli na danas potopljenom kontinentu u Indijskom oceanu, pali u božansku nemilost: nakon što su se podijelili u dva različita spola, počeli su se razmnožavati s lijepim, ali inferiornijim rasama, a tim križanjem rasa stvorena su bezdušna čudovišta. Četvrta korijenska rasa bili su Atlantidani, koji su posjedovali veoma napredne psihičke i vanosjetilne sposobnosti. Atlantidani, koji su, nalik Lemurijancima, bili divovi izrazite fizičke snage, gradili su velike gradove na svom kontinentu u Središnjem Atlantiku. Imali su i veoma naprednu tehnologiju, koja se temeljila na primjeni univerzalne elektro-duhovne sile Fohat - veoma nalik sili vril (vidi Četvrto poglavlje). Nažalost, iako su bili inteligentni i moćni, Atlantidani su istodobno bili i gotovo dječjački nevini i tako ranjivi prema namjerama zlog bića, koje ih je iskvarilo i natjeralo na uporabu crne magije. To je konačno rezultiralo katastrofalnim ratom, koji je doveo do uništenja Atlantide. Peta korijenska rasa, od koje potječemo mi, bila je arijska.

Teozofija je osobito isticala značaj reinkarnacije i pojma hijerarhije. Sljedbenici tog pokreta su posredstvom reinkarnacije mogli zamisljati da su sudjelovali u fantastičnoj pretpovijesti čovječanstva, u najrazličitijim čudesnim, egzotičnim i davno izgubljenim zemljama i istodobno biti sigurni da se njihove duše uzdižu k duhovnom spasenju i konačnom jedinstvu s Bogom. Za kozmičku shemu jednako su značajni bili i hijerarhija i elitizam. Kako smo prethodno spomenuli, Skriveni Učitelji ili mahatme s Tibeta, poput Učitelja Morije i Koota Hoomija, bili su prosvijećena bića koja su odlučila

ostati na Zemlji kako bi vodili čovječanstvo k duhovnoj mudrosti. Ta ideja, kao i Blavatskyne tvrdnje da posjeduje skriveno, okultno znanje, jasno se temelji na vrijednosti autoriteta i hijerarhije. Doista, o tome svjedoči i sudbina Lemurijanaca, koji su zbog križanja s drugim rasama izgubili božansku milost. Jedini dio tog društva koji je ostao čist bila je svećenička elita, koja se poslije povukla u čudesan grad Shambhalu u današnjoj pustinji Gobi (o tome više u Četvrtom poglavlju) i koja se povezuje sa Skrivenim Učiteljima iz Tibeta.

Kako smo prije istaknuli, središnja načela teozofije omogućavala su ljudima na kraju 19. st. da zadrže svoju religiju (ili barem svoju vjeru u postojanje nekog oblika duhovnosti u svemiru), uz istodobno prihvaćanje valjanosti novih teorija, kao što je ona o evoluciji, koje su zaprijetile potkopavanjem njihovih dotadašnjih nazora o svijetu. Međutim, za mnoge ljude u Europi i Americi, znanstveni racionalizam, ubrzana industrijalizacija i urbanizacija predstavljale su još jednu prijetnju njihovom davno utemeljenom načinu života. Teozofija, kao lijek protiv strahova i nesigurnosti suvremenog života, osobito je bila prihvaćena u Njemačkoj i Austriji. Kako tvrdi Goodrick-Clarke, ona se veoma dobro uklopila u njemački pokret *Lebensreform* (reforma života): "Taj pokret je predstavljao pokušaj srednje klase da ublaži teškoće suvremenog života, koje su nastale širenjem gradova i industrije. Raznolikost alternativnih stilova života - uključujući biljnu i prirodnu medicinu, vegetarijanstvo, nudizam i samodostatne seoske zajednice - spremno su prigrlile male skupine pojedinaca, koji su težili vratiti se prirodnom načinu života ... Teozofija se dobro uklapala u *Lebensreform* i pružala je filozofsko opravdanje nekima od njegovih skupina."

U Njemačkoj se zanimanje za teozofiju pojačalo utemeljenjem Njemačkog Teozofskog društva 22. srpnja 1884. u Elberfeldu. Ondje su Blavatska i Olcott živjeli u kući Marie Gebhard (1832-1892), sljedbenice okultizma koja se često dopisivala sa slavnim francuskim okultistom i čarobnjakom Eliphasom Levijem (Alphonse Louis Constantom) (oko 1810-1875). Prvi predsjednik tog društva bio je Wilhelm Hubbe-Schleiden, koji je tada bio državni službenik Kolonijalne uprave u Hamburgu. Hubbe-Schleiden, koji je proputovao čitav svijet i bio je veliki zagovornik kolonijalne ekspanzije Nje-

mačke, imao je ključnu ulogu u okupljanju teozofa raštrkanih diljem Njemačke, te u njihovu ujedinjenju u njemačkom ogranku toga društva.

Osim toga, Hubbe-Schleiden je mnogo pridonio povećanju zanimanja za okultno u Njemačkoj tako što je 1886. osnovao časopis *Die Sphinx*, koji je sa znanstvenoga gledišta spajao istraživanja vanosjetilnog, paranormalnog, arheologiju i kršćanski misticizam. U tom smislu, taj je časopis imao snažan teozofski karakter i uključivao je radove znanstvenika, povjesničara i filozofa.

Drugi čovjek koji je pridonio velikoj popularizaciji znanstvenog okultizma u Njemačkoj bio je Franz Hartmann (1838-1912), koji je također vodio prilično zanimljiv život u Europi i obje Amerike, te je promijenio nekoliko zanimanja. Tako je bio vojnik, liječnik, mrtvozornik i rudarski špekulant. Hartmann, koji je već tada bio zainteresiran za spiritizam, preobratio se na teozofiju nakon što je pročitao *Razotkrivenu Izidu*. Tako je odlučio otputovati u Advar, gdje je 1883. upoznao Blavatsku i Olcotta. Blavatska je njime bila toliko oduševljena da ga je imenovala predsjednikom Teozofskog društva, dok su ona i Olcott otišli u Njemačku kako bi ondje osnovali ogranak istog društva. Hartmann je ostao u Indiji do 1885., kada su teozofi napustili tu zemlju nakon skandala sa supružnicima Coulomb.

Hartmann je potom pokrenuo okultni časopis *Lotnsbluthen (Lotusovi cvjetovi)*, koji je izlazio od 1892. do 1900. i bio je prvi njemački časopis na čijoj se naslovnici nalazila svastika. (Svastika je u istočnjačkom misticizmu simbol koji ima mnogo pozitivnih značenja; detaljnije ćemo ga razmotriti u sljedećem poglavlju.) Povećano zanimanje koju je u javnosti potaknuo taj časopis, naveo je brojne njemačke izdavače da objavljuju dugi niz knjiga, koje su se bavile širokim rasponom okultnih i ezoteričnih tema, uključujući djela Annie Besant i Charlesa Leadbeatera, koji je nakon Blavatskyne smrti 1891. preuzeo vodstvo Teozofskim društvom.

Njemački ogranak društva raspušten je 1885. kada su teozofi napustili Indiju, no zamijenilo ga je novo društvo osnovano u Berlinu u kolovozu 1896., kao ogranak Međunarodnog Teozofskog bratstva u Americi, kojim je predsjedao Hartmann. U izvršnom odboru nalazio se i izvjesni Paul Zillmann, koji je pokrenuo mjesečnik

Metaphysische Rundschau (*Metafizička revija*), a poslije će objavljivati i djela ariozofa (s kojima ćemo se uskoro susresti). Do 1902., njemačka teozofija, koju su u to doba razarala unutarnja suparništva, mnogo se bolje koordinirala pod vodstvom dvaju glavnih središta u Berlinu i Leipzigu.

Godine 1906., Hartmannov učenik Hugo Vollrath je osnovao Teozofsku izdavačku kuću, vjerojatno kako bi neutralizirao sve veći utjecaj koji je u okultnim krugovima imao teozof Rudolf Steiner, čiji se mistični kršćanski nazori nisu sviđali Annie Bessant, koja je svoje svjetonazore potpuno osnivala na hinduizmu. (Steiner će istupiti iz društva i 1912. osnovati svoje Antropozofsko društvo.) Teozofska izdavačka kuća objavljivala je velik broj okultnih časopisa i knjiga, čime je konkurirala drugim izdavačima, poput Karla Rohma, Johannes Bauma i Maxa Altmanna, koji su se usredotočili na to potencijalno unosno polje.

Zanimanje javnosti za okultizam brzo je raslo u Beču, u kojemu je već postojala tradicija ezoterizma i interesa za paranormalne pojave. Osnivale su se nove okultne skupine, među kojima je bilo i Okultističko društvo, koje je imalo i svoju knjižnicu, čitalački klub Sfingu i Prvo Bečko astrološko društvo. Naime, upravo se u Beču najslobodnije sijalo sjeme njemačkog okultnog rasizma. Nezadovoljstvo javnosti gospodarskim promjenama, znanstvenim racionalizmom i ubrzanom industrijalizacijom, te prijetnja koju su oni navodno predstavljali tradicionalnim "prirodnim" načinima života, nisu ublažavale samo okultističke ideje o središnjem položaju i značaju čovječanstva u širem svemiru (o suštinskoj *smislenosti* postojanja), nego i volkisch-ideologijom koja je u Nijemcima usađivala osjećaj vrijednosti i značaja njihova kulturnog identiteta. Taj spoj kulture i duhovnosti najснаžnije se izražavao kroz nauk ariozofije, koji je nastao u Beču.

Ariozofija

Neobične ariozofske teorije predstavljale su mješavinu rasističke volkisch-ideologije i teozofskih ideja gospođe Blavatsky. (Kao što je bio slučaj i s Nietzscheovom filozofijom, njemački okultisti su usvojili i iskrivili Blavatskyne ideje, a treba imati na umu da nije-

dna od navedenih nije promicala nasilje i patnju, koje će poslije počiniti nacisti: doista, Nietzsche je odbacivao antisemitizam, nazivajući njemački nacionalizam "ponorom gluposti".)

Dva glavna promicatelja ariozofije bili su Guido von List (1848-1919) i Jorg Lanz von Liebenfels (1874-1954), a obojica su svojim prezimenima dodala nezasluženi član "von" (koji označava plemstvo). List, koji je rođen u bečkoj obitelji srednje klase, sanjao je o ujedinjenju Austrije i Njemačke i mrzio je židove i kršćane, uvjeren da oni napadaju kulturu, duhovnost i teritorijalna prava Njemačke. Po zanimanju novinar, List je pisao i romane o drevnim Teutoncima i kultu Wotana, čiju je hijerarhiju nazvao *Armanenschaft*, ime je izveo na temelju svojeg izmišljenog tumačenja teutonskog mita. Rimski pisac Tacit napisao je u svom djelu *Germania* da su Teutonci vjerovali da njihov narod potječe od boga Tuiska i njegova sina Manua. Manu je imao tri sina, po kojima su drevna njemačka plemena dobila imena: Ingaevoni, Hermioni i Istaevoni. List je bez ikakvih znanstvenih osnova tvrdio da se ta imena odnose na poljoprivredna, intelektualna i vojna područja germanskog naroda. Ime *Armanenschaft* nastalo je Listovom germanizacijom imena Hermiones, intelektualnog ili svećeničkog posjeda, čime je nastalo "Armanen". List je tvrdio da je *Armanenschaft* bilo iznimno mudro, vladajuće tijelo drevnoga društva.

Kodifikacija Listovih uvjerenja o drevnim i rasno čistim Teutoncima izazvala je duboko zanimanje za simbolizam heraldike i tajni, koje su navodno sadržane u runskom pismu, a time i zanimanje za mističko značenje svastike, koju je List poistovjetio (barem s obzirom na njezinu moć i značenje) s kršćanskim križem i židovskom Davidovom zvijezdom. (Kako smo prethodno spomenuli, u sljedećem poglavlju ćemo istražiti podrijetlo i značenje svastike.) Do 1902., u razdoblju prisilne neaktivnosti uzrokovane operacijom očne mrežnice, zbog koje je 11 mjeseci bio slijep, List je mnogo razmišljao o prirodi proto-arijskog jezika, za koji je vjerovao da je kodiran u drevnim runama.

Njegove okultno-rasističko-mističke teorije, uključujući izlaganje o arijskom proto-jeziku, nisu naišli na prihvaćanje od strane Carske akademije znanosti u Beču, koja mu je disertaciju vratila bez ko-

mentara. Bez obzira na to, u njemačkom i austrijskom društvu počeli su se uočavati antisemitski elementi. Tako je 1907. osnovano Listovo društvo, koje je imalo svrhu osiguravati novčana sredstva za njegova istraživanja. Listova izmišljena historiografija i arheologija postavile su pseudoznanstveni temelj rasizmu i ekstremnom nacionalizmu, te je omogućila njemačkom *Volku* da pripiše svoje podrijetlo veličanstvenim i rasno čistim drevnim Teutoncima i njihovu kultu votanizma.

Wotanov kult je prije svega potekao iz Listovih tvrdnji o religijskim običajima drevnih Teutonaca, koje su kršćani navodno progonili u srednjovjekovnoj Njemačkoj. List je tvrdio da su stare nordijske pjesme iz Islanda, Norveške, Danske i Švedske - *edde* - ustvari kronike mitova drevnih Germana. *Edde* su se sastojale od pjesama, pjesničkih rukopisa i povijesnih djela, koja su pripovijedala priču o drevnom teutonskom panteonu bogova i brojnih nižih božanstava u njihovoj pratnji. Ustvari, ne postoje gotovo nikakvi zapisi o mitovima i vjerovanju drevnih predaka Nijemaca i Anglosasa. Prema konvencionalnoj znanosti o mitologiji:

"Rijetki su dokumentirani izvori podataka o zapadnim germanskim plemenima, precima Nijemaca i Anglosasa. Latinski povjesničari, poput Cezara i Tacita, raspolagali su samo posrednim podacima, te su teutonsku religiju pokušali objasniti u kategorijama rimske religije. Naprimjer, bog groma Donar za njih je bio *Jupiter tonans*. Woden je dobio ime Merkur, a Tiw [bog neba] postao je Mars. Misionari, redovnici i pisari koji su tijekom osmog stoljeća obraćali pogansko stanovništvo i bili su prvi koji su zapisali njemački jezik, mogli su nam, da su to htjeli, ostaviti potpunu sliku njemačke mitologije. No, njihova je glavna briga bila spasenje duša. Zato su o poganskim mitovima govorili samo s osudom i prijezirom. O starim njemačkim vjerovanjima ne bismo znali gotovo ništa da u 'pučkim' pričama i epovima nije sačuvano mnogo toga što se odnosi na niža božanstva, demone, divove i najraznolikije duhove."

[Izvorna istaka]

U *Eddama*, Wotan (čije ime potječe od germanske riječi koja znači bijes), a u suvremenom njemačkom glasi *wuten* - bjesnjeti, gnjeviti se), bio je bog rata, kojeg su mrtvi junaci susretali u Valhali. Upravo je Wotan spoznao značenje runa kada je, nakon što je bio ranjen kopljem, 9 mjeseci visio na stablu i upravo je on povezao 18 runskih čini, koje u sebi sadrže tajne besmrtnosti, nepobjedivosti u bitki, iscjeliteljske moći i kontrole elemenata. Prema nordijskoj legendi, rune nisu bile samo pismo, nego su posjedovale i magijsku moć. Goodrick-Clarke naziva Listu "pionirima volkisch-runskog okultizma", budući da je on prvi povezao određene pisane nizove runa s Wotanovim runskim čarolijama: "List je pripisao određenu runu svakom od "Wotanovih stihova, dodajući okultna značenja i skraćenu krilaticu čarolije. Ta okultna značenja i krilatice trebala su predstavljati nauk i maksime iznova otkrivene religije votanizma. Tipične krilatice bile su: "Spoznaj sebe i spoznat ćeš sve!"... i: "Čovjek je jedno s Bogom!"

Središnja postavka votanizma bila je ciklička priroda Svemira, koji prolazi kroz nizove preobražaja: "rođenje", "postojanje", "smrt" i "ponovno rođenje". Ta ciklička kozmologija bila je osnovni zakon i predstavljala je prisutnost Boga u Prirodi. Budući da je Čovjek dio svemira, on je vezan njegovim zakonima i, prema tome, mora živjeti u skladu s prirodnim svijetom. "Logičnom posljedicom te bliskost s Prirodom smatrala se istovjetnost pojedinca s njegovim narodom i rasom."

List se za razvoj votanizma poslužio i teozofskim idejama, osobito onima Maxa Ferdinanda Sebaldta von Wertha, koji je opsežno pisao o arijskoj seksualnosti i rasnoj čistoći. Sebaldt je vjerovao da je Svemir stvorio bog Mundelfori, te da se on u biti sastoji od uzajamnog djelovanja suprotnosti, kao što su tvar i duh, te muškarac i žena. Prema tome, arijska nadmoć se može postići samo jedinstvom rasno "čistih suprotnosti". List je u rujnu 1903., u bečkom okultnom časopisu *Die Gnosis* objavio članak, u kojemu je detaljno raspravljao o toj ideji, upućujući se na drevnu arijsku kozmologiju i spolnost. Faze te kozmologije ilustrirane su varijacijama simbola svastike, hinduističkog simbola Sunca, koji je List prisvojio i iskrivio tako da označava nepobjedivog i rasno čistog germanskog junaka.

Na Listove nazore su snažno utjecale i legende o izgubljenim civilizacijama i potonulim kontinentima, kao što su izmišljene zemlje Atlantida i Lemurija, ali i teozofska djela gospode Blavatsky. On je čak usporedio votansko svećenstvo s hijerofantima iz Blavatskyne *Tajne doktrine*. Teozofske ideje zauzimaju i središnje mjesto u njegovoj knjizi *Die Religion der Ario-Germanen* (1910), u kojoj većim dijelom raspravlja o hinduističkim kozmičkim ciklusima na kojima se temelje i Blavatskyne ideje o "krugovima" ili kozmološkim ciklusima. List je usporedio četiri kruga vatre, zraka, vode i zemlje s "mitskim teutonskim kraljevstvima Muspilheimom, Asgardom, Wanenheimom i Midgardom, koja su nastanjivali vatreni zmajevi, zračni bogovi, vođeni divovi i ljudi." Ta područja leže u središtu nordijskog mita o postanku. Na početku vremena postojao je samo golem, dubok ponor. Sjeverno od tog ponora oblikovao se Niflheim, područje oblaka i sjena, a na jugu zemlja vatre Muspilheim. Kada je Ymir, prvo živo biće i otac svih divova, poginuo u borbi, njegovo je tijelo uzdignuto iz mora, čime je nastala zemlja, Midgard. Prema Listu, arijski Nijemci bili su peta rasa u sadašnjem krugu, dok su prethodne četiri tvorili mitski teutonski divovi.

Prema votanskom nauku, prirodni evolucijski ciklus Svemira te kao je od jedinstva do mnogostrukosti i potom opet do jedinstva. Prvu etapu te evolucije (od jedinstvenosti do mnogostrukosti) simbolički su predstavljali triskelioni i svastike, te obrnuti trokuti poredani u smjeru suprotnome od kazaljki na satu. Drugu etapu (od mnogostrukosti do jedinstva božanstva) predstavljali su uspravni simboli poredani u smjeru kazaljke na satu. Prema toj shemi, arijski German predstavlja najviši mogući oblik života, budući da se on nalazi na "vrhuncu raznolikosti na najudaljenijoj granici ciklusa".

List je gorljivo vjerovao u izgubljene civilizacije Atlantidu i Lemuriju, te je tvrdio da su pretpovijesni megaliti u Donjoj Austriji ustvari atlantidskog podrijetla. U svojoj knjizi *Die Ursprache der Ario-Germanen* ("Proto-jezik arijskih Nijemaca") (1914), priložio je kartu koja uspoređuje geološka razdoblja Zemlje s hinduističkom *kalpom* (4.320.000.000 godina), koja odgovara i jednom teozofskom krugu. Na ariozofsko vjerovanje iznova ćemo se osvrnuti poslije u ovom, ali i sljedećem poglavlju.

Za sada obratimo pozornost na drugog glavnog zagovornika ari-ozofije, Listova mladog sljedbenika Jorga Lanza von Liebenfelsa, koji je utemeljio zloglasne antisemitske novine *Ostara* i 1907. stvorio Red Novih templara. Poput svog učitelja Lista, Liebenfels je bio potomak bečke obitelji srednjeg staleža, što će poslije poricati ističući svoje lažno aristokratsko podrijetlo.

Liebenfels je za sjedište svojega Reda Novih templara odabrao ruševan dvorac Burg Werfenstein, koji se nalazio na vrhu stijene na obali Dunava, između Linza i Beča. Bio je opsjednut idejom o manihejskoj borbi između "plave" rase (koju karakterizira kreativnost i junaštvo) i tamnih "ljudi-zvijeri", obuzetih požudom spram "plavokosim" ženama te željom da iskvare ljudsku kulturu. Dvije godine poslije, Liebenfels je pokrenuo rasistički časopis *Ostaru* (što je bilo ime poganske božice proljeća), koji je iznova pozivao na ponovno uspostavljanje "plave rase" kao dominantne sile na svijetu. To se moglo učiniti samo rasnom čistoćom, prisilnom sterilizacijom ili istrebljenjem inferiornih rasa, te uništenjem socijalizma, demokracije i feminizma.

Ti rasistički nazori naveli su Liebenfelsa na bizarnu ideju osnivanja viteškog reda po uzoru na monastičke i vojne redove iz doba križarskih ratova. Goodrick-Clarke tvrdi da su Liebenfelsa od djetinjstva privlačili: "srednji vijek i njegova povorka vitezova, plemića i redovnika. To uvelike objašnjava i njegovu odluku da se pridruži cistercijskom redu, a vjerojatno je njegova želja da se poistovjeti s aristokracijom proizašla iz sličnih maštanja." Liebenfels je maštao i o svetim redovima, što je vjerojatno izazvalo i veliko zanimanje za Red templarskih vitezova. Ta maštanja su još više poticale srednjovjekovne gralske romance, koje su u to doba bile iznimno popularne zahvaljujući operama Richarda Wagnera. Za Liebenfelsa i mnoge njegove suvremenike, te romance su bile osobito značajne jer su Vitezovi Grala u njima prikazivani kao tragači za uzvišenim i vječnim vrijednostima - to im je ujedno predstavljalo i snažan lijek protiv mrskog suvremenog svijeta i njegove ubrzane industrijalizacije i materijalizma.

Nedvojbeno najznamenitiji red kršćanskoga svijeta u doba križarskih ratova, bili su Vitezovi templari, a Liebenfels je izmislio priču

o tome kako su oni vodili rasnu borbu za germanski red, koji će zavladati Sredozemljem i Bliskim istokom. Goodrick-Clarke tvrdi:

"Godine 1913. objavio je kratku studiju u kojoj je opisao gral kao električni simbol, koji se odnosi na 'panmedijske' moći čistokrvne arijske rase. Potraga 'Templeisena' za Gralom bila je metafora za eugeničke metode templarskih vitezova s ciljem stvaranja ljudi-bogova. Templari su postali ključni povijesni posrednik [Liebenfelsove] seksističko-rasističke gnoze prije 1914."

Na ovome mjestu se moramo veoma kratko osvrnuti na povijest templarskih vitezova i na to kako je njihov uspon i pad utjecao na Liebenfelsov *Weltanschauung* (nazor na svijet). Red Vitezova templara postao je jedan od najmoćnijih monastičkih društava Europe dvanaestoga stoljeća i simbolizirao je kršćansku borbu protiv nevjernika. Godine 1118., vitez iz Champagne, Hugues de Payens uvjerio je kralja Baudouina I. od Boulogne (čiji je stariji brat Godfroi devanaest godina prije toga osvojio Jeruzalem), da smjesti njega i osam francuskih plemenitaša u jedno krilo kraljevske palače, bivše džamije al-Aqse u Svetoj zemlji, u blizini mjesta na kojemu je nekada navodno stajao hram kralja Salomona. Red su poslije tvorila tri staleža: vitezovi, koji su bili plemenitog podrijetla; vojnici i upravitelji; te svećenici, koji su bili kapelani i obavljali su nevojničke zadatke. Odabravši ime Militia Templi (Vojska hrama), prisegli su da će braniti tajne kršćanske vjere i kršćane koji su hodočastili na sveta mjesta. Red je svoju moć prije svega dugovao utjecaju sv. Bernarda iz Clairvauxa, poglavara cistercitskog reda i papi Honoriju II., koji je 1128. službeno priznao templare kao samostalan Red. Pretpostavlja se da su templari stvoreni po uzoru na hospitalce, koji su štitili hodočasnike u Palestini i zavjetovali se na krepot i siromaštvo.

Na templarskome pečatu prikazana su dva viteza na jednome konju - što je oznaka siromaštva (barem u prvome razdoblju njihova postojanja); taj simbol su sačuvali desetljećima nakon što je Red

postao jedan od najbogatijih toga doba. Golemo bogatstvo kojim su raspolagali templari dijelom je bilo rezultat njihova izuzeća od plaćanja lokalnih poreza, ali i njihove sposobnosti da zajednici nameću svoje poreze. Templari su prvih devet godina od osnutka štovali prisegu siromaštva, oslanjajući se na donacije vjernika, koji su im poklanjali čak i odjeću. Na njihovu ratnom stijegu nalazio se simbol osmokrakog križa na crno-bijeloj površini. Bojni poklik bio im je: *Vive Dieu, Saint Amour* ("Živio Bog, sveta ljubav"), te krilatica: *Non nobis, Domine, non nobis, sed Nomini Tuo da gloriam* ("Ne naše, Gospodine, ne naše, nego Tvoje ime slavimo").

Sljedećih 150 godina templari su stekli doista veliko bogatstvo, posjede (više od 7000 u Europi) i veliku moć. a imali su i svoje ogranke diljem Europe i Srednjeg istoka, kojima su upravljali iz svojih sjedišta u Parizu. No, time su izazvali mnoga neprijateljstva, pa su tijekom križarskih ratova počele kružiti glasine da templari uopće nisu pobožni kršćanski vitezovi. Neprijatelji su širili priče o njihovim tajnim obredima, za koje su tvrdili da su povezani sa štovanjem Alaha; drugi su sumnjali da templari štiju demona Bafometa, te da izvode strašne obrede crne magije, koji su uključivali sodomiju, zvjerstva i žrtvovanja ljudi, da preziru papu i Katoličku crkvu, kao i da čine mnoge druge zločine.

Godine 1307., francuski kralj Filip IV., koji je templarima dugovao veliku svotu novca, odlučio je iskoristiti te glasine kako bi ih uništio. Tako je 13. listopada njegova vojska upala u templarski Hram u Parizu i uhitila Velikoga majstora Jacquesa de Molava te 140 drugih templara, od kojih se pokušavalo iznuditi priznanje strašnim mučenjima. Filip je nagovorio papu Klementa V. da zapovijedi pljenidbu svih templarskih posjeda. Papa Klement V. je na koncilu u Beču 1312. ukinuo Red i prenio sve njegove posjede u vlasništvo hospitalaca u zamjenu za novac za koji je Filip tvrdio da mu templari duguju.

Jacquesu de Molayu je ponuđena doživotna kazna zatvora ako javno prizna zločine Reda. No, on je umjesto toga javno obznanio da je Red nedužan za sve zločine koji mu se pripisuju i zato je bio spaljen na lomači. Međutim, to još nije bio kraj templara: neprestano su kolale glasine da su neki templari pobjegli u Škotsku prerušeni u

kamenoresce, gdje su osnovali slobodnozidarsko društvo. Govorilo se i da je templar imena Geoffroy de Gonnevillle dobio poruku od de Molaya, neposredno prije njegove smrti, koju je potom pročitao na skupu templara, koji su se sastali u Dalmaciji. U toj poruci je pisalo da će Red iznova oživjeti nakon 600 godina. Templari su na tome sastanku prije svojeg ukinuća navodno stvorili Red Rose-Croix (Ružina križa), poznatijeg pod imenom Rosenkreuzeri.

Okrutno potiskivanje Vitezova templara i prisvajanje njihova bogatstva i posjeda, predstavljalo je za Lanza von Liebenfelsa pobjedu nižih rasa nad društvom herojskih ljudi. Posljedica toga bio je rasni kaos, kvarenje "arijsko-kršćanske" civilizacije i poremećenost suvremenog svijeta. Upravo je zato Liebenfels odlučio uskrsnuti Red u obliku Ordo Novi Templi (ONT), kojeg je opisao kao: "arijsko udruženje za uzajamnu pomoć s ciljem jačanja rasne svijesti kroz genealoška i heraldička istraživanja, natjecanja ljepote i osnutak rasističkih utopija u nerazvijenim dijelovima svijeta."

Prvotne aktivnosti ONT-a uključivale su svečanosti i koncerte, koje su pohodile stotine gostiju, koji su parobrodima stizali iz Beča. Novine su redovito izvještavale o takvim događanjima, čime su osiguravale širu publiku za Liebenfelsa i rasističke ideje predstavljene u *Ostari*. Članovi ONT-a mogle su biti samo osobe koje su mogle dokazati svoje čisto arijsko podrijetlo i koje su prisegnule da će štititi interese svoje (rasne) braće.

Dvije godine prije osnutka ONT-a, Liebenfels je objavio knjigu iznimno neobičnog naslova: *Theozoologie oder die Kunder von den Sodoms-Afflingen und dem Gotter-Elektron*. Riječ "teozoologija" nastala je spajanjem židovsko-kršćanskog nauka i načela znanosti o životu, koje su se u to doba razvijale. Polazeći od Starog i Novog zavjeta, Liebenfels je svoju knjigu podijelio na dva dijela - prvi se odnosio na podrijetlo čovječanstva od rase ljudi-zvijeri (*Anthropozoa*) koja je potekla od Adama. U svom iskrivljenom i bizarnom tumačenju drevnoga doba, Liebenfels se koristio novim znanstvenim otkrićima kao što su radijacija i radio-komunikacija, koja su u to doba snažno utjecala na maštu javnosti.

Liebenfels je ta otkrića primijenio na svoj opis bogova, prema kojemu oni uopće nisu bili bogovi, nego viši oblici života (*Theo-*

zod), koji su posjedovali fantastične mentalne sposobnosti, između ostalog i telepatsku moć (koja je, ustvari, bila prijenos električnih signala između mozгова *Theozoa*). Ti ljudi-bogovi su tijekom ti-sućljeća postupno gubili navedene sposobnosti međusobnim križanjem s Adamovim ljudima-zvijerima, sve dok njihovi telepatski osjetilni organi nisu atrofirali, postavši epifize i hipofize suvremenih ljudi. Goodrick-Clarke ističe da je Liebenfels tu teoriju dijelom osnivao na djelu zoologa Wilhelma Bolschea (1861-1939), koji je, pak, vjerojatno bio nadahnut teozofijom. U svakom slučaju, Liebenfels je vjerovao da će Nijemci moći iznova zadobiti svoju drevnu božanstvenost samo putem prisilne sterilizacije i kastracije "nižih rasa", čime će se spriječiti onečišćenje čiste arijske krvi.

Drugi dio Liebenfelsove knjige bio je posvećen Kristovu životu (čije su moći bile električne) i otkupljenju arijskog naroda, iskvarenog promiskuitetom drugih rasa na Zemlji. Ta ideja o arijskoj borbi protiv štetnih poroka drugih rasa, zamijenila je tradicionalnu kršćansku ideju o borbi između dobra i zla. Liebenfels je zagovarao najekstremnije mjere za ponovnu deifikaciju Arijsaca: budući da su se siromašni i nepovlašteni pripadnici društva poistovjećivali s potomcima nižih rasa, trebalo ih je istrijebiti (spaljivanjem, kao žrtve Bogu) ili, pak, deportirati ili pretvoriti u robove za rad. Takvo tumačenje se suprotstavljalo tradicionalnom židovsko-kršćanskom suo-sjećanju prema siromašnima, slabima i nemoćnima, a promicao ga je novi oblik socijaldarvinizma, koji se zasnivao na ideji o opstanku najposposobnijih na štetu najslabijih. Te zastrašujuće metode osiguranja opstanka čistokrvnih Arijsaca, koje je predlagao Liebenfels, postat će, naravno, grozna stvarnost Trećeg Reicha.

Iako su Listove i Liebenfelsove ideje bile omražene i nasilne, ostale su samo idejama. Mnogi njihovi sljedbenici postajali su sve nemirniji i nezadovoljniji zbog nedostatka izravne akcije protiv navodne prijetnje koju su arijskoj rasi predstavljala razna niža bića s kojima su bili prisiljeni dijeliti svoj narod, osobito židovi, koje su optuživali za očita zla urbanizacije, industrijalizacije i prijetnje tradicionalnom, ruralnom načinu života arijskog seoskog junaka. Mnogi su počeli vjerovati da je došao kraj znanstvenom teoretiziranju, te da je vrijeme za izravno djelovanje.

Germanenorden

U svibnju 1912. održan je sastanak u domu Theodora Fritscha u Leipzigu. Na njemu je sudjelovalo oko 20 istaknutih pangermanista i antisemita. Njihov je cilj bilo osnivanje dviju skupina, koje će upozoriti Nijemce na opasnost koju za mala poduzetništva predstavlja utjecaj židovskog poslovanja i financija. Te grupe su postale poznate pod imenima *Reichshammerbund* i *Germanenorden* (Germanski Red). Fritsch je rođen 28. listopada 1852., u saskoj seljačkoj obitelji. Obrazovanje je završio kao inženjer mlinarstva, a bio je i urednik časopisa *Kleine Mühlen-Journal* (*Mali mlinovi*). Poput drugih aktivista toga doba, njegov antisemitizam je prije svega izrastao na strahu od ubrzanе industrijalizacije, tehnologije i masovne proizvodnje, koji je bio posljedica međunarodnog židovskog utjecaja i prijetnje, koju je on predstavljao za malu trgovinu i obrtništvo.

Usprkos svojim političkim sklonostima, Fritsch je odustao od kandidature za jednu od dvije njemačke antisemitske stranke, *Deutsche-Soziale Partei* i *Antisemitische Volkspartei*, koje su osnovane u Bochumu 1889. Naime, smatrao je da antisemitizam neće imati uspjeha u parlamentu. Goodrick-Clarke ističe da se Fritschovo: "gledišće o neučinkovitosti parlamentarnog antisemitizma pokazalo točnim. Međusobno nadmetanje stranaka, koje su se formirale nakon konferencije u Bochumu, rezultiralo je smanjenjem broja uspješnih antisemitskih izbornih kandidata za Reichstag." Osim toga, spajanje dviju stranaka u jednu, *Deutsch-Soziale Reformpartie* 1894., rezultiralo je svođenjem antisemitizma u korist "poziva za mnogo konzervativnije gospodarske interese srednje klase."

U to doba, sredinom 60-ih godina 19. st, rasistički pisci poput francuskog aristokrata Comte Vacher de Lapougea i germaniziranog Engleza, Houstona Stewarta Chamberlaina, bili su pod utjecajem biologije i zoologije, usredotočujući se na "znanstvene" studije rase (iako, naravno, takve uopće nisu bile). Upravo su ti pisci isticali da su židovi najveća prijetnja nadmoći arijske rase, pokušavajući potkrijepiti svoje ideje ukazivanjem na fizičke značajke, kao što su boja kose i očiju, te oblik lubanje. De Lapouge je smatrao da su Židovi opasniji od drugih rasa jer su se potpuno uvukli u europsko društvo, dok je Chamberlain osobito nastojao popularizirati mistički rasizam u Njemačkoj. Stanley G. Payne tvrdi sljedeće:

"[Chamberlain] je tvrdio da, osim arijskog rasnog stereotipa (visoki, plavokosi, plavooki), postoji posebna "rasna duša", koja je Arijcima podarila mnogo maštovitiji i dublji duh i proizvela "njemačku religiju", iako je potonja još uvijek (dijelom) bila povezana s kršćanstvom. Najveći anti-Arijci i zakleti rasni neprijatelj Arijsaca bili su židovi. Chamberlain je izmiješao socijaldarvinizam i rasizam, te tako stavio naglasak na beskraju rasnoj borbi za čistoću arijanizma, a protiv židova i nižih naroda [uključujući Slavene i Latine], na koji način je ustvari stvorio scenarij za rasni rat."

Kako bi stvorio snažan antisemitski pokret izvan neučinkovitog parlamenta, Fritsch je u siječnju 1902. pokrenuo časopis *Hammer*. Do 1905. god. bilo je čak 3000 čitatelja, koji su se ujedinili u *Hammer-Gemeinden* (Hammer-grupe), promijenivši 1908. ime u *Deutsche Erneuerungs-Gemeinde* (Njemačke grupe za preporod). "Njihovi članovi su bili zainteresirani za antikapitalističke oblike reforme zemlje, usmjerene k jačanju seljaštva, pokreta zelenog grada i *Lebensreform*."

Na izborima za Reichstag u siječnju 1912., konzervativci i antisemiti su doživjeli ponižavajući poraz, izgubivši 41 od svojih 109 mjesta u parlamentu, dok je Socijalna demokratska stranka povećala svoj broj s 43 na 110 mjesta. Fritsch se u časopisu *Hammer* naklonjeno osvrnuo na iznimno antisemitsku knjigu *Wenn ich der Kaiser war!* ("Da sam ja Car!"), koju je napisao predsjednik Pangermanskog saveza Heinrich Class, te je odlučio kako je stigao trenutak stvaranja antisemitske organizacije, koja neće biti podvrgnuta nadzoru i utjecaju nijedne stranke.

Kako je prethodno istaknuto, na sastanku u Fritschovoj kući u Leipzigu 24. svibnja 1912., osnovane su dvije skupine: *Reichshammerbund*, koju su tvorile sve postojeće Hammer-grupe, te tajanstveni *Germanenorden*, koji je odražavao antisemitska gledišta, prema kojima je prevlast židovskog utjecaja u javnom životu rezultat tajne međunarodne zavjere, protiv koje se može boriti samo svojevrsna masonska loža, imena čijih članova moraju biti tajna radi sprječavanja neprijateljske infiltracije.

Iste godine su diljem sjeverne i istočne Njemačke uspostavljene lože *Germanenbunda*, koje su pozivale na ponovno rođenje raso čiste Njemačke iz koje će biti deportirani "parazitski" židovi. Do srpnja te godine osnovane su lože u Breslauu, Dresdenu, Königsbergu, Berlinu i Hamburgu. Do kraja 1912., *Germanenorden* je imao 316 braće. Glavni cilj tih loža bio je nadzor djelovanja židova; osim toga, članovi lože međusobno su se pomagali u poslovnim i drugim pitanjima.

Germanenorden je bio pod velikim utjecajem ariozofskog nauka. Nijemci koji su željeli pristupiti Redu morali su priložiti podatke o boji svoje kose, očiju i kože, te nedvojbeno dokazati da su čisti Arijci. Fizički hendikepirani - ali i svi koji su jednostavno izgledali "neugledno" - nisu mogli biti članovi Reda. Znakovlje Reda također je bilo u skladu s ariozofskim idejama. Goodrick-Clarke piše: "Od sredine 1916., na naslovnici službenog biltena Reda, *Allgemeine Ordens-Nachrichten* nalazila se svastika uvinutih krakova na križu ... Iako je svastika već bila uobičajeni simbol nekoliko tadašnjih *vol-kisch* udruga u Njemačkoj, tu oznaku su upravo posredstvom *Germanenordena* i Društva Thule, njegova nasljednika u poslijeratnom Munchenu, usvojili nacionalsocijalisti."

Inicijacijski obredi *Germanenordena* bili su u najmanjoj mjeri bizarni. Inicijacija se izvodila u ceremonijalnoj prostoriji, gdje je kandidat, svezanih očiju, stajao pred Majstorom, dvojicom Viteza u bijelim haljama i kacigama s rogovima, rizničarom i tajnikom, odjevenima u bijele masonske vrpce, te Glasnika, koji je stajao u središtu sobe. U stražnjem dijelu sobe, gralskom gaju, stajao je bard, odjeven u bijelu halju, dok su ostali članovi lože stajali oko njega u polukrugu, sve do stolova Rizničara i Tajnika. Iza gralskog gaja nalazila se glazbena soba iz koje su se čuli zvukovi harmonija i klavira uz pratnju malog zbora "šumskih vilenjaka".

Na početku ceremonije, braća su pjevala Pjesmu hodočasnika iz Wagnerova *Tannhausera*, ocrtavajući znak svastike. Kandidatu se potom obznanio svjetonazor Reda, a bard je upalio sveti plamen u gralskome gaju. "U toj točki obreda, Majstor je pred njega postavio Wotanovo koplje na kojemu su dva Viteza ukrstila svoje mačeve. Prisegu kandidata slijedio je niz poziva i odgovora uz pratnju glazbe iz *Lohengrina*."

Početak Prvog svjetskog rata 1914., *Germanenorden* su zahvalili financijski, ali i drugi problemi. Mnogi članovi Reda poginuli su u ratu, a poglavar Reda, Hermann Pohl, strahovao je da će rat dovesti do njegova uništenja. U to doba neki su visoki članovi Reda žestoko napadali Pohlove predvodničke sposobnosti, zasićeni njegovim ustrajavanjem na značaju gore opisanih obreda i ceremonije. Predstavnici berlinske lože su 8. listopada 1916. predložili Pohlovu smjenu s dužnosti, na što je ovaj odgovorio osnivanjem otpadničkog reda *Germanenorden Walvater* svetoga Grala. Vodstvo nad prvim Redom tada je preuzeo general-bojnik Ervin von Heimerdinger.

Nakon raskola 1916., *Germanenorden* je znatno oslabio, a mnogi njegovi članovi nisu bili sigurni u njegov status (mnogi su pretpostavljali da je raspušten). Međutim, krajem rata, u studenom 1918. bilo je nekoliko pokušaja ponovnog oživljavanja njegova imetka i utjecaja. Veliki majstor Eberhard von Brockhusen, vjerovao je da će Redu dobro doći statut, koji je uspio ishoditi 1921: "omogućio je uspostavu iznimno složene organizacije s mrežama, krugovima i pokrajinskim "citadelama" (*Burgen*), koje su trebale osigurati tajnovitost unutardržavnog sustava lokalnih skupina, koje su na razne načine bile povezane s militantnim volkisch udrugama..."

U poslijeratnom razdoblju, *Germanenorden* je svoje usmeno nasilje zamijenilo atentatima na javne osobe. Naravno, nova Republika predstavljala je prezren simbol poraza, a upravo je *Germanenorden* zapovjedio ubojstvo Matthiasa Erzbergera, bivšeg ministra financija Reicha i šefa njemačke delegacije u Compiegneu (jednoga od takozvanih "studenskih (ili novembarskih) zločinaca"), koja je potpisala mirovni sporazum. Njegovi ubojice, Heinrich Shulz i Heinrich Tillessen, stigli su 1920. u Regensburg, gdje su se susreli s Lorenzom Meschom, lokalnim vođom *Germanenordena*. Budući da su se nakon rata, pod snažnim utjecajem njezine propagande, zainteresirali za *volkisch-ideologiju*, Red ih je odabrao da izvrše atentat nad Erzbergerom, što su i učinili u kolovozu 1921.

Od 1921., *Germanenorden* je postao središte desničarskih i antisemitskih nazora u omraženoj Weimarskoj Republici. Sjeme legendarnog Društva Thule posijano je kada se Rudolf von Sebottendorff 1917. pridružio otpadničkom *Germanenorden Walvater-u* Hermanna Pohla.

Mitologija o arktičkom kraljevstvu Tuli (germ. Thule, op. prev.) ima korijene u drugome mitu - onome o Atlantidi. Iako se stoljećima vjerovalo da se "izgubljeni kontinent" Atlantida nalazio u Atlant-skome oceanu "izvan Heraklovih stupova" (kako tvrdi Platon u svojim dijalozima *Timej* i *Kritija*), to gledište je krajem 17. st. pokušao opovrgnuti švedski pisac Olaus Rudbeck (1630-1702), koji je tvrdio da se izgubljena civilizacija, koja je prije 9000 godina osvojila Sjevernu Afriku i većinu Europe, ustvari nalazila u Švedskoj.

Tu neobičnu ideju prihvatio je sredinom 18. st. francuski astronom i mistik Jean-Sylvain Bailly (1736-1793), koji je zaključio da su velika postignuća civilizacija, kao što su bili Egipat i Kina, rezultat znanja koje su naslijedile od mnogo nadmoćnije, pretpotopne kulture sa Sjevera. Bailly je tvrdio da je Zemljina unutrašnjost, u njezinu mlađem razdoblju, bila mnogo veća, te da je u dalekoj prošlosti na Sjevernome polu vjerojatno vladala umjerena klima. Spojivši tu ideju sa svojim vjerovanjem da su takve klime najpogodnije za razvoj znanosti i civilizacije, Bailly je poistovjetio Rudbeckove Atlantiđane s Hiperborejcima iz klasične legende. Smještanje te visoke civilizacije na daleki sjever, rezultiralo je time da se nordijski tip čovjeka (visoki, plavokosi i plavooki) smatrao vrhovnim ljudskim idealom.

Korijene nacističke ideje o Thuli i Društvu Thule možemo slijediti do Guida von Lista, Jorga von Liebenfelsa i Rudolfa von Sebottendorffa (1875-1945). Kako je prethodno spomenuto, sva trojica su svojim običnim prezimenima dodala predmetak "von", koji ukazuje na plemenito podrijetlo. Kako primjećuje Joscelyn Godwin u svojoj studiji o polarnoj mitologiji naslovljenoj *Arktos* (1993): "Jedna od značajki filozofije o superiornoj rasi sastoji se u tome da su je prigrlili samo oni koji su i sebe smatrali pripadnicima te rase. A, ima li ičeg privlačnijeg od toga da se, usvojivši vjerovanje da su Priroda ili Bog odabrali upravo vašu rasu kao nadmoćnu, postavite na njezin aristokratski vrh?"

Kako smo vidjeli, Liebenfels je 1907. god. osnovao obredni i iznimno rasistički Red Novih templara, koji se na sumnjiv način odlikovao značajkom da služi kao prototip Heinrich Himmlerova SS-a

(*Schützstaffel*). Liebenfels je bio gorljiv učenik gospođe Blavatsky, koja je razvila ideju da čovječanstvo potječe od niza "Korijenskih rasa", koje su tijekom tisućljeća degenerirale od čistih duhovnih do okrutnih i barbarskih bića, koja žive danas. Blavatska je tvrdila da su čovjekoliki majmuni nastali bestidnim općenjem Treće Korijenske Rase čovječanstva s čudovištima. Liebenfels je, pak, usvojio tu ideju i potpuno je iskrivio, tvrdeći da su nearijske rase stvorene zvjerskim općenjem prvih Arijsaca nakon njihova odlaska iz rajske domovine na sjeveru, izgubljenome kontinentu Arktogaaji (od grč. - "sjeverna zemlja").

Te ideje su prigrlili Guido von List i Bečanin Liebenfels, koji je imao ključnu ulogu u razvoju *volkisch-pokreta*. Kako smo vidjeli, taj pokret je karakterizirala ljubav prema neiskvarenoj prirodi, vegetarijanstvu, drevnoj mudrosti, astrologiji i Zemaljskim energijama. List je već odigrao ključnu ulogu u osnivanju tajnog, nadri-masonskog *Germanenorden-a*, čiji je cilj bio uništenje onoga što su njegovi članovi smatrali židovskim kvarenjem njemačkog javnog života, što se smatralo očitom posljedicom tajne međunarodne zavjere. *Germanenorden* je još uvijek bio aktivan tijekom Prvog svjetskog rata, objavljujući biltene i oglase u novinama u kojima je pozivao muškarce i žene "čistog arijskog podrijetla" da se pridruže njegovim redovima. Rudolph von Sebottendorff se upravo putem jednog takvog oglasa upoznao s vođom *Germanenorden-a*, Hermannom Pohlom.

Sebottendorff je prvotno želio postati inženjer, no, budući da nije uspio završiti studij na Politehničkom fakultetu Berlin-Charlottenburg, što mu je onemogućilo kvalificirano zapošljavanje u Njemačkoj, odlučio je otići na more. Nakon službe na brojnim parobrodima i neuspješne karijere lovca za zlatom u Zapadnoj Australiji, Sebottendorff je 1900. najprije otputovao u Egipat, a potom u Tursku, gdje je uronio u izučavanje turskog naroda i razvio interes za okultnu znanost te drevne teokracije.

Do 1916., tada već oženjen, naselio se u Bad Aiblingu, pomodnim bavarskim toplicama. Na sastanku Reda u Berlinu u rujnu iste godine, Sebottendorff se upoznao s Pohlomim uvjerenjima. On je tvrdio da su druge rase (osobito židovi) otele Arijcima njihovo znanje o magijskoj moći, koju mogu ponovno zadobiti samo rasnom

čistoćom. Vrativši se u Bad Aibling, Sebottendorff je odmah organizirao kampanju novačenja članova za *Germanenorden* u Bavariji.

Godine 1918. upoznao je studenta umjetnosti, Waltera Nauhausa, koji je 1914., zbog invaliditeta uzrokovanog teškim ranjavanjem na Zapadnoj fronti, morao napustiti vojsku. Nauhaus je također gajio dubok interes za okultno, te je uskoro postao nezamjenjiv u bavarškoj regrutnoj kampanji *Germanenorden-a*. Upravo je on predložio da Red promijeni ime u *Thule Gesellschaft* ("Društvo Thule"), kako bi od njega, prema riječima Goodrick-Clarkea: "odvratio neželjenu pozornost socijalističkih i pro-republikanskih elemenata." Cereemonijalni osnutak Društva Thule dogodio se 17. kolovoza 1918. Društvo se sastalo u otmjenom hotelu Vierjahreszeiten u Münchenu, u sobama ukrašenima tulskim simbolom: dugim bodežom s drškom obavijenom hrastovim lišćem, koji je položen na blještavoj svastici uvinutih krakova.

Uoči dana primirja, koji je označio poraz Njemačke u Prvom svjetskom ratu, Društvo Thule, preneraženo mogućnošću Kaiserove abdikacije, a osobito revolucijom u Bavarskoj, kojoj su vlast preuzela ruska Vijeća radnika i vojnika, održalo je 9. studenog 1918. sastanak, na kojemu se Sebottendorff energično obratio svojim tulskim kolegama:

"Jučer smo doživjeli propast svega što nam je srodno, drago i vrijedno. Umjesto naših prinčeva germanske krvi vlada naš smrtni neprijatelj: Juda. Još ne znamo kako će ovaj kaos završiti. No, možemo nagađati. Stići će vrijeme borbe, gorka nužnost, vrijeme opasnosti [...] Odlučno pozivam Društvo Thule na tu borbu. Naš Red je germanski Red i naša je odanost germanska. [...] A orao je simbol Arijaca. Zbog njegove sposobnosti samožrtvovanja vatrom, taj orao je crvene boje. Od danas se na našem simbolu nalazi crveni orao, koji nas upozorava da moramo umrijeti da bismo živjeli."

Društvo Thule se nastavljalo sastajati u hotelu Vierjahreszeitenu, dok je Sebottendorff proširio njegov utjecaj s gornjih i srednjih staleža na radničku klasu posredstvom popularnog novinarstva. Naime, 1918. god. je za cijenu od 5000 maraka kupio manju novinsku kuću,

koja je u Münchenu objavljivala tjednik *Beobachter*. Promijenivši ime novina u *Münchener Beobachter und Sportblatt*, Sebottendorff je dodao i sportsku rubriku kako bi privukao mlađe Čitateljstvo iz redova radničke klase da čitaju antisemitske uvodničke članke, prenesene od bivšeg vlasnika novina Franza Ehlera. (Godine 1920., *Münchener Beobachter und Sportblatt* je postao *Völkischer Beobachter*, te će poslije postati službene novine Nacističke stranke.)

Komunisti su 26. travnja 1919. uhitili sedam članova Društva Thule, odvevši ih u gimnaziju Luitpold, koja je prethodna dva tjedna služila kao postaja Crvene armije. Među taocima su se nalazili Walter Nauhaus, grofica Hella von Westarp (tajnica društva) i princ Gustav von Thurn und Taxis (koji je bio rodbinski povezan s raznim europskim kraljevskim kućama). Četiri dana poslije, 30. travnja, taoci su ubijeni u podrumu Gimnazije u znak osвете za ubojstvo komunističkih zarobljenika u Starnbergu. Ubojstvo članova Društva Thule izazvalo je nasilne neredе u Münchenu, gdje je 1. svibnja gnjevna svjetina, uz pomoć Bijelih trupa ušla u grad i tako osigurala propast Komunističke republike.

Sebottendorff je 1918. uspio proširiti medijski utjecaj Društva Thule na radničku klasu, nagovorivši sportskog izvjestitelja Münchenskih večernjih novinama, Karla Harrera, koji je bio veoma zainteresiran za volkisch-ideologiju, da osnuje radnički krug. Ta mala skupina sastajala se svaki tjedan tijekom zime 1918., pri čemu je raspravljala o temama kao što su poraz Njemačke i židovski neprijatelj. Na poticaj Antona Drexlera, radnički krug je 9. siječnja 1919. postao *Deutsche Arbeiterpartei* (Njemačka radnička stranka) (DAP). U veljači 1920., DAP je pretvorena u Njemačku nacional-socijalističku radničku partiju (NSDAP). Do tada se u stranku već infiltrirao vojni špijun, koji je imao zadatak da nadzire njezino djelovanje. No, umjesto toga, on ju je podržavao, izradio nacrt novog programa za odbor i uskoro postao njezin predsjednik. On se zvao Adolf Hitler.

Društvo Edda

Kako smo vidjeli prethodno u poglavlju, Guido von List i njegovi sljedbenici su vjerovali da su islandske *Edde* ljetopisi drevnih Arija. Listov okultističko-povijesni sustav opsežno je razradio Rudolf John

Gorsleben (1883-1930), dramatičar i kasnije novinar, koji je rođen u Metzu, a odrastao je u Alsace-Lorrainei (koju je njemački Reich anektirao 1871). U takvom okružju, u kojemu je lojalnost naroda bila podijeljena između Francuske i Njemačke, Gorsleben je bio izložen pangermanskom nacionalizmu, a uspješno je pronašao i svoje korijene u plemenitaškoj obitelji iz 14. st. u Thuringiji.

Početkom Prvog svjetskog rata, Gorsleben se najprije borio u bavarskoj regimenti, a potom u jedinici priključenoj turskoj vojsci u Arabiji. Nakon završetka rata otišao je u München, gdje se pridružio Thulskom društvu i priklonio desničarskoj politici. Tijekom 3 uzbudljive godine, Gorsleben je postao Gauleiter ("pokrajinski vođa", op. prev.) južno-bavarskog ogranka *Deutschvolkischer Schutz-und Trutzbund-a*, antisemitske skupine koja se nadmetala s prvom Nacističkom strankom. Povezao se s desničarima, među kojima su bili Julius Streicher, koji će poslije uređivati nacističke novine *Der Stürmer*, te Lorenz Mesch, predsjednik *Germanenordena*, koji je imao ključnu ulogu u Erzbergerovu atentatu.

Gorsleben je putem svog časopisa *Deutsche Freiheit* ("Njemačka sloboda") - koji je poslije preimenovan u *Arische Freiheit* ("Arijska sloboda") - sijao svoje okultne rasističke ideje, koje su se osnivale na pojmu rasne čistoće i ponovnom oživljavanju okultnih moći, koje je posjedovao svaki Arijac, no koje su zakrčljale. Arijići će ponovnim zadobivanjem tih moći u njihovoj punoj snazi, uspjeti potpuno zavladati prirodom i, na taj način, čitavim svijetom. Neprestano je ponavljao *volkisch* ideju da rasno križanje nije štetno samo za nadmoćnog partnera, nego i da se žena može okaljati samim spolnim općenjem s rasno inferiornim muškarcem, zbog čega će svi njezini potomci, čak i oni koji su začeti općenjem s rasno jednakim partnerom, također biti onečišćeni.

Što se tiče *Edda*, Gorsleben je vjerovao da skandinavske rune imaju magičnu moć, koja onima koji razumiju njihovo značenje, služi kao prijenosnik snage koja pokreće sam Svemir. Najmoćnija od njih bila je runa *hagal*, jer su u njoj skrivene sve ostale rune. Osim toga, Gorsleben je možda bio prvi okultist koji je isticao magijski značaj kristala, za koje je vjerovao da su trodimenzionalne pro-

jekcije runa. Prema toj teoriji, duh svakog čovjeka može se povezati s osobitim tipom kristala, koji se može razumjeti posredstvom medija.

U studenom 1925., Gorsleben je osnovao Društvo Edda u sred-njovjekovnom gradiću Dinkelsbuhlu u Frankoniji. Rizničar društva bio je Friedrich Schaefer, suradnik Karla Marije Wiliguta, koji će izvršiti velik utjecaj na Heinricha Himmlera. Nakon Gorslebenove smrti od bolesti srca u kolovozu 1930., vodstvo Eddskim društvom preuzeo je Werner von Bülow (1870-1947), koji je dizajnirao "svjet-ski runski sat", koji je odražavao sličnost između runa, zodijaka, brojeva i bogova. Bülow je preuzeo i Gorslebenov časopis *Arische Freiheit*, promijenivši mu ime u *Hag All All Hag*, te potom *Hagal*.

Iako je glavni cilj Eddskog društva bilo istraživanje drevne arijske religije kroz tumačenje, putem runa, nordijske mitologije, povijesti izgubljene atlantidske civilizacije i brojnih pretpovijesnih, europskih spomenika, ono je ipak 1933. pružilo podršku nacionalsocijalizmu, objavivši članak u *Hagalu* da se uspon nacizma odvija u skladu s uni-verzalnim zakonima. U *Hagalu* su objavljeni i tekstovi o vidovnjačkim sjećanjima Wiliguta o drevnom dobu predaka, za koja se smatralo da su iznimno značajna za razumijevanje drevnog okultnog naslijeđa germanskog naroda.

Zanimljivo je da nisu svi istraživači runa oduševljeno prigrlili rasističko, antisemitsko tumačenje *Edda*. Naprimjer, runski okultist Friedrich Bernhard Marby (1882-1966) je sintetizirao znanje o ru-nama i astrologiju nakon što se upoznao s djelima Guida von Lista. U svojim novinama *Der eigene Weg* (utemelj. 1924), te u seriji svojih knjiga naslovljenoj *Marby-Runen-Bucherei* (koje su se počele obja-vljivati od 1931), Marby je isticao zdravstvene prednosti meditacije runama. U doba Trećeg Reicha, 1936., optužen je kao protivnik na-cizma, te je prvotno poslan u koncentracioni logor Welzheim, a potom u Flossenbürg i Dachau, a oslobođenje tek u travnju 1945., dolaskom Saveznika.

Iako nije dijelio pakosne rasističke nazore drugih volkisch-okul-tista toga doba, Marby je prigrlio sličnu teoriju koju je usvojio i Liebenfels: prije svega, teoriju da je suštinska priroda svemira elek-trična, a koja je bila nadahnuta (kako je prethodno rečeno) nedavnim otkrićem radijacije i novim metodama iskorištavanja električne ener-

gije. Marby je smatrao da je Svemir preplavljen kozmičkim zrakama, koje ljudi mogu primati i odašiljati. Osim toga, dobrohotan utjecaj tih zraka može se pojačati određenim položajima tijela po uzoru na oblike runa (što je očito veoma slično jogi).

Godine 1927., Siegfried Adolf Kummer (rođ. 1899) osnovao je u Dresdenu runsku školu pod imenom *Runa*. Ta škola je prije svega bila usredotočena na prakticiranje obredne magije, što je uključivalo crtanje magičnih krugova s imenima germanskih bogova, te uporabu tradicionalnih magijskih alata, poput kandelabra i kandila za tamjan. Tijekom obreda, izgovarala su se imena runa i u zraku se ocrtavali njihovi oblici. Wiligut je osuđivao takve navodno sramotne metode Kummera i Marbyja.

Drugi su se okultisti više bavili astrologijom i mnogo otvorenijim paranormalnim (današnjim rječnikom) temama nego runskim okultizmom. Georg Lomer (1877-1957) bio je liječnik, no nakon što se upoznao s teozofijom, sve veću pozornost je pridavao alternativnim medicinskim metodama, pa je u dijagnostici osobito primjenjivao tumačenje simbolizma snova i gatanje iz dlana. Do 1925., Lomer se osim okultizma zainteresirao i za astrologiju, što je rezultiralo sintezom poganskog germanskog misticizma i astrologije. Kako primjećuje Goodrick-Clarke: "Poput drugih poslijeratnih arijskih okultista, Lomer se u suštini koristio okultizmom kako bi otkrio zaboravljeno arijsko naslijeđe."

Okultizam kakav se prakticirao u Njemačkoj i Austriji krajem 19. i početkom 20. st., bio je obilježen zlom i iskvarenošću suvremenog svijeta, osobito omražene Weimarske Republike, koja je odisala smrdom poraza, slabosti i dekadencije. Za ljude poput Lista, Liebenfelsa, Sebottendorffa i njihove sljedbenike, budućnost čovječanstva nije ležala u industrijalizaciji, urbanizaciji i međunarodnim financijama (koje su smatrali uzrokom uništenja tradicionalnog, seoskog načina života i surovog postupanja prema njihovoj domovini), nego u ponovnom oživljavanju drevne arijske kulture i održavanju rasne čistoće. Naime, oni su vjerovali da su Ariji baštinici izmišljenog mističkog naslijeđa, koje seže daleko u pretpovijest, sve do izgubljenih zemalja Atlantide, Lemurije, Hiperboreje i Ultima Thule. Iz vela vremena probijalo se svjetlo tog izgubljenog Zlatnog

doba divova i ljudi-bogova, obdarenih fantastičnim, nadljudskim sposobnostima, no koji više ne postoje jer su se izmiješali s nižim rasama. Volkisch-okultisti su se nadali da će svojim djelovanjem iskovati magijsku i kulturnu vezu s tim izgubljenim vremenima, te da će kroz rasnu segregaciju, a poslije i genocid, ponovno uspostaviti globalnu prevlast arijskog Nadčovjeka.

Završivši naš pregled njemačkog okultizma, kakav se razvijao i prakticirao otprilike na prijelomu 20. st, vratit ćemo se nekoliko tisuća godina u prošlost, u samo Zlatno doba. Ući ćemo u neobično područje skrivene povijesti, gdje ćemo morati otputovati daleko izvan Njemačke međuratnog razdoblja - daleko od ortodoksnog gledišta o čitavoj povijesti čovječanstva. Na taj način ćemo moći pronaći mitološke korijene volkisch-okultizma u legendama o izgubljenoj arijskoj domovini. U sljedećem ćemo poglavlju putovati ledenim prostranstvima dalekog Sjevera, kao i drevnim morem, na čijemu se mjestu danas nalazi pustinja Gobi. Osim toga, ponovno ćemo se upoznati s gospođom Blavatsky i njezinim teorijama o Korijenskim rasama čovječanstva; a na završetku poglavlja, istražiti ćemo podrijetlo, mističko značenje i iskrivljenu sliku svastike, čime ćemo se pripremiti za mučno putovanje u stravičan svijet nacističkog okultizma.

Fantastična pretpovijest

Izgubljena arijska domovina

Kako smo vidjeli, ideju o tome da se izmišljena i tajanstvena domovina arijskog naroda nalazi skrivena negdje na dalekom sjeveru, ne potječe od nacista, jer je već dugo bila ukorijenjena u tradiciji zapadnog okultizma, ali i u mladoj znanosti antropologije. (Doista, sam pojam "arijska rasa" duguje svoje postojanje filologiji, ali i svim drugim granama istraživanja.)

Naravno, sve do razdoblja prosvjetiteljstva smatralo se da je biblijska predaja glavni izvor podataka o podrijetlu i povijesti čovječanstva, koje je stvoreno na brdu Ararat na kojemu se nakon Potopa nasukala Noina arka. Tu ideju su prihvaćali čak i oni prosvjetiteljski znanstvenici koji su odbacivali autoritet Bibliji, s obzirom na činjenicu da planinska područja pružaju najbolju moguću zaštitu od prirodnih katastrofa, kao što je bio navodni pretpovijesni potop.

Njemačke romantičare veoma je privlačila orijentalna filozofija i misticizam, osobito *Zend-Avesta*, sveta knjiga drevnih Perzijanaca. Veliki mislioci poput Goethea, Nietzschea, Arthura Schopenhauera, ali i Richarda Wagnera, na Istoku su pronašli sustav filozofije i historiografije koji im je omogućio da napuste neprikladan židovsko-kršćanski nazor na svijet.² Joscelyn Godwin ističe da je ta udivljenost Orijentom bila popraćena ponovnim otkrivanjem njemačkog *Volka*, pretkršćanskih teutonskih plemena čiji su preci - Goti - uzrokovali propast dekadentnog Rimskog carstva. Njemački romantičari su pokušavali uspostaviti svoju drevnu vezu s Orijentom, koji su smatrali kolijevkom čovječanstva i najviših ljudskih ideala.

Godwin postavlja pitanje koje se odnosi na drevne Teutonce:

"No, odakle su stigla ta plemenita i darovita plemena? Jesu li i oni bili Noini sinovi ili ih se netko drznuo izdvojiti iz biblijskog rodoslovlja? Za to je nastupio pravi trenutak. Francuski enciklopedisti su posijali sjeme prijezira spram hebrejskom Svetom pismu kao izvoru točnih informacija. Britanska škola u Calcutti, u sklopu koje se nalazio institut za *Azijska istraživanja*, otkrila je drugi svijet, nedvojbeno mnogo učeniji i, prema mnogima, filozofski i moralno nadmoćniji od Mojsijeva. Da su Nijemci uspjeli povezati svoje podrijetlo s Indijom, tada bi se zauvijek oslobodili svojih semitskih i sredozemnih veza."

Naravno, da bi se mogla uspostaviti i učvrstiti veza između Nijemaca i Istoka, hebrejski se više nije mogao smatrati izvornim jezikom čovječanstva. Trebalo ga je zamijeniti sanskrtom, drevnim hinduističkim jezikom. Ključnu ulogu u otkrivanju te veze imao je klasičar Friedrich von Schlegel (1772-1829), koji je pokušao uspostaviti povijesnu i kulturnu vezu između Indijaca i Skandinavaca, koja bi upućivala na to da su skandinavski jezici nastali pod utjecajem indijskih. Schlegel je taj problem riješio tako što je pretpostavio da su drevni Indijci putovali daleko na sjever, gdje su štovali svetu planinu Meru, za koju su vjerovali da predstavlja duhovno središte svijeta.

Naime, upravo je Schlegel tvorac kovanice "Arijac", kojom je 1819. označio rasnu skupinu (koja se razlikovala od skupine ljudi, koji su govorili proto-indoeuropskim jezikom, što je ispravna definicija tog izraza). Schlegel je riječ "Arijac", koju je posudio od Herodota (koji je riječju *Arioi* opisao stanovnike Medije, drevne zemlje u zapadnoj Aziji u današnjem sjevernom Iranu) primijenio u opisu drevnih Perzijanaca, te je pogrešno povezao s njemačkom riječju *Ehre*, koja znači "čast". Na taj način je riječ "Arijac" počela označavati najvišu, najčišću i najčasniju rasnu skupinu. Tu povijesnu shemu poslije su razradili i drugi mislioci, poput antisemitskog kršćanina Lassena, koji je tvrdio da su Indogermani urođeno biološki nadmoćniji od Semita.

Filolog Max Muller će poslije usvojiti izraz "arijski" umjesto "indogermanski", budući da potonji nije uključivao druge europske

narode, čiji je jezik, poput indijskog i njemačkog, potjecao od sanskrtskog. Prema povjesničaru Leonu Poliakovu, izobraženi Europljani su već 1860. god. počeli prihvaćati činjenicu da postoji bitna razlika između Arijsaca i Semita. Godwin taj nauk tumači ovako: "1. Europljani su bili arijska rasa; 2. Ta rasa je došla iz azijskih visoravni, gdje je živjela zajedno s precima Indijaca, Perzijanaca, Grka, Talijana, Slavena, Nijemaca i Kelta, nakon čega je napućila Europu i Aziju."

Kako smo istaknuli u Prvom poglavlju, u to doba su zagovornici arijske rasne nadmoći usvojili teorije Charlesa Darwina. Tako su ideju o opstanku najsposobnijih primijenili na interakciju između rasnih skupina (bez obzira koliko je taj sustav grupiranja možda bio lažan i pogrešan). Arijski rasisti su iskrivili Darwinovu teoriju o evoluciji kroz prirodnu selekciju, koja neminovno rezultira postupnim usavršavanjem pojedinih vrsta, tvrdeći da je Bijela rasa odavno postigla savršenstvo, te da se ona kviri i ponižava križanjem s nižim rasama.

Od Godwina saznajemo da su se krajem 19. st. na nekim područjima već smišljale metode biološkog "poboljšanja" ljudske rase. Francuski pisac Ernest Renan vjerovao je da će se selektivnim uzgojem u budućnosti stvarati "bogovi" i "deve" (sansk. bogovi ili dobri duhovi; često i naziv za trojstvo: Brahma, Višnu i Šiva, op. prev.):

"Tvornica Asova [skandinavskih junaka] - *Asgaard* - mogla bi se ponovno izgraditi u središtu Azije. Ne voli li netko takve mitove, treba imati na umu da pčele i mravi uzgajaju jedinke za određene funkcije ili kako botaničari uzgajaju hibride. Čitava živčana energija mogla bi se usredotočiti u mozgu ... Ako bi se takvo rješenje uopće moglo ostvariti na planetu Zemlji, čini se da će to biti učinjeno posredstvom Njemačke."

Polarni raj

U želji da ponovno otkriju mitske i kulturne korijene svoje samoprozване nadmoćne rase, zagovornici arijanizma su napustili topli biblijski mezopotamijski Raj i otišli u hladna i netaknuta prostranstva dalekog Sjevera. Veliki mislilac iz osamnaestog stoljeća, Jean-Syl-

vain Bailly (1736-1793) već je u osnovnim crtama razradio radikalno tumačenje o podrijetlu čovječanstva svojom posve originalnom kombinacijom istočnjačkog misticizma i astronomije. Prema Baillyju, drevne kulture Egipta, Kaldeje, Kine i Indije ustvari su naslijedile mnogo stariji sustav znanja, koji je posjedovala drevna i davno izgubljena nadmoćna kultura, koja je živjela na pretpotopnom sjeveru.

Bailly je vjerovao da je upravo ta drevna kultura izumila zodijak oko 4600. god. pr. Kr. Nakon Potopa, pripadnici te civilizacije su se iz sjeverne Azije doselili u Indiju. On je smatrao da to potvrđuju i određene legende kasnijih, međusobno zemljopisno veoma odvojenih kultura: naprimjer, legenda o Feniksu, koju pronalazimo u Egiptu, ali i u skandinavskim *Eddama* (o kojima smo raspravljali u Prvom poglavlju). Bailly je priču o Feniksovoj smrti i ponovnome rođenju poistovjetio s godišnjom pojavom kada Sunce nestaje na 65 dana na 71. stupnju sjeverne zemljopisne širine. Dalje, usporedio je Feniksa s rimskim bogom vremena Janusom, koji se prikazivao kako u desnoj ruci nosi broj 300, a u lijevoj broj 65 (što, naravno, upućuje na 300 dana svjetla i 65 dana mraka, koji svake godine vlada na najsjevernijim zemljopisnim područjima). Na temelju toga je zaključio da je Janus ustvari bio sjeverni bog, kojeg su njegovi prvi štovatelji u dalekoj prošlosti odveli sa sobom na jug. U potvrdu te teorije, Bailly je isticao i legendu o Adonisu, kojega je Jupiter natjerao da provodi jednu trećinu godine na Olimpu, drugu trećinu s Venerom i posljednju u Hadu s Perzefonom. Tu legendu je povezao s klimatskim uvjetima, koji vladaju na 79° sj. zem. šir., gdje Sunce ne izlazi 4 mjeseca (dakle, jednu trećinu godine).

Bailly je smatrao da je to uvjerljiva potvrda očuvanja drevnoga znanja do tada nepoznate nordijske civilizacije, koja je skrivena u brojnim legendama, koje su se naraštajima prenosile. Te ideje su se na neki način podudarale s djelom Comte de Buffona, koji je 1749. god. zaključio da se Zemlja oblikovala mnogo prije kršćanskog datiranja - 4004. pr. Kr. (iako je Buffonovo datiranje - 73 083. pr. Kr. - također daleko od pretpostavke da je približna starost Zemlje 4.000.000.000 godina). Buffon je logično pretpostavio (prema svojoj shemi o postanku) da su se najprije zaledila polarna područja u toj mjeri da omoguće razvoj života, na temelju čega je postavio prvu

ljudsku civilizaciju na daleki sjever. Za njega je to značilo dovoljnu potvrdu teorije o Arktiku kao kolijevki civilizacije. Razlog zbog kojega se ta prva civilizacija selila na jug je očit: budući da je umjerena klima najpogodnija za društveni, intelektualni i znanstveni razvoj, ljudi su se postupno selili iz polarnih područja, koja su postajala sve hladnija, dok je suha klima na južnim latitudama postajala umjerena. Ta seoba je završila kada su prvi ljudi stigli u Kaldeju, Indiju i Kinu.

Ideju o polarnoj domovini čovječanstva opsežno je razvio i Indijac Bal Gangadhar Tilak (1856-1920), koji je tijekom boravka u zatvoru 1897., gdje je završio zbog objavljivanja protubritanskog materijala u svojim novinama *The Kesari*, napisao epsko djelo *The Arctic Home in the Vedas* ("Arktički dom u Vedama"). Tilakova knjiga, koja je objavljena 1903. god., prije svega se bavi starošću i kolijevkom indijske vedske civilizacije, od njezinih korijena na Arktiku oko 10 000. god. pr. Kr. i uništenja u posljednjem ledenom dobu; naseljavanjem sjeverne Europe i Azije od 8000-5000 god. pr. Kr., te nastankom vedskih himni; gubitkom arktičkih predaja oko 3000-1400. pr. Kr.; do prebudističkog razdoblja 1400-500 god. pr. Kr.

Čitajući drevne vedske tekstove, Tilak je potvrdio svoju pretpostavku o pretpovijesnoj domovini na dalekom sjeveru, opisujući je također kao područje u kojemu su živjeli bogovi i u kojemu je Sunce izlazilo i zalazilo jednom godišnje. Godwin ovako komentira Tilakovo tumačenje vedskih himni:

"Himne su prepune besmislenih slika izlaska Sunca, kao što su "Trideset sestara zore koje kruže poput kotača" i "Zora mnogih dana", koja prethodi sunčevu izlasku. Međutim, primijene li se one na Pol, tada su savršeno smislene. Svjetlost Sunca, koje kruži ispod horizonta, vidljiva je barem 30 dana prije njegova godišnjeg izlaska. Možemo samo zamisliti nestrpljivo iščekivanje stanovnika dok je svjetlost koja kruži postajala sve jača, a duge zimske noći se bližile svome kraju."

Tilakove ideje o podrijetlu čovječanstva dalje je razradio istraživač zaratustrijanstva H. S. Spencer u svojoj knjizi *The Aryan Ecliptic Cycle* (1965) ("Arijski ekliptički ciklus"), u kojoj je zaratustrijanske svete tekstove protumačio na sličan način kako je to učinio Tilak s vedskim tekstovima. Spencer je usporedio događaje opisane u svetim rukopisima s različitim položajima Sunca tijekom precesije ekvinočija. (Na ovome mjestu ukratko ćemo objasniti tu pojavu. Rotacijska os Zemlje nije okomita na površinu Sunčeva sustava, nego je nagnuta pod kutom od 23,5°. Pod utjecajem gravitacijskih sila Sunca i Mjeseca, os Zemljine rotacije veoma se blago "tetura" - ili, točnije, opisuje krug. Os se okreće zajedno s planetom, pri čemu opisuje cijeli krug, jednom svakih 26 000 godina.) Na taj način je Spencer mogao prilično točno datirati događaje opisane u zaratustrijanskim svetim tekstovima. Tako je izračunao da su se Ariji prvi puta pojavili u polarnom području 25 628. pr. Kr., u interglacijalnom razdoblju. Zbog sve hladnijih i neugodnijih klimatskih uvjeta, ali i pojave golemih reptila, Ariji su bili prisiljeni napustiti svoju domovinu. (Drugo je pitanje kako su reptili uopće mogli izdržati velike hladnoće.) Prema Spenceru, nastupanje ledenog doba, koje je otjeralo Arije iz njihove klimatski ugodne domovine, bilo je samo jedna od brojnih globalnih katastrofa, koje su uništile još barem tri drevne civilizacije: Atlantidu, Lemuriju i kulturu koja je živjela u području današnje pustinje Gobi. Spencer tvrdi da je arijska predaja utjecala na velike civilizacije Egipta, Sumera i Babilona.

Od Hiperboreje do Atlantide

Velika ruska okultistica, Helena Blavatsky, koju smo upoznali u Prvom poglavlju, raspolagala je obiljem podataka o izgubljenim civilizacijama, čija se filozofija i znanje, često u iskrivljenom obliku, prenosi preko velikih civilizacija Srednjeg i Dalekog istoka. Blavatska, koja je tvrdila da je tijekom boravka u Tibetu otkrila nevjerovatno drevan rukopis naslovljen *Džyanove stance*, tvrdila je da su naši daleki preci živjeli na brojnim izgubljenim kontinentima, a prvi od njih opisala je kao "Vječnu svetu zemlju", koju, za razliku od drugih kontinenata, nikada nije zadesila nasilna sudbina i u kojoj je živio prvi čovjek i "posljednji božanski smrtnik".

Drugi kontinent bila je Hiperboreja, "zemlja čiji su se rtovi uzvišivali južno i zapadno od Sjevernoga pola i u kojoj je živjela Druga rasa, a uključivala je čitavu današnju sjevernu Aziju." "Druga rasa" bila je jedna od Korijskih rasa. Blavatska nastavlja:

"Zemlja Hiperborejaca, koja se rasprostirala izvan Boreja, boga snjegova i uragana, koji je imao ledeno srce i Često je volio drijemati na lancu Ripejske planine, nije bila ni idealna zemlja, kako su pretpostavljali mitolozi, niti se nalazila u blizini Skitije i Dunava. To je bio pravi kontinent, dobrohotna zemlja, koja u tim prvim danima nije poznavala zimu, pa čak ni danas više od jedne noći i dana tijekom godine. Grci su rekli da nad njom nikada nisu padale sjene noći; jer to je *zemlja bogova*, omiljeno boravište Apolona, boga svjetla, a njezini su stanovnici bili njegovi voljeni svećenici i sluge. Iako se to danas može smatrati poetiziranom *maštom*, tada je to bila poetizirana *istina*." [Izvorna istaka.]

Treći kontinent je bila Lemurija (kako ju je nazvao P. L. Sclater pri opisu hipotetskog potonulog kontinenta, koji se rasprostirao od Madagaskara do Šri Lanke i Sumatre). Blavatska je tvrdila da je divovski kontinent Lemurija stvarno postojao, te da njegovi vrhovi danas tvore otoke u Tihom oceanu.

Četvrti kontinent bila je Atlantida: "To je bila prva povijesna zemlja u kojoj se predajama drevnih pridavala mnogo veća pozornost nego do tada. Slavni Platonov otok istoga imena bio je tek djelić velikog kontinenta."

U svom opisu Petog kontinenta, Blavatska priziva u sjećanje slike kataklizmičkih, seizmičkih pomicanja Zemljine kopnene mase:

"Peti kontinent bila je Amerika; no, budući da je ona smještena na suprotnim točkama zemaljske kugle, indoarijski okultisti upravo Europu i Malu Aziju, koje su nastale gotovo istodobno s njome, općenito nazivaju petim kontinentom. Ako se njihovo učenje temeljilo na geološkom i zemljopisnom redoslijedu nastanka kontinenata, tada se ta klasifikacija mora izmijeniti. No, kako se slijed kontinenata poklapa s evolucijom Rasa -

čiji niz teče od prve do pete, naše Korijenske rase - Europa se mora nazivati Petim velikim kontinentom. Tajna doktrina ne spominje otoke i poluotoke, niti slijedi suvremenu zemljopisnu razdiobu kopna i mora. Od vremena najstarijih učenja i uništenja velike Atlantide, lice Zemlje promijenilo se mnogo puta. Tako je postojalo doba kada su egipatska Delta i sjeverna Afrika bili dio Europe, prije nego se oblikovanjem Gibraltarskog prolaza i daljnjim dizanjem kontinenta, potpuno izmijenio zemljovid Europe. Posljednja velika promjena dogodila se prije otprilike 12 000 godina, nakon koje je potonuo Platonov mali otok u Atlantiku, koji on naziva Atlantidom prema njegovu matičnom kontinentu."

Blavatska je tvrdila da je u *Dzyanovim staricama* pročitala da je Zemlju tvorilo sedam velikih kontinenata: "od kojih su četiri već proživjela svoje dane, peti još uvijek postoji, a dva će se pojaviti u budućnosti." U *Tajnoj doktrini* ih naziva Jambu, Plaksha, Salmali, Kusa, Krauncha, Saka i Pushkara. Nastavlja:

"Vjerujemo da to nisu pravi kontinenti u suvremenom značenju te riječi, nego da se sva njihova imena - od Jambu do Pushkare - odnose na zemljopisne nazive (I.) kopna općenito, koja su prekrivala čitavu Zemlju u doba Korijenske rase; i (II.) onoga što je od njih ostalo nakon geološke [kataklizme]; i (III.) onih područja koja će, nakon kataklizma u budućnosti, oblikovati nove *univerzalne* "kontinente", [ili] poluotoke ... svaki kontinent bit će, u izvjesnom smislu, veće ili manje kopneno područje okruženo vodom. [Izvorna istaka.]"

Osim *Dzyanovih stanca*, Blavatska se pozivala i na velik broj religijskih tekstova, među kojima su bile i hinduističke Purane, koje govore o zemlji *Svita-Dvipa* (Hiperboreja) ili Bijelom otoku, u čijemu se središtu nalazila planina Meru, duhovno središte svijeta. (O planini Meru govorit ćemo više u Četvrtom poglavlju.) Prihvatimo li opise planine Meru iz svetih hinduističkih tekstova - uključujući podatak da je bila visoka 1.075.200 km - tada moramo zaključiti da takva planina ne postoji na fizičkoj Zemlji. To je navelo orijentali-

ste na pretpostavku da su Bijeli otok i planina Meru pripadali takozvanoj drugoj dimenziji, koja obuhvaća isti prostor kao i Zemlja, a ona je vidljiva (i dostupna) bićima, koja dosegнули višu razinu duhovnosti.

Legendarna zemlja Hiperboreja tvorila je i središnju točku radovala francuskog okultista Renea Guenona (1886-1951), koji je, poput Blavatske (iako ju je smatrao šarlatankom), tvrdio da je svoje podatke saznao iz skrivenih orijentalnih izvora. Guenonova Hiperboreja veoma je slična Blavatskynoj, iako je on smješta u mnogo bližu povijest. Prema Guenonu, sadašnji ciklus čovječanstva započeo je prije samo 64 800 godina u hiperborejskoj zemlji Tuli (Thule). Uz atlantidsku civilizaciju, koja je postojala 12 960 godina (ili pola precesijskog ciklusa), Hiperboreja je izvoriste svih religijskih i duhovnih predaja našeg suvremenog svijeta. Guenon je pisao i o planini Meru, no u simboličkom smislu: "Iz Guenonovih eseja o simbolizmu proizlazi da on nije smatrao da je Meru doista bila planina na Sjevernom polu, nego ju je tumačio kao simbol Zemljine osi, koja prolazi kroz pol i usmjerena je prema *Arktoi*, zvijezdu Velikoga i Malog medvjeda. (Guenon je tvrdio da je inklinacija Zemljine osi, koja se nalazi pod kutom od 23,5°, posljedica Pada čovječanstva.)"

Na ovome mjestu moramo se na trenutak osvrnuti na pitanje, koje bi možda moglo zabrinjavati čitatelja: "Pretpostavimo li da su doista postojale Korijenske rase čovječanstva, zašto, onda, arheolozi i paleontolozi nisu otkrili i iskopali njihove ostatke?" Osim očitog, no ne osobito zadovoljavajućeg odgovora da velika većina fosilnih ostataka na Zemlji tek treba biti otkrivena, treba imati na umu da, prema Guenonu, Blavatskoj i drugim teozofima, Zemlja na početku svog postojanja i njezini izmišljeni prvi stanovnici, nisu bili čvrsti, tjelesni entiteti, nego sastavljeni od razrijeđene, duhovne tvari koja je tek poslije preuzela materijalno stanje. Upravo zato nisu nikada otkriveni njihovi ostaci.

Što se tiče osnovne kronologije Zemlje koja se temelji na takvom sustavu, možemo se okrenuti Godwinu koji pruža sažet prikaz razvoja Guenonova djela prema Jeanu Phaureu. Između 62 000. i 36 880. god. pr. Kr. vladalo je Zlatno doba (*Krita Yuga*), koje je trajalo jedan precesijski ciklus (25 920 godina), a počelo je u Doba Lava. To ra-

zdooblje je prethodilo preobražaju u tvar, kada je postojao raj. Nakon njega je nastupilo Srebrno Doba (*Treta Yuga*), koje je trajalo 19 440 godina, od 36 880. do 17 440. pr. Kr. Ono je obuhvaćalo razdoblje od Doba Lava do Doba Strijelca i uključivalo je preobražaj u tvar. U to su doba nastale Hiperboreja, te kontinenti Lemurija i Mu. Nakon njega je uslijedilo Brončano Doba (*Dvapara Yuga*), koje je trajalo pola precesijskog ciklusa, od Škorpiona do Blizanaca - od 17 440. do 4480. pr. Kr. U tom razdoblju, oko 10 800. god. pr. Kr., uništena je Atlantida, čiji su preživjeli stanovnici kolonizirali druge dijelove svijeta. To je bilo i doba biblijskog Potopa i izuma pisma. Razdoblje između 4480. pr. Kr. i 2000. god. po Kr. naziva se Željeznim dobom (*Kali Yuga*), a trajalo je 6480 godina, od Bika preko Ovna do Riba. To doba uključuje našu povijest. Taj ciklus završava novim tisućljećem i početkom Doba Vodenjaka. Phaure pronalazi i objašnjenje za to kako su inkarnirani ljudi uspijevali živjeti na Arktiku. Naime, tvrdi da su raspolagali izvorom duhovne energije, nepoznate našoj ograničenoj, materijalističkoj znanosti. U potvrdu te tvrdnje on navodi slučaj nekih tibetantskih adepta, koji sasvim zadovoljno žive u hladnim područjima Himalaja oskudno odjeveni.

Lako je razumjeti zašto su središnja načela teozofije - drevne i fantastične civilizacije, korijeni arijske rase i njezina uzvišena plemenitost - bili tako privlačni njemačkim okultistima i nacionalistima, koji su prezirali suvremeni svijet na kraju 19. i početkom 20. st. Kako primjećuje istraživač Peter Levenda: "Modernizam općenito, smatrao se uglavnom urbanom, sofisticiranom, intelektualnom (i, prema tome, židovskom) pojavom, a uključivao je znanost, tehnologiju, industrijsku revoluciju i kapitalizam." Teozofski nauk uspješno je spajao znanost i misticizam, primijenivši Darwinove teorije o prirodnoj selekciji i opstanku najsposobnijih, na ideju o duhovnoj borbi između zemaljskih rasa (koja je rezultirala nastankom arijske rase), kao neophodnoj komponenti evolucije duha.

Levenda nastavlja:

"Treba imati na umu da su Blavatskyna djela ... vjerojatno bila rezultat silne naobraženosti i u to su doba bila veoma uvjerljiva. Temelji kasnijih nacističkih projekata mogu se slijediti

- kroz pisanja Lista, von Sebottendorffa i von Liebenfelsa - do ideja koje je prva popularizirala Blavatska. Kastinski sustav rasa, značaj drevnih pisama (prije svega runa), superiornost Arijsaca (bijele rase koja potječe s Himalaja), "prvobitna" verzija astrologije i astronomije, kozmičke istine kodirane u poganskim mitovima ... sve to i mnogo više može se pronaći u Blavatskynom djelu, kao i u samoj Nacističkoj stranci, prije svega u ideologiji njezina mračnog izdanka, SS-a. Konačno, upravo je Blavatska ukazala na vrhovni okultni značaj svastike. I upravo je Blavatskyn sljedbenik imao ključnu ulogu u upoznavanju zapadnoeuropske zajednice, željne žrtvenoga janjeta, s *Protokolima Sionskih mudraca*."

Treba imati na umu da je zloglasni dokument poznat pod imenom *Protokoli Sionskih mudraca*, bio antisemitska krivotvorina *Ohrane* (carske tajne policije) i okultista u St. Petersburgu i Parizu, čiji je cilj bio razotkrivanje Rachkhovskyjevih neprijatelja (šefa *Ohrane* u Parizu). Taj dokument, koji je nastao u St. Petersburgu 1902., a 1919. je preveden na njemački, navodno je predstavljao program tajne židovske svjetske zavjere, za koju se tvrdilo da se približava ispunjenju svojih ciljeva. Iz *Protokola* je proizašlo da su se židovi uspješno infiltrirali i preuzeli demokraciju, komunizam i međunarodnu trgovinu, te da su "'zatrovali' sve vlade, čitavu trgovinu, umjetnost i medije". Informaciju o *Protokolima* prva je tisku objavila gospođa Yuliana Glinka, sljedbenica spiritizma, koja je na različite načine promicala antisemitske laži sadržane u tom dokumentu.

Dobro je poznato da je i sam Hitler vjerovao u vjerodostojnost *Protokola*, koji su potpirivali njegove osobne antisemitske nazore:

"Protokoli Sionskih mudraca, koje židovi toliko preziru, najbolje pokazuju u kolikoj se mjeri postojanje ovoga naroda temelji na neprekidnoj laži. Oni se osnivaju na krivotvorini, na što svakoga tjedna jaucima i krikovima pokušava ukazati *Frankfurter Zeitung* - što je najbolji dokaz njihove autentičnosti. Ovdje je svjesno izloženo ono što su mnogi židovi sposobni nesvjesno činiti. I to je ono što je bitno. Posve je nebitno iz

kojeg židovskog uma potječu ta otkrića; bitna je zastrašujuća činjenica da oni otkrivaju prirodu i djelovanje židovskoga naroda, te prokazuju njihove skrivene namjere, kao i njihove najviše ciljeve. Međutim, najbolja kritika koja im se može uputiti jest stvarnost. Razmotrite li kako je tekao razvoj povijesti u posljednjih sto godina, s gledišta ove knjige, odmah ćete razumjeti krikove židovskih novina. Jer, kad ova knjiga postane zajedničko vlasništvo naroda, moći će se reći da je židovska prijetnja prestala."

Hitlerovo spominjanje novina *Frankfurter Zeitung* osobito je zanimljivo i ironično, s obzirom na zapanjujuću i zanimljivu primjebu Münchenskog dopisnika tih novina i protivnika nacizma, Konrada Heiden. Heiden je 1921. počeo izvještavati o Hitlerovu djelovanju. Nakon Hitlerova uspona na vlast 1938. god., Heiden je bio prisiljen pobjeći u Francusku. U njegovoj biografiji o Hitleru, naslovljenoj *Der Fuehrer*, koju je objavio u izbjeglištvu 1944., Heiden je ukazao na duboku vezu između Hitlera i *Protokola*, koju je prokomentirao Rosenbaum:

"Heidenovo zapanjujuće nagađanje, koje zaslužuje pozornost zbog činjenice da je bio blisko povezan s Hitlerovom strankom od samoga početka Führerova uspona, sastojalo se u tome da je tajna Hitlerova uspona ležala u činjenici da je on prilagodio modernizirane makjavelističke taktike, koje su se pripisivale njegovom zakletom neprijatelju, Sionskim mudracima, te ih je *iskoristio za svoje ciljeve* manipuliranja medijima, rušenja državnih ustanova i kovanja uspješne zavjere da zavlada svijetom. Heiden tvrdi da Hitler nije usvojio samo krivotvorenu židovsku zavjeru kao svoju viziju svijeta, nego i *taktike* koje su židovima lažno pripisivali carski krivotvoritelji - te ih iznimno uspješno iskoristio. Taj uspjeh je pretvorio Hitlera u svojevrsnu tvorevinu krivotvorine. [Izvorna istaka.]"

Nadam se da će nam čitatelj oprostiti ovu digresiju: iako se može činiti da očit utjecaj koji su na Hitlera imali *Protokoli* nema nikakve veze s izgubljenom arijskom pretpovijesnom domovinom na sjeve-

ru, na ovome mjestu vrijedi uvesti tu ideju, ne samo zato što je upravo Blavatskyn sljedbenik promicao *Protokole* u zapadnoj Europi, nego i zato što ona ima golemo značenje za naše daljnje istraživanje. Ako je Heidenova pretpostavka točna i ako su Adolf Hitler i, prema tome, nacistička Njemačka bili tvorevine laži, to dokazuje koliko snažno mogu bizarne laži utjecati na kolektivnu psihu naroda. To je osobito značajno za posljednja 3 poglavlja ove knjige, u kojima ćemo govoriti o nacističkoj kozmologiji i vjerovanju o šupljaj Zemlji, o teoriji da su NLO-i, koji su se navodno viđali krajem 40-ih godina 20. st. (a možda i oni s kojima se susrećemo danas), proizvodi njemačkih znanstvenika, te o neprestanim glasinama o tome da su vodeći nacisti nakon rata pobjegli u skrivenu koloniju na Arktiku.

Međutim, prije nego nastavimo, moramo se ukratko vratiti Blavatskoj i teozofiji, kako bismo obrazložili tvrdnje o navodnim fašističkim elementima tog pokreta. Iako je teozofija isticala ideju o nadmoćnosti arijske rase (pri čemu osobito treba spomenuti gospođu Glinke i njezinu neumjesnu promociju *Protokola*), ona nije bila fašistički pokret, niti se sama Blavatska otvoreno bavila politikom. (Doista, iako je na prijelomu stoljeća nadahnula velik broj njemačkih okultista i nacionalista, nacisti će poslije napadati i potiskivati teozofiju, kao i sve druge organizacije koje su se na bilo koji način opirale Hitleru.) Bez obzira, neki Blavatskyni sljedbenici, od kojih je najpoznatija Annie Besant (1847-1933), aktivno su se bavili politikom. Tako je Annie Besant bila zainteresirana za indijsku politiku, i Teozofsko društvo je upravo u doba njezina predsjedanja, nakon smrti Henryja Olcotta 1907., postalo bitan element indijskog Nacionalnog pokreta. Kako tvrdi Levenda, nacisti će poslije pokušati iskoristiti indijski nacionalizam i njihovu težnju za neovisnošću, ukazujući na sličnost ideala i ciljeva između indijskog nacionalizma i nacional-socijalizma.

Island i Antarktik

Povijesna je činjenica da su nacisti organizirali ekspedicije na Island, Antarktik i Tibet (o tibetanskim ekspedicijama ćemo podrobnije govoriti u sljedećem poglavlju). No, o pravim ciljevima tih ekspedicija mnogo se raspravljalo u desetljećima nakon rata. Kako smo već

spomenuli, korijene nacističkog pojma Thule možemo slijediti do Guida von Lista, Jorga Lanza von Liebenfelsa i Rudolfa von Sebottendorffa, koji su pod njime podrazumijevali drevnu domovinu arijske rase. (Otprilike između 3. i 4. st. pr. Kr., Pitija iz Massilije je krenuo na putovanje na sjever. Stigavši do Škotske, plovio je još šest dana, nakon čega je vjerojatno stigao do sjevernih Shetlandskih otoka. Tvrdio je daje posjetio i drevnu zemlju Thulu, koja je vjerojatno bila Island ili Norveška, prije nego što je naišao na ledeno more.)

Budući da su volkisch-sljedbenici bili fascinirani skandinavskim *Eddama*, von Sebottendorffje zaključio daje navodno davno nestala zemlja Thule ustvari Island. Ta veza s izgubljenom domovinom Arija izazvala je veliko zanimanje za mogućnost otkrivanja daljnjih tragova njihove daleke povijesti, štoviše, samih njihovih korijena, među špiljama i pretpovijesnim spomenicima na otoku.

Peter Levenda tvrdi da je Alfred Rosenberg (1893-1945), nacistički mistik, filozofi urednik novina *Volkischer Beobachter*, te poslije i ministar Reicha za okupirane istočne zemlje, u Lübecku osnovao organizaciju pod imenom Nordijsko društvo. Među njezinim članovima bili su i predstavnici iz Norveške, Švedske, Finske, Danske i Islanda, koji su imali zadatak braniti nordijske narode od ruske, židovske i masonske prijetnje. U *Volkischer Beobachter-u* je 22. kolovoza 1938. osvanuo članak o jednome od sastanaka Nordijskog društva, na kojemu se Rosenberg obratio okupljenima:

"Svi dijelimo istu sudbinu Europe i moramo biti odgovorni prema toj zajedničkoj sudbini jer, konačno, opstanak bijeloga čovjeka potpuno ovisi o jedinstvu europskog kontinenta! Moramo se zajedno suprotstaviti strašnom pokušaju Moskve da uništi svijet - more krvi u koje je zaronilo već suviše mnogo ljudi!"

Rosenberg je tu tulsku mitologiju objasnio u svojoj knjizi *Der Mythos des 20. Jahrhunderts* ("Mit 20. stoljeća"), objavljenu 1930., koja je postala najprodavanija knjiga u Njemačkoj, iako su je kritičari proglasili potpuno besmislenim štivom. (Čak ju je i sam Hitler, koji nakon preuzimanja vlasti nije imao suviše mnogo vremena za poganstvo - tako ni tulsko - opisao kao: "gradivo koje nitko ne može

razumjeti.") U prvom poglavlju te knjige, Rosenberg objašnjava na čemu zasniva svoje vjerovanje o arijskoj pradomovini na sjeveru:

"Geolozi nam pokazuju kontinent između Sjeverne Amerike i Europe, čije ostatke danas možemo vidjeti na Grenlandu i Islandu. Govore nam da se na otocima na drugom kraju dalekog Sjevera (Nova zemlja) vide tragovi valova, koji su viši 100 m od današnjih; pretpostavljaju da se Sjeverni pol pomicao, te da je na današnjem Arktiku nekoć vladala mnogo umjerenija klima. Sve to predstavlja legendu o Atlantidi u sasvim novome svjetlu. Posve je moguće da je na mjestu, gdje se danas valovi Atlantskog oceana obrušavaju i oplakuju divovske ledeno sante, nekoć nalazio kontinent na kojemu je napredna rasa stvorila moćnu, sveobuhvatnu kulturu i poslala svoju djecu u svijet kao pomorce i ratnike. No, iako se ova hipoteza o Atlantidi ne smatra održivom, moramo pretpostaviti da je na sjeveru doista postojalo pretpovijesno središte kulture."

Usprkos navedenim tvrdnjama o velikim tajnama davno nestale arijske civilizacije, koje se skrivaju na Islandu, Rosenberg, koji je od većine vodećih nacista trpio podsmjehivanja i prijezir, nije sudjelovao u ekspedicijama u tu zemlju. Te ekspedicije je odobravao Heinrich Himmler pod pokroviteljstvom *Ahnenerbe-a* - Društva za istraživanje i naučavanje baštine, koje je djelovalo u sklopu SS-a. Levenda je skupio brojne dokumente o tim misijama, od kojih je neke izložio u svojoj studiji *Unholy Alliance* (1995) ("Pogani savez"). Jedan od tih dokumenata, koje je *Ahnenerbe-u* 10. ožujka 1938. poslao dr. Bruno Schweizer, sadrži prijedlog za istraživačku ekspediciju na Island:

"Iz godine u godinu, na tlu klasičnog Islanda sve teže pronalazimo žive svjedoke, koji gaje svijest o germanskoj kulturi i posjeduju osobine germanske duše, koji nisu potpali pod premoćan utjecaj zapadne civilizacije. Tijekom samo nekoliko godina, prirodan izgled zemlje, čije je kamenje i livade, pustinja i divlji planinski potoci, većim dijelom ostali netaknuti još od pra-vremena, otkrio je svoje lice čovjeku i iz temelja se pro-

mijenio od planinskih obronaka i litica do njegovanih travnjaka, rasadnika i pašnjaka, koji su od Reykjavika gotovo toliko udaljeni kao što je neplodno obalno područje, što je podvig postignut rukom čovjeka; sam grad se širi gotovo američkom brzinom i posvuda niču ceste i mostovi, elektrane i tvornice, a promet u Reykjaviku gust je kao u europskim gradovima."

Doktor Schweizer dalje nastavlja oplakivati nestanak drevnih poljoprivrednih tehnika kao što su kovanje, drvorezbarstvo, pređenje, tkanje i bojanje; ali i zaboravljanje mitova i legendi, te nepovjerenje u "transcendentnu prirodu". Nakon opisa žalosnog uspona materijalizma, koje je otjeralo ljude iz seoskih područja u gradove (i ostavio nepovoljan dojam na dobre njemačke posjetitelje!), doktor nastavlja:

"Svaka godina koju provedemo mirno čekajući, šteti brojnim objektima, dok su ostali uništeni u korist novoizgrađenih javnih zgrada građenih u suvremenom stilu i tako se ne mogu snimiti kamerama i fotoaparatom. Takvi radovi mogu se obavljati samo ljeti, odnosno od lipnja do kolovoza. Osim toga, treba imati na umu da u tom razdoblju može biti nekoliko kišnih dana, koji, prema tome, mogu odgoditi određena fotografska snimanja. Brodski promet se odvija tako da je do Kontinenta i natrag moguće putovati samo jednom tjedno.

Sve to znači da bi, okvirno, putovanje moralo trajati najmanje 5-6 tjedana.

Čitav je spektar zadataka koji se mogu obavljati na istraživačkom putovanju na Island, koje uključuje misiju skupljanja znanja o kulturi. Prema tome, moramo odabrati samo one najhitnije i najostvarljivije. Mnogi drugi zadaci ... moraju se smatrati dopunskim.

Tako se dopunskim zadacima smatra bilježenje slika ljudi (rasna mjerenja) i istraživanje muzejskog blaga."

Levenda zajedljivo primjećuje da nije poznato kako bi stanovnici Islanda reagirali na "rasna mjerenja" ili, što se toga tiče, na "istraživanja muzejskog blaga", koje gotovo sigurno ne bi dugo ostalo u muzejima!

Nijemci su još 1873. god. bili zainteresirani za Antarktiku. Naime, te godine je Eduard Dallman, u ime novoosnovanog Njemačkog društva za polarna istraživanja, otišao svojim parobrodom *Gronland* na ekspediciju. Nakon manje od 60 godina, švicarski istraživač Wilhelm Filchner, koji je već 1903-05. poveo ekspediciju na Tibet, planirao je dvije ekspedicije na Antarktiku u cilju otkrivanja je li taj kontinent nekoć bio jedinstveno kopno. Filchner je planirao otići na ekspediciju s 2 broda, od kojih je jedan trebao ući u Weddellovo, a drugi u Rossovo more. Potom su dvije skupine istraživača trebale istraživati kopno s ciljem da se susretnu na središtu kontinenta. Međutim, taj plan se pokazao suviše skupim, te je u ekspediciji sudjelovao samo jedan brod. To je bio norveški brod *Deutschland* posebno dizajniran za rad u polarnim područjima, a na njemu su plovili i Ernest Shackleton, Otto Nordenskjöld i Fridtjof Nansen. Ekspedicija je stigla do Weddellova mora u prosincu 1911. Godine 1925. pokrenuta je druga polarna ekspedicija, koja je otplovila na brodu *Meteor*, kojim je zapovijedao dr. Albert Merz.

U godinama koje su prethodile Drugom svjetskom ratu, Njemačka je pokušavala stvoriti uporište na Antarktiku - zbog propagandnih razloga demonstriranja moći Trećeg Reicha, ali i zbog strateškog značaja tog područja u južnom Atlantiku. Tako je 17. prosinca 1938., na južnoatlantsku obalu Antarktika krenula ekspedicija pod zapovjedništvom kapetana Alfreda Ritschera, koja je ondje stigla 19. siječnja 1939. Brod na kojemu je plovila zvao se *Schwabeland*. To je bio nosač zrakoplova, koji se od 1934. upotrebljavao za prekoatlantske poštanske dostave. *Schwabenland*, koji se za ekspediciju pripremao u hamburškim brodogradilištima za cijenu od milijun rajshmaraka, bio je opremljen dvama hidroavionima Dornier - *Passat* i *Boreas* - koji su lansirani s poletne palube parnim katapultima i petnaest puta su preletjeli iznad područja, koje su norveški istraživači nazivali Zemljom kraljice Maud. Avioni su preletjeli 1.560.000 km² široko područje, pri čemu je snimljeno više od 11 000 fotografija obale princeze Astrid i princeze Marthe na zapadu Zemlje kraljice Maud, te je ispušteno nekoliko tisuća signalnih zastava (metalnih štapova s oznakama svastike). To područje je proglašeno vlasništvom Trećeg Reicha i preimenovano u *Neu Schwabenland*.

Možda je najveće iznenađenje u toj ekspediciji izazvalo otkriće mnoštva velikih, nezaleđenih područja s jezerima i rijetkom vegetacijom. Geolozi ekspedicije su pretpostavili da su oni možda nastali zahvaljujući podzemnim vrućim izvorima.

Sredinom veljače 1939., *Schwabenland* se vratio u Hamburg. Ritscher je bio iznenađen otkrićima ekspedicije, osobito nezaleđenim područjima, pa je odmah počeo planirati drugo putovanje. No, te je planove očito odgodio rat.

Što se tiče navedenoga, službena povijest ustupa mjesto neobičnim glasinama i spekulacijama o pravom razlogu zbog kojeg se Treći Reich zanimao za Antarktiku. Naime, pretpostavilo se daje cilj ekspedicije 1938-39. bio otkrivanje prikladnog, nezaleđenog područja na tome kontinentu, na kojemu bi se nakon rata uspostavila tajna nacistička baza. Pisac i istraživač NLO-a, W. A. Harbinson tvrdi sljedeće: "Nijemci su tijekom rata slali brodove i zrakoplove u *Neu Schwabenland*, koji su nosili dovoljno opreme i ljudstva (među kojima su bili i zarobljenici iz koncentracijskih logora) za izgradnju masivnih kompleksa pod ledom u dobro skrivenim nezaleđenim područjima. Nakon završetka rata, odabrani nacistički znanstvenici i pripadnici jedinica SS-a, pobjegli su na Antarktiku..."

Takva nagađanja s pravom pripadaju polju istraživanja, koje se naziva "opstanak nacista", o kojemu ćemo detaljnije raspravljati u posljednjem poglavlju ove knjige. Stoga za sada obratimo pozornost na drugi bitan element ideje o izgubljenoj arijskoj domovini: simbol koji je nekoć označavao dobru sreću, no nacisti su ga nepovratno iskvarili, tako da se od tada počeo poistovjećivati samo sa strahom i smrću.

Svastika

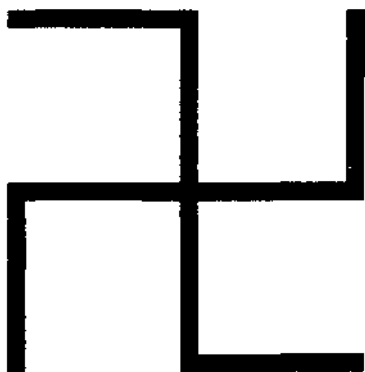
Svastika je u drevno doba bila univerzalan simbol, koji se od brončanog doba primjenjivao na najrazličitijim predmetima. Riječ "svastika" potječe od sanskrtskog: *su* (grč. *eu*, što znači "dobro"), *asti* (grč. *esto*, što znači "biti") i sufiksa *ka*.³⁹ Taj simbol znači "dobra sreća" (sanskrtsko-tibetanska riječ *Swasti* znači "neka bude sretno"). Joscelyn Godwin tvrdi da svastika ima oblik zvijezda Arktos, koje se naziva i Veliki medvjed. To zvijezde na sjevernoj polutci izgleda

kao da se okreće oko Polarne zvijezde ili Sjevernjače (što je posljedica rotacije Zemlje). Predstave li se slikovito položaji Arktosa u odnosu na Sjevernjaču (u skladu s četiri godišnja doba), tada će veoma nalikovati svastici; godine 4000. pr. Kr. posve su nalikovali tom simbolu. Upravo se zato svastika (osim što je označavala dobru sreću) upotrebljavala kao simbol pola.

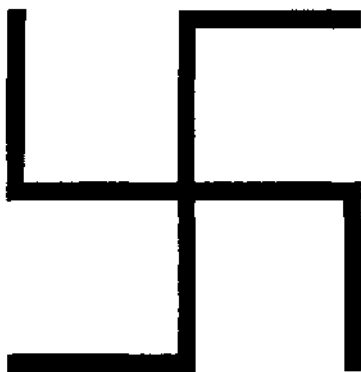
Simbol svastike stekao je velik značaj u europskoj kulturi 19. st, prije svega na polju komparativne etnologije i orijentalnih studija. S obzirom na činjenicu da taj simbol nije postojao u Egiptu, Kaldeji, Asiriji i Fenikiji, etnolozi su zaključili da je svastika bila arijski simbol Sunca. Gospođa Blavatsky je spoznala značenje tog simbola, te ga je inkorporirala u pečat Teozofskog društva, gdje je označavao sklad univerzalnog kretanja. Godwin tvrdi: "Svastika se toliko nedužno poistovjećivala s "dobrom srećom" da se tijekom Drugog svjetskog rata upotrebljavala kao biljeg britanskog plana ratne štednje, koji se nalazio na kuponima i poštanskim markama."

Svastika se pojavljuje u dva oblika: krakova okrenutih ulijevo i udesno. Međutim, nejasnoće izaziva problem definiranja "lijevog" i "desnog" s obzirom na taj simbol. Neki okultisti i povjesničari prihvaćaju definiciju, koja se osniva na smjeru u kojemu se krakovi šire od središta prema van; drugi, pak, definiraju "lijevo" i "desno" u smislu očitog smjera rotacije. Nejasnoće proizlaze iz činjenice da svastika s krakovima okrenutima *ulijevo* izgleda kao da se okreće *udesno*, i obrnuto.

Okultni pisci su pridavali različita značenja svakome od tih oblika svastike. Tako je Francuz Andre Brissaud tvrdio da svastika, koja se okreće u smjeru suprotnome od kazaljki na satu, predstavlja Zemljinu rotaciju na svojoj osi i, prema tome, ona je "Kotač zlatnog Sunca", koji simbolizira stvaranje, evoluciju i plodnost. Brissaud dalje tvrdi da je svastika okrenuta u smjeru kazaljki sata, "Kotač crnog Sunca", koji predstavlja čovjekovu želju za moći nasuprot Neba. Čileanski diplomat, ezoterik i Hitlerov apologet Miguel Serrano (rođ. 1917), s kojim ćemo se opet susresti u posljednjem poglavlju, na drukčiji način objašnjava svastike krakova okrenutih ulijevo i udesno: simbol s krakovima okrenutima ulijevo (u smjeru kazaljke na satu) predstavlja seobu drevne arijske rase iz njezine

Svastika krakova okrenutih
ulijevo, prividna rotacija udesno.

Svastika krakova okrenutih
udesno, prividna rotacija ulijevo.

domovine na Sjevernom polu, dok onaj s krakovima okrenutima udesno (obrnuto od kazaljke na satu) - koji su koristili nacisti - predstavlja sudbinu Arijata da se vrate u svoje duhovno središte na Južnom polu.

Nakon što nas upoznaje s teškoćama tumačenja svastika, krakova okrenutih ulijevo i udesno, Godwin nastavlja:

"Bez obzira na valjanost ovih teorija, među drevnim dekorativnim svastikama ne prevladava jedan od ta dva tipa. Mjesto na kojemu je navodno, razlika između krakova okrenutih ulijevo i udesno imala najveće značenje bio je Tibet, gdje su Nicholas Roerich i Anagarika Govinda primijetili da je svastika drevne religije Bön-Po okrenuta ulijevo, a budistička udesno. Točno je da Bön-Poovi izvedu obredna kruženja u smjeru suprotnome od kazaljke na satu, a budisti obrnuto, no gotovo sva budistička ikonografija, koju je skupio Thomas Wilson, pokazuje svastike okrenute ulijevo, koje su posve nalik onima na obrednom žezlu Bön-Poova, koji odgovara budističkoj *vajri*. Mogli bismo samo reći da bi krakovi svastike možda morali biti okrenuti ulijevo ako (kao u slučaju religije Bön-Poa) označava polarnu revoluciju, a krakova okrenutih udesno ako (kao u budizmu) simbolizira putanju Sunca. No, korijen problema vjerojatno leži u dvosmislenosti samoga simbola, zbog čega se čini kao da se svastika okreće udesno i obrnuto."

Kako smo vidjeli u prvom poglavlju, svastika je postala popularna među njemačkim antisemitskim skupinama zahvaljujući djelima Guida von Lista i Lanza von Liebenfelsa, koji su simbolom dobre sreće i univerzalnog sklada počeli označavati nepobjedivog german-skog junaka. Kako se moglo i očekivati, svastika okrenuta u smjeru obrnutom od kazaljki na satu, koja se nalazila na stijegu Njemačke nacionalsocijalističke radničke partije (NSDAP), također je izazvala velike kontroverze u okultnim i ezoterijskim krugovima.

Prema povjesničaru okultizma Francisu Kingu, svi prijedlozi izgleda zastave koji su podneseni na Hitlerov zahtjev, uključivali su svastiku. Hitler je konačno odabrao dizajn dr. Friedricha Krohna, stomatologa iz Sternberga. Međutim, on je uključivao svastiku okrenutu u smjeru kazaljki na satu, koja je simbolizirala dobru sreću, sklad i duhovnost. Hitler je odlučio izmijeniti simbol, pa je nova svastika, okrenuta obrnuto od kazaljki na satu, simbolizirala zlo i crnu magiju. I na ovome mjestu nailazimo na problem definiranja svastike krakova okrenutih ulijevo i udesno. Je li nacistički simbol bio okrenut udesno (što tradicionalno označava dobro) ili ulijevo (što označava zlo)? S jedne strane, može se reći da je nacistička svastika okrenuta udesno, jer se kukasti krakovi protežu udesno; no, isto tako se može reći da joj se krakovi protežu ulijevo, budući da simbol prividno izgleda kao da se okreće obrnuto od kazaljki sata. Novinar Ken Anderson ističe: "Riječ je o subjektivnoj definiciji ... Možemo nagađati da je Hitler odlučio obrnuti križ *z bog* konotacija o crnoj magiji i zlu Khronova križa i s *ciljem* prizivanja pozitivnih slika dobre sreće, duhovnog razvoja i dr., za njegovu novu stranku!" [Izvorna istaka.] Iako se možda čini da Anderson svjesno govori neozbiljno, njegovo tumačenje je gotovo sigurno točno iz dva razloga. Prvo, moramo imati na umu da Hitler nije imao mnogo vremena za okultističke besmislice, a sigurno nije prakticirao crnu magiju, kako to tvrde mnogi okultisti (više o tome u Petom poglavlju); i drugo, smiješnaje ideja da je Hitler sebe smatrao "zlim" (što bi bilo logično budući da je pozitivan simbol pretvorio u negativan) ili, pak, da ga je privlačio pojam zla. Kako smo spomenuli u Uvodu jedna od najstrašnijih i najzagonetnijih značajki Adolfa Hitlera jest činjenica da on sebe nije smatrao "zlim": Trevor-Roper tvrdi da je Hitler

bio uvjeren u svoju čestitost, vjerovao je da je istrebljenje židova i drugih skupina optuženih za uništenje nacista, ispravan čin.

Osim toga, Hitler u svojoj zloglasnoj knjizi *Mein Kampf* nigdje ne spominje tu preinaku. S obzirom na činjenicu da sebi pripisuje najveće zasluge za dizajn simbola, pri čemu ne spominje čak ni Krohnovo ime, nedvojbeno je da bi obrazložio zašto je iz temelja promijenio izgled stijega NSDAP-a:

"...Morao sam bez iznimke odbiti brojne dizajne, koji su stizali iz krugova mladog pokreta ... Ja - kao Vođa - nisam želio odmah javno izložiti svoj prijedlog jer, konačno, netko drugi je mogao izraditi jednako dobar ili čak bolji od mog. Naime, stomatolog iz Starnberga [sic] predložio je prilično dobar dizajn, koji je sasvim slučajno veoma nalikovao mome, no imao je samo jednu manu - svastika svijenih krakova bila je umetnuta u bijeli disk...

U međuvremenu, osobno sam, nakon bezbroj pokušaja, izradio konačan oblik; zastavu s crvenom pozadinom, bijelim diskom i crnom svastikom u sredini. Nakon mnogih pokušaja, pronašao sam i konačnu proporciju između veličine stijega i bijeloga diska, kao i oblik i širinu svastike."

Čitatelj će uočiti da je Hitler rekao da je prijedlog koji je zaprimio i koji je veoma nalikovao njegovu, imao samo jednu manu: krakovi svastike bili su svinuti. Anderson je nedvojbeno u pravu kada tvrdi da je: "na odluku - čovjeka koji se hvalio da je velik i neshvaćen umjetnik - najviše utjecala ravnoteža i estetska vrijednost, a ne neki nejasan okultni mit."

Zastrašujuća snaga

Društvo Vril

Stigli smo do točke istraživanja o povezanosti nacista i okultizma na kojoj moramo napustiti povijesne činjenice i ući u mnogo opskurnije i tmurnije područje, koje Pauwels i Bergier nazivaju "apsolutnim drugdje". Ozbiljni povjesničari (ili barem oni koji se usuđuju uopće komentirati tu temu), prijezirno odbacuju materijal o kojemu ćemo raspravljati u nastavku ove knjige - i to, treba istaknuti, posve opravdano. Čitatelju će se većina onoga što slijedi možda učiniti bizarnim i apsurdnim; ipak, kako ćemo vidjeti, među idejama o kojima ćemo raspravljati (a koje su, očito, proizvod razbuktale mašte) nalazit će se nejasni navještaj niti, koja povezuje kolektivan um čovječanstva na kraju 20. st. - zloslutnoj, opasnoj i, većini ljudi nevidljivoj.

Kako ćemo vidjeti, "zona sumraka između zbilje i mašte" može proizvesti značajne promjene u našoj kolektivnoj svijesti o svijetu, o našem mjestu u njemu, o neutvrđenim namjerama onih koji njime vladaju. Zagovornici ideje o okultnim moćima nacista prihvaćaju i mnoštvo nevjerojatnih teorija zavjere, koje se osnivaju na tvrdnji da su mnogi vodeći nacisti (među kojima se, kako neki tvrde, nalazio i sam Hitler). pobjegli iz berlinskih ruševina i nastavili kovati svoje planove o dominaciji svijetom iz nekog skrivenog sjedišta. Nedvojbeno je da te teorije, na prvi pogled, nemaju nikakve veze sa stvarnošću. Ipak, jednako nevjerojatnom bi se mogla činiti i ideja da je američka Središnja Obavještajna Agencija (CIA (Central Intelligence Agency)) nakon rata tajno omogućila bijeg brojnim nacističkim obavještajcima i prokrijumčarila u SAD programe o tajnom

naoružanju - no, moramo imati na umu da je i to dokumentirana povijesna činjenica. Projekt PAPERCLIP ("spajalica") dokazuje da su neki vodeći elementi Trećeg Reicha doista preživjeli otkupivši svoje živote u zamjenu za svoje znanstveno i vojno znanje, koje je američka vlada očajnički željela posjedovati.

Dakle, u nastavku ove knjige usredotočit ćemo se na one elemente nacističkog okultizma, koji nemaju svoje mjesto u službenoj povijesti, ali šire svoje pogubne krakove na suvremenu popularnu, ekstremističku kulturu, odbijajući nestati pred svjetlošću razuma. Možda bi bilo bolje da smo o Društvu Vril, našoj polaznoj točki k "apsolutnom drugdje", govorili u prvom poglavlju, no postoji premalo dokaza o njegovu utjecaju na djelatnosti Trećega Reicha. Usprkos tome, ono zauzima središnje mjesto u neizvjesnoj studiji okultne moći nacista, te zato zahtijeva zasebno poglavlje. No, što je bilo to društvo neobična imena Vril?

Društvo Vril prvi put se spominje u jednome od okultnih trilera Dennisa Wheatleya. U toj priči, skupina izmorenih ruskih vojnika se 25. travnja 1945. oprezno probijala kroz ruševine Berlina, čisteći preostale, izolirane džepove njemačkog otpora u srcu Trećeg Reicha. Vojnici su se oprezno kretali od jedne do druge zgrade u stanju neprestane spremnosti na moguću prijetnju iz zasjede.

U prizemlju jedne od bombardiranih zgrada, vojnici su otkrili nešto zapanjujuće. Na podu su ležala tijela šest muškaraca, poređanih u krugu u čijemu se središtu nalazilo tijelo sedmoga. Svi su bili odjeveni u njemačke vojne uniforme, a muškarac u središtu kruga nosio je na rukama svjetlozelene rukavice. Rusi su isprva pretpostavili da je riječ o vojnicima. No, uskoro su shvatili da su muškarci istočnjačkog podrijetla. Jedan od ruskih vojnika, koji je bio Mongol, utvrdio je daje riječ o Tibetancima. Osim toga, bilo je očito da muškarci nisu poginuli u bitki, nego da su izvršili kolektivno samoubojstvo. Tijekom ljeta, u Berlinu je otkriveno još nekoliko stotina Tibetanaca: neki od njih su poginuli u borbi, dok su ostali izvršili kolektivno, obredno samoubojstvo, poput muškaraca koje je prve otkrila ruska jedinica.

Što su Tibetanci radili u nacističkoj Njemačkoj potkraj Drugog svjetskog rata? Odgovor na to pitanje možda se nalazi u neobičnom

romanu *The Coming Race* ("Rasa koja dolazi"), koji je napisao Edward Bulwer-Lytton (1803-1873), prvi barun Lyttona. Bulwer-Lytton je bio veoma plodan i uspješan pisac (pisao je romane, drame, eseje i pjesme), a u doba svog stvaralaštva smatrao se jednim od najvećih engleskih književnika. Nažalost, uživao je ugled tašta, razmetljivog ekscentrika, što mu je priskrbilo neprijateljstvo novinara i uništilo književnički ugled do te mjere da se danas samo rijetko mogu pronaći njegova djela i čuti predavanja o njima - ako uopće - na sveučilištima u zemljama engleskog govornog područja.

Bulwer-Lytton je tijekom života pisao o mnogim temama, pa tako i o ljubavi, politici, povijesti, društvenoj satiri, melodrami, te okultnome. Zato možda ne iznenađuje što se u knjizi *The Coming Race*, objavljenoj 1871., okrenuo utopijskoj znanstvenoj fantastici. U tome romanu, pripovjedač, putnik i neovisan pustolov istražuje rudnik na nepoznatom mjestu, u kojemu otkriva velik podzemni svijet u kojemu živi nadmoćna rasa ljudi, koji se zovu Vrili. Ljudi Vrili nekoć su naseljavali gornju površinu Zemlje, no prirodna katastrofa nalik biblijskom Potopu, koja se dogodila prije više tisuća godina, natjerala ih je da se povuku u podzemlje. Raspolagali su tehnologijom, koja je bila naprednija od svih koje su izumili ljudi na Zemlji, a osnivala se na primjeni takozvane sile "vril". Pripovjedač se sprijateljio s djevojkom Vrili, koja se zvala Zee i zamolio je da mu objasni prirodu sile vril:

"Na to je Zee počela objašnjavati nešto što nisam mnogo razumio, jer ni u jednome jeziku koji poznajem ne postoji sinonim riječi vril. Zato ću je zvati elektricitetom, iako ona u sebi uključuje i mnoštvo elemenata drugih sila prirode, kojima naša znanstvena nomenklatura pridaje različita imena, kao što su magnetizam, galvanizam, itd. Ti ljudi vjeruju da su uz pomoć sile vril ujedinili prirodne energetske sile, o kojima su raspravljali mnogi filozofi na Zemljinoj površini, a koje Faraday mnogo opreznije razmatra u mnogo opreznijoj kategoriji koherencije:

"Već dugo smatram", rekao je taj znameniti eksperimentalist, "i gotovo sam posve uvjeren, kao i, vjerujem, mnogi drugi

zaljubljenici u prirodoslovlje, da različiti oblici u kojima se manifestiraju sile prirode, imaju zajedničko podrijetlo; ili, drugim riječima, toliko su izravno povezani i međusobno ovisni da se mogu pretvoriti jedno u drugo i posjeduju istu snagu svojega djelovanja."

Kako tvrdi Zee, svi ljudi Vril-ya izvježbani su u primjeni sile vril, koja se može upotrijebiti za kontroliranje fizičkog svijeta, ali i umova i tijela drugih ljudi, kao i za pojačanje telepatiskih i telekinezičkih sposobnosti ljudskog uma. Sila vril najčešće se primjenjuje posredstvom naprave, koja se zove Stap Vril, kojim se - kao i silom vril - može upravljati tek nakon dugogodišnjeg treniranja. (Pripovjedaču ne dopušta da ga primi u ruku zbog: "straha da ću svojim nestručnim rukovanjem izazvati neku strašnu nesreću"). Štap Vril je "šupalj, a na dršci mu se nalazi nekoliko zapora, ključeva i žica, kojima se njegova snaga može podešavati, mijenjati i usmjeravati - tako da na jedan način može uništavati, a na drugi iscjeljivati - njime se može rascijepiti kamen ili, pak, isparavati tekućinu - utjecati na tijela ili na umove."

Tijekom produženog boravka u podzemlju, pripovjedač je saznao da Vril-yai imaju i osobit sustav vladanja. Tako njima vlada vrhovni sudac, koji taj položaj napušta s prvim znakovima starenja. Iako u njihovu društvu uopće nema zločina ni sukoba, najvećim vrlinama smatraju upravo snagu i silu i vjeruju da je pobjeda snažnih nad slabima u savršenom skladu s Prirodom. Za njih su demokracija i slobodne institucije tek sirovi pokusi nezrele kulture:

"Vladarski sustav plemena Vril-ya ... očito je bio veoma složen, ali ustvari veoma jednostavan. Temeljio se na načelu, uspjehnome u teoriji, no koje se na površini Zemlje malo primjenjivalo u praksi - npr. načelu da svi sustavi filozofske misli teže postizanju jedinstva ili usponu kroz sve labirinte prepreka do jednostavnosti jednog prvog uzroka ili načela. Tako se, s obzirom na politiku, čak i republikanski pisci slažu da dobrohotna autokracija može osigurati najbolju upravu, pod uvjetom da postoji jamstvo da će ona trajati ili kako neće postupno zloupotrebjavati vlast, koja joj je dodijeljena. U ovo-

me društvu ... nije postojalo ništa što bi navelo njegove pripadnike da žude za privilegijama službe. Naime, ona nije donosila nikakve počasti, insignije ni više položaje. Vrhovni sudac se nije razlikovao od ostalih stanovnika većim posjedom ili prihodima. S druge strane, njegove dužnosti su bile nevjerovatno lake i jednostavne te nisu zahtijevale veći stupanj energije ili inteligencije."

Nakon brojnih pustolovina u podzemnome svijetu - i mnogih razgovora s njegovim stanovnicima - pripovjedač zaključuje sljedeće o korijenima fantastične rase Vril-ya:

"Ti ljudi - iako podrijetlom nisu samo pripadnici naše ljudske rase, što pretpostavljam s obzirom na korijene njihova jezika - potječu od istih predaka kao i velika arijska obitelj iz koje su potekle najveće civilizacije svijeta; i, kako kazuju njihovi mitovi i povijest, nakon što su prošli kroz etape društva nalik našem, razvili su se u osobitu vrstu s kojom se nijedna zajednica gornjega svijeta nije mogla amalgamirati. A, prema njihovom tradicionalnom vjerovanju o njihovoj vrhovnoj sudbini, ako bi ikada izašli iz ovih najdubljih područja zemlje na svjetlo dana, uništili bi i zamijenili našu postojeću ljudsku rasu."

Iako je bio impresioniran znanjem i postignućima naroda Vril-ya, pripovjedača je zaprepasćivala njihova snaga i lakoća kojom su njome upravljali. Tako na jednome mjestu nagovješćuje da bi ga bez ikakva osjećaja krivnje, ukoliko bi ih razljutio, svojim Vril štapovima pretvorili u pepeo. Zbog te nelagode i prirodne želje da se vrati poznatome životu u gornjemu svijetu, pripovjedač je odlučio što prije pobjeći iz podzemnoga svijeta Vril-yaa. Pri tome mu je pomogla neobična Zee, koja se zaljubila u njega i pokušala ga nagovoriti da ostane, iako je razumjela da ih neuzvrćena ljubav neće usrećiti. Upravo ga je ona odvela natrag do otvora rudnika kroz koji je prvi put ušao u podzemlje Vril-yaa.

Vrativši se kući, pripovjedač je dugo razmišljao o čudima koja je vidio ispod površine Zemlje. Tako iznova govori o mogućoj straš-

noj sudbini, koja očekuje blaženo nesvjesno čovječanstvo od strane "Rase koja dolazi". U posljednjem poglavlju saznajemo:

"Što više razmišljam o ljudima, koji u područjima skrivenima od našeg pogleda, za koja naši mudraci tvrde da su nenaseljena, mirno razvijaju moći koje prelaze naše najviše oblike snage, i vrline koje su u našem životu, društvenom i političkom, obrnuto proporcionalne napretku naše civilizacije - to se dublje molim da će proći mnogo vjekova prije nego na svjetlo Sunca izađu naši neminovni uništavatelji."

Mnogi okultisti pretpostavljaju da je knjiga *The Coming Race* istina skrivena pod velom fikcije: tvrde da je Bulwer-Lytton svoj zanimljiv roman utemeljio na velikom korpusu ezoterijskog znanja. Taj književnik je bio veoma zainteresiran za rosenkreuzere, moćno okultno društvo koje je osnovano u šesnaestom stoljeću i navodno je posjedovalo drevnu mudrost o najvišim tajnama Svemira, otkrivenu u tajnoj podzemnoj odaji. Postoje neki dokazi da je Bulwer-Lytton vjerovao da postoji podzemni svijet, jer je u pismu svom prijatelju Hargraveu Jenningsu 1854. napisao: "Tako je Rosenkreuz [utemeljitelj rosenkreuzerskog bratstva] pronašao svoju mudrost u tajnoj odaji. Tako ćemo i mi. Mnogo je toga što možemo naučiti iz podzemlja našeg planeta."

Neki pisci, uključujući Aleca Maclellana, autora fascinantne knjige *The Lost World of Agharti* (1996) ("Izgubljeni svijet Agharti"), tvrde da je u knjizi *The Coming Race* otkriveno suviše mnogo podataka o podzemnome svijetu, zbog čega je ona potisnuta nekoliko godina nakon Bulwer-Lyttonove smrti 1873. Doista, on ju je opisao kao: "jednu od knjiga na temu mističizma, koju je najteže pronaći", i izvješćuje nas da je nekoliko godina neuspješno pokušavao pronaći primjerak te knjige. Iako je Maclellanov navještaj nedvojbeno intrigantan, činjenica da se knjiga rijetko gdje mogla pronaći može se objasniti nepravednim opadanjem Bulwer-Lyttonova posthumnog književnog ugleda (o čemu smo prethodno govorili). Navedeni pisac nekoliko je mjeseci tražio primjerak knjige *The Coming Race*. Konačno je u jednoj knjižnici u središtu grada pronašao prilično jeftino džepno izdanje.

Na koji način je Bulwer-Lyttonov neobičan roman povezan s nacističkom Njemačkom? Ako je u Berlinu 1940-ih doista postojala velika kolonija tibetanskih redovnika, što su ondje radili? Čini se da je ključna veza bio upravo Bavarac Karl Haushofer (1869-1946), čije su geopolitičke teorije utjecale na nastanak pojma *Lebensraum* (životni prostor), za koji je Hitler smatrao da će biti neophodan za dominaciju superiorne arijske rase i koji je naumio oteti, prije svega, Sovjetskom Savezu. Haushofera, kao i Dietricha Eckarta (1868-1923) - antisemitskim novinarom i dramatičarom koji je utjecao na Hitlerove rasističke nazore i uveo ga u utjecajne društvene krugove nakon Prvog svjetskog rata - zagovornici teorije o okultnoj moći nacista opisuju ga kao čovjeka koji prakticira crnu magiju i "Velikog čarobnjaka nacističke stranke".

Haushofer je bio iznimno uspješan student Sveučilišta u Münchenu, gdje je razvio i doživotno zanimanje za Daleki istok. Nakon završetka studija, priključio se njemačkoj vojsci, u kojoj se uskoro, zahvaljujući svojoj velikoj inteligenciji, uspeo do najviših položaja. Budući da je veoma dobro poznao kulturu Dalekog istoka, postavljen je na položaj vojnog atašea u Japanu. Louis Pauwels i Jacques Bergier prvi su u svojoj fascinantnoj, ali povijesno neutemeljenoj knjizi *The Morning of the Magicians* ("Jutro čarobnjaka") (koja je poslužila kao model brojnih kasnijih teorija o nacističkom okultizmu tijekom 60-ih i 70-ih godina XX. stoljeća), pretpostavili da je Haushofer bio okultist, koji je posjedovao tajno znanje o moćnim nadljudskim bićima.

Pauwels i Bergier tvrde:

"[Haushofer] je vjerovao da njemački narod potječe iz Središnje Azije, te da će upravo indogermanska rasa osigurati postojanost, plemenitost i uzvišenost svijeta. Pretpostavlja se da je Haushofer, tijekom boravka u Japanu, bio uveden u jedno od najznačajnijih, tajnih budističkih društava, pri čemu je prisegnuo da će, ne ostvari li svoju "misiju", izvršiti tradicionalno, obredno samoubojstvo."

Haushofer je navodno gorljivo vjerovao i u legendu o Thuli, izgubljenoj arijskoj domovini na dalekom sjeveru, koja je nekoć bila

središte napredne civilizacije, i koja je posjedovala magične moći. Povezavši tu legendu s Društvom Thule, Pauwels i Bergier su zaključili:

"Bića koja posreduju između Čovjeka i drugih inteligentnih bića, koja obitavaju izvan ovoga svijeta, predat će inicijantima [Društva Thule] spremnik sila, kojim će omogućiti Njemačkoj da iznova zavlada svijetom i da postane kolijevka nadolazeće rase Nadljudi, koja će nastati mutacijama ljudske vrste. Jednoga dana će njezine legije uništiti sve što stoji na putu duhovne sudbine Zemlje i njezini vođe bit će ljudi, koji znaju sve i svoju snagu crpe iz samog izvora energije, pod vodstvom Velikih drevnoga svijeta ... Moglo bi se pretpostaviti da je [Društvo Thule] upravo pod utjecajem Karla Haushofera postalo društvo Iniciranih, koji opće s Nevidljivim i magijsko središte nacističkog pokreta."

Ozbiljni povjesničari, poput Nicholasa Goodricka-Clarkea, ne slažu se s tvrdnjama Pauwelsa i Bergiera i kasnijih pisaca. Goodrick-Clarke, koji je možda više od drugih pisaca na tom neobičnom polju, istraživao najznačajnije njemačke izvore, ističe da su tvrdnje o vrhovnom vodstvu Društva Thule: "posve pogrešne. Društvo Thule je službeno raspušteno 1925. zbog postupnog slabljenja podrške." Dalje nas uvjerava da: "ne postoji dokaz o povezanosti Haushofera s tom skupinom." Bez obzira, navodna Haushoferova povezanost s crnom magijom, postala je, prema riječima istraživača takvih tema, značajna karika nacističkog okultističkog lanca.

Nakon završetka Prvog svjetskog rata, Haushofer se vratio u München, na čijemu je sveučilištu tada i doktorirao. Istodobno se bavio predavanjem i pisanjem, a utemeljio je i časopis *Geopolitical Review* u kojemu je objavljivao svoje ideje o *Lebensraum-u* koje su težile: "opravdati teritorijalno osvajanje pozivanjem na kolonizaciju slavenskih zemalja od strane srednjovjekovnih teutonskih vitezova i, emocionalno prizivati ideje o ujedinjenju *Volksdeutsche* (etnički Nijemci) u sklopu Reicha, raštrkanih diljem istočne Europe."

Dok je bio zatočen u utvrdi Landsberg am Lech, nakon neuspjela Münchenskog puča 1924., Adolf Hitler je čitao Haushoferove knji-

ge o geopolitici (s kojim ga je već prije upoznao profesorov asistent i student, Rudolf Hess), koje su tada na njega izvršile velik utjecaj. Nedvojbeno je da je Hitler veoma plodno provodio vrijeme u Landsbergu, čitajući knjige najraznovrsnijih tema, iako ne radi pukog obrazovanja nego da potvrdi i razjasni svoje osobne nazore i pretpostavke. (Poslije je rekao da je Landsberg bio njegovo: "sveučilište koje je plaćala država.")

Pauwels i Bergier, kao i drugi pisci rubnih istraživanja, tvrde da je Haushofer svakodnevno posjećivao Hitlera u Landsbergu, gdje mu je objašnjavao svoje geopolitičke teorije i opisivao svoja putovanja kroz Indiju na početku stoljeća. Tijekom boravka u Indiji, slušao je priče o moćnoj civilizaciji koja je živjela ispod Himalaja:

"Prije trideset ili četrdeset stoljeća, u području pustinje Gobi postojala je visoko razvijena civilizacija. Uslijed katastrofe, vjerojatno nuklearne, Gobi je pretvoren u pustinju, a stanovnici su se odselili. Neki od njih otišli su na daleki sjever Europe, a drugi na Kavkaz. Pretpostavlja se da je skandinavski bog Thor bio jedan od junaka te seobe.

...Haushofer je istaknuo nužnost "povratka izvorima" ljudske rase - drugim riječima, nužnost osvajanja čitave Istočne Europe, Turkestana, Pamira, pustinje Gobi i Tibeta. Smatrao je da ta područja tvore središnju jezgru, te da će onaj tko njima vlada zavladati čitavim svijetom."

Nakon kataklizme koja je uništila civilizaciju iz Gobija, preživjeli stanovnici su pobjegli u golemi labirint špilja, koji se nalazio ispod Himalaja, gdje su se podijelili u dvije skupine -jedna od njih je slijedila put duhovnosti, prosvjećenja i meditacije, a druga put nasilja i materijalističke moći. Prvi od tih središta zvao se Agartha, a drugi Shambhala. (Ta imena se mogu izgovarati na više načina: za Agarthu primjenjujem najjednostavniji, a za Shambhalu onaj koji favoriziraju orijentalisti.) U sljedećem ćemo poglavlju podrobnije raspravljati o Agarthi i Shambhali.

Prema Alecu Maclellanu, Hitler je tijekom zarobljenništva u Landsbergu, čitao, između ostalog, i Bulwer-Lyttonovu knjigu *The Coming Race*, za koju mu je Haushofer rekao da predstavlja najtočniji

opis rase Nadljudi, koji su živjeli ispod površine Zemlje, a potkrepljivala je i većinu onoga što je sam profesor saznao tijekom boravka u Aziji. Bulwer-Lyttonov roman očito je razbuktao Hitlerovu maštu, te je on: "nestrpljivo očekivao dan kada će i osobno potvrditi postojanje civilizacije skrivene pod snijegom Tibeta..."

Sljedeće godine, 1925., skupina berlinskih rosenkreuzera, među kojima je bio i Karl Haushofer, osnovala je Društvo Vril (poznato i pod imenom Sjajna loža). Joscelyn Godwin nas izvješćuje da postoji samo jedan osnovni izvor podataka o Društvu Vril: Willy Ley, njemački raketni inženjer, koji je 1933. pobjegao u Sjedinjene Američke Države, nakon čega je stvorio uspješnu karijeru pisca popularne znanosti. Ley je 1947. objavio članak pod naslovom "Pseudoznatost u Nazilandu". Nakon opisa ariozofije, Ley piše:

"Sljedeća skupina doslovno je osnovana na temelju romana. Ta grupa, koja se, vjerujem, zvala *Wahrheitsgesellschaft* - Društvo istine - i uglavnom se sastajala u Berlinu, u slobodno vrijeme se bavila potragom za *Vrilom*. Doista, njihova uvjerenja osnivala su se na Bulwer-Lyttonovoj knjizi "The Coming Race". Znali su da je knjiga izmišljena i da je Bulwer-Lytton njome naumio reći istinu o toj "sili". Ideja o ljudima koji žive u podzemlju bila je besmislica, ali ne i *Vril*. Ona je vjerojatno omogućila Britancima, koji su je čuvali kao državnu tajnu, da prošire svoje kolonijalno carstvo. Sigurno je da su je posjedovali i Rimljani, koji su je pohranjivali u [sic] malim metalnim kuglama, koje su čuvale njihove domove, a nazivali su ih *lari*. Iz meni posve nepoznatih razloga, tajna *Vrila* može se spoznati razmišljajući o strukturi jabuke prepolovljene na dva dijela.

Ne, ne šalim se. To mi je povjereno veoma ozbiljno i tajnovito. Takva skupina je doista postojala, a čak su objavili i prvo izdanje časopisa s ciljem promicanja svog nauka."

Iako su ga Pauwels i Bergier očito intervjuirali, Ley im nije otkrio više ništa o tom tajanstvenom društvu; međutim, poslije su otkrili da se ta skupina zvala Društvo Vril, te da je s njome bio blisko povezan i Karl Haushofer. (Joscelyn Godwin nas ljubazno podsjeća na

nepouzdanost izvanrednih Pauwelsa i Bergiera: iako se u svezi Haushoferove povezanosti s Društvom Vril, pozivaju na knjigu Jacka Fishmana, *The Seven men of Spandau*, Fishman o tome ustvari uopće ne govori .

Pauwels i Bergier nas dalje izvješćuju da je Haushofer, ne ostvarivši svoju misiju, izvršio samoubojstvo 14. ožujka 1946., u skladu s prisegom koju je dao svojim učiteljima u tajnom japanskom društvu. No, i ovaj put je istina posve drukčija: Haushofer nije izvršio *harakiri*, nego je umro od trovanja arsenom 10. ožujka. Osim toga, Leyeva tvrdnja o: "strukтури jabuke, prepolovljene na dva dijela" (čime se otkriva petokraka zvijezda u njezinu središtu), podsjeća na onu Rudolfa Steinera iznesenu u knjizi *Knowledge of Higher Worlds and Its Attainment* ("Znanje o Višim svjetovima i postizanje toga znanja"). Doista, na što nas podsjeća Godwin, i teozofi su bili zainteresirani za silu vril, koja na izvjestan način podsjeća na Reichenbachovu odičku silu, te na astralnu svjetlost, poznatu i pod imenom Akaški zapisi: istančan oblik energije koja navodno okružuje Zemlju, u kojemu je sačuvana svaka misao i sva djela, koja su se ikada dogodila.

Usprkos trijeznom istraživanju pisaca poput Goodrick-Clarkea i Godwina, ideja o iznimno zlokobnom i moćnom Društvu Vril, koje tajno kontrolira Treći Reich, i dalje oduševljava javnost. Mnogi još uvijek vjeruju da je Haushofer upoznao Hitlera s vođom skupine tibetanskih visokih lama, koji je živio u Berlinu i bio je poznat samo pod imenom: "Čovjek sa zelenim rukavicama". Taj čovjek je znao gdje se točno nalaze skriveni ulazi u podzemna kraljevstva Agarthu i Shambhalu.

Te glasine nedvojbeno su utjecale na nastanak slavnih legendi o Hitlerovoj opsesivnoj potrazi za ulazima u unutrašnji svijet. Maclellan tvrdi sljedeće: "Prve ekspedicije pokrenute su pod pokroviteljstvom Sjajne lože 1925., no Hitler se poslije, nakon dolaska na vlast, za to mnogo izravnije zainteresirao, te je osobno nadzirao organizaciju potraga." Maclellan tvrdi i da je Hitler čvrsto vjerovao da "neki predstavnici nad-rase iz podzemlja već žive u vanjskome svijetu", navodeći riječi Hermanna Rauschninga iz njegove slavne knjige *Hitler Speaks: A Series of Political Conversations with Adolf*

Hitler on his Real Aims (1939) ("Hitler govori: Niz političkih razgovora s Adolfom Hitlerom o njegovim stvarnim ciljevima"). Razgovori koje je zabilježio Rauschning poslužili su kao izvor podataka mnogim, uključujući ozbiljnim piscima o Trećem Reichu. Zagovornici teorije o okultnoj moći nacista neprestano su ukazivali na mističke elemente Hitlerovih razgovora, koje je zabilježio Rauschning, koji je rekao da je neprestano imao osjećaj da je Hitler medij, koji posjeduje natprirodne moći. Čini se da je Hitler jednom prilikom upoznao jednog od Nadljudi iz podzemlja. Rauschning tvrdi da mu se Hitler povjerio sljedećim riječima: "Među nama se nalazi novi čovjek. On je ovdje! Jesi li sada zadovoljan? Odat ću ti tajnu. Vidio sam sliku novoga čovjeka - neustrašivoga i moćnoga. Ustuknuo sam pred njime."

Međutim, u Mclellanovu obranu možemo reći da on tvrdi da je riječ samo o Hitlerovoj poremećenoj mašti. No, s Rauschningovim opisom treba iznimno oprezno postupati: neophodno je istaknuti da, usprkos velikome zanimanju javnosti, knjiga *Hitler Speaks* nije izdržala kušnju vremena kao istinit povijesni dokument. Ustvari, Ian Kershaw, jedan od najvećih stručnjaka za Hitlera i autor knjige *Hitler 1889-1936: Hubris* (1998), u svojoj monumentalnoj studiji nigdje ne navodi Rauschningovu knjigu, te tvrdi da je to djelo: "kojemu se danas pridaje toliko malo vjerodostojnosti da ga je najbolje potpuno zanemariti."

Priča kazuje da je Hitler pokrenuo velik broj ekspedicija u rudnike u Njemačkoj, Švicarskoj i Italiji, s ciljem otkrivanja ulaza u špiljske gradove Nadljudi. Tvrdi se da je čak zapovjedio da se istraži život Bulwera-Lyttona kako bi se utvrdilo je li sam autor posjetio zemlju Vril-ya. Iako ozbiljni povjesničari odbacuju te glasine, Maclellan u svojoj knjizi *The Lost World of Agharti* navodi jedan zanimljiv događaj, koji izvrsno ilustrira onu "zonu sumraka između zbilje i mašte", u kojoj se nalazimo dok raspravljamo o nacističkom okultizmu.

Maclellan navodi svjedočanstvo izvjesnog Antonina Horaka, speleologa i slovačkog ustanika, koji je u listopadu 1944. slučajno otkrio neobičan tunel u Čehoslovačkoj. Dr. Horak je to otkriće javno obznanio tek 1965., u časopisu *National Speleological Society News*. U svom članku, dr. Horak tvrdi da je s još dva člana pokreta otpo-

ra, otkrio tunel u blizini sela Plavince i Lubocne (daje i njihove točne zemljopisne podatke: 49,2° sj., 20,7° ist.). Nakon što su umalo poginuli u okršaju s Nijemcima, tri muškarca (od kojih je jedan bio teško ranjen) zatražila su pomoć lokalnog seljaka. On ih je odveo u podzemnu špilju, gdje su se mogli skriti i odmoriti. Seljak im je rekao da je špilja puna jama s otrovnim plinovima, te daje ukleta i upozorio ih da ne ulaze suviše duboko u nju. To nisu ni namjeravali učiniti, budući da su bili suviše umorni. Nakon što su zavili rane ranjenom drugu, zaspali su.

Sljedećega dana, pričekavši da se ranjenik dovoljno oporavi kako bi mogao nastaviti putovanje, znatiželjni je Horak odlučio istražiti unutrašnjost špilje. Tako je stigao do dijela špilje, koji se potpuno razlikovao od ostatka: "Nakon što sam upalio baklju, shvatio sam da se nalazim u prostranom, zavojitom, mračnom oknu sa zidovima nalik grebenima. Pod je bio popločan čvrstim vapnencem." Tunel se protezao unedogled. Dr. Horak je neuspješno pokušao svojim pijukom odlomiti djelić zida. Zato se poslužio pištoljem (što nije bilo nimalo pametno, s obzirom daje udarac metka mogao privući pozornost Nijemaca, koji su se vjerojatno još uvijek nalazili u blizini).

"Metak se, uz zaglušujuću buku, snažno zabio u unutrašnjost zida", napisao je. "Izbijale su iskre, čuo se tutanj, no iz jezgre je otpala tek krhotina. Pojavila se samo mala udubina, otprilike dužine pola mogeg prsta, iz kojega je izbijao oštar miris."

Nakon toga se dr. Horak vratio svojim drugovima i izvijestio ih o očito umjetno izgrađenom tunelu: "Sjedio sam ondje uz vatru i razmišljao. Koliko je daleko prodirao u stijene? Nagađao sam. Tko ga je ili što umetnuo u planinu? Jesu li ga izgradili ljudi? I je li to, konačno, bio dokaz istinitosti legendi - poput Platonove - o davno izgubljenim civilizacijama, koje su posjedovale čarobne tehnologije, koje naš um ne može ni zamisliti." Nakon dr. Horaka 1944., očito nitko drugi nije istraživao taj tunel. Lokalni seljaci nedvojbeno su znali da on postoji, no nisu mu se usuđivali približiti.

Osim priča o rudarskim ekspedicijama nacista u Središnjoj i Istočnoj Europi tijekom Drugog svjetskog rata, okultni pisci često su spominjali nacističke ekspedicije na Tibet, kojima je navodno cilj bio otkrivanje i stupanje u vezu sa skupinama visokih lama koji pos-

jeduju fantastične moći. Pauvvels i Bergier i o toj temi imaju mnogo za reći, što je samo po sebi dovoljan razlog da budemo oprezni.

Američki istraživač Peter Levenda bio je jednako sumnjičav prema tvrdnjama o navodnoj povezanosti između nacista i Tibeta, prije nego je počeo istraživati te navode u zapisima na mikrofilmovima Odsjeka za zaplijenjene njemačke dokumente Nacionalnog Arhiva u Washingtonu, D. C. Ondje je otkrio obilje materijala, koji je sadržavao više tisuća stranica o radu dr. Ernsta Schafera iz *Ahnenerbe*-a.. Među tim dokumentima nalazile su se osobne bilješke dr. Schafera, njegove prepiske, izvaci iz nekoliko njemačkih novina i njegov SS-dosje, koji opisuje ekspedicije u istočni i središnji Tibet od 1934-1936. god., te službenu ekspediciju SS-a na Tibet od 1938-1939., koju je on vodio.

Levenda je ustanovio da cilj te ekspedicije nije bio samo povezivanje s tibetanskim predstavnicima nad-rase iz podzemlja, nego, prije svega, katalogiziranje flore i faune toga područja (što nije imalo neku vojnu korist za Treći Reich, te objašnjava zašto Schafer često nije mogao ishoditi novčana sredstva za svoja putovanja).

Ernst Schafer je rođen u Colognei 14. ožujka 1910., u bogatoj industrijskoj obitelji. Pohađao je školu u Heidelbergu i Gottingenu, a 1930., u dobi od samo 20 godina, krenuo je na svoju prvu ekspediciju na Tibet, pod pokroviteljstvom Akademije prirodnih znanosti u Philadelphiji. Sljedeće godine se pridružio ekspediciji Amerikanca Brookea Dolana, koja je putovala na Sibir, u Kinu i Tibet. Sredinom 1933., pridružio se SS-u, a 1942. je stekao položaj Sturmbannführera. Osim što je bio časnik SS-a, Schafer je bio i veoma cijenjen znanstvenik, koji je objavljivao svoje radove u raznim novinama, kao što je *Proceedings of the Academy of Natural Sciences, Philadelphia*. Levenda zajedljivo primjećuje da je Schafer bio: "višestruk čovjek: dijelom je bio časnik SS-a i učenjak, dijelom istraživač i znanstvenik: nacistički Indiana Jones." Schafer je bio duboko zainteresiran za religijske i kulturne običaje Tibetanaca, kao i za njihovu seksualnost. (Doista, članovi ekspedicije 1938-1939., bili su gotovo pohotno fascinirani seksualnim običajima: naprimjer, filmski redatelj Ernst Krause, brižno je snimio 15-godišnju djevojčicu iz plemena Lanchung kako masturbira na gredi mosta.)

Kada nisu katalogizirali floru i faunu (i špijunirali mlade djevojke), članovi ekspedicije su obavljali druga istraživanja, pa su, između ostalog, proučavali fizičke značajke Tibetanaca. Schafer je zabilježio podatke o visini i težini, obliku ruku i nogu, obliku i boji očiju, a izradio je čak i gipsane odljeve lica Tibetanaca. U novinama *Der Neue Tag*, 21. srpnja 1939. objavljen je sljedeći članak:

**"SVETI TIBETANSKI TEKSTOVI, KOJE JE
OTKRILA EKSPEDICIJA DR. SCHAFERA,
PRENESENI NA DEVET ŽIVOTINJA PREKO VISORAVNI
(IZVANREDNA VIJEST) FRANKFURT, 20. SRPNJA.** Tibetanska ekspedicija dr. Ernsta Schafera, koja je tijekom putovanja kroz Tibet boravila u Lhasi i glavnom gradu Panchen Lame, Shigatseu, trenutno se nalazi na putu za Njemačku. Budući da su monsuni počeli neuobičajeno rano, povratak ekspedicije je ubrzan kako bi se osigurao transport dragocjenih zbirki. Ekspedicija je rezultirala jednako vrijednim znanstvenim otkrićima. Osim izvanrednih postignuća na području geofizičkih, te istraživanja Zemljina magnetizma, uspješno su skupili iznimno bogatu etnološku zbirku, koja, između ostalog, uključuje i kultne predmete, kao i brojne predmete iz svakodnevnog života.

Upravo je dr. Schafer, uz pomoć regenta Lhase, uspio pronaći *Kangschur*, tibetansko sveto pismo koje sadrži čak 108 svezaka i za čiji je prijenos bilo potrebno 9 teretnih životinja. Jednako su velike i zoološke i botaničke zbirke, koje je ekspedicija već dijelom otpremila u Njemačku, a ostatak će donijeti sa sobom. Zoološka zbirka uključuje potpunu ptičju faunu istraženog područja. Osim toga, dr. Schafer je prvi uspio uloviti schapija, do tada nepoznatu vrstu divlje koze. Trenutno se na putu za Njemačku nalazi oko 50 živih životinja, dok je velik broj drugih ostao s ekspedicijom. Na putu je i bogat herbarij postojećih biljaka. Osim toga, obavljena su i vrijedna zemljopisna i povijesna istraživanja. Postojale su neke poteškoće s engleskim vlastima, zbog političkih trzavica, koje su riješene zahvaljujući osobnom susretu dr. Schafera i predstavnika britanske vlasti u Shangtseu, pa je zajamčen neometan povratak ekspedicije iz Tibeta i njezine dragocjene zbirke."

Levenda navodi da nije uspio saznati što se dogodilo s *Kangschur*-om, "vrhovnim dokumentom" tibetanskog budizma, iako pretpostavlja da je odnesen u Beč. S obzirom na samu ekspediciju, a treba imati na umu da ona nije imala mnogo veze s okultnim i magijskim ambicijama Trećega Reicha, moguće je da su se pokusi povezani s "magnetizmom Zemlje" i geofizikom čvrsto temeljili na veoma labavoj teoriji. Levenda pretpostavlja da je cilj ekspedicije na Tibet 1938-1939., bio pokušaj dokazivanja pseudoznanstvene teorije o svjetskom ledu Hansa Horbigera. O toj bizarnoj teoriji raspravljat ćemo u Sedmom poglavlju. No, vratimo se opet ideji ukorijenjenoj u glasinama o Društvu Vril, koje je navodno pokušalo uspostaviti vezu (i ishoditi njihovu pomoć) s tajanstvenom skupinom nevjerojatno moćnih istočnjačkih učitelja. Kako bismo istražili korijene te ideje, moramo otputovati u Tibet, koji se u nekim krugovima naziva i "Fantomsko kraljevstvo".

Fantomsko kraljevstvo

Veza između nacista i Tibeta

Na prvi pogled moglo bi se činiti posve neobičnim da su tvorci Trećega Reicha bili zainteresirani za područje, koje mnogi smatraju duhovnim središtem svijeta. No, treba imati na umu da je to središte, prema tulskoj mitologiji, nekoć bila arktička domovina Arijaca, koja je napuštena nakon uništenja Atlantide oko 10 800. pr. Kr. (vidi Drugo poglavlje). Od tada je duhovno središte, iako je bilo skriveno od većine ostalih ljudi koji nisu dostojni njegovih tajni, ipak ostalo glavna snaga koja kontrolira sudbinu planeta. Dva skrivena kraljevstva, Agartha i Shambhala, tvore dvostruki izvor natprirodne moći koja isijava iz Tibeta i stekla su značajno mjesto u okultizmu i rubnim znanostima dvadesetog stoljeća.

Prije nego počnemo raspravljati o navodnom interesu Trećega Reicha za Agarthu i Shambhalu, neophodno je da ukratko razmotrimo kakvu ulogu Shambhala ima u tibetanskom misticizmu. Na taj ćemo način moći slijediti tijek njezina iskrivljavanja i degradacije u sklopu nacističke sheme skrivene povijesti.

Zemlja Besmrtnih

Pisac Andrew Thomas godinama je proučavao mitove i legende Dalekog istoka, a u svojoj knjizi *Shambhala: Oasis of Light* ("Shambhala: Oaza svjetlosti"), rječito argumentira dokaze o stvarnom postojanju toga kraljevstva. Tomas navodi drevne kineske rukopise, u kojima se spominju Nu i Kua, "azijatski prototipovi Adama i Eve", koji su rođeni u planinama Kun Lun u Središnjoj Aziji. Prilično je zagonetno zašto se taj kineski rajski vrt nalazio u tako osamljenome

i sumornome mjestu, a ne u mnogo ugodnijem području kao što je dolina rijeke Yangtse ili pokrajina Shantung. Zato Tomas pretpostavlja da je pustinja Gobi nekoć možda bila more u unutrašnjosti i da je obilovala plodnom zemljom. Kako ćemo poslije vidjeti u ovom poglavlju, pustinja Gobi je prvi kandidat za pradomovinu jedne od drevnih i nepoznatih civiliziranih kultura, čija se mudrost prenosila naraštajima.

Planine Kun Lun zauzimaju veoma značajno mjesto u kineskoj mitologiji, budući da se vjerovalo kako upravo ondje žive besmrtnici, kojima vlada Hsi Wang Mu, Kraljica-majka Zapada. Hsi Wang Mu, koja se naziva i Kuan Yin, božica milosti, navodno je živjela u palači od žada, koja je imala 9 katova. Ta palača je bila okružena golemim vrtom u kojemu je raslo breskvino stablo Besmrtnosti. Samo najmudriji i najkreposniji ljudi mogli su ući u taj vrt i jesti njegove plodove, koji su se pojavljivali jednom u 6000 godina.

Besmrtnici, koji su pomagali Hsi Wang Mu u njezinim pokušajima da vodi čovječanstvo prema mudrosti i samilosti, imali su savršena. vječno mlada tijela i navodno su mogli putovati čitavim Svemirom te suživjeti na planetima drugih zvjezdanih sustava. Kako ističe Tomas, bez obzira jesu li drevni Kinezi vjerovali da Besmrtni mogu putovati svemirom svojim fizičkim tijelima ili posredstvom uma, ta je ideja veoma zanimljiva jer uključuje ideju o postojanju života i na drugim svjetovima u Svemiru.

Drevni kineski tekstovi obiluju legendama, koje govore o pokušajima ljudi da prijeđu pustinju Gobi kako bi stigli na planinu Kun Lun. Najpoznatiji od tih istraživača nedvojbeno je bio veliki filozof Lao Tze (oko 6. st. pr. Kr.), autor taoističkog rukopisa *Tao Te Ching*, koji je navodno potkraj svog života putovao pustinjom Gobi. Među vatikanskim arhivima nalaze se i mnoga izvješća katoličkih misionara, koja govore o izaslanstvima kineskih careva k duhovnim bićima, koja žive u planinama. Ta bića posjeduju vidljiva tijela, koja, međutim, nisu tvorena od krvi i mesa: to su bogovi "rođeni s umovima", čija se tijela sastoje od elementarne atomske tvari, koja im omogućuje da žive bilo gdje u Svemiru, čak i u središtima zvijezda.

Indijci također vjeruju u mjesto mudrosti i duhovnog savršenstva, koje nazivaju Kalapa ili Katapa, a tvrde da se nalazi sjeverno od

Himalaja, u Tibetu. Prema indijskoj predaji, pustinja Gobi je dno nekadašnjeg velikog mora s otokom, koje se zvalo Sweta-Dvipa (Bijeli otok). Vjeruje se da veliki jogiji, koji su nekada tamo živjeli, još uvijek žive u visokim planinama i dubokim dolinama, koje su tvorile otok Sweta-Dvipa. Orijentalisti su taj otok poistovjetili s otokom Shambala iz Purana, koji se navodno nalazio u središtu jezera od nektara.

U sedamnaestome stoljeću, dva jezuitska misionara, Stephen Cacella i John Cabral, pisala su o Chang Shambhali, mjestu koje su im opisali lame iz Shigatsea, gdje je Cacella živio 23 godine sve do svoje smrti 1650. god. (Chang Shambhala znači Sjeverna Shambhala, koja dijeli obitavalište duhovnih učitelja od grada Shambhale, koji se nalazi sjeverno od Benaresa u Indiji.) Otprilike 200 godina poslije, mađarski filolog Csoma de Koros, koji je četiri godine, od 1827-1830., živio u budističkom samostanu na Tibetu, tvrdio je da Chang Shambhala leži između 45. i 50. stupnja sjeverne zemljopisne širine, iza rijeke Syr Daria.

Drevne kulture Istoka obiluju legendama o skrivenom duhovnom središtu, svetoj zoni čiji stanovnici tajno upravljaju evolucijom života na Zemlji. Spisateljica Victoria Le Page opisala je to čudesno kraljevstvo sljedećim riječima:

"...Negdje iza Tibeta, među ledenim vrhuncima i osamljenim dolinama Središnje Azije, leži nedostupan raj, mjesto univerzalne mudrosti i neopisivog mira, koje se zove Shambhala ... U njemu žive inicirani svih rasa i kultura, koji tvore unutrašnji krug čovječanstva, tajno upravljajući njegovom evolucijom. Na tome mjestu, kako kazuje legenda, od početaka ljudske povijesti živjeli su mudraci, u dolini najvišega blaženstva, zaštićenoj od ledenih, arktičkih vjetrova, u kojoj je klima uvijek topla i blaga, Sunce uvijek sja, pušu ugodni vjetrovi i priroda je u punome cvatu."

Samo oni najčišćega srca mogu pronaći to mjesto (drugi, vođeni manje idealističkim motivima, riskiraju smrt pod ledom), gdje ne postoji oskudica, zlo, nasilje i nepravda. Stanovnici posjeduju natprirodne moći i visoko naprednu tehnologiju; tijela su im savršena,

a svoje vrijeme su posvetili proučavanju umjetnosti i znanosti. Ideju o skrivenom, duhovnom središtu svijeta pronalazimo u hinduizmu, budizmu, taoizmu, šamanizmu i drugim drevnim predajama. U religiji Bon iz predbudističkog Tibeta, Shambhala se zove i "Olmolungring" i "Dejong". U tibetanskom budizmu, predaja o Shambhali je zapisana u tekstovima Kalačakra, koje je kralju Shambhale, kako govori legenda, kazivao Buddha prije povratka u Indiju.

Kao što je uvijek slučaj s tako čudesnim, legendarnim zemljama, mnogo se nagađalo o pravoj lokaciji Shambhale. (Teško bismo je mogli pronaći na temelju Korosovih zemljopisnih koordinata.) Dok neki ezoteričan vjeruju da Shambhala doista postoji na skrivenome mjestu na Zemlji, drugi vjeruju da ona postoji na višoj duhovnoj razini, svojevrsnoj drugoj prostorno-vremenskoj dimenziji, koja graniči s našom. Isto tako, Shambhala bi se mogla opisati i kao stanje uma - na sličan način na koji neki tumače sveti Gral. U tom smislu, Shambhala bi mogla biti stanje u nama, u kojemu možemo proniknuti u višu duhovnost Svemira, za razliku od svjetovnoga svijeta osnovne tvari u kojemu inače postojimo.

Nakon ovoga, treba istaknuti da postoje neki zabilježeni slučajevi u kojima su Zapadnjaci doživjeli viziju mjesta, koje nevjerojatno nalikuje bajkovitoj Shambhali. Victoria Le Page navodi osobito zanimljiv slučaj u svojoj knjizi *Shambhala: The Fascinating Truth Behind the Myth of Shangri-la* ("Shambhala: Fascinantna istina koja leži iza mita o Shangri-la"). Taj slučaj je istraživao dr. Raynor Johnson, koji je 60-ih godina prošlog stoljeća skupio nekoliko stotina izravnih svjedočanstava o mističkim iskustvima. Među njima se nalazio i slučaj mlade Australke, koja je tvrdila da ima izvanosjetilne sposobnosti, a koja se u izvješću naziva jednostavno L.C.W.

L. C. W. je napisala da je u dobi od 21 godinu počela odlaziti na mjesto, koje je nazivala "Noćnom školom". Noću bi, u snu, letjela do toga mjesta, za koje nije znala gdje se nalazi. Ondje bi se pridružila drugim ljudima u plesnim vježbama, za koje je poslije utvrdila da su bile slične derviškim vježbama, koje je podučavao George Gurdjieff. Nakon nekoliko godina, prešla je u drugi razred u kojemu je učila duhovne lekcije iz velike knjige mudrosti. L. C. W. je tek ne-

koliko godina poslije, kad se počela zanimati za mističku literaturu, shvatila da se Noćna škola sigurno nalazila u Shambhali.

L. C. W. je doživjela i druge vizije u kojima je vidjela divovski stup ili antenu, koja je sezala duboko u međuzvezdani svemir. Baza te antene nalazila se u Pamiru ili planinama Tien Shan, područjima koja se tradicionalno povezuju sa Shambhalom. Nevidljivi vodič ju je poveo prema toj anteni, nakon čega je shvatila da je riječ o energetskom stupu čiji su krakovi ustvari putovi koji vode u druge svjetove, obilježeni geometrijskim likovima - krugovima, trokutima i četverokutima.

L. C. W. tvrdi da je ta "antena" ustvari ulaz, vrata koja vode u druga vremena, druge dimenzije i druga područja Svemira. Osim antene, kroz koju duše sa Zemlje putuju u druga vremena i na druga mjesta, "vjerovala je da duše iz drugih svemirskih sustava mogu istim putem ući u Zemljinu sferu, noseći sa sobom svoje duhovne utjecaje." Osim toga, tvrdila je da putnici mogu izravno svojim umom upravljati tom antenom, uslijed čega ona širi granu ili "pseudopod" kao odgovor na jednu misao. Ta grana potom postaje "putanja svjetla", kojom putuje duša. Što se tiče slučaja L. C. W., ona je otputovala 30 godina u budućnost, u Kinu. Duhovno biće koje ju je vodilo, objasnilo joj je da Zemlja prolazi kroz postupak svog očišćenja, te da će se uskoro dogoditi "veliko ponovno rođenje". Svjedočila je i padu roja "zvijezda", koje su predstavljale dolazak "visokih duša [koje] silaze na Zemlju kako bi sudjelovale u ostvarenju osobitog događaja."

Sve što znamo o shambalističkoj predaji uglavnom potječe od orijentalista kao što su Helena Blavatsky, Rene Guenon, Louis Jaccoliot, Saint-Yves d'Alveydre i Nicholas Roerich. Budući da smo se već družili s Helenom Blavatsky, možemo se osvrnuti na djela drugih, prije svega Nicholasa Roericha (1874-1947), pjesnika, umjetnika, mistika i humanista, te možda najpoznatijeg i najuglednijeg ezoteričara, koji je upoznao Zapad s tim bajkovitim kraljevstvom.

Nicholas Roerich rodio se 1874. u Sankt Peterburgu u Rusiji. Potjecao je iz ugledne obitelji, koja ga je svojom sposobnošću pronalazjenja svojih korijena, koji su navodno sezali do Vikinga u 10. st., nadahnula da se bavi arheologijom. To se zanimanje, pak, pretvorilo

u doživotnu fascinaciju umjetnošću, zbog koje je, kako je napisao K. P. Tampy, autor monografije o Roerichu objavljene 1930., "bio opsjednut žudnjom da dosegne ljepotu i iskoristi je za dobrobit svoje braće". Nakon studiranja na Akademiji lijepih umjetnosti u Sankt Peterburgu, Roerich je nastavio studij u Parizu. Godine 1906. osvojio je nagradu za svoj nacrt nove crkve i postao direktor Akademije za promicanje lijepih umjetnosti u Rusiji. Međutim, dok je boravio u Americi, u Rusiji je izbila revolucija, pa se nije mogao vratiti u domovinu.

Budući da je gajio dubok interes za budistički misticizam, 1923. predložio je pokretanje ekspedicije u Indiju, Mongoliju i Tibet. Roerichova ekspedicija 1923-1926. putovala je preko pustinje Gobi i Altajskog gorja. Tijekom toga putovanja njegova je ekspedicija doživjela neobično iskustvo - jedno od onih koja ukazuju na neobičnu i zagonetnu povezanost između naizgled posve različitih elemenata paranormalnog, koja tvore složeno i fascinantno polje ljudskog istraživanja. U ljeto 1926., Roerich je u pratnji svog sina, dr. Georgea Roericha i nekoliko mongolskih vodiča, postavio kamp u dolini Shara-gol, pokraj Humboldtova gorja između Mongolije i Tibeta. Roerich je pritom izgradio bijelu *stupu* (budističko svetište ili grobnica) posvećenu Shambhali. Oltar je posvećen u kolovozu tijekom ceremonije na kojoj su sudjelovali i brojni lame. koji su ondje pozvani kao gosti.

Dva dana nakon toga, skupina je vidjela kako nebom iznad njih kruži velika, crna ptica. No, iznenadilo ih je nešto drugo. Naime, visoko iznad crne ptice, na čistome nebu, jasno su vidjeli zlatan predmet u obliku kugle, koji se velikom brzinom kretao od Altaja na sjeveru. Oštro skrenuvši prema jugozapadu, zlatna kugla je brzo nestala iza Humboldtova gorja. Dok su mongolski vodiči međusobno glasno, uzbuđeno uzvikivali, jedan od lama se okrenuo prema Roerichu i rekao mu da je ta neobična zlatna kugla znak Shambhale, koji govori da gospodari kraljevstva odobravaju njegovu istraživačku misiju.

Poslije je drugi lama upitao Roericha je li se u zraku osjetio neki miris. Roerich mu je odgovorio potvrdno, nakon čega mu je lama rekao da ga čuva kralj Shambhale, Rigden Jye-Po, te da mu je crni lešinar neprijatelj, no da ga štiti "Blistav oblik Tvari". Dodao je i da

onaj tko ugleda blistavu kuglu mora slijediti put kojim ona leti, a koji vodi do Shambhale.

Roerich nije nikada potpuno objasnio pravi cilj te ekspedicije (osim da je bila istraživačka), no mnogi ezoterički pisci tvrde da je sudjelovao u misiji povratka jednog svetog predmeta u Kraljevu kulu u središtu Shambhale. Prema Andrewu Tomasu, taj sveti predmet bio je dio kamena Chintamani, čiji je veći dio pohranjen u kuli. Veoma je zanimljivo da je taj kamen navodno na Zemlju donijelo izvanzemaljsko biće.

Predaja kazuje da je 331. god. po Kr., s neba pala škrinja u kojoj su se nalazila četiri sveta predmeta, među kojima je bio i kamen Chintamani. Mnogo godina nakon otkrića tog kovčega, pet stranaca posjetilo je kralja Tho-tho-ri Nyan-tsana, kako bi mu objasnili na koji način djeluju sveti predmeti. Tvrdi se da kamen Chintamani potječe iz jednog od zvjezdanih sustava u zviježđu Oriona, vjerojatno Siriusa. Glavni i najveći dio tog kamena uvijek se čuva u Kuli u Shambhali, iako se u doba velikih promjena, manji dijelovi nekad prenose na druge dijelove svijeta.

Kolale su i glasine da je dio kamena Chintamani, koji je Roerich naumio vratiti u Kulu, posjedovala Liga Naroda, čiji je Roerich bio ugledan član.

Spilje ispod Himalaja

Ideja o podzemnome kraljevstvu (o kojoj ćemo detaljnije raspravljati u Sedmom poglavlju) poznata je u svim svjetskim religijama i mitovima. Što se tiče našeg istraživanja, značajna je priča još uvijek prisutna u mitologiji Tibeta, koja je prethodila legendama i glasinama. Roerich u svojoj knjizi *Shambhala*, koju je napisao 1930., opisuje svoje pokušaje razumijevanja podrijetla legendi o podzemnome svijetu: "radi otkrivanja sjećanja koja su se očuvala u narodnim predajama." Komentirajući sveprisutnost legendi o podzemlju, ističe da njihovim dubljim proučavanjem postajemo uvjereni da su sve one "samo poglavlja jedne priče". Studija folklora "Tibeta, Mongolije, Kine, Turkestana, Kašmira, Perzije, Altaja, Sibira, Urala, Kavkaza, ruskih stepa, Litve, Poljske, Mađarske, Njemačke, Francuske", otkrit će priče o ljudima koji obitavaju ispod površine

Zemlje. Na mnogim mjestima, lokalni stanovnici mogu znatiželjnog putnika čak odvesti do ulaza u osamljene špilje, za koje se pripovijeda da vode u skriveni svijet u podzemlju.

Središnja Azija je kolijevka legendi o rasi ljudi koji žive u podzemlju i zovu se Agharti; u Altajskom gorju živi rasa Chud. Roerich u knjizi *Shambhala* tvrdi da ime "Chud" na ruskome jeziku potječe od istog korijena kao i riječ "čudo". Njegov vodič kroz Altajsko gorje rekao mu je da su ljudi Chud nekoć bili moćno, ali miroljubivo pleme, koje je u tome području živjelo u dalekoj prošlosti. Međutim, u bijegu od pljačkaških, ratničkih bandi, napustili su svoju plodnu dolinu i naselili se u podzemlju, gdje su nastavili svoju civilizaciju.

Roerichov vodič potom je rekao da se u određeno doba može iz podzemnih hramova čuti pjesma ljudi Chud. Roerich izvještava i da su na drugim dijelovima Altajskoga gorja, na putu do Khotana, kopita njihovih konja šuplje odzvanjala na tlu, kao da jašu iznad golemih špilja. Drugi članovi karavane upitali su Roericha: "Čujete li da prelazimo iznad šupljih podzemnih prolaza? Ljudi koji poznaju te prolaze mogu njima stići do najudaljenijih zemalja." (Značenje ove tvrdnje bit će jasnije u Sedmom poglavlju.) Putnici u karavani su nastavili: "Nekoć davno ovdje su živjeli ljudi; danas žive unutra; otkrili su podzemni prolaz koji vodi do podzemnog kraljevstva. Neki od njih samo se rijetko iznova pojavljuju na Zemlji. Ti ljudi dolaze na našu tržnicu s neobičnim, veoma drevnim novcem, no nitko ne pamti kada se takav novac ovdje upotrebljavao." Upitavši može li i on vidjeti te ljude, drugovi su mu odgovorili: "Da, ako su ti misli jednako uzvišene i u doticaju s tim svetim ljudima, jer na Zemlji postoje samo grješnici, dok čisti i odvažni ljudi odlaze na mnogo ljepše mjesto."

Postoji legenda iz područja Nižni Novgoroda, koja govori o podzemnome gradu Kerjenetzu, koji je potonuo u jezero. U Roerichovo doba, lokalni stanovnici su još uvijek održavali procesije, tijekom kojih su osluškivali zvukove zvona nevidljivih crkvi.

Roerichov istraživački tim otkrio je još 4 skupine menhira i nekoliko grobova, koji su imali oblik četverokuta okruženog velikim kamenjem. Stanovnici Himalaja tvrde da ljudi koji su izgradili te

spomenike, iako više ne postoje, ne žive na Zemljinoj površini: "sve što je nestalo, otišlo je pod zemlju."

Dr. Ferdinand Ossendowski, s kojim ćemo se opet uskoro susresti, saznao je od mongolskih lama da su prije zabilježene povijesti postojale fantastične civilizacije. Ossendowski je s oduševljenjem slušao lame, koji su mu rekli da su, nakon prirodne kataklizme koja je uništila domovine tih civilizacija u Atlantskome i Tihom oceanu, neki njihovi stanovnici pobjegli u prethodno izgrađena skloništa u podzemlju, obasjana umjetnom svjetlošću. Andrew Tomas nagađa da je keltska legenda o "Veličanstvenima u šupljim brdima", pučka predaja o preživjelim stanovnicima kontinenta u Atlantskome oceanu.

Indijska legenda govori o bićima koja su se zvala Nage. Nage su nalikovali zmijama i bili su iznimno inteligentni, a živjeli su u velikim špiljama obasjanim dragocjenim kamenjem. Iako su bili reptili, Nage su imali ljudska lica i bili su nevjerojatno lijepi. Mogli su letjeti, a ženili su se kraljevima i kraljicama iz svijeta na površini Zemlje, iako su se skrivali od tamošnjih stanovnika, održavajući veze samo s ljudima koji su bili duhovno najnapredniji. Njihov glavni grad zvao se Bhogawati, a navodno je bio prekriven rubinima, smaragdima i dijamantima.

Tomas piše da su mnogi Hindusi i Tibetanci ušli u špilje Naga, koje sežu stotinama kilometara duboko u unutrašnjost planina.

Stanovnici tih područja pripovijedaju priče o velikim lotosovim cvjetovima, koji su plutali na površini jezera Manasarawar na zapadu doline Tsang Po. U blizini tog iznimno hladnog jezera navodno su viđena i blještava bića.

Kraljevstvo Agarthā

Usprkos činjenici da ga pronalazimo u brojnim popularnim knjigama o istočnjačkom misticizmu, ime "Agartha" nepoznanica je u azijskoj mitologiji. Ustvari, jednu od prvih varijacija tog imena, "Asgaard" prvi je upotrijebio francuski pisac Ernest Renan 70-ih godina 19. st. Iako očito nadahnut nordijskom mitologijom, Renan je Asgaard smjestio u Središnju Aziju, dok je drugi francuski pisac Louis Jacolliot (1837-1890) u isto doba pisao o gradu Asgarthi. Jacolliot, koji

je magistrirao na sveučilištu u Chandernagoru u Indiji, napisao je mnogo knjiga o povezanosti između indijske mitologije i kršćanstva. Legendu o Asgarthi navodno mu je ispričala skupina lokalnih brahmana, koji su mu dopustili da pročita neke svete tekstove, uključujući *Knjigu povijesnih zodijaka*.

Jaccoliot tvrdi da je Asgartha bio pretpovijesni "Grad Sunca", dom Brahmatme, vidljive manifestacije Boga na Zemlji. Asgartha je postojala u Indiji 13 300. pr. Kr. i u njemu je Brahmatma živio u golemoj palači; on je bio nevidljiv, a pojavljivao se pred svojim podanicima samo jednom godišnje. Zanimljivo je kako Jaccoliot ističe da je ta pretpovijesna kultura postojala dugo prije Arijaca, koji su oko 10 000. pr. Kr. osvojili Asgarthu. Nakon toga su se svećenici iz Asgarthe uspjeli udružiti s pobjednicima, arijskim brahmanima, što je rezultiralo stvaranjem ratničke kaste kšatrija. Oko 5000 godina nakon toga, Asgarthu su uništila braća Ioda i Skandah, koji su došli s Himalaja. Nakon što su ih brahmani potjerali, braća su otputovala na sjever - gdje su poslije po njima dobili ime "Odin" i "Skandinavija".

Ferdinand Ossendovski (1876-1945) također je bio jedan od prvih pisaca, koji je zabilježio legendu o Asgarthi. Iako je rođen u Vitebsku u Poljskoj, većinu svog života proveo je u Rusiji, gdje je studirao na Sveučilištu u Sankt Peterburgu. Većim dijelom 90-ih godina 19. st., putovao je Mongolijom i Sibirom, pri čemu je razvio dublji interes za budistički misticizam. U Europu se vratio 1900., a 1903. je doktorirao na pariškom sveučilištu, nakon čega se vratio u Rusiju, gdje je tijekom rusko-japanskog rata, koji je počeo 1905., radio kao kemičar u ruskoj vojsci. Potom je postao predsjednik "Revolucionarne vlade ruskog Dalekog istoka", nakon čega ga je ruska vlada zatvorila pod optužbama za protu-carsko djelovanje.

Nakon što je dvije godine proveo u zatvoru u Sibiru, podučavao je fiziku i kemiju u sibirskome gradu Omsku, a potom ga je boljševička revolucija natjerala da pobjegne iz Rusije s malom skupinom bjeloruskih drugova. Zajedno su putovali Sibirom i Mongolijom, a te pustolovine je zapisao u svojoj najprodavanijoj knjizi *Beasts, Men and Gods* (1923) ("Zvijeri, ljudi i bogovi"). Tijekom boravka u Mongoliji, Ossendovski je upoznao sunarodnjaka, ruskog sveće-

nika Tushegouna lamu, koji je tvrdio da je prijatelj dalajlame. Upravo je od Tushegouna lame saznao da postoji podzemno kraljevstvo Agartha, u kojemu živi Kralj svijeta. Zaintrigiran tom opaskom, Ossendowski je zamolio prijatelja da mu kaže nešto više o toj tajanstvenoj osobi: "Samo jedan čovjek zna njegovo sveto ime. Samo je jedan čovjek, koji živi i danas, bio u [Agarhi]. To sam ja. Upravo me zato Presveti dalaj lama posvetio i zato me se Živi Buda u Urgi boji. No, uzalud, jer nikada neću sjediti na Svetom Prijestolju vrhovnog svećenika u Lhasi niti ću dosegnuti ono što se od Džingis-kana prenosilo do Vrhha naše Žute vjere. Ja nisam redovnik. Ja sam ratnik i osvjetnik."

Nekoliko mjeseci nakon toga, dok su putovali Mongolijom u pratnji nekoliko vodiča, koje je za sobom ostavio Tushegoun lama (koji je otišao svojim putem), Ossendowski se iznenadio kada su se njegovi drugovi odjednom zaustavili i sjahali sa svojih deva, koje su istoga trenutka polijegale. Mongoli su počeli pjevajući moliti: "Om! Mani padme Hung!" Pričekavši da dovrše molitvu, Ossendowski ih je upitao što se događa. Jedan od mongolskih vodiča mu je odgovorio sljedeće:

"Niste li vidjeli kako su naše deve prestrašeno trgnule ušima i kako su konji na ravnici ukočeno stajali, a ovce i stoka polijegali skvrčeno na zemlju? Jeste li primijetili da ptice nisu letjele, mrmoti (svisci) su prestali trčati i psi lajati? Zrak je nježno podrhtavao i nosio iz daljine zvuk pjesme, koja je dopirala do srca ljudi, životinja i ptica. Zemlja i nebo prestadoše disati. Vjetar je prestao puhati, a Sunce se nije pomicalo. U takvome trenutku vuk, koji vrebao ovce, uvlači svoje oštre kandže; prestrašena krda antilopa iznenada prestaju divlje trčati; nož pastira, koji se sprema prerezati vrat ovce, pada mu iz ruke; gramziv hermelin prestaje vrebati bezbrižnu *salgu*. Sva prestrašena živa bića nesvjesno se prepuštaju molitvi, očekujući svoju sudbinu. To se dogodilo i sada. Tako je bilo uvijek kada se "Kralj svijeta" molio u svojoj palači u podzemlju i pretresao sudbine svih naroda na zemlji."

Poslije je Ossendowski upoznao starog Tibetanca, princa Chultuna Beylija, koji je živio u izbjeglištvu u Mongoliji i koji mu je odao još neke pojedinosti o podzemnom kraljevstvu Agarthe i Kralju svijeta. Rekao je da se Agartha rasprostire diljem podzemnih prolaza svijeta. Njezini stanovnici su podanici "Kralja svijeta" i mogu uzgajati usjeve zahvaljujući neobičnoj svjetlosti, koja obasjava podzemno kraljevstvo. Neki stanovnici tih područja osobito su neobični: jedna rasa ljudi ima dva jezika, što im omogućuje da istodobno govore dva jezika. Postoje i mnoge fantastične životinje, među kojima su i kornjače sa šesnaest nogu i jednim okom.

Ossendowski se tada približavao kineskoj granici. Planirao je vlakom otputovati u Peking, odakle se nadao krišom otići na Zapad. U gradu Urgi upoznao je starog lamu, koji mu je rekao još neke podatke o Kralju svijeta. Kralj je duboko utjecao na postupke navodnih vođa svijeta. Ako su njihovi planovi bili u skladu s Božjom voljom, tada im je Kralj svijeta pomogao da ih ostvare; no, ako oni nisu zadovoljavali Boga, Kralj ih je uništavao. On je svoju moć crpio iz "tajanstvene znanosti 'Oma'", kako se zvao drevni sveti Čovjek koji je živio prije više od 300 000 godina i bio je prvi čovjek koji je upoznao Boga.

Upitavši ga je li itko ikada vidio Kralja svijeta, stari lama mu je odgovorio da se tijekom svetkovina drevnoga budizma u Sijamu i Indiji, Kralj pojavio pet puta u "raskošnim kolima koja su vukli bijeli slonovi". Bio je odjeven u bijelu haljinu, a na glavi je nosio crvenu tijaru s niskom od dijamanta, koja mu je skrivala lice. Dok je blagoslivljao ljude zlatnom jabukom s likom janjeta: "posvuda gdje su počinule oči "Kralja svijeta" slijepci su progledali, nijemi progovorili, gluhi čuli, sakati se pokrenuli, a mrtvi uskrsnuli."

Ossendowski je potom upitao lamu koliko je ljudi posjetilo Agarthu. Ovaj mu je odgovorio da ih je bilo mnogo, no da nikada nisu razgovarali o onome što su ondje vidjeli. Potom je rekao da, nakon što su Oleti uništili Lhasu, jedan od njihovih odreda uspio se probiti do predgrađa Agarthu, gdje su naučili neke od nižih tajanstvenih znanosti. Tako se objašnjavaju magijske vještine Oleta i Kalmuka.

Drugi Ossendowskijev sugovornik, lama Turgut, rekao mu je da sjedište Agarthu okružuju gradovi velikih svećenika i znanstvenika,

što na neki način podsjeća na dalaj-laminu palaču Potatolu u Lhasi, koju okružuju samostani i hramovi. Prijestolje na kojemu sjedi Kralj svijeta, pak, okruženo je milijunima inkarniranih bogova, svetih pandita. Kraljevu palaču okružuju palače Goroa, koji posjeduju nevjerojatnu snagu i, u slučaju da im nerazumni ljudi objave rat, mogli bi spaliti čitavu površinu Zemlje. (Kako ćemo vidjeti u Sedmom poglavlju, legenda o Kralju svijeta nadahnut će nastanak jednog od najtrajnijih tehnoloških mitova dvadesetoga stoljeća.)

O legendi o Agarthi opsežno je raspravljao još jedan pisac, samoobrazovani kršćanski hermetik, Saint-Yves d'Alveydre (1842-1909), koji je, zahvaljujući unosnoj ženidbi, mogao udovoljiti svojoj želji za spoznavanjem mističnog. Godine 1885. počeo je pohađati satove sanskrtskog kod izvjesnog Hajija Sharifa (1838.-?), o kojemu je poznato samo to da je napustio Indiju u doba Sepoyskog ustanka 1857. i da je radio kao prodavač ptica u Le Havreu. D'Alveydreove bilješke s predavanja čuvaju se u knjižnici sveučilišta Sorbonne u Parizu. Iz njih saznajemo da je Sharif govorio o "Velikoj agarthskoj školi" i o "svetoj zemlji Agarthi" (što je jedno od mogućih izgovora toga imena).

Sharif je tvrdio da prapismo čovječanstva, koje se zove Vattan, potječe od pisma s 22 slova. Iako nije mogao osobno fizički posjetiti Agarthu, d'Alveydre je pronašao genijalno alternativno rješenje toga problema: odvojivši se od svog astralnog tijela, uspio je u duhovnome obliku posjetiti fantastično kraljevstvo. Te astralne pustolovine zapisao je u seriji svojih knjiga (*Mission des Souverains*, *Mission des Ouvriers*, *Mission des Juifs* i *Mission de l'Inde*), koje je objavio o svom trošku. Zanimljivo je da je uništio čitavo izdanje svoje posljednje knjige *Mission de l'Inde*, strahujući da je u njoj otkrio suviše mnogo tajni o Agarthi, te da bi taj prijestup mogao platiti životom. Sačuvane su samo dvije kopije navedenoga djela: jednu je zadržao sam autor, a drugu je sakrio tiskar.

Njegov je strah možda doista bio opravdan, budući da su u knjizi *Mission de l'Inde* izložene detaljne pojedinosti o Agarthi, koja se nalazi ispod površine Zemlje i kojom vlada etiopski "Vrhovni svećenik" koji se zove Brahmatma. Kraljevstvo Agarthi premješteno je u podzemlje početkom doba Kali-Yuge, oko 3200. god. pr. Kr. Agar-

tijanci su posjedovali za d'Alveydreovo doba veoma naprednu tehnologiju, a uključivala je vlakove i letjelice. Osim toga, znali su sve o stanovnicima Zemljine površine, gdje su ponekad slali svoje izaslanike. U Agarthi se nalazi i mnogo knjižnica u kojima je pohranjeno sve znanje svijeta, zapisano na kamenim pločama na jeziku Vattan, kao i sredstva pomoću kojih živi mogu komunicirati s dušama umrlih.

D'Alveydre tvrdi da, iako su milijuni učenika pokušavali otkriti tajne Agarthe, samo nekolicina ih je uspjela otići dalje od vanjskih krugova kraljevstva.

Poput Bulwera-Lyttona, koji je u svojoj izmišljenoj knjizi *The Coming Race* (o kojoj smo raspravljali u prethodnom poglavlju) pisao o ljudima Vril-ya, d'Alveydre je opisao Agarthijance kao bića, koja su u svakom aspektu naprednija od ljudi, te ih naziva pravim vladarima svijeta. Nakon objavljivanja Ossendowskijeve knjige *Beasts, Men and Gods*, izbile su žestoke rasprave: naime, neki njezini dijelovi toliko su bili slični d'Alveydreovu djelu, da su ga neki optužili za plagijat, što je neuspjelo pokušao prikriti promjenom imena Agartha. Ossendowski je odlučno nijekao optužbe, tvrdeći da je za d'Alveydrea čuo tek nakon 1924. Rene Guenon je branio Ossendowskog, tvrdeći da u Središnjoj Aziji postoji mnogo priča o podzemnim kraljevstvima. Ustvari, Guenonov rad će poslije oštro kritizirati njegov prevoditelj, Marco Pallis, koji je njegovu knjigu *Le Roi du Monde* ("Kralj svijeta") u razgovoru s Joscelnom Godwin, opisao kao "katastrofalnu", navodeći da su Ossendowskijevi izvori nepouzdana, te da je Guenon neoprezno ušao u područje senzacionalizma.

Nacisti i tibetanski misticizam

Legende o kraljevstvima Agarthi i Shambhali u najmanju su ruku zamršene, a zbog svoje protuslovne prirode otežavaju nam da utvrdimo u kojoj mjeri su utjecale na gnusnu filozofiju Trećega Reicha. Kako smo vidjeli, neki pisci tvrde da su Agartha i Shambhala fizička mjesta, milijunski gradovi koji leže kilometrima pod zemljom i u kojima se nalaze kuće, palače i ulice. Drugi tvrde da ta mjesta postoje u nekoj drugoj razini stvarnosti, paralelnoj s našim fizičkim

svijetom. Što se tiče njihove točne lokacije, Childress pruža kratak pregled mogućih mjesta: "Negdje se tvrdi da se Shambhala nalazi sjeverno od Lhase, vjerojatno u pustinji Gobi ili, pak, negdje u Mongoliji ili na drugom mjestu u sjevernom Tibetu, vjerojatno u visoravni Changtang. Za Agarthu se, pak, govori da se nalazi južno od Lhase, možda u blizini samostana Shigatse ili čak u sjeveroistočnom Nepal, ispod planine Kanchenjunge. Katkad se tvrdi da se nalazi u Šri Lanki. Oba kraljevstva smještaju se u unutrašnjost Zemlje [vidi Sedmo poglavlje]."

Toj nesigurnosti pridonosi i česta tvrdnja da su dva središta moći međusobno oprečna, tako da Agartha predstavlja desni put dobrote i svjetlosti, a Shambhala lijevi put zla i tame (čija se dihotomija izražava i kao duhovnost nasuprot materijalizmu). Nepotrebno je naglasiti da prema suprotnom gledištu, Agartha predstavlja mjesto zla, a Shambhala područje u kojemu obitava dobro.

Postoji mnogo glasina o tome kako su u Tibetu djelovali ljudi, koji su prakticirali crnu magiju i koji su sebe nazivali Shambhala ili Agarthi. Iako su ih tibetanski budisti očito istjerali, kolale su glasine da su nastavili djelovati u tajnosti. Jedan od pisaca koji je tvrdio da ih je sreo bio je i Nijemac Theodore Illion, koji je 30-ih godina 20. st. putovao Tibetom. U svojoj knjizi *Darkness Over Tibet* (1937) ("Tama nad Tibetom"), opisuje kako je otkrio duboku jamu. Kako bi odredio koliko je duboka, bacio je u nju nekoliko kamenova, čekajući da udare o dno. No, nije čuo nikakav zvuk. Jedan od upućenih mu je rekao da je ta jama "beskrajno duboka" i da samo najviši inicirani znaju gdje završava, te dodao: "Onaj tko bi ikada saznao kamo ona vodi i čemu služi, morao bi umrijeti."

Illion tvrdi da je konačno uspio ući u podzemni grad, u kojemu su živjeli redovnici, za koje je poslije saznao da su "crni jogiji" koji planiraju osvojiti svijet telepatijom i astralnom projekcijom. Otkrivši da su ga tijekom njegova boravka hranili ljudskim mesom, odlučio je pobjeći iz podzemlja. Dok je bježao preko Tibeta, gonilo ga je nekoliko redovnika. Konačno se nakon nekoliko tjedana uspio vratiti na Zapad, gdje je ispričivjedaio svoju neobičnu i strašnu priču.

Kolale su i glasine o tome da su nacisti bili zainteresirani za Tibet (što je povijesna činjenica) zato što su željeli stupiti u vezu s

crnim adeptima Shambhale i/ili Agarthe, nadajući se da će im oni pomoći da osvoje svijet (vidi Treće poglavlje). Jedan od najglasnijih zagovornika ove ideje bio je britanski okultni pisac, Trevor Ravenscroft, čije ćemo tvrdnje detaljnije razmatrati u sljedećem poglavlju. Raskol između Shambhale i Agarthe opisao je Rene Guenon, koji u svojoj knjizi *Le Roi du Monde* piše kako je prirodna kataklizma uništila drevnu civilizaciju, nakon čega su se "Sinovi onozemaljskih Bića" povukli u špilje ispod Himalaja, gdje su iznova uspostavili svoju civilizaciju. Nakon toga su se podijelile dvije skupine: Agarthi, koji su slijedili put duhovnosti, te Shambhalisti, koji su slijedili put nasilja i materijalizma.

Guenon tvrdi (kao i Illion nekoliko godina nakon njega) da su stanovnici podzemnoga svijeta utjecali na živote i postupke stanovnika površine, različitim okultnim sredstvima, uključujući telepatsku hipnozu i vidovnjaštvo. Childress smatra veoma zanimljivom činjenicom da je Hitler poslao ekspediciju u Tibet krajem 30-ih godina prošlog stoljeća, neposredno nakon objavljivanja Illionove knjige *Darkness over Tibet*, te pretpostavlja da je njezin pravi cilj bilo uspostavljanje veze s okultnim skupinama.

Taj scenarij skrivene povijesti uključuje i priču prema kojoj je Hitler upoznao tajanstvenog tibetanskog redovnika, koji mu je rekao da će Njemačka osvojiti svijet ujedini li se s "Gospodarima Stvaranja". Kriptohistoričari tvrde da je Hitler, dok su se Rusi probijali kroz ruševine Berlina (i, kako neki tvrde, otkrili tijela nekoliko tibetanskih redovnika, kako smo vidjeli u Trećem poglavlju), pobjegao avionom s berlinskog aerodroma Tempelhof i potom podmornicom (vjerojatno je bila riječ o podmornici U-977) u Argentinu ili na Antarktiku. Međutim, prema drugoj verziji te priče, Führer je pobjegao u Tibet, gdje su ga skrili ljudi s kojima je želio sklopiti savez. U članku objavljenome u svibnju 1950., u pronacističkom časopisu *Tempo Der Welt*, urednik Karl Heinz Kaerner je objavio da se godinu dana prije toga susreo s Martinom Bormannom u Maroku. Bormann mu je pritom rekao, ako je ta priča istinita (u što ne bi bilo mudro povjerovati), da je Hitler živ i da se nalazi u tibetanskom samostanu, te da će jednoga dana ponovno preuzeti vlast u Njemačkoj!

Što se tiče tvrdnje da su u Tibetu doista živjeli (ili još uvijek žive) crni magi, Childress nas podsjeća da je francuska spisateljica, istra-

živačica i stručnjakinja za tibetanski misticizam, Alexandra David-Neel (1868-1969), u svojoj knjizi *Initiations and Initiates in Tibet* ("Inicijacije i inicirani u Tibetu") opisala svoj susret s čovjekom, koji je imao moć hipnotiziranja i ubijanja iz daljine. Nicholas Roerich spominje i okultiste drevne religije Bon, koji su bili zaraćeni s tibetanskim budistima.

Childress piše:

"Shambhala ima mnogo sličnosti sa Zemljom Besmrtnika (Hsi Wang Mu) s obzirom na opise prema kojima je to bila prekrasna, bogata dolina u visokim planinama u kojoj se nalazila visoka kula od žada, koja je obasjavala briljantnom svjetlošću. U Agharti i Shambhali, kao i u planinama Kun Lun, skriveni su fantastični izumi i predmeti civilizacija iz daleke prošlosti.

Illion i Ravenscroft tvrde da je, za razliku od Doline Besmrtnika u planinama Kun Lunn, priča o stanovnicima podzemnih špilja i nevjerojatnim znamenitostima, dijelom izmišljena. U Dolini Besmrtnika možda su doista postojali predmeti iz daleke prošlosti, koje su čuvali Drevni učitelji. No, malo je vjerojatno da bi u nju mogao ući netko koga nisu posebno odabrali čuvari te riznice. Osim toga, oni koji bi ušli u nju (kao što je to možda učinio Nicholas Roerich), nikada ne bi odali gdje se ona nalazi ni što su ondje vidjeli."

Iako su nedvojbeno veoma zanimljive, tvrdnje kriptohistoričara o vezi između nacista i tibetanskih crnih maga, ne osnivaju se na čvrstom dokazu u obliku dokumentiranih svjedočanstava preživjelih svjedoka. (Prethodno smo istaknuli da neki ozbiljni povjesničari, poput Iana Kershawa, smatraju tvrdnje često navođenog Hermanna Rauschninga, potpuno neutemeljenima.) Kao što je to čest slučaj u okultizmu, otvoren je put onima koji se zadovoljavaju dvojbеним izvorima i glasinama, na kojima osnivaju svoju mučnu, ali nevjerojatnu viziju povijesti. Budući daje jedan od najpoznatijih kriptohistoričara Trevor Ravenscroft, moramo se sada osvrnuti na njegove tvrdnje.

Talisman pobjede

Longinovo koplje

Kako smo spomenuli u Uvodu, mnogi okultistički pisci godinama su svoju pozornost usmjeravali prema zbunjujućoj katastrofi nacizma, pokušavajući objasniti strašnu tajnu njegovih korijena umetanjem nacističke Njemačke u kontekst okultizma. Možda ne iznenađuje da su ti pisci bili osobito zainteresirani Hitlerovom izjavom: "Hoćemo li osnovati odabranu skupinu, koju će tvoriti oni koji doista znaju? Red: Bratstvo Vitezova svetoga Grala, Oko svetoga Grala čiste krvi" - koju su pokušali predstaviti kao ishodišnu poveznicu između nacizma i okultizma. Iako ozbiljni povjesničari prihvaćaju da su okultističke i folklorističke ideje imale značajnu ulogu u razvijanju nacističkih ideja i nauka, uglavnom su pisci s "rubnih" područja istraživanja tvrdili (možda mudro) da su nacisti bili motivirani *izvornim* okultnim silama: drugim riječima, da u Svemiru doista postoje zlobna, neljudska bića koja na različite načine pokušavaju utjecati na sudbinu čovječanstva radi osobnih ciljeva, za čije su ostvarenje iskoristili nacisti. Prema takvoj shemi povijesti, nacisti su doslovno prakticirali sotonizam i crnu magiju. Iako je to nedvojbeno intrigantna ideja, može li ona objasniti gnjusnu pojavu nacizma?

Sveto koplje i njegov utjecaj na nacistički okultizam

Godine 1973., povjesničar i veteran Drugog svjetskog rata, Trevor Ravenscroft, objavio je knjigu koja će izazvati više polemika od ijedne druge knjige o nacizmu, a još je i danas predmet žestokih rasprava. Knjiga *The Spear of Destiny* ("Koplje sudbine"), ljetopis

je uspona čovjeka, koji će okaljati dvadeseto stoljeće krvlju milijuna ljudi i čije će ime postati sinonimom za nezamislivu okrutnost: riječ je o Adolfu Hitleru. Dok je neki hvale kao klasično djelo okultne povijesti, a drugi odbacuju kao jezivu fantastiku, *The Spear of Destiny* se tiska i danas i, bez obzira na njezinu vrijednost ili manjak iste, ona ostaje jedno od najznačajnijih djela s polja nacističkog okultizma. (Ovdje treba istaknuti da, s obzirom na tmurnu i bizarnu prirodu tog polja istraživanja, navedena tvrdnja nikako ne znači i priznavanje njezine povijesne autentičnosti.)

Ravenscroft je u Drugome svjetskome ratu bio komandos i četiri je godine proveo u njemačkim zarobljeničkim logorima, jer je bio optužen da je navodno sudjelovao u pokušaju ubojstva feldmaršala Rommela u Sjevernoj Africi 1941. iz kojih je tri puta bezuspješno pokušao pobjeći. Ravenscroft je tvrdio da je tijekom boravka u zatvoru iznenada osjetio da je dosegnuo "više razine svijesti", što ga je nadahnulo da proučava legendu o svetome Gralu: "I istraži povijest Longinova koplja i legendu o sudbini svijeta, koja se oko njega oblikovala."

Riječ je o koplju rimskoga centuriona Gaja Kasija, kojim je navodno probo razapetoga Isusa Krista. Poslije je imao mrenu na oba oka, zbog čega nije mogao sudjelovati u borbama sa svojom legijom, pa je poslan u Jeruzalem da izvijesti o tamošnjim događajima. Tako je prisustvovao i razapinjanju Nazarećanina:

"Izaija je propovijedao o dolasku Mesije. "Kost Mu neće biti slomljena." Ana, ostarjeli savjetnik Sanhedrina i Kajfa, Veliki svećenik, planirali su osakatiti Kristovo tijelo kako bi dokazali okupljenoj svjetini da Isus nije Mesija, nego samo krivovjernik i potencijalni uzurpator njihove vlasti.

Kako su sati prolazili, to im je predstavljalo neophodnu izliku. Naime, Ana je bio stručnjak za židovski Zakon, prema kojemu nitko nije smio biti pogubljen na Sabat. Zato su odmah zatražili Poncija Pilata da im dopusti da slome udove raspetih ljudi, kako bi oni mogli umrijeti prije sumraka toga petka poslijepodne."

Kada je stigao hramski čuvar, koji je trebao osakatiti Kristovo i tijela dvaju lopova, Kasije je odlučio zaštititi Nazarenčevo tijelo na

jedini mogući način. Tako je odjahao do Križa i zario svoje koplje u Isusov trup, između četvrtoga i petoga rebra. Spasiteljeva krv koja je potekla povratila je centurionu vid.

"Gaj Kasije, koji je iz samilosti počinio mučeničko djelo kako bi zaštitio tijelo Isusa Krista, poslije je postao poznat pod imenom Kopljonoša Longin. Nakon što se obratio na kršćanstvo, među prvom kršćanskom zajednicom u Jeruzalemu počeo je uživati glas velikoga junaka i sveca, te izravnog svjedoka prolijevanja krvi Novoga saveza, čije je Koplje postalo simbolom...

Uskoro se počela stvarati legenda oko toga Koplja, koje je stoljećima postajalo sve snažnije, pa se govorilo da onaj tko ga posjeduje i razumije njegovu moć, drži u svojim rukama sudbinu svijeta - u svrhu zla ili dobra."

Ravenscroft nas obavještava da je čovjek koji je mogao napisati *The Spear of Destiny* (što bi vjerojatno i učinio da nije umro 1957), bio bečki filozof i britanski tajni agent tijekom rata, Walter Johannes Stein (rođ. 1891). Stein, koji je bio austrijski židov, pobjegao je iz Njemačke u Britaniju 1933. S Ravenscroftom ga povezuje Steinova knjiga *The Ninth Century: World History in the Light of the Holy Grail* (1928.) ("Deveto stoljeće: Povijest svijeta u kontekstu svetoga Grala"). Ravenscroft je bio veoma oduševljen tom knjigom, u kojoj se tvrdi da srednjovjekovne gralske romance u kojima se opisuje potraga za svetim Gralom: "skrivaju jedinstven, zapadnjački put k transcendentnoj svijesti." Ravenscroft je zaključio da je dr. Stein u svom povijesnom istraživanju slijedio prilično neortodoksan pravac, oslanjajući se na okultne metode širenja uma u svrhu skupljanja podataka umjesto tradicionalnog načina, proučavanjem opsežnih srednjovjekovnih rukopisa. S obzirom na njegovo osobno iskustvo s višim razinama svijesti i fascinacijom gralskim legendama, Ravenscroft je odlučio pozvati Steina u svoj dom u Kensingtonu.

Tijekom tog susreta, Ravenscroft je izrazio svoje uvjerenje da se Stein koristio nekim transcendentnim metodama istraživanja materijala za knjigu *The Ninth Century*, dodavši da vjeruje da su iste moći nadahnule Wolframa von Eschenbacha da napiše slavnu gralsku romancu *Parsifal* (oko 1200). Stein je tvrdio da se von Eschenba-

chova romanca *Parsifal* temelji na životu ključnih povijesnih likova iz 9. st. Gralski kralj Anfortas odgovara kralju Karlu Čelavom, unuku Charlemagnea (Karla Velikog); Cundrie, vračara i glasnica Grala jest Zla Ricilda; Parsifal odgovara Luitwardu iz Vercellija, kancelara franačkoga dvora; a Klingsor, zli čarobnjak koji je živio u Dvorcu čuda, poistovjećuje se s Landulfom II. od Capue, koji je sklopio mirovni sporazum s muslimanima u Siciliji, koja je bila pod vlašću Arapa i kojeg Ravenscroft naziva najvećim zlobnikom toga stoljeća.

Stein je prvi put pročitao *Parsifala* tijekom kratkotrajnog, obveznog predavanja o njemačkoj književnosti na Sveučilištu u Beču. Jedne noći je doživio veoma neobično, izvanosjetilno iskustvo: "Probudio se ... i shvatio da recitira ... sve stihove romance u svojevrstnom snu bez slika!" To se dogodilo tri puta. Stein je potom zapisao riječi, koje je izgovarao i, usporedivši ih s von Eschenbachovom romancom, shvatio da su posve identične. To je za njega predstavljalo neoboriv dokaz o nekoj natprirodnoj mentalnoj moći ili "višem sjećanju", do kojega se može doprijeti pod određenim okolnostima.

Njegova kasnija istraživanja gralskih romanci odvela su ga jednoga jutra u kolovozu 1912., do sumorne knjižare u starom dijelu Beča. Ondje je naišao na pocijepanu, kožom presvučenu kopiju *Parsifala*, stranica ispisanih komentarima i bilješkama. Kupivši tu knjigu, Stein je otišao u Demelov bistro u Kohlmarktu, gdje ju je počeo listati. Čitajući, sve su ga više uznemirivali komentari ispisani na njezinim stranicama.

"To nisu bili obični komentari, nego djelo nekoga tko je osobno poznao umijeće crne magije! Nepoznati komentator je pronašao ključ koji otkriva mnoge najdublje tajne Grala, no istodobno prijezirno odbacuje kršćanske ideale [gralskih] vitezova i oduševljava se zlim zavjerama Antikrista.

Odjednom je shvatio da čita Sotonine bilješke!"

Stein je bio zaprepašten, ali i oduševljen vulgarnim, rasističkim fanatizmom koji je proizlazio iz komentara, "gotovo suludim štovanjem arijske krvne loze i pangermanizma".

"Naprimjer, uz stihove o gralskoj procesiji i Zboru Vitezova, koji su se okupili na svečanoj misi u gralskome zamku, veli-

kim su slovima, preko čitave stranice, bile zapisane sljedeće riječi: 'Ovi ljudi su izdali svoju čistu arijsku krv radi nečistih praznovjerja židova Isusa - ta praznovjerja su gnusna i komična kao i židovski obred obrezivanja.'

Stein je smatrao da su te bilješke proizašle iz genijalnog, no krajnje opakog uma, koji je tradicionalnu potragu za Gralom kao pristupno i iznimno teško buđenje šire duhovne stvarnosti, pretvorio u njezinu antitezu: predavanje ljudskog duha, posredstvom crne magije, moći i utjecaju samoga Vraga.

Zaprepašten komentarima zapisanima na stranicama knjige, Stein je na trenutak pogledao kroz prozor kafića. Odjednom je ugledao neuredno, arogantno lice demonskih očiju. Prikaza je bila odjevena u otrcanu odjeću, a u ruci je nosila nekoliko malih vodenih boja, pokušavajući ih prodati prolaznicima. Nakon što je kasno poslijepodne izašao iz kafića, Stein je kupio nekoliko vodenih boja od tog siromašnog slikara, te požurio kući. Tek tada je shvatio da je potpis na vodenim bojama identičan onome, koji se nalazio na stranicama njegova *Parsifala*, a pripadao je Adolfu Hitleru.

Ravenscroft izvještuje da je u doba kada je Stein kupio navedeni primjerak *Parsifala*, Adolf Hitler već nekoliko puta posjetio Weltliches Schatzkammer Museum (Habsburšku Riznicu) u Beču, u kojemu se čuvalo Koplje sv. Mauricija (poznato i pod imenom Konstantinovo koplje), koje je simbolizirao carsku vlast Svetih rimskih careva prilikom njihova ustoličenja. Budući da se nije uspio upisati na Akademiju lijepih umjetnosti i Arhitektonsku školu, u ogorčenom Adolfu Hitleru sve dublje je rastao osjećaj vlastite sudbine kao vladara svijeta. Tako je uronio u proučavanje nordijske i teutonske mitologije i folklora, njemačke povijesti, književnosti i filozofije. Sklonivši se jednoga dana od kiše u Riznicu, čuo je kako muzejski vodič objašnjava skupini stranih političara, legendu o Koplju sv. Mauricija: pripovijedao je da je to ustvari koplje kojim je Gaj Kasije probo razapetog Isusa, te da će onaj tko razumije njegove tajne, moći zavladati sudbinom svijeta u svrhu dobra ili zla. "Čini se da je Koplje predstavljalo neko magijsko sredstvo otkrivenja, jer je toliko jednostavno i blisko objašnjavao svijet ideja da je ljudska mašta postala stvarnija od osjetilnog svijeta."

Odlučivši upoznati čovjeka koji je napisao tako perceptivne i zastrašujuće komentare u pocijepanom primjerku *Parsifala*, Stein se vratio u sumornu knjižaru, gdje je susreo vlasnika, iznimno neugodna čovjeka koji se zvao Ernst Pretzsche. Pretzsche mu je rekao da je Hitler založio mnogo svojih knjiga kako bi mogao kupiti hranu, koje je potom otkupio novcem zarađenim prodajom svojih slika. (Trgovачki pomoćnik je očito pogreškom prodao *Parsifala* Steinu.) Potom mu je pokazao druge Hitlerove knjige, među kojima su se nalazila djela Hegela, Nietzschea i Britanca Houstona S. Chamberlaina, fašista i zagovornika ideje o rasnoj nadmoći Nijemaca, koji je često tvrdio da ga progone demoni.

U razgovoru koji je uslijedio, Pretzsche je odao da prakticira crnu magiju u koju je uveo i Hitlera. Pozvavši Steina da slobodno dođe i savjetuje se o ezoterijskim stvarima (što ovaj nije uopće imao namjeru učiniti, budući da je Pretzsche bio iznimno gnusan čovjek), Pretzsche mu je dao Hitlerovu adresu u Meldemannstrasse.

Hitler je bio iznimno iznerviran kada mu je Stein prišao rekavši da želi razgovarati o komentarima u primjerku *Parsifala* koji je kupio. Prokleo je Pretzschea jer je prodao jednu od knjiga koje je založio. Međutim, kada mu je Stein rekao da i sam istražuje sveti Gral i Longinovo koplje, Hitler je postao mnogo ugodniji i prisniji, vjerojatno smatrajući da će mladoga studenta moći vrbovati za pangermanski pokret. Potom su odlučili zajedno posjetiti Schatzkammer i vidjeti sveto Koplje. Dok su stajali ispred izloženog predmeta, dva muškarca su ga doživjela na veoma različite načine:

"[Stein] je nekoliko trenutaka bio obuzet snažnim osjećajima, koji su mu preplavljivali grudi i poput rijeke topline koja liječi tekli mozgom, izazivajući osjećaj dubokog štovanja, poniznosti i ljubavi. No, iznad svega, to Koplje, u čijemu se središtu nalazio jedan od čavala, kojim je bilo pribijeno tijelo Isusa Krista, izbijalo je porukom samilosti, koja je na prekrasan način izražena u krilatici gralskih vitezova: *Durch Mitleid wissen*. Poziv Besmrtnoga Ja Čovjeka, koji odzvanja u mraku zbnjenosti i dvojbe ljudske duše: Samilošću do Samospoznaje."

Dok je krišom promatrao svog pratioca, Steinu se učinilo da Hitler potpuno drukčije od njega doživljava taj predmet:

"Adolf Hitler je stajao pokraj njega poput čovjeka u transu, začaranog nekom strašnom magijskom kletvom. Lice mu se zarumenilo, a zamišljene su mu oči isijavale izvanzemaljskim sjajem. Ljuljao se na stopalima kao da je obuzet nekom posve neobjašnjivom euforijom. Činilo se kao da se prostor oko njega ispunjava nekim istančanim zračenjem, nekakvom sablasnom, ektoplazmičkom svjetlošću. Preobrazio mu se čitav fizički izgled, kao da mu je neki moćan duh obuzeo dušu., stvarajući u njemu i oko njega neku zlu transfiguraciju svoje prirode i snage."

Nedokučivi okultni procesi, izazvani Hitlerovim otkrićem svetoga Koplja, nastavili su se i 14. ožujka 1938., kada je Hitler došao u Beč kako bi dovršio *Anschluss* Austrije. Dok su Bečani oduševljeno klicali dolasku njemačke vojske, Židovi i protivnici nacističkog režima bili su podvrgnuti progonu koji je, iako nedvojbeno užasan, bio tek blijeda sjena grozota koje će uslijediti. Nakon dolaska nacističke vojske, uhićeno je šezdeset šest tisuća ljudi, a 6000 ljudi je bilo otpušteno iz glavnih ministarstava austrijske vlade. Židovi svih dobi, bez obzira jesu li ili nisu bili religiozni, bili su prisiljeni strugati protunacističke slogane sa zidova zgrada; pritom su dobivali vodu s izmiješanom kiselinom, koja im je spaljivala ruke. Hitlerovi Odredi smrti SS-a i pripadnici Hitlerove mladeži, urinirali su na Židove, prisiljavajući ih da se međusobno pljuju; drugi su morali plesati na svicima Tore. Samo mjesec dana nakon toga, počela je deportacija Židova u koncentracijske logore.

U vrijeme dok su se izvršavala ta zvjerstva, Hitler je (kako tvrdi Ravenscroft) otišao u Habsburšku Riznicu da preuzme sveto Koplje. S njime su bili Heinrich Himmler i Wolfram Sievers, kojima je zapovjedio da ga ostave nasamo s predmetom njegove dijabolične želje.

"Iako je ... Longinovo koplje bilo čitavoga života predmet njegove najveće žudnje i ključ meteorskog uspona na vlast, posljednji ga je put vidio prije više od četvrt stoljeća. Prošlo

je gotovo trideset godina od kada ga je prvi put ugledao i čuo jedinstvenu legendu o njemu.

Bez obzira kakve je Hitler u tome trenutku imao vizije, prizor njemačkoga Führera koji stoji ispred drevnoga oružja može se smatrati najkritičnijim trenutkom dvadesetoga stoljeća, sve dok Amerikanci nisu prisvojili Koplje u Nürnbergu 1945. i, imajući ga u svojim rukama, započeli atomsko doba bacivši atomske bombe na Hirošimu i Nagasaki."

Nejasnoće oko Ravenscroftova izvještaja

Joscelyn Godwin je opisao knjigu *The Spear of Destiny* kao: "jezivu povijesnu izmišljotinu", i, unatoč veličanstvenih pohvala koje su joj godinama upućivali okultni pisci i kritičari, teško je ne složiti se s njegovom tvrdnjom. Isto gledište dijeli i australski pisac i novinar Ken Anderson, koji u svojoj knjizi *Hitler and the Occult* (1995), snažno i argumentirano kritizira Ravenscrofta, Steina i knjigu *The Spear of Destiny*. Stoga u nastavku ovoga poglavlja moramo posvetiti pozornost problemima, koji proizlaze iz Ravenscroftova izvještaja, a temelji se na Steinovim izjavama, o Hitlerovoj želji da posjeduje taj, navodno najmoćniji od svih magičnih talismana. Treba upozoriti da navedenih problema ima mnogo i da se suprotstavljaju onome što znamo o povijesti Trećega Reicha i šireg konteksta europske povijesti.

Naprimjer, u *The Spear of Destiny* saznajemo da su sveto Koplje posjedovali mnogi veliki ratnici, uključujući Napoleona Bonaparteu, koji je zahtijevao da mu se ono uruči nakon bitke kod Austerlitza u prosincu 1805. god. "Neposredno prije početka bitke, koplje je prokrijumčareno iz Nürnberga i skriveno u Beču, kako ne bi dospjelo u ruke francuskog diktatora." Međutim, kako komentira Anderson, bilo je veoma glupo sakriti koplje u Beču, budući da su Francuzi već okupirali taj grad mjesec dana prije. "Zašto bi itko želio krišom odnijeti taj predmet u okupirani grad ako ga se željelo sakriti od ruku vođe osvajačke vojske?" Osim toga, povijesni zapisi potvrđuju da je Koplje odneseno iz Nürnberga u Beč 1800., gdje je *javno izloženo u muzeju*. Da je doista želio posjedovati Koplje, Napoleon ga je mogao uzeti bilo kada.

A što se dogodilo sa samim Kopljem, kojim je, kako tvrdi Ravenscroft, rimski centurion probo Krista? Saznajemo da Hitler:

"...nije znao koje od različitih koplja, za koja se pretpostavljalo da su bila oružje rimskog centuriona Longina, a koja su bila raštrkana diljem europskih palača, muzeja, katedrala i crkvi, ima najveću vrijednost... Adolf Hitler je bio oduševljen otkrićem Koplja, koje je tijekom čitave svoje povijesti naizgled bilo povezano s legendom o sudbini svijeta. Mnogi su povjesničari zaključili da je to Koplje, *koje je potjecalo iz trećeg stoljeća*, postojalo u desetome stoljeću, tijekom vladavine saskoga kralja Heinricha I. "Ptičara", gdje se posljednji put spominje u legendi o tome kako ga je taj kralj držao u svojim rukama tijekom slavne bitke kod Unstruta, u kojoj je saksonska konjica pobijedila pljačkaška plemena Mađara." [Dodana istaka.]

Čitatelj će na ovome mjestu nedvojbeno postaviti pitanje: "Kako je koplje, koje potječe iz trećega stoljeća, moglo pripadati Rimljaninu koji je njime probo Krista?" To pitanje ne postavlja i Ravenscroft. Koplje, kojim je navodno proboden Krist, prvi put spominje hodočasnik sv. Antonije iz Piacenze u šestome stoljeću, koji je tvrdio da ga je vidio u bazilici na Sionskom brdu u Jeruzalemu. Nakon što su Perzijanci 615. osvojili Jeruzalem, pobjednici su prisvojili dršku koplja, dok je njegov vrh spašen i odnesen u Konstantinopol, gdje je umetnut u ikonu i pohranjen u crkvi sv. Sofije. Više od 600 godina poslije, vrh koplja na neki je način došao u ruke francusko-ga kralja Luja, te je pohranjen u Sainte-Chapelle u Parizu. Tijekom Francuske revolucije je nestao (a, vjerojatno je tada i uništen). Dršku koplja poslao je u Jeruzalem oko 670. franački hodočasnik Arculf, a u povijesti će se opet pojaviti krajem devetog stoljeća u Konstantinopolu. Ondje su je 1492. oteli Turci, koji su je darovali Rimu. Od tada se čuva u katedrali sv. Petra, iako nije nikada sa sigurnošću potvrđeno da je riječ o izvorniku.

Međutim, arheolozi su utvrdili da to koplje, koje se prvi put spominje u šestom stoljeću, *nije* ono koje je Hitler pronašao u Habsburškoj riznici. To je takozvano Koplje sv. Mauricija ili Konstantinovo koplje, a potječe iz osmog ili devetog stoljeća.

Anderson piše: "Za provjeru Ravenscroftovih tvrdnji o vlasnicima Mauricijeva koplja i njegova utjecaja na njih i na svjetsku povijest, bila bi neophodna iscrpna istraživanja." Osim toga, takav zadatak leži i izvan prostora ove knjige. I nastavlja:

"Osim toga, mi ne posjedujemo jedinstvenu Ravenscroftovu sposobnost [tj. transosjetilne tehnike širenja uma] pomoću koje je tragao za njegovim vlasnicima izvan povijesnih zapisa - na primjer, što se s njime događalo od vremena nakon Heinricha I. do trenutka kada se, mnogo godina poslije, pojavilo u rukama njegova sina Otta Velikog. Ravenscroft kaže da je Hitlerov najodaniji sljedbenik, šef SS-a Heinrich Himmler, naredio najboljim njemačkim znanstvenicima da pokušaju premostiti taj jaz, što ovi nisu uspjeli učiniti. No, Ravenscroftov mentor, dr. Walter Stein: "jedinstvenom je metodom povijesnog istraživanja, koja je uključivala 'širenje uma', uspio otkriti daje Heinrich poslao koplje engleskome kralju Athelstanu." (Athelstan [895-940] je bio unuk Alfreda Velikog. Okrunjen je 925. i bio je prvi kralj cijele Engleske.) Stein je "otkrio" da je koplje sudjelovalo u bitki kod Malmesburyja u kojoj su Danci bili poraženi na engleskome tlu. Poslije je vraćeno u obliku vjenčanoga dara Ottu i Athelstanovoj sestri Eadgiti."

Anderson primjećuje ključnu pogrešku u tom izvještaju o koplju (a koja nedvojbeno baca sumnju na Steinove neortodoksne metode povijesnog "istraživanja"). Prema Williamu od Malmesburyja, frančaki kralj Hugo Dobri, poslao je *mač* Konstantina Velikoga kralju Athelstanu, kako bi ga uvjerio da preda ruku svoje kćeri.

Osim toga, čini se da Ravenscroftovo izvješće o njegovim podvizima u Drugom svjetskom ratu, također obiluje povijesnim netočnostima. Naime, on tvrdi da su ga Nijemci zarobili nakon što je pokušao ubiti Rommela. Ravenscroft, koji je rođen 1921., pohađao je javnu školu u Reptonu, a potom vojni koledž Sandhurst. Šest mjeseci nakon toga, u prosincu 1939., primljen je u Škotske Kraljevske strijelce. Nakon toga je prošao obuku za komandose i pridružio se Specijalnoj službi. U pohvalama na omotima različitih izdanja knjige *The Spear of Destiny*, piše: "Uhićenje tijekom prepada, ko-

jemu je cilj bio atentat na feldmaršala Rommela u Sjevernoj Africi i od 1944. do 1945. bio je zarobljen u njemačkom vojnom logoru iz kojega je 3 puta bezuspješno pokušavao pobjeći."

Iako se prepad na Rommela doista dogodio 13-14. studenog 1941. (pri čemu nisu uhićena samo 2 člana skupine), u zapisima se nigdje ne spominje Ravenscroft kao jedan od 28 ljudi koji su vodili operaciju. Anderson navodi da mu je bivši komandos, narednik Jack Terry rekao kako Ravenscroft nije bio član te skupine. "U svakom slučaju, u njegovu službenom dosjeu je navedeno da je Ravenscroft 24. listopada 1941., dakle mnogo prije prepada, "nestao na moru". Poslije, iako nije poznat točan datum, postao je ratni zarobljenik."

Čini se da postoje neke nedosljednosti i u Ravenscroftovu izvišću o tome kako je upoznao Waltera Steina. Nekoliko godina nakon rata, Ravenscroft je pročitao Steinovu knjigu *World History in the Light of the Holy Grail*, te je zaključio da je Stein većinu materijala iznesenoga u knjizi, pribavio okultističkom metodom širenja uma, koja je vjerojatno veoma nalikovala metodi koju je on osobno primjenjivao tijekom zarobljeništva. Kada je posjetio Steina u Kensingtonu u Londonu, Ravenscroft mu je povjerio svoja uvjerenja, kao i to da vjeruje da se Wolfram von Eschenbach služio istim metodama pri stvaranju svoje gralske romance *Parsifal* u dvanaestom stoljeću.

"Ravenscroft je citirao sljedeći odlomak iz Eschenbachova djela: "Zahtijeva li tko od mene da [nastavim priču], neka je tada ne smatra knjigom. Ne poznajem nijednoga slova abecede." Ravenscroft tvrdi da se Eschenbachova opaska o tome da ne poznaje slova abecede, odnosi na to da materijal za knjigu nije skupio od svojih suvremenika, tradicionalnog folklora niti nekog postojećeg pisanog izvora. Umjesto toga, želio je reći da je ta takozvana gralska romanca "Inicijacijski dokument" najvišega reda."

Steina je ta tvrdnja toliko impresionirala, da je pozvao svojega gosta da mu se pridruži za ručkom. Od tada do Steinove smrti, dva su muškarca ostala prijatelji i kolege. Ravenscroft je, pak, umro od raka u siječnju 1989. u Torquayu, Engleska.

Anderson je u siječnju 1995. intervjuirao Ravenscroftova brata Billa. Bill Ravenscroft, bivši časnik Kraljevih graničara, tvrdio je da

njegov brat nije upoznao Waltera Steina neočekivano ga posjetivši u njegovu domu u Kensingtonu, nego posredstvom Steinove supruge Yopi, u doba kada je Trevor Ravenscroft, neposredno nakon rata, predavao u školi Rudolf Steiner u istočnom Grinsteadu u Engleskoj. Prema Billu Ravenscroftu, Trevor je za Steinovu impresivnu knjižnicu saznao od Yopi, koja mu je dopustila da se posluži knjigama iz te knjižnice, kako bi dovršio *The Spear of Destiny*. No, Trevor Ravenscroft u svojoj knjizi nigdje ne spominje Yopi. Andersona zanima zašto: "Je li se Bill pogrešno sjećao tih događaja? Ili zato što se ustvari nikada nije razvila simbiotska veza između Trevora i čovjeka za kojega je tvrdio da mu je bio mentor?"

Prihvatimo li tvrdnje iznesene u knjizi *The Spear of Destiny*, tada se čovječanstvo dvadesetog stoljeća, u trenutku kada je Hitler ušao u Habsburšku riznicu nakon aneksije Austrije 1938., gdje je stajao ispred svetoga predmeta za kojim je toliko dugo žudio, izgubilo, zarobljeno na putu bez povratka, koji je vodio u katastrofu. No, postoje još neki problemi povezani s tom ključnom točkom u knjizi. Ravenscroft piše: "Kada je Hitler prolazio Ringstrasseom prema Ringu i potom Heldenplatzu do pozornice ispred Hofburga, gromoglasno klicanje okupljenog naroda gotovo je preraslo u trans. Kako su stanovnici Beča mogli znati da je oduševljenje na Hitlerovu licu ustvari nastrano oduševljenje osvetom!"

Joachim Fest, jedan od najvećih stručnjaka za Hitlera i Treći Reich, pruža dijelom drukčije izviješće o Führerovom slavodobitnom trenutku "ponovnoga ujedinjenja" Njemačke i Austrije: "U trenutku kada je stajao na balkonu Hofburga objavljujući stotinama tisuća ljudi okupljenih na Heldenplatzu: "najveću vijest da je misija ispunjena" za njegova života, bile su osvećene sve one godine besciljnosti i impotencije, konačno je bila zadovoljena njegova bijesna žudnja za osvetom..." Nisu li dovoljni Festovi akademski akreditivi, postoje i fotografije koje dokazuju da se Hitler obratio stanovnicima Beča s balkona Hofburga, a *ne* s "pozornice" ispred njega.

Ravenscroft dalje tvrdi da je Hitler, nakon smotre austrijskih SS-jedinica i davanja svog dopuštenja za stvaranje nove SS-regimente, odbio poziv za obilazak grada. Umjesto toga: "Napustio je Ring i izravno se odvezao u hotel Imperial, gdje ga je čekao najraskošniji

apartman u gradu." Večera i primanje su odgođeni zato što se Hitler: "panično bojavao mogućeg atentata", pa je ostao u svom apartmanu. Anderson postavlja bitno pitanje: "Ako je Hitler strahovao da će na njega biti pokušan atentat, zašto je u Beč ušao u otvorenom automobilu, koji je prolazio kroz oduševljenu svjetinu i potom stao ispred Hofburga, te popustio nagovaranju okupljenih Bečana i nekoliko puta izašao na balkon svog hotelskog apartmana?"

Usprkos tome, Ravenscroft tvrdi da je Hitler napustio hotel Imperial "kasno poslije ponoći" i otišao u Habsburšku riznicu, gdje se čuvalo sveto Koplje. Anderson piše:

"...Hitler je stigao u Beč u 17 h, 14. ožujka, a svjetina ga je dočekala na Heldenplatzu sljedećega dana - 15. ožujka. Ako nas Ravenscroft pokušava uvjeriti da se skup na trgu o kojemu govori, dogodio petnaestoga, tada smo suočeni s još jednim problemom: Hitler je u Beču ostao manje od 24 sata! Ondje nije bio u noći petnaestoga ožujka.

Nakon vojne parade ispred spomenika Mariji Tereziji, koja se održala tog poslijepodneva u 14 h - ista parada na kojoj je, kako tvrdi Ravenscroft, Hitler sudjelovao prije odlaska u hotel Imperial - Hitler je odletio u jednome od svojih zrakoplova Junkers dok se nad iscrpljenim Bečom spuštao sumrak."

Teško je zamisliti i kako je Hitler mogao napustiti svoj hotel i otići u Habsburšku riznicu, a da ga pritom nije vidio nitko iz uskomešane svjetine, koja se tada još uvijek nalazila na ulicama. Zacijelo bi bilo mnogo jednostavnije da je zapovjedio nekome da mu u apartman donese sveto Koplje iz muzeja. Treba imati na umu i da je Hitler iz Habsburške riznice odnio habsburške krunске dragulje (koji su poslani u Nürnberg neposredno nakon *Anschlussa*), te austrijske depozite zlata i novca, koji su upotrijebljeni za oporavak njemačkog gospodarstva izmučenog pripremama za rat. Hitler je bio više motiviran financijskim nego okultnim interesima, na što veoma dobro ukazuje činjenica da su u Njemačku prenesene austrijske novčane i zlatne rezerve.

Nadam se da će iz ovog kratkog pregleda problema koji proizlaze iz knjige *The Spear of Destiny*, postati jasno da ona, bez obzi-

ra koliko je fascinantna - iako prilično sablasna - u maniri okultnih priča Dennisa Wheatleya, nema nikakvu ozbiljnu povijesnu vrijednost. Naravno, jasno je da je Trevor Ravenscroft bio posve svjestan činjenice da stvara djelo koje graniči s fantastikom - međutim, to je tek nedokazana pretpostavka. Pretpostavimo li čak da je tu knjigu napisao s dobrom namjerom, vjerujući u istinitost otkrića u njoj iznesena o Hitleru i svetom Koplju, njegove navodne istraživačke metode posve su neodgovarajuće - prije svega, uporaba okultističkih tehnika za jačanje snage uma radi stjecanja pristupa povijesnim podacima, koji nisu sačuvani na konvencionalan način. Konačno, *The Spear of Destiny* moramo odbaciti na temelju argumenta da, kada se informacija pribavljena medijumističkim procesima sukobljava s onime što je utvrđeno dokumentiranim dokazima ili izravnim svjedočanstvima, ne preostaje nam drugo nego odbaciti je u korist onoga što mogu potvrditi oni koji ne posjeduju takve nadosjetilne sposobnosti.

Prije nego nastavimo, moramo se ukratko osvrnuti na tvrdnje mnogih okultnih pisaca, da je Hitler sudjelovao u obredima crne magije u koju su ga inicirali Dietrich Eckart i Karl Haushofer. (Eckart, Alfred Rosenberg i Rudolf von Sebottendorff navodno su vodili sablasne seanse na kojima je naga žena-medij iz svoje vagine izbacivala ektoplazmu, kojom se uspostavljala veza sa sedam "tulskih" taoca koje su u travnju 1919. ubili komunisti. Duhovi su predviđjeli da će Hitler doći u posjed svetoga Koplja i povesti Njemačku u sveopći rat.) Ne postoje nikakvi dokazi, koji bi potvrdili da je Hitler osobno sudjelovao u bilo kakvim obredima crne magije. Iako je nedvojbeno sigurno da je Nacistička stranka izrasla iz Njemačke nacionalsocijalističke radničke partije, koja je izvorno bila Tulsko društvo (skupina koja se temeljila na okultističkim i rasističkim načelima), ne postoji dokaz da je Hitler bio okultist - ali i mnogo dokaza da nije bio.

Naprimjer, Speer navodi da je Hitler prezirao zamršen misticism Heinricha Himmlera:

"Kakva besmislica! Konačno smo ušli u doba koje je za sobom ostavilo sav misticism, a on sada želi početi sve iznova. Mogli

smo, isto tako, ostati vjerni Crkvi. Konačno, to je barem tradicija. Kad pomislim da bih se jednoga dana mogao pretvoriti u sveca SS-a! Možete li to zamisliti? Okrenuo bih se u grobu..."

Hitler je podrugljivo kritizirao i Himmlerove pokušaje da uspostavi arheološku vezu između suvremenih Nijemaca i drevnih arijskih potomaka iz Atlantide:

"Zašto izazivamo pozornost čitavoga svijeta na činjenicu da nemamo prošlost? Nije dovoljno što su Rimljani podizali velike građevine dok su naši preci još uvijek živjeli u kolibama od blata; Himmler je sada počeo iskopavati ta sela od blatnih koliba i oduševljava se svakom krhotinom i kamenom sjekirom, koju pronađe. Time dokazujemo samo to da smo još uvijek bacali kamene sjekire i čučali uz otvorenu vatru u doba kada su Grci i Rimljani već dosegнули najvišu razinu kulture. Doista ne bismo smjeli spominjati tu prošlost. No, Himmler diže veliku galamu oko toga. Današnji Rimljani vjerojatno se smiju nad tim otkrićima."

Doista, sljedbenici okultističkih ili pseudo-religijskih nazora doista su bili predmet ismijavanja u visokim krugovima Trećeg Reicha. Hitler i Goebbels, ministar za propagandu, smatrali su posve besmislenima Himmlerove ideje o izvornoj pretpovijesnoj germanskoj rasi: "Naprimjer, kada su mu [Himmleru] Japanci darovali samurajski mač, istoga je trenutka otkrio srodstvo između japanskog i teutonskog kulta, te je pozvao znanstvenike da mu pomognu te sličnosti svesti na jedan zajednički rasni nazivnik."

Lažne su i tvrdnje da je Hitler bio duboko zainteresiran za astrologiju i da je neprestano kontaktirao s astrolozima, koji su ga savjetovali u njegovim odlukama. Bivši službenik Ureda strateške službe (OSS), Walter Langer tvrdi:

"Svi naši obavještajci koji su osobno poznavali Hitlera, odbacuju ideju [o Hitlerovim vjerovanjima] kao potpunu besmislicu. Svi oni se slažu da je ishodaenje pomoći takvih, nezemaljskih izvora posve nespojivo s Hitlerovom prirodom."

Führer nikada nije zatražio da mu se izradi osobni horoskop, no, otprilike neposredno prije rata, zabranio je praksu proricanja budućnosti i čitanja sudbine pomoću zvijezda."

Kako smo upravo vidjeli, za razliku od Hitlera, koji je prezirao misticizam i pseudo-religiju, Himmler je bio nešto posve drugo. Zato sada moramo obratiti pozornost upravo na njega.

Obično ludilo

Heinrich Himmler i SS

Mnogi okultni pisci tvrde da je zloglasni SS (*Schütz Staffeln* ili zaštitni odredi) aktivno sudjelovao u obredima crne magije s ciljem stupanja u vezu sa zlim i nevjerojatno moćnim nadljudskim silama, kako bi osigurao Trećem Reichu da zavlada svijetom. Iako službeni povjesničari prijezirno odbacuju tu tvrdnju, ona i dalje privlači one koji istražuju strašnu tajnu nacizma, vjerujući da se korijeni i djelovanje tog pokreta mogu objasniti samo nekim natprirodnim uzrocima. Goodrick-Clarke, jedan od rijetkih ozbiljnih povjesničara koji su istraživali vezu između okultizma i nacizma, ističe da, iako su volkisch-okultisti, poput Guida de Lista i Lanza von Liebenfelsa, nedvojbeno pridonijeli "mitološkom ozračju ere nacizma" (i njegovih bizarnih ideja o Arijcima kao nadljudima, koji su naseljavali nestale pretpovijesne kontinente), "ne može se tvrditi da su oni izravno utjecali na postupke glavnih nositelja političke vlasti."

No, Goodrick-Clarke priznaje daje jedina iznimka bio čovjek, koji se zvao Karl Maria Wiligut (1866-1946), koji je izvršio velik utjecaj na vrhovnog zapovjednika SS-a, Reichsführera Heinricha Himmlera. Dakle, prije nego se usredotočimo na SS, moramo se na trenutak osvrnuti na Wiligutov život i nazore, te zašto je intelektualno toliko duboko utjecao na vođu i najmoćniju organizaciju Trećega Reicha.

Čovjek koji je stajao iza Himmlera

Wiligut je rođen u Beču u vojničkoj obitelji. Stoga je slijedio stope svog djeda i oca i pridružio se austrijskoj vojsci, točnije 99-toj pje-

šadijskoj jedinici u Mostaru, Hercegovina, krajem 1884 god. U dobi od 37 godina već je stekao čin kapetana. Tijekom godina provedenih u vojsci, razvio je dublji interes za književnost i folklor, te je pisao pjesme izrazito nacionalističkog prizvuka. Godine 1903., Friedrich Schalk, koji je objavljivao i djela Guida von Lista, objavio je knjigu njegovih pjesama pod naslovom *Seyfrieds Runen*. Iako se zbog zanimanja za mitologiju, 1889. pridružio nadri-masonske lože "Schlaraffia", čini se da Wiligut u to doba nije bio aktivan sljedbenik *volkisch-a* i pangermanskog nacionalističkog pokreta.

Tijekom Prvog svjetskog rata, Wiligut je sudjelovao u akciji protiv Rusa na Karpatima, nakon čega je premješten na talijansku bojišnicu; do ljeta 1917. dogurao je do čina poručnika. Primivši odlikovanje za hrabrost, Wiligut je u siječnju 1919., nakon gotovo 35 godina uzorne službe, otpušten iz vojske.

Otprilike u to doba, u bečkim podzemnim okultističkim krugovima počele su kolati glasine o tome kako Wiligut navodno posjeduje "drevno sjećanje", koje mu omogućuje da se prisjeti povijesti teutonskog naroda sve do 228 000. god. pr. Kr. Wiligut je tvrdio da je ta zapanjujuća vidovnjačka sposobnost posljedica neprekinute obiteljske loze, koja seže tisućama godina daleko u prošlost. Tvrdio je da ga je u tajne njegove obitelji uveo otac 1890. godine. Goodrick-Clark je otkrio da je izvor tih podataka o Wiligutu bio Theodor Czepl, koji ga je upoznao preko svojih poznanika okultista u Beču, među kojima su bili i Wiligutov rođak Willy Thaler i mnogi članovi Reda Novih templara (ONT). Czepl je tijekom zime 1920. nekoliko puta posjetio Wiliguta u njegovom domu u Salzburgu i upravo mu je tijekom tih razgovora Wiligut rekao da je Biblija izvorno napisana u Njemačkoj, te da je kršćanstvo prisvojilo germanskog boga Krista.

Prema Wiligutovu tumačenju pretpovijesti, Zemlju su prvotno osvjetljavala 3 sunca i na njoj su živjela različita mitska stvorenja, uključujući divove i patuljke. Svijet su desetke tisuća godina razarali ratovi, dok konačno, 78 000. god. pr. Kr., Wiligutovi preci, Adler-Wiligoten, nisu uspostavili sveopći mir utemeljivši "drugu Boso kulturu" i grad Arual-Joruvallas (Goslar, vrhovno svetište u drevnoj Njemačkoj). Sljedeće tisućljeće obilježili su još brojniji ratovi u kojima su sudjelovale različite, danas izgubljene civilizacije, sve do

12 500. god. pr. Kr., kada je uspostavljena Kristova religija. Tri tisuće godina nakon toga, toj, do tada univerzalnoj germanskoj religiji suprotstavili su se votanisti, koji su razapeli Krista - Baldur-Chrestos - koji je, međutim, ipak uspio pobjeći u Aziju. Wotanisti su 1200. pr. Kr. uništili Goslar, natjeravši Kristove sljedbenike da podignu nov hram u Exsternsteineu, pokraj Detmolda.

Što se tiče obitelji Wiligut, ona je stvorena spolnim općenjem bogova zraka i vode, te je poslije, nakon mnogo stoljeća, bježeći pred progonima Karla Velikog, otišla prvo na otočje Faroe i potom u Rusiju. Wiligut je tvrdio da su iz njegove obitelji potjecali mnogi german-ski junaci, kao što su Armin i Wittukind. Goodrick-Clark piše: "Iz ovog epskog izvješća o pretpostavljenom rodoslovlju i obiteljskoj povijesti postaje jasno da su Wiligutova nagađanja o pretpovijesti predstavljala samo pozornicu na kojoj je mogao projicirati iskustva i značaj svojih osobnih predaka." Isto tako, Peter Levenda ističe da se Wiligutova "škakljiva teza" osnivala na lažnom spoju pravih kulturnih predaja (poput onih opisanih u *Eddama*) i teozofskim vjerskim sustavima, koji gotovo uopće nemaju uporišta u stvarnoj povijesti mitologije."

Wiligut je vjerovao da su zla, koja su se desetke tisuća godina nanosila njegovoj obitelji, nastavila od strane Katoličke crkve, slobodnih zidara i židova, a sve njih je smatrao odgovornima za poraz Njemačke u Prvom svjetskom ratu. Njegovo do tada već narušeno mentalno zdravlje još se više pogoršalo nakon smrti malodobnog sina, čime je prekinuta muška linija obitelji. Taj događaj je loše utjecao na odnos sa suprugom Malwine, koja nije bila osobito impresionirana njegovim tvrdnjama o pretpovijesnoj slavi njegove obitelji. Obiteljski život mu se sve više raspadao, dok naposljetku, u studenom 1924., zbog svoje nasilne prirode, prijetnji da će ubiti Malwinu i bizarnog interesa za okultizam, Wiligut nije zatvoren u psihijatrijskoj ustanovi u Salzburgu. Nakon što mu je službeno dijagnosticirano ludilo, ondje je ostao do 1927. god.

Usprkos tome, Wiligut je i dalje održavao vezu sa svojim kolegama iz različitih okultnih krugova, uključujući ONT i Društvo Edda. Pet godina nakon puštanja iz psihijatrijske ustanove, odlučio se preseliti u Njemačku, točnije u Miinchen. Ondje su ga njemački okul-

tisti štovali kao dragocjen izvor podataka o drevnoj i veličanstvenoj povijesti germanskog naroda.

Wiliguta je s Heinrichom Himmlerom upoznao njegov prijatelj, Richard Anders, koji je pisao za časopis Društva Edda, *Hagal* i tada je bio časnik SS-a. Himmler je bio veoma impresioniran starčevim drevnim sjećanjem, kao i njegovom rasnom čistoćom, koja je sezala daleko u prošlost prije 1750. (što je bila godina do koje su regruti SS-a morali datirati svoje arijsko nasljeđe). Wiligut se pridružio SS-u u rujnu 1933. pod imenom "Karl Maria Weisthor". Postao je šef Odsjeka za pretpovijest i staru povijest pri SS-ovom Glavnom uredu za rasu i naseljavanje u Münchenu, gdje je obavljao zadatak bilježenja događaja kojih se prisjećao zahvaljujući svojoj vidovnjačkoj sposobnosti. Njegov rad je zadovoljio Reichsführera SS-a, koji ga je unaprijedio dodijelivši mu u studenome 1934. čin SS-Oberführera (pukovnika-brigadira).

Kao da mu osobna mahnitost nije bila dovoljna, Weisthor je Himmlera upoznao sjošjednim okultistom, njemačkim kriptohistoričarom i pripadnikom Listova Društva, Gtinthom Kirchhoffom (1892-1975), koji je vjerovao da kroz Zemlju prolaze energetska polja. Weisthor je osobno Himmleru proslijedio brojne Kirchhoffove eseje i disertacije o drevnim germanskim predajama, a ovaj ih je potom uputio na proučavanje *Ahnenerbe-u*, koje je djelovalo u sklopu SS-a. Jedna od tih studija opisivala je detaljno istraživanje, koje su Kirchhoff i Weishor poduzeli u dolini rijeke Murg pokraj Baden-Badena u Crnim šumama. Nakon detaljnog istraživanja "starih polu-drevnih kuća, arhitektonske ornamentike (uključujući kipove, grbove, rune i druge simbole), križeve, natpise i prirodne i umjetne kamene građevine u šumi", dva su okultista zaključila da je to područje bilo pretpovijesno središte Kristove religije.

No, Kirchhoffa je, nesrećom, čak i *Ahnenerbe* počeo smatrati čudakom koji se uopće ne razumije u znanstveno istraživanje pretpovijesti (što je velika optužba s obzirom da ju je iznijela ta organizacija). Kada je Kirchhoff optužio to društvo da se zajedno s Katoličkom crkvom urotilo protiv njega, *Ahnenerbe* je odgovorio kritikom njegova djela, opisavši ga kao "smeće", a njega osobno nazvao "sanjarom najgore vrste". Usprkos tome, Himmler je i dalje zahtijevao od

Ahnenerbe-a da ozbiljno razmatra Kirchhoffove neznanstvene teorije, sve dok ga Drugi svjetski rat nije prisilio da se povuče u pozadinu.

S druge strane, Weisthor je dao još jedan značajan doprinos Himmlerovu SS-u. Dok je tijekom nacističke izborne kampanje u siječnju 1933. putovao Westfalenom, Himmler je bio fasciniran krajolikom ukrašenim romantičnim srednjovjekovnim dvorcima i maglom (i mitom) obavijenom šumom Teutoburger. Odlučivši smjestiti stožer SS-a u zamak, u studenome se vratio u Westfalen kako bi razgledao dvorac Wewelsburg, zaplijenivši ga u kolovozu 1934. s namjerom da ga pretvori u ideološko-obrazovni koledž časnika SS-a. Iako je prvotno bio u vlasništvu Glavnog ureda za rasu i naseljavanje, dvorac Wewelsburg je u veljači 1935. stavljen pod izravnu kontrolu Himmlerova osobnog stožera.

Sasvim je moguće da je Himmlerova odluka o zamku Wewelsburg bila nadahnuta Weisthorovom tvrdnjom da mu je: "suđeno da postane magična njemačka utvrda u budućem sukobu između Europe i Azije." Weisthorovo predviđanje se temeljilo na vestfalskoj legendi o sveopćem ratu između Istoka i Zapada, koji će se dogoditi u budućnosti. Za Himmlera je to bilo osobito zanimljivo, s obzirom daje i sam bio uvjeren kako je velik sukob između Istoka i Zapada neizbježan - čak i da se on dogodi tek nakon stotinu ili više godina. Osim toga, upravo je Weisthor utjecao na razvoj obreda SS-a (koji ćemo razmotriti poslije u ovom poglavlju) i izradio simbol SS-a, *Totenkopfring*, koji će označavati pripadnost redu. Taj prsten se sastojao od mrtvačke lubanje i svastike, dvostruke sig (sieg)-rune SS-a i *haggall-rune*.

Godine 1935., Weisthor se preselio u Berlin, gdje se pridružio Osobnom stožeru Reichsfürera SS-a, te je nastavio savjetovati Himmlera o svim aspektima njegove navodne germanske povijesti. Svjedoci tvrde da je to bilo veoma aktivno razdoblje u kojemu je Weisthor često putovao, dopisivao se i sudjelovao na brojnim sastancima. Goodrick-Clarke tvrdi: "Osim što je sudjelovao u poslovima koji su se obavljali u dvorcu Wewelsburg, te provodio terenska istraživanja u Crnoj šumi i na drugim mjestima, Weisthor je i dalje pronalazio primjere svog obiteljskog naslijeđa, kao što su krilatice Halgarita, germanske mantre za poticanje drevnog sjećanja ... te SS-ov

simbol *Totenkopfring*" U znak priznanja za njegov rad, Weisthor je u rujnu 1936. imenovan SS-Brigadeführerom (brigadir) Himmlerova osobnog stožera.

Tijekom boravka u Berlinu, Weisthor je surađivao s piscem i povjesničarom Ottom Rahn (1904-1939), koji je bio veoma zainteresiran za srednjovjekovne legende o Gralu i katarsku herezu. Rahn je 1933. objavio romantično, povijesno djelo pod naslovom *Kreuzzug gegen den Gral* ("Križarski rat protiv Grala"). To je bila studija albigenke križarske vojne - rata između Rimokatoličke crkve i katara (ili albigena), asketske vjerske sljedbe koja je cvjetala u južnoj Francuskoj u dvanaestom i trinaestom stoljeću. Katari su vjerovali da je Crkva iskvarila Kristova učenja, te da je Krist bio duhovno biće, koje se nikada nije inkarniralo u ljudskom obličju. To vjerovanje se temeljilo na ideji da je tvar proizvod zlog božanstva, oprečnog Bogu. Tako su tvrdili da mrtvi neće fizički uskrsnuti (budući da je tijelo sastavljeno od tvari i da je, prema tome, zlo), te da je samo rađanje zlo, budući da ono povećava količinu tvari u Svemiru i zarobljava duše u fizičkom obličju. Katare je uništila kršćanska vojska pape Inocenta III. početkom 13. st.

Kako ističe Levenda, katarstvo je osobito fasciniralo i privlačilo Himmlera i druge vodeće nacističke: "Naime, sama riječ "katar" znači "čist", a čistoća - osobito krvi kao fizičkog utjelovljenja duhovne "dobrote" - imala je vrhovni značaj za SS." Kao što su katari prezirali materijalizam Katoličke crkve, nacisti su prezirali kapitalizam, koji su poistovjećivali s "razularenosću židovskih bankara, koja je - tvrdili su - uništila naciju u Prvom svjetskom ratu i uzrokovala depresiju, koja je nakon njega uslijedila." Katarsko vjerovanje prema kojemu je zli bog, koji je stvorio materijalni Svemir, upravo Jahve, osobito je pogodovalo nacističkom antisemitizmu.

Katari su prakticirali i obredno samoubojstvo. Taj obred, koji se zvao *endura*, uključivao je izgladnjivanje do smrti, samootrovanje ili davljenje od strane drugih istovjernika. Levenda ističe još jednu zanimljivu tvrdnju o nacističkoj fascinaciji katarstvom:

"Katari su bili fanatici, spremni umrijeti za svoja uvjerenja; žrtvujući se pred bijesom Crkve, uživali su vječnu auru du-

hovnih žrtava. Bilo je nešto prekrasno u načinu na koji su bili žrtvovani na lomačama Inkvizicije, propovijedajući svoju vjeru i mržnju prema Rimu do samoga kraja. Nacisti su se mogli poistovjetiti s katarima: svojim sveobuhvatnim fanatizmom, prijezirom prema establišmentu koji je komercijalizirao (onečišćavao) duhovne stvari, te svojom strašću prema 'čistoći'. Možda je bilo neizbježno što su katari pretvorili samoubojstvo u sakrament, budući da su vjerojatno bili svjesni da je njihova Potraga bila od samoga početka osuđena na propast. Smrt im je predstavljala oslobođenje od pokvarenog i bezosjećajnog svijeta; a ta želja za smrću bila je vjerojatno ukorijenjena i u nacizmu. Hitler je bio okružen samoubojstvima svojih ljubavnica, a i sam je nedvojbeno više puta razmišljao o tome prije nego je to doista i učinio u Berlinu 1945. god. Himmler i drugi zarobljeni nacistički vođe ubili su se prije i nisu tu čast prepustili Saveznicima. ... Poput katara kojima su se divili, nacisti su u samoubojstvu vidjeli onu utjehu i oslobođenje od svijeta sotonske stvari, koje im je obećavalo to najpodrugljivije od svih katarskih sakramenata."

Rahnova knjiga se osniva na tezi da katarsko krivovjerje i legende o Gralu tvore drevnu gotičku gnostičku religiju, koju je Katolička crkva potiskivala isprva progonom katara, a stoljeće poslije, uništenjem Vitezova templara. Rahn je od 1933. živio u Berlinu, gdje je svojom knjigom i daljnjim istraživanjem germanske povijesti privukao Himmlerovu pozornost. U svibnju 1935. Rahn se pridružio Weisthorovu stožeru, a godinu dana poslije i SS-u. U travnju 1936. stekao je čin SS-Unterscharführera (dočasnik).

Godine 1937. objavio je svoju drugu knjigu, *Luzifers Hofgesinde* ("Luciferove sluge"), u kojoj opisuje svoje istraživačko putovanje na Island u ime SS-a. Nakon toga je četiri mjeseca služio kao vojnik u SS-ovom Odredu smrti "Oberbayern" u koncentracijskom logoru u Dachauu, nakon čega se iznova mogao potpuno posvetiti pisanju i istraživanju. U veljači 1939., Rahn je iz nepoznatih razloga dao ostavku u SS-u, a sljedećeg mjeseca je iznenada umro dok je šetao planinama u blizini Kufsteina.

Nisu poznati ni razlozi Weisthorova odlaska iz organizacije. Pretpostavlja se da je jedan od mogućih razloga bilo njegovo veoma loše zdravlje; iako je uzimao snažne lijekove za održavanje mentalnih funkcija, oni su imali teške nuspojave - između ostalog, djelovali su na promjene osobnosti zbog kojih se odavao opsesivnom pušenju i ispijanju velikih količina alkohola. U isto doba u javnost je izašla do tada čvrsto čuvana tajna o njegovu teško narušenom psihičkom zdravlju - uključujući činjenicu da je bio institucionaliziran zbog pokušaja samoubojstva - što je Himmlera dovelo u neugodan položaj. U veljači 1939., stožer je obaviješten da je Weisthor podnio ostavku zbog lošeg zdravlja, te da će njegov ured biti ukinut. Iako je SS pružao podršku starome okultisti do kraja njegova života, on više nije mogao utjecati na Treći Reich. Ustupljena mu je kuća u Aufkirchenu, no budući da je bio suviše daleko od Berlina, u svibnju 1940 se preselio u Goslar. No, 1943. se zbog potreba medicinskog istraživanja morao opet preseliti, ovaj put u malu kuću u vlasništvu SS-a u Karintiji, gdje je ostao do kraja rata. Ondje mu je društvo pravila njegova domaćica, Elsa Baltrusch, članica Himmlerova osobnog stožera. Nakon završetka rata, britanske savezničke snage su ga odvele u izbjeglički logor, gdje je pretrpio kap. Nakon oslobođenja, Weisthor i Elsa su najprije živjeli u njegovoj obiteljskoj kući u Salzburgu, a potom u njezinoj u Arolsensu. Zdravlje ga je izdalo 3. siječnja 1946., kada je preminuo u bolnici.

Heinrich Himmler

Čovjek, kojega su najviše impresionirale Wiligutove teatralne izjave i koji će se najviše povezivati s terorom SS-a i predstavljati, osim Adolfa Hitlera, utjelovljenje zla, rodio se u Miinchenu 7. listopada 1900. Himmlerov otac bio je sin šefa policije i tutor prinčeva bavar-skoga dvora, u skladu s čijim autoritativnim načelima je odgajao i svoju obitelj. Joachim Fest piše: "Nedvojbeno bi bilo suviše zaključiti da je sinovo rano zanimanje za teutonske sage, kriminologiju i vojne poslove utjecalo na njegov kasniji razvoj, no jasno je da je obiteljsko okruženje, koje je uključivalo "činovničke metode, policijski rad i učenje", na njega ostavilo trajan trag."

Himmlera priroda nije obdarila snažnom fizičkom građom, što je poremetilo prvotne planove njegove obitelji da postane farmer. Bez obzira, u sebi je i dalje razvijao ideal plemenitog seljaka, što je snažno utjecalo na njegovu kasniju ideologiju i planove za stvaranje SS-a. Nakon kratkog sudjelovanja u Prvome svjetskom ratu, Himmler se pridružio Hitlerovoj stranci NSDAP. Godine 1926. upoznao je Margerete Boden, kćer zemljoposjednika iz zapadne Prusije, kojom se oženio dvije godine poslije. Ona je predstavljala pravi germanski tip žene (visoka, plavokosa i plavooka), a bila je i sedam godina starija od Himmlera. Tvrdi se da ga je upravo ona zainteresirala za alternativnu medicinu, poput travarstva i homeopatije.

Himmler je 6. siječnja 1929. imenovan šefom (Reichsführer) SS-a. U to doba je ta organizacija imala samo 300-injak članova, no Himmler je svojim organizacijskim vještinama za samo četiri godine uspio povećati broj članova na više od 50 000 ljudi. Godine 1931. utemeljio je posebnu Službu sigurnosti (SD) u sklopu SS-a, koja će nadzirati političko izvješćivanje. Nju je predvodio psihopat Reinhard Heydrich: "jedini od najviših nacističkih vođa koji je odgovarao stereotipu - bio je visok (oko 2 m), plavokos i plavook." Himmler je u travnju 1934. preuzeo nadzor nad političkim funkcijama stranke, a nakon toga je postao zapovjednik Gestapa (*Geheime Staatspolizei* ili Tajna državna policija). U Hitlerovoj "Krvavoj čistki" 30. lipnja 1934., glavnu ulogu su odigrale jedinice SS-a. Taj događaj je označio kraj za *Sturmabteilung* (SA), policiju prve Nacističke stranke, koju su obilježile jedinice obučene u smeđe košulje, kao i njezina šefa, Ernsta Rohma. Pripadnici SS-a su morali odgovarati posebnim rasnim kriterijima (visoki, plavokosi, plavooki) i dokazati svoje arijsko podrijetlo, koje je sezalo barem do 1750. U početku je SS tvorilo oko 44 % pripadnika radničke klase; no, nakon dolaska nacista na vlast, u svoje redove je privukao sve više pripadnika gornjih staleža.

Do 1937., u tri glavna koncentracijska logora u Njemačkoj djelovali su SS *Totenkopfverbände* (odredi Mrtvačke glave), a sljedeće godine formirale su se *Verfügungstruppe* (Djelatne skupine), koje su imale 200 000 članova i poslije su postale *Waffen-SS* (Vojska SS-a). Do kraja 1938., SS je imao gotovo 240 000 članova, čiji će broj poslije porasti na oko milijun.

"Ciljevi golemog aparata SS-a bili su ... opsežni i nisu se odnosili samo na nadzor države, nego prije svega na to da sam preraste u državu. Nositelji najviših službi u SS-u polako su se razvili u držaoce vlasti "sporedne države", koja je postupno prodirala u postojeće institucije, potkopavajući ih i konačno ih raspuštajući. U osnovi, nije postojala sfera javnog života na koju SS nije utjecao - gospodarska, ideološka, vojna, znanstvena i tehnička, kao i poljoprivredna i politika stanovništva, zakonodavstvo i opća uprava. Taj razvoj je bio najbolje izražen u hijerarhiji visokih zapovjednika SS-a i policije, osobito u Istočnim zonama; velika neovisnost u civilnoj i vojnoj upravi, koju su uživale Himmlerove trupe vođa, bila je učinkovit model za planiranu smjenu vlasti na čitavom području Velikog Njemačkog Reicha nakon rata. Taj postupak je počeo nakon takozvanog Rohmovog puča, a dovršen je nakon neuspjele zavjere 20. srpnja 1944. Tada je SS prodro u "središte organizacijskog tkiva Wehrmachta", a Himmler, koji je u međuvremenu postao Ministar unutrašnjih poslova Reicha, sada je preuzeo funkciju zapovjednika Zamjenske vojske. Osim mnogih drugih funkcija koje je obavljao, Himmler je nadgledao 'vojni transport, vojnu cenzuru, obavještajnu službu, nadzor vojnika, opskrbu vojske hranom, odjećom i plaćama, te brigu za ranjene.'"

Ahnenerbe i obredi SS-a

O Himmleru je mnogo puta rečeno da je bio neobičan spoj racionalnosti i fantazije: da je osim sposobnosti racionalnog planiranja, slušanja zapovijedi i administrativne pedantnosti bio idealist zanesen utopizmom, misticizmom i okultizmom. Ta kombinacija osjećaja za stvarnost i fantastično, stvorila je u Himmleru ideju o vrhovnom cilju SS-a: "njegove trupe crnokošuljaša predstavljaju krvnu lozu buduće arijske superiorne rase i ideološku elitu sverastućeg Velikog Njemačkog Reicha."

Himmler se od 1930. usredotočio na svoje planove za SS, koji su uključivali osnutak koledža za časnike SS-a u dvorcu Wewelsburg

1933. Dvije godine poslije, zajedno s nacističkim poganskim ideologom, Richardom Walterom Darreom, utemeljio je *Ahnenerbe*. *Ahnenerbe*, Društvo za istraživanje i naučavanje drevnog nasljeđa, prvotno je bilo neovisna ustanova za istraživanje germanske pretpovijesti, arheologije i okultnog misticizma. U travnju 1940. postalo je dijelom SS-a, pri čemu je njegovo osoblje steklo činove te organizacije. Levenda pretpostavlja da je ideja o osnutku *Ahnenerbe-a* potjecala od nekih njemačkih intelektualaca i okultista, sljedbenika teorija *volkisch* pisaca s kraja 19. st., ali inspiriranih i pustolovinama mnogih istraživača i arheologa, uključujući svjetski poznatog švedskog istraživača Svena Hedina.²⁶

Hedin, koji je rođen u Stockholmu 1865., napustio je Švedsku u dobi od 20 godina, otišavši u Baku na Kaspijskom jezeru. To je bilo prvo putovanje čovjeka, koji će poslije proputovati veći dio Azije i zabilježiti svoje podvige u knjizi *My Life as an Explorer* (1925) ("Moj život istraživača"). Hedinova putovanja i priče o bajkovitim azijskim gradovima povećala su zanimanje europske i američke javnosti za tajanstveni Orijent - čije su oduševljenje već prije rasplamsali gospođa Blavatsky i Teozofsko društvo:

Levenda piše:

"Postoji dokaz da je *Ahnenerbe* osnovala, kao privatnu ustanovu, nekolicina prijatelja, obožavatelja Svena Hedina, među kojima su bili Wolfram Sievers (kojemu će poslije biti suđeno u Nürnbergu) i dr. Friedrich Hielscher, koji je, kako se tvrdi u zapisima sa suđenja u Nürnbergu iz studenog 1946., unovačio Sieversa u *Ahnenerbe*. Ustvari, u Münchenu je postojao Institut Svena Hedina za istraživanje unutrašnjosti Azije, koji je djelovao u sklopu *Ahenerbea*, a sam Hedin se još 1942. (kada je imao oko 77 godina), iz svoje rezidencije u Stockholmu, prijateljski dopisivao s iznimno važnim članom osoblja *Ahnenerbe-a*, dr. Ernstom Schaferom. Osim toga, u Münchenu je 16. siječnja 1943. službeno utemeljen Institut Svena Hedina za istraživanje i ekspedicije u unutrašnjost Azije (tj. Mongolije), a događaj je bio popraćen uz "veliku pompu". Na toj ceremoniji je sudjelovao i Hedin, kojemu je pri tome dodijeljen počasni doktorat.

Hedin je vjerojatno upoznao Karla Haushofera (o kojemu smo razgovarali u Trećem poglavlju) za vrijeme boravka na Dalekom istoku, budući da je Hedin bio povremeni ambasador švedske vlade, a Haushofer njemački vojni ataše: "S obzirom na Haushoferovo veliko zanimanje za političku geografiju i činjenicu da je diljem Azije osnivao *Deutsche Akademie* (uključujući Kinu i Indiju, Hedinova stara okupljališta), bilo bi veoma neobično da se dva muškarca nisu nikada upoznala." Doista, *Deutsche Akademie* i *Ahnenerbe*, čiji je direktor bio Wolfram Sievers, djelovali su na veoma sličnoj razini. Dr. Walther Wüst, predsjednik odsjeka za humanistiku pri *Ahnenerbe-u* i *Oberfuhrer* SS-a, bio je istodobno i ravnatelj *Deutsche Akademie*. Obje organizacije su izvodile terenska istraživanja u koncentracijskome logoru u Dachauu.

Himmlerova vizija SS-a uključivala je njegovu preobrazbu od Hitlerove osobne tjelesne straže do gotovo posve autonomnog poganskog vjerskog reda, koje će biti odgovorno samo Führeru. Kako smo vidjeli, Himmler je za sjedište svojega reda odabrao srednjovjekovni dvorac Wewelsburg, koji se nalazio pokraj Paderborna u Westfaliji i kamenog spomenika, poznatog pod imenom Externsteine, gdje je teutonski junak Arminius navodno pobijedio Rimljane.

"Središnja točka Wewelsburga, što je očito bilo povezano s legendom o kralju Arthuru i vitezovima Okrugloga stola, bila je velika večernja dvorana s hrastovim stolom za 12 visokih Gruppenführera. Zidovi u toj dvorani bili su ukrašeni njihovim grbovima; iako nisu bili velikih proporcija - kao ni sam Himmler - u izradi njihovih nacрта sudjelovao je profesor Diebitsch i stručnjaci iz *Ahnenerbe-a*."

Iza te dvorane nalazila se Okrugla soba s plitkim uleknućem do kojeg su vodile 3 kamene stube (koje su simbolizirale 3 Reicha). U toj odaji mrtvih bit će obredno spaljen grb preminulog "Viteza" SS-a. Svi članovi Himmlerova unutarnjeg kruga Dvanaestorice imali su svoju sobu, koja je bila posvećena jednom arijskom pretku. Himmlerove odaje bile su posvećene kralju Heinrichu I., saksonskom kralju koji se borio protiv Mađara i Slavena, a Himmler je

vjerovao da je on njegova reinkarnacija, iako je tvrdio i da noću razgovara s Heinrichovim duhom.

U dvorani su Himmler i njegov Unutarnji krug izvodili razne okultne vježbe, koje su uključivale pokušaje komuniciranja s dušama umrlih Teutonaca i utjecaja posredstvom snage volje, na um osobe koja se nalazila u susjednoj sobi.

U SS-u nije bilo mjesta za kršćanstvo i njegovi su se članovi ohrabrivali da prekinu sve veze s Crkvom:

"Razvile su se nove vjerske ceremonije, koje su zamijenile kršćanske; naprimjer, ceremonija zimskog solsticija zamijenila je Božić (od 1939. god., u svim službenim dokumentima SS-a bilo je zabranjeno upotrebljavati riječ "Božić"), a postojala je i ceremonija ljetnog solsticija. Za razliku od ceremonije zimskog solsticija, na ovoj su se dijelili pokloni... (Jedan od razloga, iako to nije sigurno, zbog kojih je razmjena poklona premještena u doba ljetnog solsticija, možda je bila smrt Hitlerove majke, koja je umrla u doba zimskog solsticija, pa je taj čin simbolizirao Hitlerovu tugu. Razumljivo je da je Hitler - kao Führer i barem nominalno odgovoran za daljnji razvoj nove državne religije - želio ukloniti sve tragove "Božića" iz poganske svečanosti zimskog solsticija. Je li to bio način na koji je pokušavao zatomiti svoju tugu? Ili, pak, čin prkosa prema bogu čije se rođenje slavilo toga dana - boga koji mu je uzeo voljenu majku? U svezi toga vrijedi spomenuti da se nacionalni "Dan germanske majke" obilježavao, prema Hitlerovu nalogu, na dan rođenja njegove majke.)"

Osim Božića, poganski obredi su zamijenili vjenčanja i krštenja, a poganski mitovi, kako smo vidjeli u ovome poglavlju, utjecali su na Himmlerovu odluku da zamak Wewelsburg bude sjedište reda SS-a. Detaljno istraživanje Petera Levende prethodno neobjavljenih dokumenata iz toga razdoblja, omogućuje nam da shvatimo poganski nazor na svijet *Ahnenerbe*-a i SS-a. Među dosjeima *Ahnenerbe*-a nalazio se članak A. E. Müllera, prvi put objavljenog 1903. u mjesecniku *Donja Saksonija* u kojemu je opisana svečanost povodom

ljetnog solsticija održana sredinom devetnaestog stoljeća u Exsternsteineu pokraj Wewelsburga:

"[Oni su] nalik divovima iz pretpovijesnoga svijeta, koje je Bog, tijekom neobuzdanog stvaranja Zemlje, ondje postavio kao vječne spomenike ... Poznato je da su mnogi pripadnici našeg *Volka* sačuvali pogansko vjerovanje i njegove obrede, a prisjećam se da je prije otprilike 60 godina, u mojem najranijem djetinjstvu ... postojao običaj kada su ljudi odlazili na dugo putovanje, koje je trajalo danima - a završavalo je na dan sv. Ivana - do tog drevnog "Svetog kamenja", gdje su u zoru održavali Svečanost ljetnog solsticija."

Grad Paderborn također je imao veliko značenje za poganstvo, na što ukazuje i pismo koje je izvjesni von Motz poslao šefu *Ahnen-erbe-z.*, Wolframu Sieversu. To pismo je objavljeno u Levendinoj iznimno poučnoj knjizi *Unholy Alliance*:

"Šaljem vam ... 6 fotografija s priloženim objašnjenjem. Možda bi se one mogle objaviti u jednome od sljedećih izdanja [službenog časopisa SS-a] *Schwarze Korps* u svrhu dokazivanja kako je to, u izvjesnoj mjeri, uobičajena praksa crkvenih prikaza svetaca i na taj način prikazati poraz neprijatelja, [prisilivši ih] da gaze po njima.

U tekstu se spominje i da postoje prikazi zmijskih glava, što je simbol prvog grijeha, po kojima gaze [sveci].

Tih prikaza ima neuobičajeno mnogo. Na njima uvijek Marija gazi po prvom grijehu.

Smatram da su te slike osobito zanimljive budući da je zmija drevni simbol germanske vjere. U bitki kod Hastingsa vijorila se plava saksonska zastava s prikazom zlatne zmije...

U Paderbornu, u dvorištu bivšeg Jezuitskog koledža, podignut je sredinom prošlog stoljeća Marijin kip. Kako je profesor Alois Fuchs nekoliko puta spomenuo na svojim predavanjima o paderbornškim umjetničkim spomenicima, umjetnik koji je stvorio Marijin kip sigurno je bio protestant. Smatram da je to potpuno točno, budući da lice predstavlja Luthera.

Dobro je poznato da su Rim i Juda, želeći na taj način iskoristiti svoje vlastite žrtve, podigli spomenike pobjede u njihovu čast."

Kako primjećuje Levenda, ti motivi su bili uobičajeni u *volkisch* promidžbama nacizma, budući da su zmiju, iako ona u kršćanstvu predstavlja arhetip zla, Ariji smatrali svetom. Osim toga, "'Rim" i "Juda" besramno su iskoristili patnju svog naroda prikazujući njegove pripadnike kao junake ili kao one koji su svojom agonijom pobijedili zlo (na taj način jačajući slabe, narijske samoubilačke težnje među potlačenim stanovništvom Europe)."

Kako smo istaknuli, *Ahnenerbe* je 1940. službeno postao dio SS-a, a dok su druge okultistički orijentirane skupine, poput slobodnih zidara, teozofa i hermetičkog Reda Zlatne zore bile potiskivane, *Ahnenerbe* je dobio potpunu slobodu da slijedi svoju liniju mističkog i okultnog istraživanja, s izričitom svrhom da dokaže povijesnu vjerodostojnost nacističkog poganstva. Više od 50 odsjeka te organizacije istraživalo je svaki aspekt okultizma i poganstva, uključujući keltsku povijest, obrede povezane s Exsternsteinom, skandinavsku mitologiju, simbolizam runa, teoriju o svjetskom ledu Hansa Horbiger (o kojoj ćemo raspravljati u Sedmom poglavlju), a u sklopu nje je djelovala i arheološka skupina, koja je pokušavala dokazati geografsku rasprostranjenost drevne arijske civilizacije. Osim toga, gotovo je sigurno da je *Ahnenerbe* bio odgovoran za strahote počinjene medicinskim pokusima, koji su se izvodili u Dachauu i drugim koncentracijskim logorima, budući da je upravo ta organizacija zapovjedila nezamislivo stravičan program "znanstvenog istraživanja" na živim ljudima.

Dvojnost prirode Heinricha Himmlera - s jedne strane, racionalan, poslušan i potpuno željan sigurnosti, a s druge strane utonuo u lažna maštanja o arijskoj sudbini - najsnažnije se pokazala u posljednjem razdoblju nacističkog režima, kada je postalo očito da će Njemačka izgubiti rat i da će "Tisućljetni Reich" biti pretvoren u prah. Od 1943., iako rijetko, Himmler je održavao vezu s njemačkim pokretom otpora, a u proljeće 1945. je tajno pregovarao sa Svjetskim židovskim kongresom. (Već u rujnu 1944., kako bi Saveznicima

predstavio mnogo "ugodniju" sliku, zapovjedio je da se prekine ubijanje Židova, što, međutim, nije učinjeno.)

Himmlerovi postupci u tome razdoblju pokazuju ono što Fest naziva: "gotovo nevjerojatnim raskidom veze sa stvarnošću", navodeći primjer prijedloga koji je iznio predstavniku na Svjetskom židovskom kongresu: "vrijeme je da vi, židovi i mi, nacionalsocijalisti konačno zakopamo sjekiru." Čak je ozbiljno vjerovao da bi upravo on mogao voditi poslijeratnu Njemačku, udruženu sa Zapadom protiv Sovjetskoga Saveza. Kada je stvarnost poraza Trećeg Reicha raspršila njegove iluzije i kada je konačno shvatio da se mora prurušiti i pobjeći, Himmler je preuzeo možda najgori lažni identitet koji je mogao odabrati: uniformu stožernog narednika gestapovske Tajne vojne policije. Njegov "raskid veze sa stvarnošću" bio je tako ozbiljan da mu uopće nije palo na pamet da bi Saveznici mogli uhititi pripadnika Gestapa. To se doista i dogodilo 21. svibnja 1945.

Mnogi SS-ovci su, poput svog gospodara, izvršili samoubojstvo 1945., mnogo manje zapanjeni Himmlerovom izdajom Hitlera zbog pregovaranja sa Saveznicima, nego izdajom samoga SS-a i ideala, koji su pružali smisao (barem njima) za uništenje njihovih 6 milijuna žrtava. Raspršenje ideala SS-a: "ostavilo je samo beščutnu, prljavu, barbarsku industriju ubijanja, koja se nikako nije mogla opravdati."

Tajna u središtu svijeta

Nacistička kozmologija i vjerovanje u šuplju Zemlju

Čitatelje koji se prvi put susreću s nacističkim okultizmom (i njegovim grešnim izdankom, današnjim vjerovanjem u okultnu moć nacista), mogla bi zagolicati teorija o šupljaj Zemlji. Prethodno smo već razmotrili velik broj ezoterijskih ideja, koje su više ili manje neugodne za um suvremenog čovjeka; međutim, područje u koje ćemo upravo ući može se činiti istodobno smiješnim i sablasnim, budući da sadrži ideje koje su promicali *volkisch-okultisti* a, poslije, filozofi i pseudoznanstvenici Trećeg Reicha. Kako ćemo vidjeti u ovome poglavlju, ideja o šupljaj Zemlji - i s njom povezana ideja o velikim, naseljenim špiljama u unutrašnjosti Zemlje - zauzela je središnje mjesto na polju ufologije, teorije zavjere, rubne znanosti i teorija o opstanku nacista. Doista, mnoge čitatelje moglo bi iznenaditi koliko su te teme značajne za vjerske sustave, koji obilježavaju popularni okultizam na kraju dvadesetog stoljeća.

Podrijetlo teorije o šupljaj Zemlji

Od svih neobičnih i iracionalnih vjerovanja nacista, nedvojbeno je najbizarnija ideja da naš planet nije kugla koja pluta u prostranstvu svemira, nego šuplji mjehur u čijoj unutrašnjosti postoji sve - ljudi, zgrade, kontinenti, oceani, čak i planeti i zvijezde. Ta neobična ideja, koju će u dvadesetom stoljeću razviti i prihvatiti ljudi kao što su Peter Bender, dr. Heinz Fisher i mnogi pripadnici njemačkog Admiraliteta, potječe iz sedamnaestoga stoljeća. Točnije, prvi ju je istaknuo jezuit Athanasius Kircher (1602-1680), koji je u svojoj raspravi iz

1665., naslovljenoj *Mundus Subterraneus* (*Podzemni svijet*) špekulirao o uvjetima koji vladaju ispod površine Zemlje. U toj knjizi Kircher se poziva na teorije i nagađanja raznih srednjovjekovnih geografa o neistraženim sjevernim i južnim polarnim područjima Zemlje. Kako ističe Joscelyn Goodwin, Kircher je osobito pozornost posvetio redovniku iz trinaestoga stoljeća, Bartholomewu iz Engleske, koji je tvrdio da se: "na Sjevernome polu nalazi crna stijena opsega oko 33 milje, ispod koje se nalazi ocean, koji nevjerovatnom brzinom utječe kroz četiri kanala u područja ispod polova, a uvlači ga golemi vrtlog." Vode koje uđu u taj vrtlog putuju dalje kroz bezbroj "uvala" i "kanala" u unutrašnjosti planeta, i konačno izbijaju u ocean na Južnome polu (kontinent Antarktik tada još nije bio otkriven).

Kircher je na genijalan način, iako potpuno neispravno, pokušao dokazati svoje ideje. Tvrdio je da polarni vrtlozi nedvojbeno postoje, jer bi u suprotnom sjeverni i južni oceani mirovali, oslobađajući štetne pare koje bi bile smrtonosne za život na Zemlji. Osim toga, vjerovao je da je kretanje vode kroz tijelo Zemlje analogno tada novome otkriću kolanja krvi i životinjskom probavnom sustavu, budući da se elementi morske vode izlučuju proizvodeći metale, te da se otpadne tvari ispražnjavaju na Južnome polu. Ta usporedba Zemlje i živog bića, nedvojbeno podsjeća na neke ideje New Agea, osobito na takozvanu hipotezu "Geja". (Iako se New Age pokret možda čini posve bezopasnim, budući da se usredotočuje na duhovni razvoj čovječanstva, on doista sadrži neke mnogo zloslutnije i potencijalno opasne aspekte.)

Thomas Burnet (1635?-1715.), književnik iz sedamnaestoga stoljeća, također je pretpostavio da voda teče kroz Zemljinu unutrašnjost, izvirući iz otvora na Sjevernome polu. Tu ideju je dalje razvio Alexander Colcott 1768. godine, dodavši joj još jednu zanimljivu i kobnu značajku. Naime, Godwin tvrdi daje on vjerojatno prvi koji je iznio teoriju da voda, koja je ušla u Zemlju, utječe u golemi, udubljeni ocean - drugim riječima, da je Zemlja ustvari šuplja kugla.

Teorija o šupljijoj Zemlji je u osamnaestom stoljeću uživala mnogo veću pozornost intelektualaca nego danas: čak je i slavni Sir Edmund Halley (1656-1742), koji je otkrio komet koji nosi njegovo

ime, u "Philosophical Transactions of the Royal Society" (Filozofskim izvještajima (radovima) Kraljevskog društva) iz 1692., iznio teoriju daje Zemlja šuplja kugla, koja sadrži još dvije koncentrične kugle, u čijem središtu se nalazi vruća jezgra, kao svojevrsno središnje sunce. Švicarski matematičar Leonhard Euler (1707-1783.) otišao je još dalje, tvrdeći da: "u Zemljinoj unutrašnjosti postoji središnje Sunce, čija svjetlost danju obasjava veličanstvenu podzemnu civilizaciju."

Prividna vjerodostojnost tih teorija rezultirala je nastankom novog pod-stila fantastične književnosti. Godwin pruža kratak pregled, koji se temelji na djelu francuskog autora Michaela Lamyja, najznačajnije od navedenih priča:

"Dok se prema srednjovjekovnoj teologiji, proslavljenoj u Danteovoj *Božanskoj komediji*, smatralo da se pakao nalazi u unutrašnjosti Zemlje, kasniji pisci su je zamišljali potpuno drukčije. Univerzalni filozof Guillaume Postel, u svom djelu *Compendium Cosmographicum* (1561.), te topograf Georg Braun u knjizi *Urbium praecipuarum totis mundi* (1581.), pretpostavili su da je Bog učinio zemaljski Raj nedostupnim čovjeku smjestivši ga ispod Sjevernoga pola. Među prvim romanima s tematikom Utopije ispod Zemljine površine, nalaze se knjige Chevaliera de Mouhyja, *Lamekis, ou les voyages extraordinaires d'un Egyptien dans la Terre interieure* ("Lamekis, ili neobična putovanja Egipćana u unutrašnjost Zemlje", 1737), te Ludviga Barona von Holberga, *Nicholas Klim* (1741). Potonja je bila veoma popularna u Holbergovoj domovini Danskoj. Pustolov i razvratnik Giovanni Jacopo Casanova, također je smještao raj u unutrašnjost Zemlje. U djelu *Icosameron* (1788), koje je on navodno preveo s engleskoga, opisuje doživljaje svojih junaka Edwarda i Elizabeth, koji su dvadeset i jednu godinu živjeli među "megamicrosima", prvim stanovnicima "proto-svemira" u unutrašnjosti našeg planeta. U to područje se može ući, između ostalog, kroz špilje s labirintima, koje se nalaze u blizini jezera Zirchnitza u Transilvaniji. Megamicrosi izlaze iz vrela bez dna i okupljaju se u hramovima odjeveni u crvene kapute. Njihovi su bogovi reptili s ostrim zubima i magnetskim pogledom.

Nepotrebno je reći da književnost romantizma obiluje fantastičnim opisima tajni polarnih područja i zemalja, koje postoje u unutrašnjosti Zemlje. Najpoznatije knjige iz toga razdoblja vjerojatno su *Laura ou le voyage dans le crystal* ("Laura, ili putovanje u kristalu"), Georgea Sanda; *Pripovijest Arthura Gordona Pyma*, Edgara Allana Poea; *Isaac Laquedem*, Alexandra Dumasa; *The Coming Race* [vidi Treće poglavlje], Bulwer Lyttona; *Put u središte Zemlje* i *Le Sphinx des glaces* ("Ledena Sfinga"), Julesa Vernea. Među romanima kasnijih i manje poznatih pisaca nalaze se *The Goddess of Atvatabar* (1892), Williama Bradshawa; *Thyra, a Romance of the Polar Pit* (1901.), Roberta Ames Benneta, *The Smoky God* (1908), Willisa Georgea Emersona, te prozaične priče Edgara Ricea Burroughsa, tvorca Tarzana."

S obzirom na uzbudljivost Teorije o šupljoj Zemlji, a da ne spominjemo književnu popularnost takvih romantičnih fikcija, bio je samo trenutak vremena kada će netko doista krenuti u potragu za ulazima u tajanstveni svijet, koji je navodno ležao pod nogama ljudi. To je učinio John Cleves Symmes (1780-1829), koji je većinu života proveo pokušavajući uvjeriti svijet da je Zemlja šuplja, ali i da vrijedi sponzorirati ekspediciju, koja će pod njegovim vodstvom tražiti ulaz u taj podzemni svijet.

"Objavljujem da je Zemlja šuplja..."

Symmes, koji je rođen u New Jerseyu, pridružio se vojsci Sjedinjenih Američkih Država, gdje se istaknuo zbog hrabrosti u ratovima s Francuzima i Indijancima. Godine 1808. oženio se udovicom Mary Anne Lockwood, a dokazao je da je i veoma pošten čovjek tako što je osigurao da se novac koji je naslijedila od supruga iskoristi za odgoj i obrazovanje njezino petero djece (on je imao i petero svoje djece). Godine 1816., dao je ostavku na položaj kapetana i postao trgovac u St. Louisu. Dvije godine poslije, Symmes je prvi put javno objavio svoja uvjerenja:

OKRUŽNICA

Svjetlo daje svjetlo da otkrije - ad infinitum

St Louis, područje Missourija, Sjeverna Amerika,
10. travanj, AD 1818.

Čitavome Svijetu:

Objavljujem da je Zemlja šuplja i da je njezina unutrašnjost naseljena; sastoji se od velikog broja koncentričnih kugli, koje se nalaze jedna u drugoj, i otvorena je na polovima dvanaest ili šesnaest stupnjeva. Prisežem životom da je to istina i spreman sam istraživati šupljinu ukoliko me svijet podrži i pomogne u tome pothvatu.

Jno. Cleves Symmes
Ohio, bivši kapetan Pješadije.

N. B. - Moja rasprava o načelima tvari spremna je za tiskanje, a u njoj predstavljam dokaze gore navedenih tvrdnji, izvještaj o raznim fenomenima i razotkrivam "Zlatnu tajnu" dr. Darwina."

Moji uvjeti su zaštita OVOG i NOVIH SVJETOVA.

Posvećujem svojoj ženi i njezinoj desetero djece.

Odabirem kao svoje zaštitnike dr. S. L. Mitchella, Sir H. Davyja i baruna Alexandera Von Humboldta.

Tražim stotinu hrabrih drugova, koji će, dobro opremljeni, početi istraživanje na Sibiru, ujesen, sa sobovima i sanjkama, na ledu smrznutoga mora; obvezujem se da ćemo jedan stupanj od 82° sjeverne zemljopisne širine, otkriti toplu i bogatu zemlju s biljnim i životinjskim vrstama, a možda i ljudima; vratit ćemo se sljedećega proljeća.

J. C. S.

Od svih akademskih društava u Americi i Europi, kojima je Symmes poslao svoju okružnicu, samo je Francuska Akademija znano-sti u Parizu poslala svoj odgovor - no, on je glasio da je teorija o koncentričnim krugovima u unutrašnjosti Zemlje puka besmislica. Nije ga obeshrabrio potpun nedostatak interesa za njegove ideje, Symmes je sljedećih 10 godina putovao Sjedinjenim Američkim

Državama, održavajući predavanja i pokušavajući skupiti dovoljno novca za istraživanje unutrašnjosti našeg planeta. Godine 1822. i 1823. poslao je molbu Kongresu da mu odobri novčana sredstva za ekspediciju, drugi put osiguravši čak 25 glasova. No, česta putovanja i predavanja ostavila su traga na Symmesovu zdravlju, te je 29. svibnja 1829. umro u Hamiltonu, Ohio. Njegov grob na hamiltonskome groblju obilježen je kamenim modelom šuplje Zemlje, koji je ondje postavio njegov sin Americus.

Symmesova Teorija o šupljaj Zemlji opisana je u dvije knjige: *Symmes's Theory of Concentric Spheres* (1826) Jamesa McBridea, te *The Symmes Theory of Concentric Spheres* (1878), Americusa Symmesa. (Sam Symmes je 1820. objavio, pod pseudonimom "Kapetan Adam Seaborn", svoj roman *Symzonia: A Voyage of Discovery.*) Martin Gardner ističe da je u tim knjigama: "Izneseno stotine razloga zbog kojih se vjeruje da je Zemlja šuplja - a koji se osnivaju na fizici, astronomiji, klimatologiji, seobama životinja, te izvještajima putnika. Osim toga, šuplji planet, poput šupljih kosti tijela, najbolji je i najekonomičniji način na koji je Stvoritelj mogao rasporediti stvari."

Kako smo prethodno istaknuli, Teorija o šupljaj Zemlji privukla je pozornost mnogih romanopisaca. Osim gore spomenutih, najpoznatijih, tu temu su istraživali i mnogi manje poznati pisci. Naprimjer, 1871., prof. William F. Lyon objavio je knjigu *The Hollow Globe, or the World's Agitator or Reconciler*, u kojoj je iznio brojne spekulacije o otvorenim polarnim morima, elektromagnetskom uzroku potresa (koji ne bi mogli postojati da Zemlja nije šuplja), te teoriju gravitacije (koja je zahtijevala izvjesne promjene s obzirom na drastično smanjenu masu šupljog planeta). Tvrdi se da je tekst te knjige profesor Lyon zabilježio tijekom medijumističkih transeva dr. Shermana i njegove žene. Među mnogim neobičnim otkrićima iznese-nima u toj knjizi istaknuta je i: "velika činjenica da je ovaj planet šuplja ili sferična ljuska s unutrašnjom i vanjskom površinom, te da sadrži unutrašnji konkavan i vanjski, konveksan svijet, te da se u unutrašnji ulazi kroz dug, spiralan otvor s dubokim i prostranim kanalom, kojim mogu ploviti najveći brodovi i da se taj ulaz nalazi u neistraženom, otvorenom Polarnom moru."

Ravnatelj Sveučilišta u Bostonu, vlč. dr. William F. Warren, objavio je 1885. god. svoju knjigu *Paradise Found* ("Otkriveni raj"), u kojoj je iznio tvrdnju da ljudska rasa potječe sa Sjevernoga pola. Iako Warren ne tvrdi da je Zemlja šuplja, u svojoj knjizi spekulira o značaju polarnih područja i pretpostavlja da se ondje možda nalazi odgonetka tajne o podrijetlu čovječanstva.

Godine 1896., John Uri Lloyd je objavio svoju knjigu *Etidorhpa* (što je anagram imena "Aphrodite"). To je jedna od najneobičnijih knjiga na tu temu, a u njoj se raspravlja o priči izvjesnog Llewellyna Druryja, slobodnoga zidara u potrazi za tajnom, koji susreće telepatsko, čovjekoliko biće bez lica. To stvorenje odvodi Druryja u duboku špilju u Kentuckyju, koja vodi u unutrašnju površinu Zemlje, gdje pustolov nauči levitirati ispod zraka središnjega sunca.

Mjehurić u beskonačnom ništavilu

Godine 1870., Cyrus Teed je iznio možda najneobičniju od svih alternativnih kozmoloških teorija. Naime, on je pretpostavio da je Zemlja šuplja, ali i da upravo *mi* živimo u njezinoj unutrašnjosti. Teed je rođen 1839. u pokrajini Delaware u državi New York, u baptističkoj obitelji. Nakon kratkog razdoblja provedenog u Američkoj vojsci, pohađao je newyorški Eklektički medicinski koledž u Utici, New York. (Eklekticizam je bio oblik alternativne medicine, koji se osnivao na liječenju biljkama.) Čini se da je Teed bio veoma zaoкупljen idejom o beskonačnom svemiru, koju nije mogao pomiriti sa Svemirom u kojemu vlada red i učenjem Biblije. Iako je prihvaćao teoriju o okrugloj Zemlji (a nije imao drugog izbora, budući da je ona tada bila veoma popularna), uznemirivala ga je pomisao o kamenoj lopti koja beskonačno pluta beskrajnom prazninom, pa je pokušao oblikovati alternativno objašnjenje strukture Svemira.

Odgovor mu je navodno došao u viziji jedne ponoći 1869., dok se nalazio u svom alkemijskom laboratoriju u Utici. Pred njim se pojavila prekrasna žena, koja mu je govorila o njegovim prethodnim životima i sudbini kao mesije, te o pravoj strukturi Svemira. Teed je pod pseudonimom Koresh (hebrejska inačica imena Kir) objavio dvije knjige: *The Illumination of Koresh: Marvellous Experience of the Great Alchemist at Utica, N. Y.* ("Koreshovo prosvje-

tljenje: Čudesno iskustvo Velikoga alkemičara u Utici, New York") i *The Cellular Cosmogony* ("Stanična kozmogonija"). U svojoj sjajnoj knjizi *Fads and Fallacies in the Name of Science* ("Moda i zablude u ime znanosti"), Martin Gardner rezimira ključne točke Teedove skandalozne kozmologije:

"Teed je tvrdio da čitav svemir ima oblik jajeta. Mi živimo na unutrašnjoj površini ljuske, a u šupljini se nalaze Sunce, Mjesec, zvijezde, planeti i kometi. Što postoji vani? Baš ništa! Sve postoji samo unutra. Ne možemo vidjeti ništa izvan nje zbog suviše guste atmosfere. Ljuska je debela 160 km i sastavljena je od sedamnaest slojeva. Pet unutrašnjih slojeva su geološki, pod kojima leži pet mineralnih slojeva, a ispod njih sedam metalnih slojeva. Sunce, koje se nalazi u središtu otvorenog svemira, nevidljivo je, no njegov odraz je sunce, koje mi vidimo. Središnje sunce dijelom je svjetlo, a dijelom tamno. Zbog njegove rotacije naše iluzorno sunce izlazi i zalazi. Mjesec je odraz zemlje, a planeti su odraz "živinih diskova koji plutaju između pločica metalnih površina." Zato nebeska tijela koja mi vidimo nisu materijalna, nego tek središnje točke svjetlosti, čiju je prirodu Teed detaljno objasnio na temelju optičkih zakona...

Iako Zemlja doista izgleda konveksna, Teed tvrdi da je riječ o optičkoj varci. Produžite li liniju horizonta dovoljno daleko, uvijek ćete vidjeti Zemljinu gornju krivulju. Taj pokus je 1897. izveo Koreshov geodetski zbor na Zaljevskoj obali Floride. U kasnijim izdanjima knjige objavljene su fotografije, koje pokazuju tu uvaženu skupinu bradatih znanstvenika na radu. Uz primjenu tri dvostruka ravnala u obliku slova "T" - tu napravu Teed naziva "rektilineator" - produžili su ravnu liniju za 6,5 km uz obalu, gdje su je, pak, uronili u more [čime su dokazali da je Zemlja konkavna kugla]. Slični pokusi izvođeni su prethodne godine na površini odvodnog kanala u Old Illinoisu."

Kako primjećuje Gardner, Teed je nedvojbeno bio pseudoznanstvenik, paranoičan i smeten poput ostatka te fascinantne i iritantne

skupine. Njegova objašnjenja strukture Svemira (naprimjer, načina na koji nastaju planeti i kometi) izražena su potpuno nerazumljivim pojmovima kao što su "kruozična sila" "koloristična supstancija" i "aferentna (centripetalna) i eferetna (centrifugalna) istjecanja jezgre". Osim toga, žestoko je napadao ortodoksnu znanost da nameće svoja pogrešna gledišta o stvarnosti "lakovjernoj publici". Uspoređivao se "(kao što to čine gotovo svi pseudoznanstvenici) s velikim izumiteljima iz prošlosti, čija stajališta često nisu bila prihvaćena."

Teed je svoje znanstvene tvrdnje kombinirao s apokaliptičnim, religijskim elementima, kao što pokazuje sljedeća proročanska izjava:

"Približavamo se velikom biološkom prevratu. Tisuće ljudi bit će dematerijalizirani biološkom elektromagnetskom vibracijom. To će uzrokovati jedan um, jedini koji poznaje zakon te bio-alkemijske transmutacije. Promjena će se dogoditi oblikovanjem biološke baterije, čije zakone poznaje samo jedan čovjek. Taj čovjek je prorok Ilija, Božji poslanik, Pastir ne-židova i središnja reinkarnacija naraštaja. Iz tog uništenja niknut će sinovi Božji, izdanak Gospodina, Isusa Krista i sina Božjega."

Na Teedovu nesreću, njegova otkrivenja nisu izazvala zanimanje stanovnika Utice, koji su ga nazivali "ludim doktorom", obraćajući se za medicinsku pomoć drugim liječnicima. S obzirom da mu je liječnička karijera propadala, a napustila ga je i supruga, Teed je odlučio propovijedati svijetu svoju neobičnu riječ. Tako je postao iznimno uspješan putujući propovjednik (govorilo se da je samo u Kaliforniji zaradio 60 000 \$). Osobito je bio popularan u Chicagu, gdje se doselio 1886. i ondje osnovao prvi Koledž života i poslije Koreshovu zajednicu, malo lokalno društvo.

Devedesetih godina 19. st, Teed je kupio malu parcelu zemlje južno od Fort Meyersa u Floridi, gdje je izgradio gradić Estero, koji je on nazvao "Novi Jeruzalem". Propovijedao je da će taj grad postati središte svijeta i rekao svojim sljedbenicima da mogu očekivati dolazak 8 milijuna vjernika. No, stvaran broj vjernika bio je prilično razočaravajući - došlo ih je samo 200-injak; bez obzira, sretna, uspješna i vrijedna zajednica iznimno je dobro funkcionirala. Usprkos njihovim neobičnim idejama, članovi - muškarci i žene - smatrali su se međusobno jednakima, što nije loše.

Teed je umro 1908. nakon što ga je pretukao šerif Fort Meyersa. Tvrdio je da će nakon svoje smrti biti uznesen na nebo zajedno sa svojim sljedbenicima. Oni su, pak, vjerno bdjeli nad njegovim tijelom očekujući taj događaj, koji se očito nije dogodio. Kako se Teedovo tijelo počelo raspadati, došao je pokrajinski zdravstveni službenik, koji je zapovjedio da se Teed pokopa. Konačno su ga pokopali u betonsku grobnicu na otoku uz obalu Floride, koja je nestala u uraganu 1921., a Teedovo tijelo nikada nije pronađeno.

Kako ćemo uskoro vidjeti, pilot Peter Bender razvio je u Njemačkoj teoriju veoma sličnu Teedovoj. Iako je Bender poslije umro u nacističkom logoru, njegova Doktrina o šupljaj Zemlji (*Hohlwelthele*) naišla je na velik broj sljedbenika u Trećem Reichu, među kojima su bili i neki mornarički časnici, koji su vjerovali da će moći špijunirati neke britanske pomorske manevre pomoću radara! Što se tiče mnogo konvencionalnije (!) teorije o šupljaj Zemlji, neki ljudi još uvijek gorljivo vjeruju da živimo u šupljaj kugli.

Šuplja Zemlja u dvadesetom stoljeću

Umjesto da slijedi put drugih neobičnih ideja o prirodi Svemira i napokon ustukne pred empirijskom znanosti, teorija o šupljaj Zemlji preživjela je kraj devetnaestog stoljeća, odbijajući da bude protjerana u područje mrtvih i opovrgnutih teorija. Doista, unatoč svojoj potpunaj besmislenosti, zbog svoje elegancije, romantičnosti i ozračaja fantastičnog misterija osigurala je mjesto u srcima onih, koji su bili ogorčeni arogancijom službene znanosti, a osobito svjetskih vođa. Kako ćemo vidjeti, zbog njezine jednostavnosti, zagovornici su je mogli (kao što to i danas čine) upotrijebiti kao model za svakojake ezoterijske "istine", teorije zavjere i "dokaze" o tajnim opakim aktivnostima svjetskih vlada. To će postati osobito jasno kad ćemo raspravljati o izdanku teorije o šupljaj Zemlji, koji bismo, iz potrebe za boljim izrazom, mogli nazvati teorijom o podzemnoj špilji. Ideja da je unutrašnjost planeta prožeta divovskim sustavom špilja u kojima žive iznimno napredna bića i čudovišta, nastala je kombinacijom istočnjačkog misticizma (vidi Četvrto poglavlje) i vjerovanja o šupljaj Zemlji, što je rezultiralo zastrašujuće paranoičnim i bizarnim scenarijem, koji uključuje spletekarenja, tajne, globalne vlade, tajnu

izvanzemaljsku okupaciju našeg planeta i pokušaje usavršavanja kontrole umova stanovnika Zemlje. Te teme, kao i navodnu umiješanost nacista u njihovu razvoju, razmatrat ćemo malo poslije. No, vratimo se za sada ulozi koju je teorija o šupljaj Zemlji odigrala na početku dvadesetog stoljeća.

Prva značajna knjiga iz 20. st, objavljena 1906., koja se bavila tom teorijom je *The Phantom of the Poles* ("Fantom s polova"), a napisao ju je William Reed. Ta knjiga je predstavljala prvi ozbiljan pokušaj skupljanja dokaza za potvrdu ideje o šupljaj Zemlji, a "fantom" iz naslova odnosi se na tvrdnje da polovi postoje samo u svemiru, a ne na Zemljinoj površini. Glavna Reedova preinaka starijih verzija te teorije sastojala se u tome da je smanjio veličinu otvora na Sjevernome i Južnome polu na nekoliko stotina, umjesto nekoliko tisuća kilometara. To je učinio zato što su ekspedicije u to doba prodirale sve dublje u polarna područja, ne otkrivši nikakve dokaze o postojanju golemih otvora koji vode u Zemljinu unutrašnjost. Usprkos tom dotjerivanju, Reed je iznova ponavljao tvrdnje starijih teoretičara: "Zemlja je šuplja. Polovi su utvare - oni uopće ne postoje. Na sjevernom i južnom kraju Zemlje nalaze se otvori. U unutrašnjosti postoje veliki kontinenti, oceani, planine i rijeke. U Novome svijetu postoje biljke i životinje, a vjerojatno u njemu žive i rase nepoznate stanovnicima zemljine površine."

Godine 1913., William Gardner je objavio svoju knjigu *A Journey to the Earth's Interior: or, Have the Poles Really Been Discovered?* ("Putovanje u unutrašnjost Zemlje: ili, Jesu li polovi doista otkriveni?"). U toj knjizi je bila objavljena danas dobro poznata slika Zemlje bez polovice sjeverne polutke, u čijoj unutrašnjosti se otkrivaju kontinenti i oceani. Prema Gardneru, promjer središnjeg sunca je 960 km, a površina mu je udaljena 4640 km od unutrašnje površine Zemlje. Otvori na polovima široki su 2240 km, a ljuska planeta je debela 1280 km. Gardner je, poput Reeda i drugih prije njega, vjerovao da je klima u unutrašnjosti Zemlje iznimno ugodna, kao u nekom polutropskom raji. I on je poput Symmesa bezuspješno pokušao ishoditi novčana sredstva za svoju ekspediciju. Na kraju knjige *A Journey to the Earth's Interior*, Gardner je napisao da se nada kako će se jednoga dana, uz pomoć zrakoplova, dokazati da otvori

doista postoje. Naravno, razvoj rutinskih zrakoplovnih letova opovrgnuo je njegovu teoriju, iako, kako ćemo vidjeti poslije u ovome poglavlju, zagovornici teorije o šupljaj Zemlji potpuno su izvrnuli riječi jednog slavnog istraživača koji je preletio polove.

Horbigerova Teorija o svjetskom ledu

Iako nije tvrdio daje Zemlja šuplja, Hans Horbiger (1860-1931) je svojom teorijom o svjetskom ledu (*Welteislehre* ili WEL) pokazao kako se potpuno netočni kozmološki modeli mogu iskoristiti za političke i propagandne ciljeve. Takav je bio i slučaj s Horbigerovom *Glazial-Kosmogonie*, koju je bečki rudarski inženjer napisao u suradnji s amaterskim astronomom i koju Martin Gardner naziva: "jednim od najvećih klasika u povijesti ekscentrične znanosti." Iako su je njemački astronomi ismijali - kao i gotovo svi drugi na svijetu - teorija o svjetskom ledu zadobit će fanatične sljedbenike u nacističkoj Njemačkoj, gdje se smatralo da na briljantan način opovrgava ortodoksnu, materijalističku znanost personificiranu u liku židovskog znanstvenika Alberta Einsteina. Doista, raketni znanstvenik Willy Ley (s kojim smo se već susreli u Trećem poglavlju i iznova ćemo o njemu govoriti u sljedećemu) tvrdi da su zagovornici te teorije djelovali poput minijature političke stranke, objavljujući brošure, plakate i okružnice, te mjesečnik *The Key to World Events*. To ukratko opisuju Pauwels i Bergier:

"Čini se da je [Horbiger] raspolagao velikim novčanim sredstvima, a djelovao je poput stranačkog vođe. Pokrenuo je kampanju, koja je uključivala službu za informacije, popunjavanje osoblja, ućlanjenje sljedbenika, te zapošljavanje propagandista i dobrovoljaca iz redova Hitlerove mladeži. Židovi su bili prekriveni plakatima, novine pretrpane oglasima, dijelili su se pamfleti i organizirali sastanci. Sljedbenici su prekidali astronomske konferencije uzvikujući: "Dolje ortodoksni znanstvenici!" Osim toga, uznemirivali su profesore na ulicama; direktore znanstvenih ustanova bombardirali su lećima: "Kada pobijedimo, vi i vama slični molit ćete na ulicama." Poslovni ljudi i predsjednici tvrtki prisiljavali su nove zapo-

slenike da potpišu sljedeću izjavu: "Prisežem da vjerujem u teoriju o vječnom ledu."

Horbiger je bio osobito fasciniran postankom i ponašanjem mjeseca i vjerovao je da on skriva odgovor na pitanje kako funkcionira Svemir. Naprimjer, vjerovao je da naš mjesec, Luna, nije samo Zemljin satelit: prije njega postojalo je barem šest mjeseca, a svi su se oni sudarili sa Zemljom, izazvavši goleme geološke poremećaje. Dalje, Horbiger je tvrdio da svemir nije vakuum, nego da je ispunjen vodikom, koji usporava kretanje nebeskih tijela, zbog čega se ona postupno spiralno pomiču prema svom matičnom tijelu. Tvrdio je da će se to dogoditi i sa Sunčevim sustavom, tako da će svi planeti konačno pasti u Sunce. Dok će tako planeti neminovno juriti prema svojoj matičnoj zvijezdi, neki manji će biti uhvaćeni u veće i tako postati privremeni sateliti.

Teorije austrijskog inženjera usvojio je i nakon njegove smrti razvio britanski mitolog Hans Schindler Bellamy, koji je napisao knjigu *Moons, Myths and Man* ("Mjeseci, mitovi i čovjek"), koja se osniva na teoriji o svjetskom ledu. Martin Gardner je pružio izvrstan sažetak njegovih neobičnih vjerovanja. Bellamy je svoje istraživanje usredotočio na razdoblje kada je mjesec, koji je bio preteča Lune, kružio oko Zemlje: budući da su u to doba već postojali ljudi, u mitovima i legendama zabilježili su mjesečev kataklizmički sudar sa Zemljom. Bellamy taj satelit naziva "tercijarnim mjesecom". Kako se on sve više približavao Zemlji, svjetski su se oceani, pod utjecajem gravitacijskog polja pretvorili u "pojasni val", divovski pojas vode koji se uzdizao s ekvatora. Tako je na Zemlji zavlдало ledeno doba, zbog čega su ljudi bili prisiljeni naseliti planinska područja s obje strane pojasnog vala. Kako se tercijaran mjesec približavao, njegova se orbitalna brzina povećavala sve dok nije svakodnevno kružio oko Zemlje šest puta. Legende o zmajevima i drugim letećim čudovištima vjerojatno su bile nadahnute njegovom izbrazdanom i šupljikavom površinom.

Kada se mjesec najviše približio Zemlji, njezino ga je snažnije gravitacijsko polje uništilo. Posljedica toga bile su globalne kiše, olujne tuče (budući da je površina svih satelita presvučena debelim

slojem leda), a kada se mjesec konačno raspao, uslijedilo je bombardiranje divovskog kamenja. Nestankom mjeseca, obrušio se posljedični vodeni val, koji je uzrokovao biblijski Potop.

Mirno razdoblje koje je uslijedilo kada se Zemlja oporavila od te sveopće katastrofe, utjecalo je na nastanak legendi o Zlatnome dobu i zemaljskom Raju. Međutim, kada se prije otprilike 13 500 godina počeo približavati današnji mjesec, Luna, ponovno je zavladao kaos - potresi, pomicanje Zemljine osi i glacijacija izmijenili su lice Zemlje. Bellamy tvrdi da je u toj kataklizmi uništena atlantidska civilizacija. Osim toga, on je vjerovao da *Otkrivenje* predstavlja povijesni izvještaj o uništenju tercijarnog mjeseca, te da *Knjiga Postanka* opisuju Zemljin oporavak nakon sudara.

Horbiger, pak, tvrdi da je Luna prekrivena ledenim pokrivačem debelim 224 km, te da su površine Merkura, Venere i Marsa također prekrivene ledom. Naime, prema Horbigerovoj iskrivljenoj kozmologiji, slavni "kanali" na Marsu (za koje je danas poznato da su posljedica optičke varke) su zapravo pukotine na površini zaleđenog mora dubokog 400 km, koje se nalazi na tome planetu. Dalje, Horbiger tvrdi da je Svemir prepun divovskih, ledenih gromada, koje uzrokuju većinu astronomskih pojava. Naprimjer, Mliječni put je ustvari prsten golemih ledenih blokova, a ne stotina milijuna zvijezda, kako to tvrde patvoreni fotografi službene astronomije. Na te ledene blokove također, kao i na mjesece, utječe vodik kojim je ispunjen svemir, zbog čega i oni spiralno putuju prema Suncu, te, sudarivši se s njime, stvaraju sunčeve pjege.

Naravno, činjenica da je ta teorija idiotska nije predstavljala nikakvu zapreku njezinu velikom uspjehu u Trećem Reichu. Teoriju o svjetskom ledu gorljivo je prigrlilo i promicalo Ministarstvo za propagandu. Willy Levy zabilježio je neke tvrdnje predstavnika kulta WEL-a:

"Led i snijeg osnažili su naše nordijske pretke; s obzirom na to, vjerovanje u Svjetski led prirodno je naslijeđe Nordijskog čovjeka.

Upravo kao što je potomak austrijske kulture - Hitler! - trebao biti taj koji će pokazati židovskim političarima gdje im je mjesto, tako će Austrijanac očistiti svijet od židovske znatnosti.

Führer je svojim životom dokazao kako takozvani 'amater' može biti nadmoćniji od samoprozvanih profesionalaca; bio nam je potreban još jedan 'amater' da nam potpuno objasniti svemir."

Gardner, koji je pisao 50-ih godina prošlog stoljeća, završava svoju raspravu o Horbingeru zabavnim (sa suvremenog gledišta) komentarom: "Teorija o Kozmičkom ledu imat će sljedbenike sve dok se prvi svemirski brod ne spusti na izbrazdanu površinu nezaleđenog mjeseca." Za razliku od Horbingera, on je bio u pravu. Međutim, teško je odagnati se iskušenju da kažemo nešto o nedavnom otkriću velikih ledenih naslaga na mjesečevim polovima i o teoriji da su one nastale kao posljedica udara kometa - koji su, naravno, divovske ledene gromade...

Fantomski svemir

Otok Rügen u Baltičkom je moru bio pozornica jedne od najbizarnijih i nepromišljenih strateških operacija Drugog svjetskog rata. U travnju 1942., ekspedicija pod vodstvom stručnjaka za infracrvene zrake, dr. Heinza Fishera, opremljena najsuvremenijim radarom, iskrcala se na Rügenu i ondje započela niz promatranja. Fisher je zapovjedio da se radar usmjeri prema nebu pod kutom od 45°, u kojem položaju je ostao nekoliko dana. Taj neobičan pokus izveden je u cilju dokazivanja da Zemlja nije kugla koja pluta svemirom, nego mjehurić umetnut u beskonačnost kamena. Usmjeravanjem radara prema nebu pod kutom od 45° očekivalo se da će se zrake reflektirati od predmeta na određenoj udaljenosti uz unutrašnju površinu mjehurića. Fisherov tim je očekivao i da će radar uhvatiti sliku britanske flote u Scapa Flowu.

Profesor Gerard S. Kuiper s Observatorija na planini Palomar, koji je napisao nekoliko članaka o teoriji šuplje Zemlje, rekao je o tome sljedeće: "Visoki časnici njemačke ratne mornarice i rakoplovstva vjerovali su u teoriju o šupljoj Zemlji. Smatrali su da će moći locirati položaje britanske flote zato što će konkavna krivulja Zemlje olakšati dalekosežna promatranja pomoću infracrvenih zraka, koje su manje zakrivljene od vidljivih zraka."

Iako ne predstavljaju najpouzdaniji izvor, Pauwels i Bergier u svom okultnom klasiku *The Morning of the Magicians* ispravno zaključuju da suvremenu civilizaciju najviše ujedinjuje kozmologija - drugim riječima, uspijevamo se barem složiti da je Zemlja predmet nalik kugli, koji pluta golemom prazninom polumjera nekoliko milijardi svjetlosnih godina. Jedan od mnogih pokazatelja zbunjujuće i zastrašujuće izopačenosti nacista jest činjenica da ih je iznimno mnogo vjerovalo u to smiješno iskrivljavanje stvarnosti:

"Pobornici teorije o šupljoj Zemlji, koji su organizirali slavnu, polu-znanstvenu ekspediciju na otok Rügen, vjerovali su da živimo unutar kugle umetnute u kamenu masu, koja se prostire u beskonačnost, prijanjajući uz svoje konkavne stranice. U središtu te kugle je nebo; to je masa plavkastog plina s točkama blistave svjetlosti, za koje pogrešno vjerujemo da su zvijezde. Postoje samo Sunce i Mjesec - a oba su mnogo manja nego što pretpostavljaju službeni astronomi. To je čitav Svemir. Mi smo posve sami, okruženi kamenom."

Podrijetlo te ideje, kako se tumačila u nacističkoj Njemačkoj, seže do 1918. i mladog njemačkog pilota, Petera Bendera, koji je pronašao neka stara izdanja časopisa *The Sword of Fire* Cyrusa Teeda. Bender je razvio i "dotjerao" teoriju (može li se ona uopće tako nazvati), pretvorivši je u ono što je on nazvao *Hohlweltlehre* (teorija o šupljem svijetu), umetnuvši u nju i neobične ideje Marshalla B. Gardnera, koji je tvrdio da se Sunce zapravo nalazi u unutrašnjosti Zemlje na čijoj nas površini ne zadržava gravitacija, nego pritisak sunčeve svjetlosti. Bender je tvrdio da je šuplji mjehurić Zemlje velik kao i naša sferična Zemlja, te da sunčeve zrake sve pritišću na konkavnu površinu. Ispod naših stopala nalazi se beskonačna kamena masa; a iznad nas je atmosfera, koja se uzdiže 72 km visoko i iznad koje je čvrsti vakuum. U središtu tog vakuuma nalaze se tri nebeska tijela: Sunce, Mjesec i Fantomski Svemir - plavi plin koji se sastoji od sjajnih svjetlosnih točaka, za koje astronomi pogrešno vjeruju da su zvijezde.

"Kada noć prekrije ovaj dio konkavne Zemlje, ispred Sunca prolazi plava masa, a njezina sjena proizvodi pomrčine Mje-

seca ... Ova Benderova teorija postala je popularna početkom 30-ih godina 20. st. Vladari Njemačke, mornarički časnici i vrhovni zapovjednici Zrakoplovnih snaga vjerovali su da je Zemlja šuplja."

Pokus na otoku Rügen bio je, naravno, potpuni promašaj. Nacistička hijerarhija posve se ogradila od *Hohlweltlehre* i Petera Bendersa, koji je poslan u koncentracijski logor, gdje je i umro. Tako je pobijedila Horbigerova *Welteislehre* i njezin jednako smiješan nauk o vječnom sukobu između leda i vatre u beskonačnom Svemiru.

Često zloupotrebljavan admiral Byrd

S teorijom o šupljaj Zemlji - a osobito teorijom da su NLO-e stvorili ljudi i da im je baza na Antarktiku - najviše se od svih poznatih osoba 20. st., povezivao veliki istraživač Arktika i Antarktika, kontra-admiral Richard E. Byrd. Kako ćemo vidjeti u ovom odlomku i posljednjem poglavlju ove knjige, pothvati admirala Byrda u nepreglednim prostranstvima Južnoga pola, postali su legendom, ne samo u povijesti istraživanja našega svijeta nego i na polju ufologije, skrivene povijesti i paranoične teorije zavjere.

Byrd se rodio 1888. u glasovitoj obitelji u Winchesteru, Virginia. Kao dvadesetogodišnjak upisao se na Američku mornaričku Akademiju i četiri godine poslije, 1912., stekao je časnički čin. Letjeti je naučio u Prvom svjetskom ratu, a tu ljubav i opsesiju zadržao je do kraja života. Tijekom Prvog svjetskog rata izvodio je brojne pukušne letove iznad vode i na visinama na kojima se njegov zrakoplov nije mogao vidjeti sa Zemlje (i gdje se nije mogao služiti nikakvim navigacijskim, kopnenim oznakama), upotrebljavajući razne znanstvene instrumente, kao što su sekstanti i indikatori vjetra. Zbog tih pionirskih pothvata na polju navigacije, američka mornarica ga je 1919. postavila za voditelja prvog prekoatlantskog leta. Na to putovanje su krenuli hidroavioni američke mornarice NC1, NC3 i NC4 (NC4 je bio prvi zrakoplov koji je uspješno završio putovanje, preletjevši preko Newfoundlanda i Azora u svibnju iste godine.).

Sedam godina poslije, 1926., Byrd i Floyd Bennett postali su prvi ljudi koji su odletjeli na Sjeverni pol. Byrd je bio imenovan naviga-

torom cepelina američke mornarice, *Shenandoah* za planirani transpolarni let od Aljaske do Spitzbergena. Međutim, predsjednik Coolidge je opozvao to putovanje. Nakon što su se vratili u New York, Roald Amundsen je upitao Byrda što sljedeće planira učiniti. Ovaj mu je jednostavno odgovorio: "Preletjeti Južni pol."

Na Byrdovoj prvoj Antarktičkoj ekspediciji (1928-1930) prvi put su upotrijebljeni zrakoplovi, zračne kamere i motorne saonice. Byrd je sa svoja tri zrakoplova - Fordov tromotorni jednokrillac, Fokker Universal i jednokrillac Fairchild K3 - postao prvi istraživač koji je spojio zračna i kopnena izviđanja terena (čime je njegova ekspedicija bila mnogo značajnija od one Sir Huberta Wilkinsa, koji je 10 tjedana prije toga odletio na Antarktiku).

Drugu Byrdovu Antarktičku ekspediciju (1933-1935), kao i prvu, financirali su različiti Amerikanci, zahvaljujući njihovom neprestanom oduševljenošću polarnim istraživanjima. Veći dio zime 1934., Byrd je proveo sam u meteorološkoj stanici, koja se nalazila oko 190 km u unutrašnjosti Antarktika, gdje je promatrao i bilježio vremenske promjene i auroru. To su bila prva takva promatranja, a umalo ih je platio i životom - Byrd je gotovo umro od trovanja ugljičnim monoksidom da ga nisu spasili članovi druge ekspedicije.

Byrd je vodio i Američku vojnu ekspediciju na Antarktiku (1939-1941), koju je, pak, financirala američka vlada. Cilj te ekspedicije bio je naveden u zapovjednom pismu predsjednika Roosevelta u studenome 1939., koje je Byrd primio 5 dana poslije na svome brodu *North Star* u zoni Panamskog kanala. Roosevelt je zapovjedio postavljanje dviju baza: Istočne, koja bi bila smještena pokraj otoka Charcota ili Zemlje Aleksandra I.; te Zapadne, smještene u blizini Zemlje kralja Edwarda VII. ili Zaljevu kitova. Glavni cilj ekspedicije bio je izrada zemljovida obale Antarktika između 72. i 148. zapadnog meridijana, kao i zapadne obale uz Weddellovo more između rta Eielson i Luitpoldove obale.

Ekspedicija je bila iznimno uspješna. Izrađena je većina zemljovida (mapirano je 1120 km obalnog područja) i postavljene su dvije baze, međusobno udaljene 2560 km zračne linije. Osim toga, na vrhu Antarktičkog poluotoka izvršena su brojna znanstvena promatranja - seizmička, auroralna, biološka, plimna i magnetska, te promatra-

nja kozmičkih zraka. Navedene baze napuštene su početkom Drugog svjetskog rata, kada se Byrd vratio aktivnoj vojnoj službi kao zapovjednik pomorskih operacija.

Neposredno nakon rata, Byrd je sudjelovao u stvaranju projekta američke mornarice za razvoj Antarktika od 1946-1947., poznatijeg pod imenom "Operacija Highjump" ("skok u vis"). To je bio jedan od prvih vojnih projekata tijekom Hladnoga rata, a cilj mu je bio izobrazba osoblja američke vojske za rad u polarnim klimatskim uvjetima. Budući da je operacija "Highjump" postala jedna od najpoznatijih i najznačajnijih događaja u skrivenoj povijesti poslijeratnih nacističkih aktivnosti, o njoj ćemo detaljnije raspravljati u posljednjem poglavlju. Za sada obratimo pozornost na to zašto se Richard Byrd usko povezuje s idejom o šupljaj Zemlji.

Najveći krivci za to, nedvojbeno su 3 središnje osobe povezane s teorijom o šupljaj Zemlji: Amadeo Giannini, Raymond Bernard i Ray Palmer. Sva trojica su dala zapanjujuće izjave o putovanju kontra-admirala Byrda iznad Sjevernoga pola 1947. god. - koje se, ustvari, nije nikada dogodilo: naime, već smo rekli da 1947. god. nije bio na Arktiku nego Antarktiku. (Giannini je zaobišao tu nezgodnu činjenicu tvrdeći da je Byrd 1947. godine tajno otputovao na Arktik.) Prije nego upoznamo te 3 fascinantne osobe, na trenutak ćemo razmotriti njihove tvrdnje koje su, bez obzira jesu li istinite, postale iznimno bitne za teoriju o šupljaj Zemlji i na koje se danas još uvijek pozivaju zagovornici te neobične teorije.

Tvrdnje su izazvane nekim Byrdovim komentarima o Sjevernome polu. U veljači 1947., Byrd je navodno izjavio sljedeće: "Želio bih vidjeti onu zemlju iza Pola. To područje iza Pola je središte velike nepoznanice." Poslije, iste godine, Byrd je otišao na svoje mitско putovanje, koje ga je odvelo 2720 km daleko iza Sjevernoga pola. Tvrdi se da je tijekom tog leta radiovezom izvijestio da je vidio golema, nezaleđena područja zemlje s planinama, šumama, jezerima, rijekama i bujnom vegetacijom. Vidio je čak i veliku životinju nalik mamutu kako tumara među grmljem! Devet godina nakon toga, u siječnju 1956., Byrd je navodno naišao na slična, veličanstvena otkrića tijekom Antarktičke ekspedicije SAD-a, kada su: "uspjeli preletjeti 4320 km iz stožera u McMurdo Soundu, koji se nala-

zi 640 km zapadno od Južnoga pola, prodrijevši iznad područja dugog 3680 km iza Pola." Nakon povratka, Byrd je izjavio da je ekspedicija: "razotkrila golemu, novu zemlju." Neposredno prije svoje smrti 1957., Byrd je govorio o: "tom začaranom kontinentu na nebu, zemlji vječne tajne."

Te izjave su sljedbenicima teorije o šupljoj Zemlji bile kao dar s neba: navodno vjerodostojno svjedočanstvo iznimno uglednog istraživača. Odmah je uslijedilo tumačenje: doista postoje otvori na svakom Zemljinom polu, koji vode u šuplju unutrašnjost, a Byrd je uletio upravo u te otvore. "Golema, nova zemlja" je ustvari rub otvora na Južnome polu, koji se tako postupno spušta da Byrd nije shvatio da ulazi u unutrašnjost Zemlje. "Začarani kontinent na nebu" nije ništa drugo nego izmišljeni Grad Duge, domovina skrivene, super-civilizacije koja je upravljala NLO-ima.

Kako tvrde mnogo odgovorniji komentatori ove teme (često uz zamjetljiv užitak), ne postoji niti jedan dokaz da je Zemlja šuplja kugla, a tvrdnje koje se pripisuju kontra-admiralu Byrdu, ne odnose se na putovanja (hotimična ili nesvjesna) u otvore na polovima. W. A. Harbinson i Joscelyn Godwin tvrde da su "velika nepoznanica" i "zemlja iza Pola" samo opisi onih područja Antarktika, koja još nisu istražena; "začarani kontinent na nebu" tek je: "puki opis na Antarktiku uobičajene pojave: zrcalni odraz površine tla, optička varka."

Harbinson dalje ovako odbacuje besmislicu, koja se stvorila oko Byrdovih istraživačkih letova:

"[Š]to je točno rekao kontra-admiral Byrd? U svom dnevniku, čiji su dijelovi objavljeni u časopisu *National Geographic* u listopadu 1947., napisao je sljedeće: "U trenutku dok ovo pišem kružimo oko Južnoga pola ... Pol se nalazi otprilike 2500 stopa [760 m] ispod nas. S druge strane Pola vidimo golemo, nepoznato područje do kojeg smo očajnički pokušavali doći."

Je li Byrd tvrdio daje u veljači 1947. letio 2750 km iza Sjevernoga pola? Ne. Opisujući svoj let iznad Južnog pola 16. veljače 1947., napisao je: "Letjeli smo do, oko 88°30' južne zemljopisne širine, otprilike 100 milja [160 km]. Potom smo

otprilike pod pravim kutom skrenuli prema istoku i tako stigli do 45. istočnog meridijana, potom opet skrenuli, ovaj put na povratku u Malu Ameriku."

Je li Byrd izvijestio da je na tom putovanju vidio - ne led i snijeg - nego kopnena područja s planinama, šumama, zelenom vegetacijom, jezerima i rijekama; i, među grmljem, neobičnu životinju koja je nalikovala mamutu? Ne. U njegovu dnevniku piše: "Do sada smo, sveukupno, istražili gotovo 10 000 kvadratnih milja [25 900 km²] 'zemlje iznad Pola.' Kako smo mogli očekivati, iako sam prilično razočaran što to moram izvijestiti, iznad Pola nismo uočili ni jednu bitnu, vidljivu značajku. Od horizonta do horizonta rasprostirala se samo beskrajna, bijela pustinja."

Glavna značajka rasprave o "paranormalnom" sastoji se u tome da će vjernici uvijek uspjeti na neki način zaobići argumente skeptika i, naravno, skeptici će uvijek pronaći način da odbace dokaze vjernika. U tome nije iznimka ni teorija o šupljaj Zemlji, a putovanja kontraadmirala Byrda na pol i dalje se ističu kao neosporiv dokaz o postojanju otvora na polovima i bajkovitim zemljama i stvorenjima koja u njima žive, usprkos činjenici da su ta, tada epohalna putovanja, otkrila tek nešto više od leda. Kako ćemo sada vidjeti, Byrdovi letovi nadahnuli su stvaranje još dotjeranijih varijacija osnovne teorije o šupljaj Zemlji.

Amadeo Giannini i Fizički kontinuitet svemira

Prvi pisac koji se poslužio polarnim iskustvima kontra-admirala Byrda kako bi potvrdio svoje kozmološke teorije, bio je Amadeo Giannini, koji je doživio svojevrsno izvanosjetilno otkrivenje o strukturi Zemlje i svemiru dok je u listopadu 1926. šetao šumom u Novoj Engleskoj. Poput Symmsa prije njega, Giannini je godinama pokušavao ishoditi službeno priznanje ortodoksnih znanstvenika i astronomima za svoju teoriju, kao i novčana sredstva za ekspediciju na Sjeverni i Južni pol, u cilju njezina dokazivanja. No, u tome, kao i Symms, nije imao nikakvog uspjeha.

Godine 1959. napisao je knjigu *Worlds Beyond the Poles* ("Svjetovi iza polova"), koju je za cijenu od 3000 \$ objavila newyorška izdavačka kuća "Vantage Press". U tom zbunjujućem i stilski loše napisanom romanu, Giannini je iznio svoje argumente o onome što je on nazvao "Fizičkim kontinuitetom Svemira". Ta je teorija bila bizarna čak i s gledišta teorije o šupljaj Zemlji iz koje je iznikla Benderova *Hohlweltlehre*. Giannini je tvrdio da je naša pretpostavka da je Zemlja kugla koja pluta svemirom, posljedica optičke varke: Zemlja je zapravo fizički povezana s ostatkom Svemira na polovima.

Giannini je smatrao daje Byrd, preletjevši polove, uspio stići do zemalja koje povezuju ovaj s drugim svijetom. Doista, kako ističe David Hatcher Childress, Giannini je prvi citirao riječi velikoga istraživača, o "zemlji iza pola" i "velikoj nepoznanici". Giannini je izjavio: "Moramo priznati da je zemlja o kojoj je govorio admiral Byrd ustvari zemlja iza i izvan granica teoretske Zemlje. Da ju je smatrao dijelom matematizirane Zemlje, tada je ne bi opisao kao "središte velike nepoznanice"." Kako smo prethodno istaknuli, posve je nelogično tumačiti poetski opis neistražene zemlje kao šuplji ili beskrajno velik planet.

Ray Palmer, Richard Shaver i užas pod našim stopalima

Nestrpljiv da svoju revolucionarnu teoriju obznani što široj javnosti, Giannini je poslao primjerak knjige *World Beyond the Poles* čovjeku, za kojega je pretpostavio da će je najpozitivnije ocijeniti. Bio je to Raymond Palmer, koji se rodio 1910. u Milwaukeeu, Wisconsin i može se smatrati svojevrsnim preporoditeljem na bizarnim i neobičnim poljima istraživanja. Pisao je znanstveno-fantastične priče, objavljivao rotoromane i osnovao *Fate*, najdulje objavljivani časopis o paranormalnim pojavama na svijetu.

Govorilo se da ga život nije suviše mazio: kada je imao sedam godina pregazio ga je traktor, pri čemu je slomio ruku; dvije je godine poslije zbog neuspjele operacije kičme dobio grbu na leđima, a, zbog nedostatka hormona rasta, bio je visok samo 1,2 m. Stoga je razumljivo da su ga te životne nesreće pretvorile u svojevrsnog samotnjaka s neutaživom strašću za čitanjem, osobito fantastičnih romana, koji su 20-ih i 30-ih godina prošlog stoljeća postali osobito

popularni. Palmer je bio i veliki zaljubljenik u rotoromane objavljivane u ZF-časopisu Huga Gernsbacka, *Amazing Stories*, koji je ujedno bio i prvi časopis s tom tematikom. (Izraz "roto" potječe od vrste jeftinog papira na kojima su se tiskali ti popularni časopisi.) Isto tako, Palmer je osnovao klub obožavatelja znanstvene fantastike, "Science Correspondence Club", i 1930. utemeljio prvi ZF-časopis *The Comet*. Tijekom sljedećih nekoliko godina, prije nego je 1938. postao urednik časopisa *Amazing Stories*, objavio je velik broj svojih priča u senzacionalističkim novinama. U to doba taj je časopis veoma loše poslovao, no Palmer je popravio situaciju usredotočivši ga na romantične, uzbudljive i pitoreskne pustolovine. U doba njegova uredništva, časopis se tiskao u nekoliko desetaka tisuća primjeraka.

Prodaja časopisa *Amazing Stories* uvećala se prije svega zahvaljujući Palmerovoj vještini da prepozna točno ono što čitateljstvo želi, usprkos kritikama mnogih "okorjelih" obožavatelja ZF-e, koji su ga poslije napustili zbog John W. Cambellova časopisa *Astounding Science Fiction*, u kojemu su se objavljivale tehnološki orijentirane znanstveno-fantastične priče ljudi poput Roberta Heinleina, Isaaca Asimova i A. E. van Vogta. Međutim, uspjeh ili neuspjeh časopisa umnogome ovisi o njihovu izgledu, u čemu je *Amazing* potpuno zadovoljavao neophodne kriterije. Palmer je shvatio da njegove čitatelje oduševljava ideja o izgubljenim civilizacijama - osobito slike seksipilnih djevojaka u pripijenim kostimima, koje su često krasile novinske naslovnice. Ta kombinacija erotskih prizora i kozmičkog misticizma za Palmera je predstavljala formulu za uspjeh, a shvatio je i da prodaja njegovog časopisa raste svaki put kada je u njemu objavljena neka priča o Atlantidi ili Lemuriji. To ga je navelo da zamisli plan kako će na najbolji način iskoristiti tu znatiželju svojih čitatelja. Krajem 1943., odgovor je pronašao u obliku neobičnog pisma Richarda Shavera.

Richard Sharpe Shaver rodio se 1907. u Berwicku, Pennsylvania i obožavao je ljudima izmišljati podvale, zbog čega je zaradio prilično lošu reputaciju. Kao dijete imao je dva izmišljena prijatelja - dobrog i zlog - koji su za njega bili stvarniji od živih ljudi koji su ga okruživali. Nakon završene srednje škole, radio je u tvornici za

pakiranje mesa, a potom kao stručnjak za njegu i liječenje stabala, nakon čega se preselio u Detroit, gdje je upisao "Wicker School of Art". Godine 1930., Shaver se pridružio komunističkoj skupini, koja se zvala "John Reed Club" (prema imenu američkog dopisnika, koji je izvještavao tijekom Ruske revolucije). Kao i većina drugih stanovnika, Shaver je teško podnosio razdoblje ekonomske depresije, uspijevajući se nekako uzdržavati privremeno radeći kao učitelj umjetnosti u Wickerovoj Školi za umjetnost, te prodajući crteže prolaznicima u parku za samo 25 centa.

Shaver se 1933. oženio studenticom umjetnosti Sophie Gurivinch, koja je potjecala iz Kijeva u Ukrajini. Iste godine im se rodila kći, a Shaver je tada prihvatio i posao zavarivača u Highland Parku u Michiganu. Taj posao je obavljao otprilike godinu dana, no zbog iznenadnog infarkta izgubio je sposobnost govora, te je 2 tjedna boravio u Državnoj bolnici u Ypsilanti. U veljači 1934., umro mu je brat Tate s kojim je bio veoma blizak. Taj događaj je duboko pogodio Shavera, koji je postajao sve depresivniji i sklon paranojama, tvrdeći da ga neprestano slijede neki ljudi. No, kako ističe Childress, s obzirom da je bio poznati komunist, Shaver je možda doista bio pod nadzorom.

Drugi teški udarac Shaver je doživio smrću supruge Sophie, koja je pod tajanstvenim okolnostima umrla u svom stanu (u to doba su živjeli odvojeno). On se vratio svom poslu zavarivača, dok je njihova kći otišla živjeti kod Sophienih roditelja (koji su joj vjerojatno rekli da joj je i otac mrtav). Sljedećih nekoliko godina, Shaver je putovao Sjevernom Amerikom, obavljajući svakojake poslove i drugi put se oženio. Taj brak nije dugo trajao, jer ga je supruga napustila nakon što je otkrila neke dokumente u kojima je pisalo da je boravio u sanatoriju. Shaver se preselio u Pennsylvaniju, gdje se treći put oženio.

Godine 1936., u časopisu *Science World* pročitao je članak naslovljen "The True Basis of Today's Alphabet" ("Pravo podrijetlo današnje abecede"), koji je napisao Albert R Yeager. U tome članku je pisalo da u našoj abecedi postoji 6 slova, koja osim zvukova predstavljaju pojmove. Ta bi slova, prema tome, mogla biti ključevi za otkrivanje skrivenih značenja riječi. Shaver je povodom tog član-

ka poslao pismo časopisu *Science World*, u kojemu je tvrdio da razumije pojmove koji se skrivaju u *svim* slovima abecede. Taj pojmovni jezik je nazvao "mantong".

Nakon što je nekoliko godina proučavao jezik mantong, Shaver je u rujnu 1943. poslao sljedeće pismo časopisu *Amazing Stories*:

"Gospodo,

Šaljem vam ovo pismo u nadi da ćete ga objaviti u sljedećem izdanju, kako ne bi umrlo zajedno sa mnom. Ono će izazvati mnogo rasprava. Šaljem vam jezik kako biste ga dali na proučavanje nekome od kolega ili prijatelja, stručnjaka za drevno doba. Smatram da je taj jezik konačan dokaz istinitosti legende o Atlantidi.

Velik broj naših engleskih riječi prenosile su se naraštajima, neoskrvnute kao romantična - romantična - "znanost o životu čovjeka strukturiranog kontrolom." Trocadero - t ro see a dero - "dobar vidi lošeg" - danas se primjenjuje na kazalište. To je možda jedini postojeći primjerak ovoga jezika i predstavlja rezultat mog dugogodišnjeg rada. To je iznimno značajno otkriće jer ukazuje na to da legende o bogovima potječu od neke rase mudrije od suvremenog čovjeka; no, za njegovo razumijevanje potrebna je velika vještina, budući da sadrži više ideja, poput igre riječima o istoj temi. On je suviše dubok za običnog čovjeka - koji smatra da je pogrešan. Proučavanjem se u engleskom jeziku otkriva mnogo drevnih riječi. Treba ga sačuvati i predati u mudre ruke. Budući da ja to ne mogu učiniti, hoćete li vi? On doista ima golemi značaj i možda ću vas opet prepustiti mislima o meni ako ćete ovo doista razumjeti.

Treba mi malo ohrabrenja.

R. S. Shaver, Barto, Pennsylvania"

U pismo je bila priložena rimska abeceda i s njome povezani pojmovi mantonga, a Childress ih je objavio u svojoj izvrornoj knjizi *Lost Continents and the Hollow Earth*:

A - Animal (skraćenica AN)

- B - Be (postojati - često zapovijed)
- C - See
- D - (isto DE) Disintegrant energy; Detrimental (najznačajniji simbol u jeziku)
- E - Energy (sveobuhvatan pojam, uključuje kretanje)
- F - Fecund (FE kao u "female" - fecund man)
- G - Generate (GEN)
- H - Human (neki o tome dvoje)
- I - Self; Ego (isto kao naše [engl] Ja [I])
- J - (vidi G) (isto kao i generate)
- K - Kinetic (sila kretanja)
- L - Life
- M - Man
- N - Child; Spore; Seed
- O - Orifice (izvorni pojam)
- P - Power
- Q - Quest (kao question [pitanje])
- R - (upotrebljava se kao AR) Horror (simbol opasne količine sile dis u predmetu)
- S - (SIS) (bitan simbol sunca)
- T - (upotrebljava se kao TE) (najznačajniji simbol; podrijetlo simbola križa) Integration; Force of growth (sila rasta) (unošenje T-a je uzrok gravitacije; sila je T; tic je značio znanost rasta; ostaje kao riječ povjerenja)
- U - You
- V - Vital (upotrebljava se kao VI) (ono što Mesmer naziva animanim magnetizmom; seksualna privlačnost)
- W - Will
- X - Conflict (ukrštene energetske linije)
- Y - Why
- Z - Zero (količina energije T-a koju neutralizira jednaka količina D-a)

Primijenimo li ta neobična značenja koja se skrivaju u slovima abecede, uočiti ćemo još neobičnija značenja skrivena iza različitih riječi. Childress navodi brojne primjere, no mi ćemo razmotriti samo

neke. Naprimjer, riječ BAD se može protumačiti kao "Be a de" - "to be a destructive force" (biti destruktivna snaga). LADY se tumači kao "Lay de" - laskav pojam koji znači "ublažiti depresiju". Čitatelj će uočiti da se slovo D (DE) u oba navedena primjera, upotrebljava u značenju "neugodno, destruktivno i štetno". Za Shavera, kako ćemo uskoro vidjeti, veoma su značajna bila slova D i T.

Na ovome mjestu vrijedno je istaknuti da postoji zanimljiva sličnost između Shaverova neobičnog tumačenja abecede i izmišljene moći i značenja, koja su runama iz nordijske mitologije pripisivali Rudolf John Gorsleben, Društvo Edda i Karl-Maria Wiligut (vidi Prvo i Šesto poglavlje). U oba slučaja, pozornim proučavanjem sastavnih dijelova pisma otkriva se skrivena povijest čovječanstva - naravno, uz pomoć bujne mašte. No, treba dodati da je u Shaverovu slučaju rezultat bio posve bezopasna, iako sablasna zabava, dok su povijesna i lingvistička fantaziranja članova Društva Edda, postala jedna od glavnih poticatelja rasne mržnje.

Shaverovo pismo je završilo na stolu pomoćnika-urednika časopisa *Amazing*, Howarda Brownea. Iako možda ne iznenađuje, on ga je bacio u koš za smeće odmah nakon što ga je pročitao, proglašivši Shavera luđakom. No, Palmera je to pismo zaintrigiralo, te ga je odlučio objaviti zajedno s priloženom abecedom u prosincu 1943. U tom članku, ispod Shaverovih dokumenata, nalazio se sljedeći tekst: "Predstavljamo ovo zanimljivo pismo o drevnom jeziku uz jedini komentar da smo značenje slova primijenili na pojedina slova mnogih starih, korijenskih riječi i prikladnih imena, čime smo u njima pronašli zapanjujući "smisao". Zanima li čitatelje mogu li njegovu formulu primijeniti na još neke od ovih korijenskih riječi, moći ćemo [sic] utvrditi odgovara li formula..."

Palmer se pokazao mnogo pronicavijim od svog kolege Howarda Brownea: nakon tog prosinačkog izdanja časopisa, javilo se stotine čitatelja koji su tvrdili da abeceda mantong doista otkriva skrivena značenja riječi. Ohrabren tim odgovorom, Palmer je zamolio Shavera da mu pošalje još više podataka o jeziku mantong i objasni kako ga je on počeo razumijevati. Shaver mu je poslao rukopis od 10 000 riječi evokativnog naslova: "Upozorenje čovjeku budućnosti". Palmer je smatrao da je upravo to reklama koju je tražio: u članku se

detaljno govorilo o skrivenoj povijesti Zemlje, drevnim civilizacijama koje su putovale svemirom, izgubljenim kontinentima, seksu, nasilju i uzbudljivim pustolovinama. No, za razliku od teme, Shaverov stil pisanja nije bio impresivan pa je Palmer dotjerao "Upozorenje čovjeku budućnosti", pretvorivši ga u priču od 31 000 riječi, koju je naslovio: "Sjećam se Lemurije!", te ju objavio u *Amazing Stories* u ožujku 1945.

U toj priči, kao i mnogim drugima koje su uslijedile (i za koje se tvrdilo da su istinite), Shaver je predstavio zastrašujuću sliku svijeta isprepletenog divovskim sustavom špilja i tunela s golemim gradovima i naprednom tehnologijom. Shaver je o tome svijetu počeo razmišljati 1932., kada je radio kao zavarivač u Highland Parku. Shvatio je da pomoću jednog od strojeva za zavarivanje može čitati misli svojih kolega radnika u tvornici. Kao da to nije bilo dovoljno bizarno, počeo je čitati i misli zlih bića, koja žive pod zemljom - i koja su navodno otimala ljude na površini i podvrgavala ih nezamislivim mučenjima u svojim tajnim, podzemnim špiljama. "Glasovi su dolazili od bića za koja sam shvatio da nisu ljudi; to uopće nisu bili obični, moderni ljudi. Živjeli su u velikim špiljama duboko ispod površine. Ti izvanzemaljski umovi, koje sam slušao, znali su da raspolažu velikom moći i bili su svjesni činjenice da su zli." To otkriće mu je bilo dovoljno: napustio je posao i, kako smo prije spomenuli, krenuo besciljno lutati Sjevernom Amerikom. U tom razdoblju zli stanovnici podzemlja mučili su ga nevidljivim, pogubnim zrakama. No, nakon izvjesnog vremena, upoznao je prekrasnu, mladu djevojku Nydiju, koja je pripadala drugoj skupini podzemnih stanovnika, koji nisu bili zli. Nepotrebno je reći da su uskoro postali ljubavnici. Shaver je uz njezinu pomoć uspio ući u podzemni svijet, gdje je pronašao "zapise misli", koji su sadržavali fantastičnu povijest Zemlje.

Prema tim zapisima, Sunce je izvorno bio golemi planet, koji se pretvorio u zvijezdu nakon udara meteora, uslijed čega su se zapalili slojevi ugljena na planetu. Budući da je ta zvijezda izgarala ugljen (!), iz nje je isijavala čista, pozitivna energija. Zemlju su u to doba kolonizirale dvije civilizacije, koje su putovale svemirom: Titani i Atlanti, koji su posjedovali čudesne tehnološke naprave: "kao što su ben-zrake, koje isijavaju energiju koja liječi; stim-zrake, koje produlju-

ju i pojačavaju spolni užitak; telesolidograf koji je mogao emitirati trodimenzionalne slike; penetrirajuća zraka, kojom su se promatrali događaji na dalekim udaljenostima; i telepatski umnožitelj ili telaug, koji je prenosio misli."

Atlanti i Titani su Zemlju zvali Lemurija, a živjeli su u blaženoj utopiji prije 20 000 godina, kada je bila uništena vanjska sunčeva ljuska, uslijed čega je Sunce ušlo u svoju sadašnju fazu u kojoj isijava štetnu energiju, koja se zove d, de ili dis. Ta dezintegrirajuća energija suprotna je t ili te, integrirajućoj, formativnoj energiji, prema Shaverovoj dualističkoj predodžbi svijeta. Budući da je time bila ugrožena njihova besmrtnost, Atlanti i Titani su iskopali divovske špilje i tunele duboko ispod površine Lemurije/Zemlje, u kojima su izgradili nevjerojatno velike gradove, od kojih je najveći mogao zasjeniti New York ili London. Ti podzemni gradovi pružili su utočište svim Titanima i Atlantima, kojih je bilo oko 50 milijardi. No, oni se nisu pokazali trajnim rješenjem, te su stanovnici napustili Lemuriju/Zemlju prije 12000 godina, odselivši se u mlade zvjezdane sustave.

Mnogi Lemurijanci su već bili oslabjeli učinkom štetnih sunčevih zračenja, zbog čega su bili prisiljeni ostati na Zemlji. Neki od njih su se preselili na površinu (neka se čitatelj ne iznenadi podatkom da su to bili preci *Homo sapiensa*), dok su se oni koji su ostali u podzemlju pretvorili u rasu izobličениh, idiotskih i veoma zlih bića, koji se zovu "dero". Ta riječ je skraćenica riječi "abandondero", a temelji se na riječima jezika mantong, "de" (što znači negativno ili destruktivno) i "ro" (ili podređen, ponizan). Prema tome, deroima su doslovno upravljale negativne sile. Bića kojoj je pripadala Shaverova egzotična djevojka, zvala su se "teroi" ili integrirajući ro, pri čemu "te" označava pozitivnu ili konstruktivnu energiju. Teroi, koji su na neki način uspjeli izbjeći štetan učinak sunčeve radijacije, prestano se sukobljavaju sa svojim neugodnim rođacima.

Shaver dalje tvrdi da su okrutni, sadistički i izopačeni deroi svake godine otimali tisuće bespomoćnih stanovnika površine, odvođeci ih u svoje špiljske gradove, gdje su ih mučili, seksualno iskorištavali i pretvarali u robove ili, pak, jeli. Iako su bili iznimno glupi i surovi, deroi su znali upotrebljavati čudesne naprave, koje su za sobom ostavili Lemurijanci, te su dis-zrakama širili zlo i uništenje

diljem svijeta. Bruce Lanier Wright zajedljivo komentira: "Sumnjate li u to, tada ste vjerojatno mentalno poremećeni. Ogroman broj stanovnika površine - vi, ja, a nedvojbeno i Richard Shaver - bio je tajno podvrgnut lobotomiji posredstvom zraka projiciranih ih špilja."

Odgovor javnosti na "Sjećam se Lernurije!" bio je zapanjujući. Izdanje časopisa *Amazing* iz ožujka 1945. bio je potpuno rasprodan, a Palmer je primio čitavu bujicu pisama - više tisuća - od kojih su većinu poslali ljudi, koji su tvrdili da su doživjeli neobična iskustva sa stanovnicima izmišljenog podzemnog svijeta. U pismu jednog bivšeg zrakoplovnog kapetana, između ostalog, piše:

"Za Boga miloga, ostavite to na miru! Igrate se s dinamitom. Moj drug i ja probili smo se do izlaza iz špilje automatskim puškama. Na svojoj lijevoj ruci imam ožiljke duboke 22 cm ... Moj prijatelj na desnom bicepsu ima rupu veličine kovanice. Unutra je bilo sablasno. Kako to ne bismo znali! No, obojica vjerujemo da o Shaverovoj tajni znamo više od drugih ... Ne objavljujte naša imena. Nismo kukavice, ali nismo ni ludi."

Bez obzira je li gore navedena izjava točna ili ne (Childress pretpostavlja da ju je možda izmislio sam Palmer), nedvojbeno je daje "Shaverov misterij" duboko utjecao na tisuće ljudi, koji su Palmeru poslali pisma. Mnogi od njih su tvrdili da su susreli neobične ljude, koji su možda bili deroi, dok su drugi izjavljivali da su u glavi čuli neobične glasove. Neki su čak tvrdili da su bili u svijetu špilja.

Čitatelju je vjerojatno do sada već nekoliko puta pala na um riječ "paranoidna shizofrenija". Naime, iz Shaverovih tvrdnji doista bi se moglo zaključiti da je i on patio od te bolesti: glasovi u glavi izazvani mehaničkom napravom (strojem za zavarivanje) klasični su simptomi, kao i uvjerenje da kroz zračne otvore, cijevi i si., izbijaju neugodne zrake. Kako tvrdi Peebles, paranoidni shizofreničari: "obično vjeruju da smrtonosna zraka uzrokuje zdravstvene probleme, uništava im mozak ili da zbog nje čuju glasove." To nevjerojatno podsjeća na ono što je bespomoćan Shaver očito prolazio, ali ne objašnjava zašto je broj pisama upućenih časopisu *Amazing Stories*, kojih je od

objavljivanja Shaverove tajne bilo mjesečno 50, poslije porastao na 2500 - čiji su autori uglavnom tvrdili da se ispod Zemljine površine događa nešto zlokobno i strašno.

No, Palmer je oklijevao potvrditi Shaverove tvrdnje. Iako je podržavao Shavera, tvrdio je da špilje deroa možda nisu fizička mjesta koja postoje u ovoj dimenziji, nego na astralnoj razini. Međutim, Palmer je ipak izjavio da je i on osobno čuo glasove špiljskih stanovnika, kada se nalazio u Pennsylvaniji, u kući Shavera i njegove posljednje supruge Dorothy. Tvrdio je da je čuo pet različitih glasova, koji su razgovarali o tome kako će raskomadati čovjeka u špilji, koja se nalazila 6 kilometara ispod površine. Shaver je, pak, tvrdio da deroi i teroi ne žive na nekoj astralnoj razini, nego da su to bića od krvi i mesa, te da je svijet špilja stvaran.

Usprkos golemoj popularnosti među čitateljima *Amazing Stories-a*, Shaverov misterij je izazvao snažne protureakcije različitih skupina, među kojima su bili okorjeli obožavatelji znanstvene fantastike, koji su prigovarali prikazivanju pornografske mašte kao istine (a organizirali su i kampanju za bojkotiranje tog časopisa), te razne okultne skupine koje su kritizirale Palmera zbog objavljivanja informacije, koja će donijeti nesreću svakome tko nepromišljeno pokuša istraživati špilje ili je to već učinio. Potkraj 1948. god., "Ziff-Davis Publishing Company", koja je objavljivala časopis *Amazing*, odlučila je da je došao trenutak da se sve zaustavi. Tako se Shaverova tajna prestala objavljivati, usprkos činjenici da su Shaverova "otkrića" doslovno udvostručila broj čitatelja i pretvorila taj tromjesečni časopis u mjesečnik.

Palmer će poslije izjaviti da je Shaverov misterij prestao objavljivati urednik, koji je bio "suviše staložen" za takvu vrstu materijala. Međutim, Wright ističe da se Palmerova suradnja sa Ziff-Davisom prilično pogoršala, vjerojatno zato što je on počeo objavljivati časopis *Fate*. (Palmer je napustio *Amazing Stories* 1949. god. kako bi se posvetio svojoj novoj publikaciji.) Jim Probst, u svojoj knjizi *Shaver: The Early Years* ("Shaver: Počeci"), piše: "Udruga za znanstvenu fantastiku u Queensu, New York, iznijela je pred Društvo za potiskivanje poroka rezoluciju da Shaverove priče ugrožavaju mentalno zdravlje njihovih čitatelja. Na konferenciji obožavatelja u

Philadelphiji prijetilo se sastavljanjem peticije s ciljem da Poštanska služba zabrani dostavljanje časopisa *Amazing Stories*."

No, to nije bio kraj Shaverove tajne. Ona će poslije nadahnuti mnoge ljude da objavljuju svoje časopise. Richard Toronto je između 1975. i 1985. objavljivao *Shavertron*. Taj časopis, čiji je podnaslov glasio: "Jedini izvor poslije potopne Shaveranije", izvještavao je o postupcima opakih deroa, naprimjer, o slučaju kada su navodno sabotirali Torontov automobil parkiran na uzvisini, dok je on stajao ispred njega (Toronto je jedva izbjegao smrt).

Između 1979. i 1983. izlazio je časopis *The Hollow Hassle* Mary Le Vesque, u kojemu je vlč. Charles A. Marcoux pisao redovnu kolumnu. Taj zanimljiv i svestran čovjek tvrdio je da su ga tijekom čestih istraživanja špilja, progonili deroi. U izdanju tog časopisa iz kolovoza 1981., napisao je (karakteristično nejasnim sintaksama): "Moji doživljaji u svijetu špilja počeli su dok sam bio veoma mlad, neposredno nakon svog rođenja, i to su bila astralna iskustva u špiljama, u drugim svjetovima i iz drugih dimenzija. U siječnju 1945. pridružio sam se skupini R. A. Palmera i R. S. Shavera i jedan sam od nekolicine preživjelih članova. Još uvijek "TRAŽIM PORTALE" i, koliko mi je poznato, jedini sam od prvih članova koji to čini."

The Hollow Earth Insider izlazio je nekoliko godina početkom 90-ih prošlog stoljeća. Urednik Dennis Crenshaw umetnuo je u te novine kopije Shaverovih dokumenata, kao i izreske iz novina i teorije zavjere, poput onih koje su govorile o zavjeri vlade (i deroa) koji kontroliraju umove ljudi. Kako tvrdi Childress, ideja o kontroli uma imala je središnju ulogu u Shaverovoj tajni, a nagađalo se da je i sam Shaver bio podvrgnut tom postupku. (U sljedećem poglavlju ćemo podrobnije raspravljati o kontroli uma.)

Početkom 1960-ih, Palmer je posljednji put pokušao održati Shaverovu tajnu pomoću *The Hidden World*, seriji džepnih knjiga koje su sadržavale kopije Shaverovih priča, kao i priča ljudi koji su tvrdili da su i bili žrtve opakih deroa. Nažalost, *The Hidden World* nije polučio velik uspjeh, pa se 1964. prestao objavljivati. Sam Shaver je tvrdio da je među stijenama i kamenjem u wisconsinskim prerijama 1950-ih, otkrio slike Titana i Atlanta, te je do kraja svog života uzalud pokušavao uvjeriti znanstvenike da oni predstavljaju kona-

čan dokaz o postojanju svijeta špilja. Godine 1975. umro je od srčanog udara. Palmer je nastavio objavljivati časopise, iako nijedan od njih nije postigao ni približan uspjeh *Amazing Stories-a* i *Fate-a*. Umro je 1977.

Prije nego nastavimo, na trenutak ćemo se osvrnuti na ono što su Palmers i mnogi drugi smatrali najvećim dokazom teorije o šupljoj Zemlji, a koji se još uvijek navodi kao potvrda da živimo na površini šuplje kugle. S obzirom na lakoću kojom se taj "dokaz" može odbaciti (što su i učinili mnogi razumniji komentatori te teme), iznenađuje koliko mnogo pisaca još uvijek pogrešno ustraje na njegovoj vjerodostojnosti.

Godine 1970., Uprava za znanost okoliša, koja djeluje u sklopu američkog Ministarstva trgovine, javno je objavila zbirku fotografija snimljenih njihovim meteorološkim satelitom ESSA-7 u studenom 1968. Na nekima od tih fotografija na prvi pogled se mogla vidjeti doista nevjerojatna slika: golemo, mračno područje na mjestu gdje se nalazi Sjeverni pol. Nakon što je vidio te fotografije, Palmer ih je bez oklijevanja objavio u svom časopisu *Flying Saucers*, uz priloženi članak u kojemu se tvrdilo da je to konačan dokaz - koji potječe od službenog izvora - da doista postoji divovski otvor na Sjevernome polu, koji vodi do šuplje unutrašnjosti planeta.

No, pravi razlog zbog kojeg se na fotografijama vidjelo to mračno područje, nije bio nimalo romantičan i uzbudljiv kao što su sljedbenici teorije o šupljoj Zemlji željeli da pomisle njihovi čitatelji. Fotografije snimljene satelitom ESSA-7 ustvari su bile foto-mozaici, sastavljeni od više stotina elemenata, a ne pojedine snimke. S obzirom na orbitalnu putanju satelita, ti nisu uključivali snimke područja na Polu i u njegovoj neposrednoj foto-mozaici okolini - ona jednostavno nisu bila snimljena, zbog čega su na fotografijama i izgledala kao mračna područja. Nažalost, to objašnjenje nije odvratilo neke senzacionalističke pisce, čak ni danas, od tvrdnji da su fotografije ESSA-7 čvrst dokaz da je Zemlja šuplja.

Možda ima neke istine u Peeblesovoj tvrdnji da je Shaverova tajna stvorila suvremenu mitologiju, koja je, između ostalog, pružala bijeg od poslijeratne stvarnosti i prijetnje Hladnog rata; odgovor na pitanje zašto na svijetu postoji toliko mnogo zla i patnje; i, naravno,

logičnu posljedicu - tvrdnje o navodnoj opasnosti komunizma - novog neprijatelja, koji je svojim postojanjem definirao oprečna, pozitivna svojstva "američkog načina života". Palmer je bio vrlo prepređen manipulant (što, vjerujem, nije pretjeran opis) javnosti, koja je tražila bijeg od stvarnosti, kao i objašnjenje za nasilje i zlo, koji su obilježavali život na Zemlji (a za sve to bili su krivi deroi). To je dokazao i svojom reakcijom na sve popularniju tajnu NLO-a, na koju je javnosti skrenuo pozornost Kenneth Arnold, koji je navodno iznad planine Rainier u državi Washington, 24. lipnja 1947. vidio devet predmeta u obliku polumjeseca. Nakon tog događaja, uslijedila je bujica izvješća o neobičnim predmetima koji lete nebom. U časopisu *Fate*, Palmer je neprestano pružao objašnjenja za tu zagonetku: neki NLO-i doista su izvanzemaljske letjelice, no većinom upravljaju stanovnici svijeta špilja. (U sljedećem poglavlju ćemo izbliza razmotriti tajnu NLO-a, koja se počela usko povezivati s idejom o opstanku nacista). Bez obzira koja istina leži (i da li uopće) iza tvrdnji Shavera, Palmera i drugih, o neobičnoj i strašnoj drami koja se neprestano odigrava pod našim nogama, Shaverova tajna definirala je teoriju o šupljaj Zemlji u dvadesetom stoljeću, a danas zauzima središnje mjesto u složenoj mreži glasina, spekulacija, zaključaka kriptopovijesti, neuobičajenih događaja i pravih zloraba povjerenja javnosti od strane vlade, a koja tvori suvremenu teoriju zavjere.

Raymond Bernard i "Najveće geografsko otkriće u povijesti"

Možda najpoznatija knjiga s tematikom šuplje Zemlje, koja je ikada objavljena, zove se (nimalo iznenađujuće) *The Hollow Earth* ("Šuplja Zemlja"), a podnaslov joj je (veoma zanimljivo) "The Greatest Geographical Discovery in History" ("Najveće geografsko otkriće u povijesti"). Autor te knjige je još jedna zanimljiva i nimalo pouzdana osoba. Riječ je o Walteru Siegmeistru, koji je, iz razloga koji ćemo poslije saznati, također pisao pod pseudonimima.

Siegmeister je rođen 1901. u New Yorku. Otac mu je bio liječnik, što je vjerojatno poslije utjecalo na njegovu veliku fascinaciju spolnom reprodukcijom, te muškim i ženskim spolnim organima (osobito ga je zanimao menstrualni ciklus). Nakon što je završio obra-

zovanje na Sveučilištu u Columbiji i New Yorku (diplomirao je na Kolumbijskom Sveučilištu 1924., a magistrirao i doktorirao na NYU-u 1930. i 1932), Siegmeister se 1933. god. preselio na Floridu, gdje je objavio bilten pod naslovom *Diet and Health* ("Prehrana i zdravlje"), kojim je promicao svoja stajališta o prednostima sirove hrane i zdravog načina života.

Nakon katastrofalne poslovne suradnje s prevarantom G. R. Clementsom, tijekom koje su prodavali beskorisnu, vodom natopljenu zemlju ljudima koji su željeli uzgajati usjeve, Siegmeister je 1941. god. pobjegao iz Sjedinjenih Američkih Država, izbjegavši tako i zakonsku tužbu. Otišao je u Ekvador, gdje je sreo prijatelja, Johna Wierloa, koji je godinu dana prije toga otišao iz Amerike. Zajedno su zamislili ideju o stvaranju nove utopije i "super-rase" negdje u džunglama na istoku zemlje. "Adam" u toj shemi trebao je biti Wierlo (po svemu sudeći, impresivan primjer muškarca), a "Eva" 24-godišnja djevojka Marian Windish, pustinjakinja koja je navodno dvije godine živjela u ekvadorskoj džungli. No, nova Utopija nije bila ostvarena. Wierlo je poslije tvrdio da nije imao nikakvu namjeru stvoriti nad-rasu, a uspostavilo se i da je Marian Windish već bila udata. Osim toga, optužio je Siegmeistera da je simulirao svoju "sposobnost" hodanja po vodi, što je činio služeći se nizom potpornja ispod površine. Siegmeisterove tvrdnje o čudesnim moćima i susretima s tibetanskim učiteljima na ekvadorskim planinama (od kojih su se mnogi pojavili u američkim novinama), bile su toliko neuvjerljive da mu je poslije bilo zabranjeno koristiti se američkom poštanskom službom, a ekvadorski Uселјенички ured ga je deportirao.

Nakon što se vratio u Sjedinjene Američke Države, Siegmeister, koji se tada predstavljao pod imenom dr. Robert Raymond, nastavio je promovirati zdravu prehranu prodajući zdravu hranu i svoje dvije knjige - *Are You Being Poisoned by the Food You Eat?* ("Trujete li se hranom koju jedete?") i *Super-Health thru Organic Super-Foods* ("Super-zdravlje pomoću organske super-hrane"). Nakon toga je opet počeo putovati Južnom Amerikom, prodajući svoje knjige poštanskim narudžbama, no pod imenom dr. Uriel Adriana, AB, MA, PhD (dipl.umj, mr. primj. umj., dr.fil.) Nakon smrti majke 1955., koja mu je ostavila prilično veliku svotu novca, preselio se u Brazil, gdje

je kupio veliku parcelu zemlje u namjeri da nastavi svoje planove stvaranja nad-rase. U svojoj knjizi *Escapefrom Destruction* ("Bijeg od uništenja"), koju je objavio 1955. pod pseudonimom Raymond Bernard, upozorio je na opasnost nuklearnog rata u kojemu će preživjeti nekolicina ljudi uz pomoć izvanzemaljaca, koji će ih odvesti na Mars.

Dok je boravio u Brazilu, Siegmeister je naišao na neobičnu knjigu pod naslovom *From the Subterranean World to the Sky* ("Iz podzemnoga svijeta do neba"), koju je napisao izvjesni O. C. Huguenin, koji je, po svemu sudeći, bio ugledan član brazilskog Teozofskog društva. Huguenin je, poput Shavera, tvrdio da je NLO-e stvorila drevna civilizacija (točnije, Atlantidani) prije 12 000 godina, neposredno prije uništenja njihova kontinenta. Neki Atlantidani su izbjegli kataklizmu pobjegavši u NLO-ima kroz otvore na polovima, nakon čega su ponovno uspostavili svoju fantastičnu civilizaciju na površini Zemlje. Brojni bliski susreti Zemljana s NLO-ima objašnjeni su time da su Atlantidani zabrinuti što čovječanstvo iskorištava nuklearnu energiju (isto su tvrdili i Amerikanci koji su 1950-ih navodno imali bliske susrete s izvanzemaljskim letjelicama, pripisuju takozvanoj "Svemirskoj braći" - vidi Osmo poglavlje).

U isto doba, dva Hugueninova prijatelja teozofa, zapovjednik Paulo Strauss i prof. Henrique de Souza, također su u Brazilu promicali ideju o šupljoj Zemlji: Strauss je diljem zemlje održavao predavanja o "Agharti", bazi NLO-a, a Souza je tvrdio da održava vezu s Atlantidanima. Siegmeister je također tvrdio da je u Sjedištu Teozofskog društva u Sao Lourencu, upoznao Atlantidanku (koja je izgledala kao osamnaestogodišnjakinja, iako je, ustvari, imala 70 godina). Tijekom jednog od tih sastanaka, de Souza je rekao Siegmeisteru da u Brazilu postoji mnoštvo tunela, koji vode u unutrašnjost Zemlje (Childress ističe da se jedan od tih tunela navodno nalazi u planinama Roncador u Matto Grossu, gdje je 1925. nestao slavni istraživač, pukovnik Percy Fawcett). De Souza je tvrdio da je Fawcett još uvijek živ i da se nalazi u atlantidskom gradu, iako ne smije izlaziti na površinu kako ne bi odao stanovnicima na površini Zemlje gdje se nalazi taj grad. Iako je tvrdio da je mnogo puta bio u planinama Roncador, Siegmeister nije nikada otkrio ulaz u neki tunel.

Kada su mu neki prijatelji iz Amerike poslali kopiju časopisa Raya Palmera, *Flying Saucers*, u kojemu su se nalazili članci o letovima kontra-admirala Byrda i teoriji o šupljaj Zemlji, Siegmeister je, nadahnut tim pričama, napisao knjige *Agharta*, *The Subterranean World* ("Podzemni svijet Agharta") i *Flying Saucers from the Earth's Interior* ("Leteći tanjuri iz Zemljine unutrašnjosti"). Iste godine, 1960., Siegmeister je primio pismo Ottmara Kauba, pripadnika organizacije "UFO World Research", čije je sjedište bilo u St. Louisu, Missouri. Kaub je pisao u ime vođe organizacije, dr. Georgea Marloa, koji je tvrdio da je NLO-om putovao u unutrašnjost Zemlje i izrazio želju da živi u Siegmeisterovoj koloniji u Brazilu. Osim toga, dr. Mario je tvrdio da je upoznao dva bića - Sol-Mar i Zolu - koji su živjeli u gradu Masarsu II., ispod Južne Afrike. Sol-Mar i Zola su mu rekli da unutrašnjost Zemlje izgleda kao raj sa savršenom klimom, divovskim plodovima, prekrasnim pticama s krilima raspona 9 m i ljudima visokim preko 3 m.

Sljedećih nekoliko godina, Mario je neprestano obećavao Siegmeisteru da će ga upoznati sa Sol-Marom i Zolom, no te susrete je uvijek odgađao iz različitih razloga. Siegmeister je konačno shvatio daje Mario lagao kako je upoznao stanovnike unutrašnjosti Zemlje, te je odlučio nastaviti svoja istraživanja sam.

Godine 1964. uspio je pronaći izdavača za svoju posljednju knjigu, *The Hollow Earth*, koja se uglavnom osnivala na podacima iznesenima u knjizi *Flying Saucers from the Earth's Interior*, kao i na radovima Reeda, Gardnera i Gianninija. Iako se knjiga veoma dobro prodavala, Siegmeister nije uživao u tom uspjehu - naime, 1965. umro je od upale pluća. Iako *The Hollow Earth* sadrži velik dio materijala posuđenog od ranijih pisaca, u njoj se opsežno razmatra ideja da su svjetske vlade svjesne "činjenice" da su NLO-i svemirske letjelice, koje dolaze iz unutrašnjosti Zemlje (to je jedna od prvih knjiga u kojoj se ozbiljno razmatra ta ideja). Osim toga, Siegmeister je bio jedan od prvih pisaca koji je pretpostavio da su američka i sovjetska vlada tajni saveznici protiv prijetnje, koju predstavlja civilizacija iz unutrašnjosti Zemlje, a ta tvrdnja je postala središnji element suvremene teorije zavjere.

No, Siegmeister će vjerojatno najviše ostati zapamćen po tvrdnji da upravo Brazil ima glavnu ulogu u mitu o šupljaj Zemlji. Osim

što se u toj zemlji najčešće pojavljuju NLO-i navodni bliski susreti s "izvanzemalcima", u njoj se vjerojatno nalazi i najveća mreža tunela i ulaza u Zemljinu unutrašnjost. Prije nego što nastavimo, ukratko ćemo se osvrnuti na neka nedavna izvješća o prilično neobičnim otkrićima u Brazilu. Naprimjer, brazilska organizacija "Sociedade de Estudos Extraterrestres" (SOCEX), posljednjih je nekoliko godina istraživala tvrdnje o postojanju mreže tunela u planinama država Santa Catarina i Parana, osobito u blizini grada Joinvillea, koji se nalazi oko 300 km jugozapadno od Sao Paula (u kojemu se, što je zanimljivo, nalazila Siegmeisterova operacijska baza u Brazilu).

U drugom izvješću SOCEX-a, dva čovjeka ušla su u tunel u blizini grada Ponta Grossa, smještenog 400 km jugozapadno od Sao Paula, u kojemu su pronašli stubište, koje vodi još dublje u podzemlje. Stube su vodile do malog, podzemnog grada u kojemu je živjelo 50 ljudi. Dva muškarca su ondje ostala 5 dana. Mnogi ljudi su izvijestili da su u tom području vidjeli NLO-e, a neki od njih čak su čuli glasove pjesme koji su dolazili odnekud iz podzemlja.

Iako se te priče moraju veoma oprezno razmatrati (njihovi protagonisti uvijek se navode pod pseudonimima ili samo inicijalima), tvrdnja da je Brazil, kao i drugi dijelovi Južne Amerike, bitno središte aktivnosti NLO-a, te vjerovanje o postojanju moćnih, podzemnih civilizacija, iznimno su značajni za naše istraživanje. U Južnoj Americi nalazimo jezgru ideja o kojima ćemo raspravljati u posljednja dva poglavlja ove knjige: prva je da su nacisti potkraj Drugog svjetskog rata, počeli ubrzano razvijati najnaprednije zrakoplovne i oružane sustave; a druga je ideja da nacizam, kao moćna politička snaga, nije prestao postojati porazom Trećeg Reicha, nego da njegovi predstavnici žive na više ili manje tajnim lokacijama, te još uvijek utječu na svjetske događaje.

Kao što je slučaj s većinom ideja, koje se mogu svesti pod pojam "paranormalnog", ideja o nacističkom okultizmu i okultnoj moći nacista (prvo je povijesna činjenica, a potomje nesiguran zaključak izveden na temelju glasina) međusobno su se stopili do stupnja kada ih je više nemoguće razlikovati. To će osobito doći do izražaja na kraju ovog poglavlja, kada ćemo razmotriti sustav tunela koji navodno postoje ispod Južne Amerike. Iako su legende o tunelima ispod Južne

Amerike postojale još u doba španjolskog osvajanja tog kontinenta, a odnosile su se na tajanstvena mjesta na kojima su Inke navodno skrile svoje zlato, prema nekim dokazima oni doista postoje. Neki suvremeni istraživači čak tvrde da su u njima bili.

Među njima je najpoznatiji David Hatcher Childress, autor mnogih knjiga o manje ortodoksnim aspektima arheologije. U svojoj fascinantnoj i poučnoj studiji Shaverova misterija i teorije o šupljoj Zemlji, *Lost Continents and the Hollow Earth* ("Izgubljeni kontinenti i šuplja Zemlja"), on navodi jednu takvu pustolovinu. Childress opisuje kako je slijedio trag pisma, koje mu je poslao izvjesni Marli, jedan od njegovih čitatelja iz Južne Amerike, koji je u njemu opisao otvor koji vodi u sustav tunela u blizini malog planinskog grada Sao Tome das Lettresa, smještenog sjeverno od Sao Paula.

Childress je otputovao s Marlijem u taj grad. Vlasnik lokalnog restorana ispričao im je, kao i dvadesetorici drugih gostiju, neobičnu priču o umjetno izgrađenom tunelu, koji se nalazi duboko pod zemljom. Marli je prevodio tu priču s portugalskog, kojim je govorio vlasnik:

"Jednoga dana u tunel je ušla brazilska vojska kako bi ustanovila gdje završava. Nakon što su četiri dana putovali tunelom, tim vojnih istraživača konačno je, duboko pod zemljom, naišao na veliku prostoriju. Iz nje je vodilo četiri otvora prema četiri tunela, okrenuta u različitim smjerovima. Jedan od njih vodio je u drugu prostoriju.

Neko su vrijeme ostali u toj prostoriji, koja im je poslužila kao baza iz koje su istraživali preostala 3 tunela. No, svaki od njih vodio je natrag u istu veliku prostoriju. Konačno su se vratili na površinu, ovdje u Sao Tome das Lettres.

...Ovdje u gradu živi čovjek koji tvrdi da poznaje tunele i da je tjednima boravio u njima. Taj čovjek tvrdi da tunel vodi sve do Perua, do Machu Picchua u Andama. Dalje tvrdi da je osobno njime putovao ispod čitave Južne Amerike, preko Brazila do Machu Picchua."

Vlasnik restorana dalje je pripovijedao kako je jednoga jutra osobno susreo neobičnog čovjeka na ulazu u tunel. Taj čovjek je bio

odjeven u tradicionalnu nošnju andskih Indijanaca i bio je visok oko 2,1 m. Čim je ugledao vlasnika restorana, bez riječi je otišao.

Childress dalje izvješćuje kako je sljedeće jutro, zajedno s Marlijem i kolegom-istraživačem Carlom Hartom, otišao do ulaza u tunel kako bi ga što dublje istražili. Potom nastavlja:

"Bio sam zapanjen tim drevnim inženjerskim pothvatom. Silazili smo u dubinu širokim tunelom, koji se postupno spuštao i bio je iskopan u crvenoj zemlji nalik na ilovaču. To nisu bili glatki zidovi, kao da su isklesani laserom, koje je Erich von Daniken navodno vidio u Ekvadoru i opisao u svojoj knjizi *Zlato bogova*, ali su bili jednako nevjerovatni.

Za izgradnju tog tunela nije bila potrebna neka svemirska naprava, nego običan alat; no, radilo se o doista velikom pothvatu. Zašto bi netko izgradio takav tunel? Je li to bio drevni rudnik koji se spuštao duboko pod zemlju, gdje se nalazila neka zlatna žila ili tek crvena ilovača, neophodna za izradu davno zaboravljenih keramičkih peći? Je li to bio tunel kojim su ljudi bježali u doba strašnih ratova, koji su se navodno vodili u Južnoj Americi - i diljem svijeta - u dalekoj prošlosti? Ili je to bila neka neobična podzemna cesta, koja je međusobno povezivala druge tunele u Andama i kojom se moglo putovati do Machu Picchua, Cuzcoa ili pustinje Atacame?"

No, mala skupina ljudi nije uspjela odgovoriti na ova pitanja: nakon otprilike jednoga sata stigli su do mjesta na kojemu se pod spuštao otprilike metar duboko. Odlučili su kako je pravi trenutak da se vrate, budući se činilo da tunel nema kraja, a nisu ni bili opremljeni za dugotrajno istraživanje. Iako nisu otkrili ništa čudnovato ni bajkovito u podzemnome svijetu, činjenica da taj tunel postoji dokazuje da legende, koje se povezuju s Južnom Amerikom, doista imaju nekog uporišta u stvarnosti.

Nebeski Reich

Nacistički leteći diskovi

Do sada smo u ovoj knjizi raspravljali o nekim neobičnim idejama, od kojih su mnoge promicali nacisti, ali i neki pisci koji su, tijekom godina, pokušavali dokazati da su Trećim Reichom vladali ljudi koji su, doslovno, prakticirali crnu magiju. Sada smo stigli do teme koja bi se, na prvi pogled, mogla činiti nepovezanom s našim istraživanjem. Međutim, često se nagađalo da su NLO-i (neidentificirani leteći objekti), o kojima se prvi put počelo izvješćivati krajem 1940.-ih, bili pokusni zrakoplovi, koji su se izrađivali potkraj Drugog svjetskog rata. Većina (a možda i svi) ozbiljni povjesničari bi se užasnuli na samo spominjanje te naizgled apsurdne ideje, osobito uzmete li u obzir, budući da tisuće ljudi diljem svijeta i danas tvrde da su vidjeli NLO-e, tvrdnje da su te nacрте naprednih zrakoplova vjerojatno zaplijenili, kopirali i dalje razvijali Saveznici, ali i da su nekim NLO-ima upravljali čak i odbjegli nacisti, iz jednog ili više skrivenih stožera.

Iz materijala koji smo do sada iznijeli nedvojbeno se može zaključiti da je nacistička okultistička ideja bizarna i složena, osobito jer obuhvaća još neka polja ezoteričnog znanja i spekulacija. Prethodno smo vidjeli kako je nacistička elita bila opčinjena pojmom svetoga Grala i Vitezovima templarima, istočnjačkim misticizmom i teorijom o šupljoj Zemlji, neobičnim kozmološkim idejama i skrivenim nasljeđem izmišljenih i davno nestalih civilizacija. Ustvari, ideja o tajnom prenošenju ezoterijskog znanja kroz povijest (o čemu smo raspravljali u Trećem poglavlju u kontekstu priče o povijesti Vitezova templara nakon njihova potiskivanja), također se može

primijeniti i na same naciste i njihovo strašno naslijeđe - rasnu mržnju. Iako vjerojatno mnogi smatraju da su to naslijeđe prihvatile samo pojedine skupine pomahnitalih neofašista u Europi i Americi, postoji dokaz koji ukazuje na to da je istina možda mnogo zlokobnija i strašnija. Taj dokaz, koji su tijekom godina skupili i predstavili istraživači fenomena NLO-a, kao i svi zainteresirani za neobične njemačke nacрте oružja iz Drugog svjetskog rata, ukazuje na mogućnost da su se 1944. i 1945. doista proizvodili prototipovi nekih tehnološki iznimno naprednih letjelica. Istraživači koji su otkrili taj dokaz i koje ćemo upoznati u sljedećem poglavlju, logično su pretpostavili i da su Amerikanci i Rusi potkraj rata zaplijenili brojne nacрте, koje su nastavili razvijati u poslijeratnim godinama. Osim toga, oni pretpostavljaju da su mnogi vodeći nacisti (prema nekim izvješćima i sam Hitler) pobjegli iz ruševina Trećega Reicha, sakrivši se u ledenim prostranstvima Arktika i Antarktika.

Ima li imalo istine u tim nevjerojatnim nagađanjima? Jesu li NLO-i zračne i svemirske letjelice, koje je izradio čovjek? Jesu li neki od njih pripadali skrivenom "Četvrtom Reichu", koji predstavlja vječnu rak-ranu čovječanstva? Da bismo odgovorili na ta pitanja, moramo još jednom ući u neobično područje skrivene povijesti, u kojoj se ne raspoznaje granica između stvarnosti i fantastičnih glasina. Ukratko, moramo se vratiti Pauwelsovom i Bergierovom "apsolutnom drugdje". Ondje se susreću znanost i okultizam, kao i teorije o raznim povijesnim zavjerama i nevjerojatnim kozmološkim spekulacijama. Tvrdnje o opstanku nacista povezane su sa svim tim poljima i u velikoj mjeri ovise o primjeni visoko napredne tehnologije i resursa od strane tajnih sila.

Tajna NLO-a

Iako su ljudi od početaka povijesti viđali neobične predmete na nebu, ideja da su neki od njih ustvari tehnološke naprave (koje neki nazivaju "X-naprave", iako se taj pojam više ne upotrebljava) relativno je nova. Prva osoba koja je pretpostavila da su tajanstveni predmeti i svjetla na nebu možda strojevi iz nekog drugog planeta, vjerojatno je bio Amerikanac Charles Fort (1874-1932). No, ta ideja se rasprostranila tek krajem 1940.-ih, nakon što je pilot Kenneth

Arnold, 24. lipnja 1947. ugledao neobičan predmet iznad planina Cascade u državi Washington.

Tajna NLO-a nikada nije izgubila privlačnost, kao što nije nikada bila zadovoljavajuće objašnjena: doista, danas je dublje nego ikada ukorijenjena u svijesti ljudi, a "leteći tanjur" bi se doista moglo opisati kao jednu od velikih kulturnih ikona dvadesetog stoljeća. Iako skeptici ističu da je to posljedica samozavaravanja, pogrešnog tumačenja svjetovnih pojava i vještih varki, istina je mnogo istančanja i složenija. Nedvojbeno je točno da se otprilike 95% viđenja NLO-a može pripisati zvijezdama, planetima, meteoritima, satelitima, raznim letjelicama itd.; no, činjenica je da se preostalih 5 % ne može jednostavno objasniti.

Kako bismo ilustrirali tu činjenicu, kratko ćemo se osvrnuti na jedan klasičan slučaj navodne pojave NLO-a iz razdoblja nastanka suvremene ufologije. (Iako postoji mnogo zanimljivih slučajeva iz 1990-ih, oni su još uvijek predmet žestokih rasprava, pa smatram mnogo razboritijim razmotriti samo one pojave koje su izdržale kušnju vremena i još uvijek se smatraju gotovo posve istinitima.) Oko 19:45 h, 11. svibnja 1950., gosp. Paul Trent i njegova supruga promatrali su veliki predmet, koji je letio na nebu iznad njihove farme pokraj McMinnvillea u državi Oregon, SAD. Gospođa Trent je u trenutku kada je ugledala NLO hranila zečeve. Odmah je pozvala supruga, koji je potom fotoaparatom snimio taj neobičan predmet. Na dvjema crno-bijelim fotografijama raspoznaje se okrugao predmet s ravnim dnom i kosim rubom. Na gornjoj površini letjelice uzdizala se neobična konstrukcija nalik kupoli podmornice, koja nije bila posve uspravna.

Sjajan, srebrnast predmet bešumno je letio nebom blago zakrivljenom putanjom, te nakon nekoliko trenutaka nestao. Trentovi su poslije rekli da su osjetili svjež povjetarac kada je NLO preletio točno iznad njih. Taj događaj su povjerili samo nekolicini prijatelja (naime, snimke NLO-a dali su razviti tek kada su ispucali ostatak filma u fotoaparatu!). Međutim, vijest o tome ubrzo je stigla do izvjestitelja lokalnih novina *McMinnville Telephone Register*, koji je potom posjetio obitelj Trent. Negative s navedenim slikama pronašao je ispod pisaćeg stola, gdje su se s njima igrala djeca supružni-

ka. Tjedan dana poslije, fotografije su se pojavile u časopisu *Life* nakon čega su stekle svjetsku slavu.

Sedamnaest godina nakon toga, William K. Hartmann je istraživao tu navodnu pojavu NLO-a u McMinnvilleu, koja je zatim uključena u slavan (i, među zajednicom NLO-a, općenito prezren) *Condon Report* ("Condonov izvještaj"), koji je izradila Istraživačka komisija Sveučilišta u Coloradu, pod pokroviteljstvom Zrakoplovnih snaga SAD-a. *Condon Report* (koji je dobio ime prema voditelju istraživanja, uglednom fizičaru dr. Edwardu U. Condonu) odbacio je mogućnost da je riječ o NLO-u, smatrajući taj slučaj znanstveno nezanimljivim. Međutim, izvještaj je sadržavao i brojne slučajeve za koje je utvrđeno da se ne mogu objasniti na konvencionalan način. Jedan od njih bio je i "bliski susret" u McMinnvilleu. Fotografije su podvrgnute iznimno detaljnoj znanstvenoj analizi, nakon čega je Hartmann zaključio:

"Ovo je jedan od nekoliko izvješća o NLO-u u kojemu svi istraženi čimbenici - geometrijski, psihološki i fizički - posve odgovaraju tvrdnji da su dva svjedoka vidjela neobičan leteći predmet srebrne boje, metalan, u obliku diska i promjera nekoliko desetina metara i, očito, umjetno stvoren. Ne može se sigurno reći da dokaz posve odbacuje mogućnost prijevare, iako postoje neki fizički čimbenici, kao što su preciznost nekih fotometričkih mjerenja na izvornim negativima, koji potvrđuju da nije riječ o prijevari."

Otpribliže 50 godina nakon neobičnog susreta obitelj Trent, fotografije su se iznova ispitivale naprednijim analizama i testovima. Taj slučaj samo je jedan od mnogih slučajeva kada su na nebu ili na zemlji viđeni veoma neobični predmeti, kojima su očito upravljala inteligentna bića. Naravno, postoje različite teorije o tim pojavama, među kojima su i one koje tvrde da je u svim slučajevima, bez iznimke, riječ o prijevari, obmani ili pogrešnom tumačenju uobičajenih, prirodnih pojava.

Naravno, najviše od svih prihvaćena je takozvana Extraterrestrial Hypothesis (ETH) (izvanzemaljska hipoteza) teorija, prema kojoj su NLO-i svemirske letjelice kojima upravljaju istraživači s

drugih planeta. Ona je najpopularnija u SAD-u. U Europi je mnogo više prihvaćena takozvana psihosocijalna hipoteza, prema kojoj su viđenja NLO-a i "izvanzemaljaca" možda posljedica istančanih i pogrešno shvaćenih procesa koji se odvijaju u mozgu promatrača. Nadahnuti djelom švicarskog psihoanalitičara, Carla G. Junga, koji je o NLO-ima pisao u svojoj knjizi *Leteći tanjuri: Suvremeni mit o stvarima koje vidimo na nebu* (1959.), psihosociolozi te susrete uspoređuju sa sanjarenjima, koja ispunjavaju nedefiniranu psihičku želju. (Za Junga je okrugao oblik NLO-a predstavljao psihičku potrebu za potpunosti i jedinstvom, koju predstavlja simbol mandale, koja je, prema Jungu, jedan od arhetipova ukorijenjenih u kolektivnoj podsvijesti čovječanstva.)

Postoji mnoštvo drugih teorija o NLO-ima, uključujući ideju da su to vremenski strojevi iz budućnosti; živa bića iz međuplanetarnog svemira; da potječu iz drugih dimenzija postojanja itd. No, sve te ideje izlaze iz okvira ove knjige. Mnogi pisci i istraživači isticali su ideju da su NLO-e izradili ljudi i da se osnivaju na planovima, koje su Saveznici otkrili u ruševinama nacističke Njemačke nakon završetka Drugog svjetskog rata. Bez obzira koliko ona možda zvuči nevjerojatnom, vrijedno je razmotriti dokaz o "nacističkim letećim tanjurima".

"Foo Fighters"

Iako je taj događaj potaknuo stvaranje drame suvremene ufologije, devet neobičnih predmeta koje je 1947. ugledao Kenneth Arnold iznad planina Cascade, nisu bili prva takva pojava u 20. st, koja se povezuje s NLO-ima. Potkraj Drugog svjetskog rata, saveznički piloti koji su sudjelovali u noćnim napadima iznad Europe, često su izvješćivali o neobičnim letećim predmetima. Ti su se predmeti poslije počeli nazivati "Foo Fighters", prema rečenici iz popularnog stripa *Smokey Stover*. "Where there's foo, there's fire." ("Foo" je igra riječi - s franc. *feu* što znači vatra.) (Engl. "fighter" = zrakoplov-lovac, op. prev.) Piloti su tada posumnjali da je riječ o nekom tajnom njemačkom oružju. U newyorškim novinama *Herald Tribune*, 2. siječnja 1945. objavljena je sljedeća obavijest Associated Press-a:

"Čini se da su nacisti izbacili nešto novo na noćnom nebu iznad Njemačke. To su neobične, tajanstvene kugle "Foo fighter", koje jure uz krila Beaufightera, koji lete u misijama presretanja iznad Njemačke. Piloti su se s tim sablasnim oružjem susretali posljednjih mjesec dana tijekom noćnih letova. Čini se da nitko ne zna kakvo je to nebesko oružje. "Vatrene kugle" pojavljuju se iznenada i kilometrima slijede zrakoplove. Obavještajne službe izvješćuju da se njima upravlja radio-vezama s kopna."

U svojoj knjizi *Man-Made UFOs* (1994) ("NLO-i koje je izradio čovjek"), Renato Vesco (predvodnik hipoteze o nacističkim NLO-ima) i David Hatcher Childress navode iskaz bivšeg američkog časnika zrakoplovstva, koji je potkraj rata radio u obavještajnoj službi osme zrakoplovne snage. Časnik, koji je želio ostati anonimn, dao je sljedeću izjavu u newyorškim novinama:

"Potpuno je nemoguće da su leteći tanjuri najnoviji izum 'psihološkog' protuzrakoplovnog oružja, koje su Nijemci već upotrebljavali. Tijekom noćnih misija iznad zapadne Njemačke, nekoliko sam puta vidio sjajne diskove ili kugle, koje su slijedile naše formacije. U to doba bilo je dobro poznato da su njemački noćni lovci imali snažne reflektore na kljunovima ili propelerima - koji su im omogućavali da uspješno uhvate metu, dijelom kako bi njemački piloti mogli preciznije ciljati, no uglavnom zato da zaslijepe neprijateljske artiljerce, koji su se nalazili u kupolama na repovima. Oni su često izazivali uzbunu i nervozu među posadom, pa tako i utjecali na njihovu učinkovitost. Tijekom posljednjih godina rata, Nijemci su slali na nebo i mnoštvo sjajnih predmeta, kojima su upravljali pomoću radara sa zemlje, kojima su ometali naše sustave paljenja motora ili upravljanje radarima u avionu. Posve je moguće da su američki znanstvenici zaplijenili te izume i da ih sada usavršavaju kako bi odgovarali novom ofenzivnom i defenzivnom zračnom naoružanju."

Nažalost, Vesco i Childress se nisu detaljno osvrnuli na njegovu izjavu.

Britanski istraživači NLO-a, Peter Hough i Jenny Randles, zanimljivo primjećuju da je tijekom Drugog svjetskog rata na nebu bilo mnogo više ljudi nego u prethodnim razdobljima povijesti, te da stoga ne iznenađuje da je u tom razdoblju bilo i mnoštvo NLO-a. Naravno, iz te tvrdnje proizlazi da te letjelice nisu zemaljskog podrijetla, što zagovornici hipoteze o nacističkim NLO-ima žestoko pobijaju: oni tvrde da su Foo Fighteri, s obzirom na činjenicu da su očito bili zainteresirani za savezničke zrakoplove, izrađeni isključivo sa svrhom da na neki način utječu na te zrakoplove.

Kao što je uobičajeno za zagonetku NLO-a, viđenja tih letjelica izazvala su glasine o tome kako se vlada interesira za te pojave. Naprimjer, govorilo se da britanska vlada tajno istražuje izvješća o Foo Fighterima, koja su se službeno nazivala "Projekt Massey". "Međutim", pišu Hough i Randles, "glavni zapovjednik Zrakoplovnih snaga, Sir Victor Goddard - koji je 1950-ih javno isticao svoje uvjerenje da je riječ o izvanzemaljskim letjelicama - glatko je odbacio te glasine, tvrdeći da bi bilo potpuno apsurdno da Ministarstvo odobri tako sporedno istraživanje u doba kada je Britanija vodila rat za opstanak."

Neki navodni susreti s NLO-ima imali su zemaljska objašnjenja. Naprimjer, tijekom bombardiranja tvornice u Schweinfurtu u Njemačkoj, 14. listopada 1943., piloti zrakoplova američke 384. eskadrile uočili su gusti roj srebrnih diskova, debelih 2,5 cm i promjera oko 8 cm. Polako su lebdjeli zrakom slijedeći put američkih zrakoplova. Jedan od pilota strahovao je da će se njegova leteća tvrđava B-17, uništiti dotakne li je jedan od tih predmeta. Međutim, bombarder se posve neoštećen probio kroz roj diskova. Posve je moguće da je u tim slučajevima bila riječ o "otpacima", komadićima metalne trake (staniola) koje su Nijemci ispuštali iz balona "Afrodita" radi zbunjivanja neprijateljskih radara, koji je uslijed toga slao lažne slike.

Bez obzira, mnogi ratni piloti izvještavali su o događajima, koji se nisu mogli lako objasniti, kao što su bili slučajevi kada su njihove zrakoplove ometali mali, svjetleći predmeti u obliku diskova i kugli, koji su veoma vješto manevrirali. Poručnik Edward Schlueter, koji je zapovijedao američkom 415. eskadrilom noćnih lovaca, odletio je

svojim teškim lovцем u noći 23. studenog 1944. iz stožera u Dijonu prema Mainzu. Trideset dva kilometra od Strasbourga, poručnik Fred Ringwald, obavještajni časnik zrakoplovnih snaga, koji se nalazio na promatračkoj misiji, zamijetio je iz svoje kabine oko 10 sjajnih, crvenih kugli, koje su veoma brzo letjele u formaciji. Schlueter je pomislio da je riječ o zvijezdama, u što se uskoro razuvjerio kada su se letjelice približile zrakoplovu.

Schlueter se odmah radio-vezom javio američkoj radarskoj postaji na zemlji, izvijestivši da ih proganjaju njemački noćni lovci. No iz radarske postaje su mu odgovorili da radar ništa ne pokazuje. Ni Schlueterov radarski promatrač, poručnik Donald J. Meiers nije uočio ništa neobično na svom radaru. Zato je Schlueter odlučio punim gasom slijediti letjelice. Foo Fighteri su istog trenutka odgovorili: njihov plameno-crveni sjaj počeo je ubrzano blijedjeti i uskoro su se posve izgubili iz vidokruga. No, nakon samo dvije minute ponovno su se pojavili, iako je izgledalo da više nisu zainteresirani za američke zrakoplove, te su odjurili u smjeru Njemačke. Nakon što su otišli, radar na lovcu počeo se kvariti, zbog čega je posada morala obustaviti misiju.

Piloti Henry Giblin i Walter Cleary izvijestili su da su 27. studenog 1944., dok su letjeli iznad Speyera, ugledali veliko narančasto svjetlo, koje je letjelo 400 km/h oko 450 m iznad njihova lovca. Radarska postaja u tome području odgovorila je da nije zabilježila nikakve neobičnosti na nebu. No, zbog problema koji su se počeli pojavljivati na radarskom sustavu, piloti su se morali vratiti u stožer. Sastavljeno je službeno izvješće - prvo takve vrste - zbog kojeg su piloti poslije ismijani. Nakon događaja 27. studenog, piloti koji su vidjeli Foo Fightere odlučili su ih ne spomenuti u svojim službenim izvješćima.

Tu samonametnutu cenzuru prekinula su dva pilota 415. eskadrile, McFalls i Baker, čije službeno izvješće o misiji 22. prosinca 1944., dijelom glasi:

"U 06:00 h u blizini Hagenaua, na visini od 450 m, prema nama su se sa zemlje uspinjala veoma jaka svjetla. Potom su se zaustavila na repu našeg zrakoplova. To su bila velika, sna-

žna narančasta svjetla. Ondje su ostala dvije minute. Čitavo vrijeme na mome repu. Bila su pod savršenom kontrolom. Potom su se okrenula od nas i činilo se kao da vatra nestaje."

Foo Fightere nisu vidjeli samo članovi posade zrakoplova. Hough i Randles navode izvješće jednog od bivših ratnih zarobljenika, koji su bili zatočeni u logoru Heydebreck u Gornjoj Sileziji, Poljska.

"U 15 h, 22. siječnja 1945., Nijemci su pregledavali muškarce prije nego što su otišli u misiju istjerivanja oslobodilačke ruske vojske. Na nebu se pojavio bombarder, koji je letio na visini od oko 5400 m. Muškarci su prestrašeno gledali kako mu iz stražnjeg dijela izbija nešto nalik vatri. Potom su pomislili da je raketa zapela u otvor propelera na zrakoplovu. No, uskoro su shvatili da je riječ o nečem posve drugom: oko bombardera je kružila srebrnasta kugla, od koje je ovaj očajnički pokušavao pobjeći. Dok su nestajali u daljini, foo fighter se još uvijek nalazio na repu zrakoplova."

Znanstveni urednik Associated Press-a, Howard W. Blakeslee, izjavio je 1. siječnja 1945. da su tajanstveni Foo Fighteri zapravo prirodna pojava, koja se naziva vatrom sv. Elma, a riječ je o spontanoj svjetlosti koja nastaje elektrostatičkim izbijanjem iz trupa savezničkih aviona. Blakeslee je tvrdio da se Foo Fightersi upravo zato ni nisu vidjeli na radaru. Piloti koji su se susreli s tim predmetima nisu bili zadovoljni Blakesleeovim objašnjenjem: većinom su to bili iskusni piloti, koji su letjeli dugi niz godina, pa su znali što je vatra sv. Elma. Foo Fighteri su izgledali potpuno drukčije: svjetlost koju su proizvodili postupno se gasila i pojačavala ovisno, kako se činilo, o njihovoj brzini; osim toga, nekad su imali oblik diska, a nekad kugle i često se govorilo da se brzo okreću oko svoje okomite osi. Budući da Foo Fighteri nisu nikada srušili neki saveznički zrakoplov (samo su ometali njihove radare), pretpostavilo se da je riječ o njemačkom tajnom oružju, možda neke posve radikalne tehnologije V-oružja. Rakete V-1 već su uzrokovale krvoprolića u Londonu, a bilo je poznato da su njemački znanstvenici očajno pokušavali razviti balistički projektil, kojim će moći napasti Ameriku.

Prema Vescu i Childressu, neke priče o Foo Fightersima pojavile su se u časopisu *American Legion Magazine* u prosincu 1944., u kojima su potom objavljena osobna gledišta nekolicine časnika američke obavještajne službe, koji su tvrdili da su Foo Fightersi naprave za ometanje radara, kojima su upravljali Nijemci iz radio postaja na zemlji. Vesco i Childress navode iskaz drugog (neimenovanog) pilota zrakoplova B-17, koji je presreo Foo Fighter, uspjevši se sjajnoj kugli približiti na udaljenosti od nekoliko stotina metara. Rekao je da je čuo: "neobičan zvuk, poput 'sudara nevidljivih zrakoplova'". Posljednji zabilježeni susret s Foo Fighterom dogodio se početkom svibnja 1945., pokraj istočnog ruba grada Pfalzerwalda. Pilot, koji je također pripadao 415. eskadrili, vidio je pet narančastih, svjetlosnih kugli, koje su letjele u daljini u "V"-formaciji.

Rakete iznad Skandinavije

U razdoblju od dvije godine, neposredno nakon Drugog svjetskog rata i prije slučaja Kennetha Arnolda, na nebu iznad Finske, Norveške, Švedske i Danske (a, kako se poslije tvrdilo, i iznad Maroka i Indije), pojavili su se neobični, neidentificirani leteći objekti. Zbog svog dugačkog, uskog profila i vatre, koju su povremeno izbacivali, nazvani su "Ghost Rockets" (rakete-duhovi, sablasne rakete). Govorilo se da su te letjelice izvodile zapanjujuće manevre, spuštajući se i uzdižući nevjerojatnom brzinom.

Britanski istraživač NLO-a, Timothy Good, navodi sljedeći povjerljiv telegram, koji je zaprimio Državni ured od Američke ambasade u Stockholmu 11. srpnja 1946.:

"Već se nekoliko tjedana izvješćuje o neobičnim projektilima nalik raketama, na nebu iznad Švedske i Finske. Posljednjih nekoliko dana znatno se povećao broj izvješća o tim predmetima. Član izaslanstva vidio je jednu od njih u utorak poslijepodne. Jedna je isto poslijepodne sletjela na plažu u blizini Stockholma, ne izazvavši nikakvu štetu, a novine izvješćuju da ih analiziraju vojni stručnjaci. Lokalni znanstvenik je nakon prve analize utvrdio da se sastoji od organske tvari nalik karbidu. Ministarstvo obrane sinoć je objavilo priopćenje u

kojemu se navodi popis mjesta na kojima su viđeni ti projektili i u kojemu poziva javnost da obavijesti o svim tajanstvenim zvukovima i svjetlosnim pojavama. Tisak je objavio da je jedan takav projektil viđen u predgrađu Stockholma danas u 14:30. Projektil koji je vidio član izaslanstva bio je posve bešuman i izgledalo je kao da se ubrzano obrušava na zemlju. No, nakon toga se nije čula nikakva eksplozija.

Vojni ataše prikuplja podatke posredstvom švedskih kanala, a Šveđani su obećali da će mu predati rezultate promatranja. Šveđani su izvijestili da im nije poznato podrijetlo, priroda ni svrha projektila, no odlučno tvrde da ih oni nisu lansirali. U izjavama svjedoka tvrdi se da su projektili dolazili iz smjera juga, krećući se prema sjeverozapadu. Jutros je u Stockholm stiglo šest jedinica Atlantske flote pod zapovjedništvom admirala Hewitta. Ako je riječ o sovjetskim projektilima, kako se prvotno vjerovalo (u nekim izvješćima se tvrdi da su lansirani iz Estonije), možda im je svrha zastrašivanje zbog pritiska SSSR-a na Švedsku u svezi nedavnih pregovora o zajmovima ili, pak, neutraliziranje vojnog pritiska koji navodno mi vršimo na Švedsku, s obzirom na dolazak mornarice i nedavne [atomske] pokuse na Bikiniju, ili, pak, oboje."

Sumnja iznesena u navedenom izvještaju, da su Rusi odgovorni za viđenja "ghost rockets", bila je posve prirodna, s obzirom da je upravo u to doba započeo Hladni rat. Naravno, i Amerikanci i Rusi zaplijenili su njemačko naoružanje nakon rata, a mnogi vladini službenici pretpostavljali su da Rusi eksperimentiraju s modelima raketa V-1 i V-2. (Naime, njemačka raketa V-2 još je u ljeto 1944. pala na tlo Švedske.) Činjenica da su Sjedinjene Američke Države i Sovjetski Savez izvodili česte pokuse sa zaplijenjenom nacističkom tehnologijom, dobit će još veći značaj kada razmotrimo tvrdnje zagovornika teorije o nacističkim NLO-ima.

Britanci su poslali velik broj svojih znanstvenika u Švedsku kako bi proučili izvješća o "sablasnoj raketi". Među njima je bio i prof. R. V. Jones, tadašnji direktor Obavještajne službe britanskih zrakoplovnih snaga i znanstveni savjetnik za MI6 na Odsjeku IV. U svojoj knjizi *Most Secret War*, opisao je svoj rad u britanskoj Znanstvenoj

obavještajnoj službi između 1939. i 1949. Profesor Jones u njoj govori o strahu javnosti izazvanom pretpostavkama da je riječ o ruskim raketama:

"Opće objašnjenje ... bilo je da su [sablasne rakete] dalekometne, leteće bombe koje su Rusi lansirali iznad Švedske u svrhu zastrašivanja. To tumačenje su prihvatili časnici naše Zrakoplovne tehničke obavještajne službe, koji su utvrdili princip djelovanja bombi na temelju izvješća o jednom takvom slučaju, u kojemu se tvrdilo da je taj predmet nasumično letio iznad gotovo čitave južne Švedske brzinom od oko 3200 km/h. No, navedeni stručnjaci su previdjeli činjenicu da su svi promatrači te pojave, bez obzira gdje su se nalazili, izvjestili da je taj predmet letio i u smjeru istoka. Do sada je najprihvatljivije objašnjenje da je bila riječ o meteoru, koji je vjerojatno letio iznad Finske na istoku, te da je nevjerojatna brzina tog predmeta posljedica činjenice da su ga svi promatrači vidjeli više ili manje istodobno, no da su im satovi različito pokazivali vrijeme, zbog čega je posve nerazumno pokušavati povezivati ta izvješća s obzirom na vremenski slijed."

Profesor Jones smatrao je posve nemogućim da su "sablasne rakete" bili ruski projektili, izrađeni po uzoru na nacрте njemačkih raketa V-2. Tvrdio je da su rakete, koje su viđene iznad Skandinavije, imale dvostruko veći domet od raketa V-2 - što je suviše velik napredak s obzirom na to da su njemački nacрти zaplijenjeni kratko prije tog događaja.

"Osobno sam postavio dva pitanja. Prvo: 'Da su Rusi doista raspolagali upravljajućom letećom bombom, kakvu bi korist imali od toga da pošalju velik broj tih bombi iznad Švedske samo zato da uznemire Zapad pokazujući da posjeduju tako impresivno oružje?' A iz tog pitanja proizlazilo je i drugo: 'Kako su Rusi uspjeli izraditi tako nevjerojatno preciznu leteću bombu?' Nijemci su svojim pokusima s letećim bombama 1944., koje su imale mnogo kraći domet, postigli samo 90 % pouzdanosti. Čak i da su Rusi na svojim letećim bombama s mnogo

većim dometom, uspjeli postići 99% pouzdanost, to ipak znači da bi 1% svih borbenih letova rezultiralo padom bombe na teritorij Švedske. Budući da je navodno bilo više stotina borbenih letova, na tlo Švedske sigurno je palo nekoliko bombi, iako nitko nije otkrio nijedan njihov trag. Zato sam rekao da ću prihvatiti teoriju o ruskim letećim bombama tek kada mi netko u moj ured donese barem jedan njihov komadić."¹⁹

Profesor Jones potom navodi jedan zanimljiv incident, koji se dogodio nakon toga. Nakon što je skupljena tvar koja je navodno pala iz "sablasne rakete" i potom, posredstvom švedskog Glavnog stožera i britanskog Zrakoplovnog štaba, poslana RAE-u (Royal Aircraft Establishment) u Famboroughu, znanstvenici koji su je analizirali utvrdili su da se više od 98% njezine mase sastoji od nepoznatog elementa. Budući da je Jones već vidio te uzorke, zaključio je da je riječ o fragmentima koksa: "4 ili 5 nepravilnih, čvrstih komada od kojih nijedan nije izgledao kao da pripada nekoj mehaničkoj napravi." Kada je telefonski upitao ravnatelja kemijskog odsjeka RAE-a imaju li namjeru testirati uzorak na ugljik, kemičar se doslovno zgrnuo: "Nitko nije ni pregledao materijal, zato što su htjeli što prije izvršiti analizu, pa ga nisu ni testirali na ugljik. I drugi komadi su jednako nevino objašnjeni."

Bez obzira, neke pojave "sablasnih raketa" ostale su zagonetkom. Šveđanin Erik Reuterswaerd fotografirao je jedan od tih predmeta u blizini Stockholma. Nakon što su proučili fotografije, švedski stručnjaci su zaključili da trag predmeta ne izlazi iz njegova stražnjeg dijela nego da ga *obavija*. U londonskim novinama *Daily Telegraph*, u kojemu su 6. rujna 1946. objavljene te fotografije, pisalo je da se vrše pokusi nove metode propulzije.

Švedska vlada, pak, zaključila je u listopadu 1946. da se od 1000 izvješća koja su primili o "sablasnim raketama", 80 % može pripisati "nebeskoj pojavi", dok se ostalih 20 % ne može objasniti kao prirodna pojava ili proizvod mašte.

Radikalni modeli zrakoplova: Feurball i Kugelblitz

Prema stajalištu službene povijesti, iako su Nijemci posjedovali neko nevjerojatno i smrtonosno oružje kao što su V-1 i V-2, te reaktivni lovac Messerschmitt ME-262, njihova tehnološka otkrića nisu prelazila mnogo dalje od toga. Doista, ozbiljni povjesničari prijezirno odbacuju tvrdnje o fantastičnim tehnološkim otkrićima nacista. (Već smo naveli tvrdnju prof. Jonesa, koji je rekao da su pokusni letovi nacističkih letećih bombi bili uspješni samo 90%.) Ipak, moramo postaviti sljedeće pitanje: "Jesu li doista u pravu?" Nakon što smo se ukratko osvrnuli na zagonetku Foo Fightersa, "sablasnih raketa" i NLO-a, koji, kako priznaju mnogi profesionalni znanstvenici (iako nevoljko i anonimno), doista predstavljaju tajnu koja zahtijeva ozbiljno istraživanje, sada ćemo razmotriti tvrdnje nekih istraživača NLO-a da su čudesne naprave, koje se tako često viđaju kako lebde nebom, ustvari strojevi izrađeni na temelju nacističkih nacrtu ultra naprednih letjelica u obliku diska, koje ne mogu putovati samo Zemljinom atmosferom nego i svemirom. Čitatelja koji ustukne pred tom idejom vjerojatno bi zaprepastile i tvrdnje da su nacisti uspjeli izraditi prototipove tih strojeva. No, budući da smo već duboko ušli u neobično područje "apsolutnog drugdje", moramo imati na umu Pauwelsovu i Bergierovu zanimljivu tvrdnju da: "povijest, za razliku od povjesničara, nije razborita."

Kako smo već istaknuli, Renato Vesco je bio začetnik teorije o nacističkim NLO-ima. Nakon što je diplomirao na Sveučilištu u Rimu, studirao je aeronautički inženjering na Njemačkom Institutu za zračni razvoj, a tijekom rata je radio u Fiatovom podzemnom postrojenju na jezeru Garda u sjevernoj Italiji. Vesco je 1960-ih istraživao NLO-e za talijansko Ministarstvo zrakoplovstva. Godine 1971. objavio je studiju o teoriji o sintetskim letećim tanjurima. U toj knjizi, naslovljenoj *Intercettateli Senza Sparare* (grubo prevedeno: "Presresti bez pucanja"), detaljno se razmatra o tehnologiji neophodnoj za izradu NLO-a (s obzirom na uočene poletne osobine tih predmeta) i iznosi se zapanjujući i veoma sporan zaključak da je ljudska znanost dostigla tu razinu - čak već u doba Drugog svjetskog rata. Doista, Vesco je posve uvjeren da su NLO-e, koje i danas viđaju svjedoci diljem svijeta, stvoreni u nacističkoj Njemačkoj po-

četkom 40-ih godina prošlog stoljeća. Osim toga, vjeruje da su Sjedinjene Američke Države i Sovjetski Savez, nakon rata među sobom podijelili tehnološka načela izrade tih letjelica, te da su obje super-sile razvijale i usavršavale te nacрте za svoje ciljeve.

Vesco je tvrdio da su znanstvenici Luftwaffea u Oberammergauu u Bavariji izvodili opsežna istraživanja električnih naprava za ometanje motora zrakoplova s udaljenosti od oko 30 m. Te naprave su, posredstvom snažnih energetskih polja, mogle izazvati kratak spoj na sustavu paljenja motora neprijateljskih zrakoplova i, na taj način, potpuni nestanak električne energije. Međutim, oružje nije polučilo uspjeh zbog kratkog dometa naprava, koji su zato pokušali povećati na 90 m. Ti planovi su krajem rata još uvijek bili u fazi nacрта, pa oružje nikada nije proizvedeno. Bez obzira, istraživači su stvorili nusproizvod, koji su upotrijebili Albert Speer i Tehnički glavni stožer SS-a. Oni su razvili napravu sposobnu za "blisko ometanje radija" osjetljivih radarskih sustava američkih noćnih lovaca.

"Tako je rođen posve originalan leteći stroj; bio je okrugao i oklopljen, nalik kornjačinom oklopu, te opremljen posebnim turbo-mlaznim motorom, koji je također bio ravan i okrugao i radio je po uzoru na poznati eolipil Heroja, iz kojeg je izbijala velika sjajna vatra. Zato je ta letjelica dobila ime *Feuerball* (Vatrena kugla). Nije imao pilota ni naoružanje, a njime se upravljalo radio-nadzorom sa zemlje u trenutku polijetanja, nakon čega je automatski slijedio neprijateljske zrakoplove, privučen njihovim ispušnim plinovima, približavajući im se do udaljenosti na kojoj je, bez sudaranja, mogao uništiti njihovu radarsku opremu."

Vatreni kolut oko vanjskog ruba letjelice, nastajao je kombinacijom obilne mješavine goriva i kemijskih aditiva, koji su izazivali ionizaciju atmosfere oko *Feuerballa*. Kako se letjelica približavala neprijateljskom zrakoplovu, ta ionizacija je proizvodila snažno elektrostatično i elektromagnetsko polje, koje je ometalo H2S radar mete. "Budući da metalni luk koji nosi oscilirajuću struju odgovarajuće frekvencije - koja je identična frekvenciji radarske postaje - može poništiti zvučne signale (povratne signale mete), *Feuerball* je

bio gotovo posve nevidljiv na najmoćnijem američkom radaru toga doba, usprkos njegovoj noćnoj vidljivosti."

Vesco dalje tvrdi da je ta noćna vidljivost bila dodatna prednost *Feuerballa*: tijekom noći, zbog vatrene aureole koju je proizvodio motor, letjelica je izgledala golema, što je još više uznemirivalo savezničke pilote. Kako se *Feuerball* približavao njihovim avionima, piloti su ga se ustručavali gađati zbog straha da će biti uhvaćeni u divovsku eksploziju. Naime, naprave su doista nosile eksplozivni naboj za samouništenje u slučaju da ih zarobi neprijatelj, kao i genijalan izum koji im je omogućavao brzi bijeg u slučaju napada neprijateljskog zrakoplova. Ispod oklopljene vanjske ljuske svakog *Feuerballa*, nalazila se tanka ploča od električki izoliranog aluminija. U slučaju proboja oklopa, metak bi dodirnuo aluminijsku ploču, čime bi zatvorio strujni krug i aktivirao vertikalnu napravu za maksimalno ubrzanje, čime bi letjelica za samo nekoliko sekundi nestala iz dometa oružja.

Feuerball je konstruiran u aeronautičkom postrojenju Henschel-Rax u Wiener Neustadtu. Jedan (neimenovani) svjedok, koji je sudjelovao u pokusnim letovima tih naprava, izvijestio je da su letjelice danju izgledale poput sjajnih diskova koji se okreću oko svoje osi, a noću poput velikih, plamtećih kugli. Hermann Goering je više puta nadzirao projekt *Feuerball*, nadajući se da će se njegovi mehanički principi moći primijeniti na mnogo veće, obrambene zrakoplove u obliku tanjura. Te nade su se ubrzo i ostvarile.

Vesco je rekao da je automatski lovac *Kugelblitz* bio: "drugi izvorni preteča [nakon *Feuerballa*] današnjih letećih tanjura" i prvi primjer zrakoplova na mlazni pogon. Bivši inženjer Luftwaffea, Rudolph Schriever je 1952. dao nekoliko intervjua zapadnonjemačkim novinama u kojima je rekao da je dizajnirao zrakoplov, koji je nevjerovatno nalikovao Vescoovom *Kugelblitzu*. Schriever je bio inženjer i pokusni pilot u Heinkelovoj tvornici u Egeru. Godine 1941. počeo se baviti idejom o stvaranju zrakoplova, koji će moći okomito uzlijetati, što bi isključilo potrebu za uzletištim, koja su često bila metom neprijateljskog bombardiranja.

U lipnju sljedeće godine izradio je i testirao model tog zrakoplova, nakon čega se odmah počela izrađivati njegova verzija u stvarnoj

veličini od 4,5 m. Sredinom 1944., Schriever je premješten u postrojenje BMW-a u blizini Praga, gdje je surađivao s inženjerima Walterom Mietheom, koji je radio u raketnom središtu u Peenemundeu, te Klausom Habermohlom i talijanskim fizičarom iz aeronautičkog kompleksa u Riva del Gardi, dr. Giuseppeom Belluzzom. Oni su izgradili još veću verziju tog diska, kojim je mogao upravljati pilot, koji je trebao sjediti u kabini u središtu okruglog niza višestrukih krila, koje je pokretao mlazni motor smješten iznad okomite osi diska.

Taj njemački projekt izrade diskova izvodio se pod nazivom "Projekt Tanjur" (kako je i W. A. Harbinson nazvao svoju izvrsnu seriju od 5 romana, nadahnutih teorijom o nacističkim NLO-ima). Prema vojnom povjesničaru majoru Rudolphu Lusaru, Schrieverov disk se sastojao od: "širokog prstena, koji se okretao oko nepomičnog kokpita u obliku kupole." Prsten je sadržavao: "prilagodljiva krila u obliku diskova, koji su se mogli postaviti na neophodan položaj prilikom uzlijetanja ili horizontalnog leta." Promjer "Modela 3" letećeg diska iznosio je 41 m, a bio je visok 31,5 m.

Schriever je tvrdio da je dovršeni disk bio spreman za pokusni let početkom 1944., no njegovi graditelji su ga uništili kako ne bi pao u ruke Saveznika, koji su se sve više približavali. Schriever i njegovi kolege pobjegli su nakon što su čehoslovački domoljubi zauzeli BMW-ovu tvornicu. No, bez obzira na Schrieverove tvrdnje, Renato Vesco ističe da je u veljači 1945., u blizini podzemnog raketnog kompleksa u Nordhausenu, doista izvršen pokusni let naprednog, supersoničnog zrakoplova u obliku diska, *Kugelblitza*. Taj stroj, koji je bio poznat i pod imenom "V-7", navodno je mogao uzletjeti na visinu od 11 280 m za samo 3 minute pri brzini od 1950 km/h. Letjelicu i tehničare koji su je izradili, navodno su zarobili Rusi, koji su ih potom odveli u Sibir, gdje se projekt izrade diska nastavio pod sovjetskim nadzorom.

Iako Vesco priznaje da su dokazi o njemačkom programu letećih-diskova "veoma krhki", ističe da je: "glavni predstavnik britanske tehničke misije iz 1945. izvijestio da je otkrio njemačke planove za: 'potpuno novo i opasno zrakoplovno naoružanje.'" Vesco nastavlja:

"Ti planovi su očito prelazili uobičajene nacрте mlaznih zrakoplova, budući da su obje strane potkraj rata već proizvodile operativne zrakoplove na mlazni pogon. Osim toga, Rudolf Schriever je prije svoje smrti, koja se dogodila petnaestak godina nakon rata, bio uvjeren da velik broj NLO-a koji su viđeni nakon rata, dokazuju da su ti nacrti bili proizvedeni i razvijeni."³³

Drugi čovjek koji je, 2. svibnja 1980., izjavio u njemačkim novinama da je radio na Projektu Tanjur, bio je tada 76-godišnji Heinrich Fleianer. On je u časopisu *Neue Presse* izjavio da je radio kao tehnički savjetnik za izradu mlaznih zrakoplova u obliku diska, koji su se proizvodili u Peenemundeu od dijelova, koji su se izrađivali na brojnim drugim mjestima. Fleianer je tvrdio i da je pokrovitelj tog projekta bio Goering, koji je planirao upotrijebiti taj disk kao izviđački zrakoplov, no Wehrmacht je uništio većinu planova zbog napredovanja Saveznika. Osim toga, dio materijala ipak je stigao do Amerikanaca i Rusa. Prema Harbinsonu: "Bilješke i crteži Fleianerova letećeg tanjura, koje su u Zapadnoj Njemačkoj prvi put službeno objavljene 27. ožujka 1954., dodijeljene su Trans-Oceanic-u, u Los Angelesu, Kalifornija 28. ožujka sljedeće godine i registrirane u Američkoj službi za patente 7. lipnja 1960."

Vesco tvrdi da je austrijski izumitelj Viktor Schauberger, nakon što su ga oteli nacisti, između 1938. i 1945. god. dizajnirao velik broj zrakoplova u obliku diska za Treći Reich. Leteći tanjuri su letjeli na "pogon tekućeg vrtloga", kako je to opisao Schauberger: "Okreće li se voda ili zrak u spiralnoj oscilaciji, koja se naziva 'kolodijalnom', nagomilava se energija, koja, uz golemu snagu, može izazvati levitaciju." Naravno, moglo bi se raspravljati o tome je li taj neobičan oblik propulzije uopće djelotvoran. Međutim, čini se da su Amerikanci nakon rata zaplijenili mnoge Schaubergerove dokumente, dok su Rusi uzeli ono što je od njih preostalo prije nego što su uništili njegov stan. Schauberger je navodno 50-ih godina otišao u Ameriku, gdje je radio na tajnom projektu američke vlade u Texasu, koji očito nije bio osobito uspješan. Schauberger je umro 1958., a navodno je na smrtnoj postelji izjavio sljedeće: "Uzeli su mi sve. Sve. Ne posjedujem čak ni samoga sebe."

Posve je sigurno da su se u to doba testirali ti radikalni modeli zrakoplova. Naprimjer, Messerschmittom 163 A upravljala je raketa na tekući pogon, Walter, a njegov prvi pokusni let bio je u kolovozu 1941. Taj zrakoplov je dostizao brzinu veću od 960 km/h, što je bilo gotovo dvostruko brže od prosječne brzine tadašnjih lovaca. Druga verzija, Me 163B, imala je mnogo snažniji motor. No, taj model je usavršen tek sredinom 1944., kada je izrađeno oko 370 takvih zrakoplova, koji su predstavljali posljednji pokušaj obrane protiv Savezničkih snaga. Članovi posade RAF-ovih i USAAF-ovih zrakoplova, koje su se s njima susrele, izvještavali su o nevjerojatnoj brzini i opasnosti koju predstavljaju te letjelice: avioni Me 163 često su bili toliko brzi da ih saveznički zrakoplovni artiljerci nisu uspijevali pogoditi. No, avioni Me 163 mogli su sudjelovati u borbi samo 25 minuta, a većinu tog vremena bili su bez energije, a budući da ih je bilo relativno malo, nisu predstavljali uspješnu obranu od sve jačih Saveznika.

Hans Kammler

Ako su Nijemci doista proizveli pilotirajući leteći disk, što se s njime dogodilo? Kako su neki istraživači istaknuli, odgovor bi mogao pružiti SS Obergruppenfuhrer, dr. Hans Kammler, koji je potkraj rata imao pristup svim područjima tajnih projekata zračnog naoružanja. Kammler je radio na projektu rakete V-2, zajedno s Wernherom von Braunom (koji će poslije voditi NASA-in program Apollo Moon) i generalom-bojnikom Luftwaffe-a Walterom Dornbergerom (koji će postati potpredsjednik zrakoplovne kompanije "Bell" u SAD-u).

Heinrich Himmler je planirao odvojiti SS od nacističke stranke i kontrole države osnivanjem brojnih poslovnih i industrijskih fronti i tako ga učiniti neovisnim o državnom budžetu. Hitler je taj prijedlog odobrio početkom 1944. (Jim Marrs ističe da će tu strategiju poslije usvojiti CIA u Americi.)

Potkraj rata, Hans Kammler je odlučio iskoristiti tehnologiju V-2 i znanstvenike kao sredstvo za nagodbu sa Saveznicima. Petsto tehničara i inženjera je u pratnji 100 vojnika SS-a, 2. travnja 1945. ukrcano na vlak, koji je putovao na tajnu lokaciju u Bavarskim Alpama. Dva

dana nakon toga, von Braun je zatražio od Kammlera dopuštenje da nastavi raketna istraživanja, na što je potonji odgovorio da će otići na neodređeno vrijeme. S obzirom na to da je imao nedvojbenu prednost u pregovorima sa Saveznicima, Kammlerov nestanak mogao bi se činiti prilično tajanstvenim ne razmotrimo li mogućnost da je posjedovao planove o mnogo naprednijoj tehnologiji od raketa V-2.: "Je li Reich, ili njegov produžetak, bio u mogućnosti proizvesti NLO i je li uopće imao moć da se bori protiv Saveznika?" Pretpostavlja se da je Kammler izvršio samoubojstvo prije nego što je trebao biti predan češkom pokretu otpora u Pragu, iako za to nema nikakvog dokaza. Što se doista dogodilo s Kammlerom? U posljednjem ćemo poglavlju istražiti teoriju prema kojoj je on, zajedno s mnogim drugim nacističkim časnicima, preživio Drugi svjetski rat, sakrivši se na nepoznatom mjestu.

Avrocar

Prema stajalištu službene povijesti, u doba kada je većina nacрта visoko tehnološki naprednog oružja još uvijek bila na crtaćem stolu, dok su se samo neki od njih proizvodili u ograničenom broju posljednjih mjeseci rata, u nacističkoj Njemačkoj nije izrađeno ništa nalik letećim tanjurima. Međutim, 1953., samo 8 godina nakon rata, u kanadskim novinama *Toronto Star* objavljeno je da je tvrtka A. V. Roe (AVRO-Canada), u svojoj tvornici pokraj Maltona u Ontariju, proizvela leteći tanjur. Prema tom izvješću, koje se očito temeljilo na informaciji koja je procurila iz same tvrtke, taj stroj je mogao postići brzinu od 2400 km/h.

Naravno, to je odmah izazvalo veliko zanimanje drugih novinara, koji su od kanadske vlade zahtijevali objašnjenje. U službenom izvješću je pisalo sljedeće: "Obrambene vlasti ispituju prijedloge svih ideja, čak i revolucionarnih, koje se odnose na razvoj novih tipova supersoničnih zrakoplova, uključujući letećih diskova. Međutim, to je još uvijek u fazi istraživanja, pa ćemo tek nakon nekoliko mjeseci stići do konkretnih rezultata, a do faze proizvodnje tek nakon 7 ili više godina."

Ministar C. D. Howe, rekao je 16. veljače 1953., u govoru pred kanadskim Donjim domom parlamenta, da vlada istražuje nacрте

novih zrakoplova-lovaca: "što potvrđuje izvještaje da AVRO čak i danas radi na modelu 'letećeg tanjura', koji može letjeti okomito, brzinom od 2400 km/h."⁴⁴ Nakon manje od dva tjedna, 27. veljače, predsjednik AVRO-a, Cravford Gordon, Jr., napisao je u službenom glasilu te tvrtke sljedeće: "Možemo reći da je jedan od naših projekata idejno i dizajnom veoma revolucionaran. Prototip koji se izrađuje toliko je revolucionaran da će svi ostali tipovi supersoničnih zrakoplova postati zastarjeli. To je sve što će AVRO-Canada reći o tome projektu."

Nakon te izjave uslijedila je dvomjesečna šutnja. No, drugo otkriće, objavljeno 21. travnja u časopisu *Toronto Star*, izazvalo je još veće zanimanje javnosti:

"Feldmaršal Montgomery ... bio je jedan od nekolicine ljudi koji su vidjeli AVRO-ov model 'letećeg tanjura', za koji se tvrdi da može doseći brzinu od 2400 km/h. Vodič je izjavio kako je Montgomery rekao da je 'fantastičan'.... Mjere sigurnosti koje su poduzete za čuvanje te super-tajne, toliko su stroge da dvojici službenika Scotland Yarda, koji su se nalazili u Montgomeryjevoj pratnji, nije bio dopušten ulaz u zabranjeno i zaklonjeno područje AVRO-ove tvornice."

Toronto Star je 24. travnja objavio i vijest da je leteći disk izrađen od metala, drveta i plastike, te da je riječ o žiroskopskom lovcu s okretnim mlaznim, plinskim motorom. U kanadskim novinama se o tome izvještavalo još nekoliko puta, sve dok 1. studenog nije objavljen sljedeći kratak članak: "Model kanadskog letećeg tanjura, tajna letjelica, za koju samo neki vjeruju da postoji, jučer je pokazana skupini od 25 američkih stručnjaka, među kojima su bili i vojni časnici i znanstvenici." Taj prototip vrijedan 200 milijuna dolara, bio je poznat i pod imenom "AVRO Omega", vjerojatno zato što je više nalikovao grčkom slovu nego krugu.

Novinari su tvrdili da je kanadska vlada planirala postaviti eskadrilu letećih tanjura za obranu sjevernih područja zemlje, jer su zbog svojih VTOL (vertical take-off and landing) sposobnosti (okomitog uzlijetanja i slijetanja) bili idealni za šumovite i snijegom pokrivene terene. Međutim, iznova je uslijedilo razdoblje šutnje od strane

vlasti i novinara, koju je razbilo samo otkriće da je glavni dizajner projekta inženjer aeronautike J. C. M. Frost, kao i neprestane glasine o upletenosti američke vojske. Vesco navodi oduševljenu izjavu neimenovanog novinara:

"To je brod koji će moći uzlijetati okomito, lebdjeti u zraku pri brzini od oko 2960 km/h. Dakle, moći će izvoditi sve manevre kao i leteći diskovi. Tu nevjerojatnu letjelicu izumio je engleski inženjer aeronautike, John Frost, koji je tijekom rata radio u velikoj de Havillandovoj tvornici u Engleskoj, a nakon rata u A. V. Roe-u u Maltonu, Kanada. No, zrakoplov koji će se izraditi za Zrakoplovne snage SAD-a, nije prvi takav tip letjelice koju je zamislio Frost. On je prije dvije godine zamislio i predao američkim stručnjacima nacrt zrakoplova, koji je dobio ime Flying Manta, zbog načina na koji uzlijeće. On je više-manje nalikovao današnjem disku, no nije mogao okomito uzlijetati. Osim toga, nije postizao brzinu veću od 2288 km/h. Manta je zainteresirala američki Glavni stožer, no s obzirom na njezine operativne nedostatke, odustalo se od izgradnje te letjelice."

Nade o izradi američko-kanadskih letećih diskova, raspršene su 3. prosinca 1954., kada je kanadsko Ministarstvo obrane iznenada objavilo da je projekt napušten zbog preskupe i nesigurne tehnologije.

No, gotovo godinu dana nakon toga, 25. listopada 1955., Tajnik američkih zrakoplovnih snaga, Donald Quarles, dao je veoma zanimljivu izjavu putem službe za tisak Ministarstva obrane:

"Trenutno ulazimo u razdoblje zrakoplovne tehnologije u kojemu će se pojaviti zrakoplovi neobične konfiguracije i letačkih karakteristika ... Zrakoplovne snage će za nekoliko dana testirati prvi mlazni avion s okomitim uzlijetanjem. S tvrtkom AVRO Ltd. iz Kanade ugovorili smo još jedan projekt, koji bi mogao rezultirati izradom zrakoplova u obliku diska, koji je na neki način sličan popularnom pojmu letećeg tanjura ... Iako će neki, poput projekta AVRO-a, izgledati drugačije, svi su

oni izravni potomci konvencionalnih zrakoplova i ne smiju se smatrati natprirodnima ili tajanstvenima ... Zrakoplovi s okomitim usponom, koji se mogu preobraziti u supersonične horizontalne letjelice, bit će inovacija na našem nebu, a u određenim uvjetima mogli bi odavati privid takozvanih letećih tanjura. Ministarstvo obrane će učiniti sve, u granicama sigurnosti, da obavještava javnost o njihovom daljnjem razvoju, kako bi ih mogla prepoznati ... Smatram da trebamo priznati činjenicu da su i druge zemlje sposobne razviti letjelice s okomitim uzlijetanjem, koje se oblikom možda razlikuju od uobičajenih. Međutim, trenutno smo zadovoljni činjenicom da nijedan takozvani 'leteći tanjur', o kojima se izvještavalo u ovoj zemlji, nije letjelica nepoznatog podrijetla."

Usprkos Quarlesovoj iznenađujućoj izjavi, tvrtka AVRO je prolazila kroz privremene teškoće nakon što je kanadska vlada raskinula ugovor za izradu teškog bombardera CF-105 Arrow pod izlikom smanjenje zračne prijetnje iz Rusije, koja je raspolagala samo malim brojem međukontinentalnih bombardera. Zbog te odluke otpušteno je 10 000 ljudi, od kojih su većina bili stručnjaci koji su radili na projektu letećeg tanjura, koji je promijenio ime u AVRO-Car.

Američke vlasti tek su u kolovozu 1960. odlučile dopustiti novinarima da vide prototip AVRO-Car-a. Taj stroj nije bio osobito impresivan: naime, mogao je lebdjeti tek nekoliko metara iznad zemlje, zbog čega je službena izjava bila da: "čak i za ovaj tip VTOL-aviona ... glavni problem je održavanje niske brzine. U velikom aerodinamičkom tunelu dimenzija 12x24 m u NASA-inom Amesovu Centru za istraživanje, izvršeni su prvi pokusi na modelu stvarne veličine, ali oni nisu bili osobito uspješni. No, utvrdilo se da različiti problemi uobičajeni za okruglu letjelicu tog tipa, nisu nesavladivi."

Nakon samo godinu dana, američko Ministarstvo obrane objavilo je da će se povući iz projekta AVRO-Car uz obrazloženje da taj model nikada neće moći uspješno raditi.

Žalosna priča o AVRO-Caru (kao i problemima povezanim s letećim diskovima) nije nimalo obeshrabrila zagovornike teorije o nacističkim NLO-ima, koji su i dalje tvrdili da je njihova osnovna

hipoteza točna. Međutim, britanski ufolog Timothy Good naveo je memorandum CIA-e, koji je 19. listopada 1955. objavio W. E. Lexow, šef Odsjeka za primijenjenu znanost pri Znanstvenoj obavještajnoj službi, koji na neki način opravdava to gledište. Prema tome memorandumu, John Frost, dizajner AVRO-Car-a: "navodno je nadahnuće za svoju originalnu ideju za leteći stroj dobio od skupine Nijemaca neposredno nakon Drugog svjetskog rata. Ista skupina Nijemaca možda je istu informaciju odala i Rusima."

Problem putnika NLO-a

Sve teorije o podrijetlu NLO-a moraju uzeti u obzir sve dostupne dokaze, koji uključuju izvještaje o susretima s NLO-ima i njihovim pilotima. Nakon što smo razmotrili ideju da su NLO-i zrakoplovi izrađeni na temelju nacrtâ nacističkih znanstvenika iz Drugog svjetskog rata, suočavamo se s materijalom koji je, na prvi pogled, dovoljan da učini teoriju o nacističkim NLO-ima posve neodrživom. Naime, iz NLO-a koji slete na zemlju izlaze različita, neljudska stvorenja. (Naime, prema svjedocima, *neki* putnici NLO-a navodno su izgledali kao ljudi, no to su bili tek rijetki primjeri.) Prirodno, većina istraživača je zato zaključila kako su NLO-i izvanzemaljske naprave. Prije nego li počnemo razmatrati taj problem, ukratko ćemo se osvrnuti na neke slučajeve tih navodnih bliskih susreta s putnicima NLO-a.

Tijekom desetljeća od razvoja suvremene ufologije, koja je počela Arnoldovim viđenjem 1947., ljudi diljem svijeta tvrdili su da su vidjeli čitav niz najrazličitijih stvorenja, koja su povezivali s NLO-ima koji su sletjeli na zemlju. Ti su se ljudi 50-ih i 60-ih godina prošlog stoljeća počeli nazivati "contactees" (ili, u nedostatku boljeg izraza, "vidioci", u nastavku "contactees", op. prev.) i tvrdili su da čovječanstvu ne prijeti nikakva opasnost od tih ufonauta. Svi su ih, gotovo bez iznimke, opisivali kao visoka i neobično privlačna bića, s dugom kosom boje pijeska i plavim očima - zbog čega su ih počeli nazivati "nordijskim" izvanzemalcima. (U kontekstu u kojemu raspravljamo u ovoj knjizi, taj opis ima jasne i zloslutne konotacije, no, kako ćemo vidjeti, gotovo je sigurno nastao slučajno.)

Najpoznatiji "contactee" iz 1950-ih bio je George Adamski, koji je 20. studenog 1952. susreo čovjeka koji je tvrdio daje došao s Ve-

nere. Samoprozvani filozof i mistik Adamski, u to je doba radio na malom štandu za prodaju hamburgera, koji se nalazi nekoliko kilometara od Opservatorija na Mount Palomaru u Kaliforniji. U trenutku kada je navodno na nebu ugledao divovski predmet u obliku cigare, ručao je s nekoliko prijatelja pokraj Desert Centra. Potom se sam automobilom odvezao u pustinju, gdje je promatrao slijetanje "izviđačke letjelice" u obliku diska. Kada se pred njim pojavio jedini putnik s broda, Adamski je s njime počeo razgovarati uz pomoć znakova rukom i telepatije. Tako je saznao da su stanovnici Venere (kao i druge inteligentne rase diljem Sunčeva sustava) veoma zabrinuti što čovječanstvo zloupotrebljava nuklearnu energiju (tu temu će iznova ponavljati gotovo svi koji su navodno imali bliske susrete s izvanzemalcima).

Adamskijeve, kao i tvrdnje mnogih drugih "contactees", bile su prepune znanstvenih netočnosti, kao što je, naprimjer, tvrdnja da na nijednom drugom planetu Sunčeva sustava ne postoje inteligentna, čovjekolika bića. U Adamskijevom slučaju, taj problem je u izvjesnoj mjeri izazvao i jedan njegov komentar o Prohibiciji. Naime, u to doba, Adamski je ishodio posebnu službenu dozvolu za proizvodnju vina za religijske svrhe (osnovao je samostan u Laguna Beachu), nakon čega je tvrdio da je proizveo: "dovoljno vina za čitavu južnu Kaliforniju". Da zakon o prohibiciji nije opozvan, kako je rekao svojim prijateljima: "ne bih ni trebao ulaziti u ovu glupost s letećim tanjurom."

Većina ufologa odbacuje izjave svjedoka iz 50-ih godina prošlog stoljeća kao neuvjerljive; međutim, neki navodni kontakti s izvanzemalcima, koji su se dogodili u desetljećima nakon toga, zahtijevaju mnogo veću pozornost. Prije nego što nastavimo, moramo se ukratko osvrnuti na neke od najzanimljivijih izvještaja, budući da oni tvore pozadinu iznimno popularne teorije zavjere, koja se odnosi na nacističke aktivnosti u poslijeratnom razdoblju.

U svim izvještajima o bliskim susretima s putnicima NLO-a (osobito nakon početka 1960-ih) spominju se "otmice" u kojima su svjedoci odvedeni iz svojih prirodnih okruženja i prisiljeni da na različite načine opće s neljudskim bićima. Jedan od najpoznatijih slučajeva otmice dogodio se 11. listopada 1973. na obali rijeke Pascagoule u saveznoj američkoj državi Mississippi. Charlie Hickson

(45) i Calvin Parker (18) pecali su na rijeci u trenutku kada su na nebu ugledali NLO. Sljedećeg dana, novinska agencija United Press International objavila je sljedeće izvješće:

"PASCAGOULA, Miss. Dva radnika na brodogradilištu, koji su tvrdili da su bili ukrcani na NLO, gdje su ih ispitivala bića srebrne kože, velikih očiju i šiljatih ušiju, danas su primljeni u vojnu bolnicu kako bi se uklonila sumnja o mogućoj izloženosti zračenju.

...Pomoćnik šerifa okruga Jackson, Barney Mathis izjavio je da su mu muškarci rekli da su u četvrtak u 19 h pecali na starom pristaništu na zapadnoj obali rijeke Pascagoule, kada su odjednom uočili neobičnu letjelicu, koja je bila udaljena oko tri kilometra, iz koje je isijavala plavičasta maglica.

Rekli su da se sve više približavala i potom lebdjela oko 1-1,5 m iznad vode, nakon čega su: 'izašla tri 'što-god-su-oni-bili', koji su lebdjeli ili hodali i odveli nas u brod', kako su policajci citirali Hicksona.

'Ta stvorenja su imala velike oči. Zadržali su nas ondje oko 20 minuta, fotografirali nas i potom odveli natrag na pristanište. Proizvodili su neke zvukove nalik na zujanje ili mrm-ljanje. Otišli su brzo poput munje.'

'To su pouzdani ljudi', rekao je šerif Diamond. 'Nema nikakvog razloga da lažu. Znam da im se nešto dogodilo.'

Šerif je rekao da su muškarci opisali kako je letjelica imala oblik ribe i bila je duga oko 3 m, te visoka 2,4 m. Putnici su imali blijedo-srebrnastu kožu, duge, šiljate uši i nosove, otvor za usta i ruke 'nalik rakovim kliještima', te nisu imali kose."

Unutar NLO-a, dvojica muškarca su ležala na stolu, gdje su ih proučavali nekom napravom nalik na veliko oko. Poslije ih je intervjuirao dr. J. Allen Hynek, astronom, i prvotno skeptik, koji je nakon dugogodišnjeg rada kao savjetnik američkih Zrakoplovnih snaga na projektu za istraživanje NLO-a, *Blue Book*, postao oprezan zagovornik teorije o postojanju NLO-a. Hynek je zaključio da su Hickson i Parker bili doista prestrašeni. Dr. James A. Harder, savjetnik u Aerial Phenomena Research Organization (APRO) (Organizacija za

istraživanje nebeskih pojava), koji je također ispitivao taj slučaj, zaključio je na temelju opisa svjedoka, da su putnici NLO-a "automati" ili "napredni roboti".

Mnogi koji sumnjaju u postojanje NLO-a i izvanzemaljske otmice, posve opravdano tvrde da napredna civilizacija koja putuje svemirom, ne bi imala nikakvu potrebu izvoditi prisilne i traumatizirajuće pokuse na ljudima, kao što to navodno čine njihovi predstavnici. Često uzimanje uzoraka krvi, tkiva, sperme i jajašaca otetih ljudi, ukazuje na to da bića, koja su navodno sposobna izraditi međuzvezdane letjelice, raspolažu neobično primitivnom medicinskom tehnologijom. Međutim, zanimljiva je sličnost između zvjerstava koja su počinili "izvanzemaljci" na svojim ljudskim žrtava i onih koja su u Drugom svjetskom ratu počinili nacistički "liječnici" (taj izraz upotrebljavam u nedoslovnom značenju) u koncentracijskim logorima. Kako ćemo vidjeti poslije u ovom poglavlju, zagovornici teorije o nacističkim NLO-ima, kao što je W. A. Harbinson, pretpostavili su da je možda riječ o nacističkim planovima (nekoć tajnim) da stvore nadmoćnu rasu od sirovog materijala čovječanstva u njegovu sadašnjem obliku.

Jedan od najimpresivnijih i pozorno istraženih slučajeva otmice, dogodio se 26. kolovoza 1976. Četiri studenta umjetnosti, Charlie Foltz, Chuck Rak i braća Jack i Jim Weiner, kampirali su na rijeci Allagash u državi Maine u SAD-u. Dok su pecali na brodu na jezeru East, vidjeli su kako im se približava veliko okruglo svjetlo, koje ih je prilično prestrašilo. Sljedeće čega se sjećaju bilo je da su stajali na obali jezera promatrajući kako se predmet uspinje na nebo. Tada se njihova logorska vatra već gotovo posve ugasila, na temelju čega su zaključili da su bili odsutni nekoliko sati, iako su se sjećali da su na jezeru proveli oko 20 minuta.

Nekoliko godina poslije, taj slučaj je zaokupio pozornost uglednog istraživača NLO-a, Raymonda E. Fowlera, koji je radio za Mutual UFO Network (MUFON), najveću civilnu NLO-organizaciju na svijetu. Fowler je predložio da se četiri svjedoka podvrgnu metodi hipnotičke regresije. Svaki od muškaraca (koji su obećali da neće međusobno razgovarati o svojim hipnotičkim seansama) sjetio se da ga je u NLO uvukla svjetlosna zraka. Unutra su susreli nekoliko čo-

vjekolikih bića, koja su ih prisilila (očito nekom metodom kontrole uma) da se svuku i sjednu u maglovitu sobu. Potom su im temeljito pregledavali tijela različitim instrumentima, te uzeli uzorke sline, krvi, kože, sperme, urina i fekalija. Nakon toga, natjerali su ih da izađu kroz okrugla vrata, nakon čega su se lebdeći spuštali do svog broda kroz svjetlosnu zraku.

Fowler je poslije otkrio da je Jack Weiner imao "neuobičajenu kvrgu", koja mu je nekoliko godina prije bila kirurški odstranjena. Patolog koji ju je pregledao nije bio siguran o čemu je riječ, pa ju je poslao na analizu u Centar za kontrolu bolesti u Atlanti, Georgia. Jack Weiner je poslije, na Fowlerov zahtjev, zatražio svoj liječnički karton, pri čemu je otkrio da je izvađena kvrga poslana na Institut za patologiju Oružanih snaga (AFIP) u Washingtonu, D. C, a ne u Centar za kontrolu bolesti. Kada je Fowler telefonski zatražio objašnjenje za to, službenik za informacije AFIP-a rekao mu je da AFIP nekada pruža pomoć civilnim liječnicima. "Kada je Jack upitao zašto je kvrga poslana AFIP-u, a ne Centru za kontrolu bolesti, tajnik njegova kirurga rekao mu je da je to jeftinije, iako je Jack imao zdravstveno osiguranje!"

Slučajevi iz Pascagoule i Allagasha sadrže mnoge značajke tipičnih izvanzemaljskih otmica, od kojih su glavne sljedeće: 1. iznenadna pojava nepoznatih bića i otmica sudionika; 2. medicinska ispitivanja različitim instrumentima; 3. strojno ispitivanje i mentalni pokuši; 4. seksualne aktivnosti u kojima je sudionik nekad prisiljen "pariti se" s ljudima ili čak sa samim nepoznatim bićima; i 5. vraćanje sudionika u njegovo/njezino prirodno okruženje. Iako su ljudi diljem svijeta imali bliske susrete s najrazličitijim tipovima "izvanzemaljaca", sve češće (osobito u SAD-u) su stizala izvješća o jednom osobitom tipu. Danas se pod imenom "Sivi" naziva diljem svijeta najpoznatije izvanzemaljsko biće.

U slučaju da čitatelj, što je malo vjerojatno, nije nikada čuo za njih, ukratko ćemo opisati fizičke značajke Sivih: obično ih se opisuje kao bića visoka oko 1,2 m (iako su neki visoki 2,4 m), koja imaju iznimno velike lubanje i goleme tamno-crne, bademaste oči. Umjesto nosova i ušiju imaju samo male rupe, a i usta im izgledaju kao prorezi bez usana. Trup i udovi su im veoma uski, gotovo poput štapova, a mnogi oteti svjedoci su izjavili da im se činilo kao da su sastav-

ljeni od nekog nepoznatog materijala, bez kostiju i mišića. Ruke su im duge i mršave, a neki imaju 3 ili 4 prsta. Osim toga, često se tvrdilo da Sivi veoma bezobzirno postupaju s ljudima - slično kao što se i mi odnosimo prema laboratorijskim životinjama. Doista, neki svjedoci su izjavili da su s njima postupali kao vojnici, a drugi poput pčela, kao da nemaju svijest nego izvršavaju zapovijedi nekog višeg izvora.

Jasno je da sve tvrdnje o nacističkom podrijetlu današnjih NLO-a, moraju uzimati u obzir izvješća o neobičnim bićima koja se povezuju s diskovima. Taj bi se problem mogao činiti nerješivim s obzirom na činjenicu da, iako ne možemo očekivati da piloti NLO-a paradiraju uokolo u crnim kožnim mantilima i visokim čizmama, sigurno bi ih se lako moglo identificirati s ljudima. Međutim, istraživanje W. A. Harbinsona možda bi moglo riješiti tu dilemu i navesti nas na razmišljanje.

Nacistički kiborzi?

Harbinsonovu hipotezu da su piloti NLO-a kiborzi - biomedicinski proizveden spoj čovjeka i stroja - u izvjesnoj su mjeri potvrdila medicinska istraživanja, koja su se provodila od 1960-ih. Iako su se ta istraživanja u to doba provodila u velikoj tajnosti, gnusne pojedinosti koje su poslije objavljene u knjigama i člancima, nisu opisivale samo prirodu pokusa nego i zastrašujuće ponašanje nekih medicinskih stručnjaka koji su u njima sudjelovali. David Fishlock ističe: "Čak i danas postoje ljudi koji su uvjereni da se zatvorenici, osobito psihički bolesnici, pa čak i osobe s određenim uvjerenjima, moraju dobrovoljno podvrgnuti istraživanju za dobrobit znanosti."

Pozivajući se na knjigu *People Shapers* (1978.) Vancea Packarda, Harbinson nas podsjeća na to kojim smjerom su krenula medicinska istraživanja prije više od 30 godina:

"U Odjelu za umjetne organe Klinike u Clevelandu, medicinski stručnjaci, ali i 'strojarski, kemijski i biomedicinski inženjeri, kao i biokemičari i polimerski kemičari', oduševljeno su u svojim prepunim operacijskim salama, sudjelovali u 'kirurškim operacijama povezanim s razvojem umjetnih zamjena za ... vitalne organe, kao što su jetra, pluća, gušterača i bu-

brezi.' Zanimljivo je da se u neposrednoj blizini Odjela za umjetne organe Klinike u Clevelandu nalaze Laboratoriji za neurokirurško istraživanje i Opća bolnica Cleveland Metropolitan, gdje se već 1967. posvećivala velika pozornost mogućnosti presađivanja glave jednog čovjeka na drugog. Iako bi zamjena ljudskih *mozgova* iz glave jednog čovjeka u drugu, bila veoma komplicirana i skupa, Packard objašnjava sljedeće: 'S druge strane, jednostavnom zamjenom glava trebalo bi presjeći samo nekoliko poveznica, koje bi se onda iznova umetnule u vrat tijela primatelja.'"

Taj kirurški zahvat uspješno je izvršen na majmunima u Cleverlandskoj klinici, tako da je svaka glava na svome novom tijelu očito zadržala svoje izvorne mentalne osobine. Drugim riječima, majmun koji je bio agresivan prije operacije, ostao je takav nakon što mu je glava presađena na drugo tijelo. Oči majmuna slijedile su ljude koji su prolazili ispred njih, što je značilo da su mozgovi zadržali određenu razinu svjesnosti. No, nesretni subjekti tih pokusa živjeli su samo tjedan dana.

Naravno, glavni problem takvih zahvata sastoji se u regeneraciji prekinute hrptene moždine kako bi mozak mogao svom novom tijelu slati živčane impulse; no čini se da čak ni to nije bilo nemoguće učiniti. U lipnju 1976., ruski znanstvenik Levon A. Matinian: "izvijestio je na četvrtoj bienalnoj konferenciji o regeneraciji središnjeg živčanog sustava, da je uspio ponovo uzgojiti hrptene moždine štakora." Harbinson, nedvojbeno opravdano, pretpostavlja da su se takva istraživanja sigurno nakon toga nastavila "iza zatvorenih vrata" u vojnim i znanstvenim ustanovama. Posve je razumno pretpostaviti da su, ako je to točno, znanstvenici napredovali mnogo dalje od pokusa sa štakorima.

Prirodno je postaviti pitanje kakvu bi smislenu svrhu za čovječanstvo mogli imati takvi barbarski pokusi. Iako je, srećom, posve nevjerojatno da bi transplantacije glave ikada mogle postati popularne, takva istraživanja nedvojbeno bi mogla služiti za jačanje fizičkih osobina ljudi, koji će morati obavljati rutinske poslove u neprijateljskom okružju, kao što su oceansko dno i svemir. Svojevrsno spajanje čovjeka i stroja već je bilo postignuto u obliku Kibernet-

skog Antropomornog Strojnog Sustava (CAMS), stroja-"roba" koji oponaša kretanje ljudi koji njime upravljaju. Harbinson ističe:

"Na aviokozmičkoj konferenciji, koja je održana 1966. u Bostonu, inženjer William E. Bradely, koji je razvio ideju o sustavu upravljanja čovjekom-strojem bez žica u svrhu Instituta za obrambenu analizu pri američkom Ministarstvu obrane, izjavio je kako vjeruje da će se čovjek i stroj jednoga dana povezati na taj način da će stroj ponavljati pokrete čovjeka, koji njime upravlja s udaljenosti od više tisuća kilometara. Ta ideja uskoro je dovela do stvaranja sustava navođenja oružja, koji je za američke Zrakoplovne snage izradila tvrtka Philco Corporation i u kojemu je kaciga pilota opremljena upravljačkim sustavom, koji mu omogućuje da cilja i gađa svojim oružjem automatski, jednostavno okrećući glavu i slijedeći kameru u njegovoj kacigi koja će pokazivati metu."

Osim toga, 1967. su znanstvenici američkih Zrakoplovnih snaga uspjeli prenijeti misaone impulse na kompjutor, koristeći se varijacijom Morseovih znakova, točnije dugim i kratkim alfa-valovima (alfa-valove proizvodi mozak dok miruje). Ta tehnologija razvila se do te razine da će amputirani pacijenti možda uskoro moći kontrolirati svoje umjetne udove pomoću živčanih impulsa izravno iz mozga.

Što se tiče transplantacije organa, vidjeli smo kako je to polje istraživanja nevjerojatno napredovalo posljednjih 30 godina, a sigurno nije suviše nepromišljeno pretpostaviti da će se uskoro rutinskim zahvatima bolesna ili u nesreći oštećena srca i drugi organi zamjenjivati umjetnima. Isto tako, usprkos etičkih dvojbi koje se iskazuju zbog mogućnosti kloniranja ljudi, sigurno ćemo, možda uskoro, svjedočiti proizvodnji ljudskih organa u laboratorijima, koji će u svakom trenutku biti spremni za transplantaciju. S obzirom na činjenicu da su istraživanja, koja su se obavljala pod izlikom nacionalne sigurnosti, javno obznanjena tek nakon 10 ili 20 godina (radovi na zrakoplovu-lovcu Stealth počeli su sredinom 1970-ih, iako je javnost za njih saznala tek krajem 80-ih), moguće je - možda čak i sigurno - da su medicinska i biokemijska istraživanja napredovala do razine koja za javnost predstavlja znanstvenu fantastiku.

Harbinson vjeruje da podaci poznati javnosti tvore samo vrh divovskog ledenog brijega, te nas podsjeća da je: "agencijama američke mornarice, zrakoplovstva, vojske i vlade, kao što je NASA - koje su raspolagale najtajnijim istraživačkim postrojenjima u White Sands Proving Ground i dr. - osobito neophodna napredna tehnologija čovjeka-stroj a ili kiborga." Dodaje da su stvorenja, koja su viđena u i oko NLO-a, koji su sletjeli na zemlju, vjerojatno bili takvi kiborzi: ljudska bića povećana naprednim mehaničkim protezama.

"Teoretski, pluća takvih bića dijelom bi bila oštećena, a krv bi se u njima hladila na umjetan način. Respiratorne i druge tjelesne funkcije kiborga kontroliraju se kibernetski, pomoću umjetnih pluća i senzora, koji održavaju stalnu temperaturu, metabolizam i tlak, bez obzira na vanjske promjene u okolini - na taj način, čak i ako ih ne štiti antigravitacijski (ili gravitacijski) propulzivni sustav, na njih ne bi utjecala velika ubrzanja i promjene smjera njihovih letjelica. Kiborzi ne bi djelovali prema svojoj volji, nego bi se njihovim fizičkim i mentalnim funkcijama upravljalo na daljinski pogon, čak i s velikih udaljenosti, posredstvom kompjutorski povezanih usadaka u mozgu. Budući da im zato ne bi bila potrebna usta i nos, oni bi bili zapečaćeni ... i posve neupotrebljivi."

Prisjetimo li se naprijed navedenog opisa Sivih, koji su umjesto, očito beskorisnih usana imali tanke proreze, umjesto nosova rupe i tanka torza, uočiti ćemo nevjerojatnu sličnost između njih i teoretskih kiborga, sablasnog spoja genetski proizvedenog čovjeka i tehnološki visokorazvijenog stroja. Iznenađenom, dezorijentiranom i prestrašenom svjedoku NLO-a, takvo stvorenje bi nedvojbeno izgledalo neljudsko ... ustvari, izgledalo bi mu kao izvanzemaljac.

Zanimljivo, mnogi ljudi koji tvrde da su vidjeli NLO-e, spominju da su u pratnji neobičnih bića bili i obični ljudi. Neki ufolozi pretpostavljaju da je riječ o nordijskim izvanzemaljcima, o kojima smo prije govorili i koji rade zajedno sa Sivima i možda stvaraju neku međuplanetarnu federaciju; drugi istraživači, podložniji zavjereničkim teorijama, vjeruju da je riječ samo o ljudima, koji sudjeluju u neprijateljskoj izvanzemaljskoj okupaciji. No, postoji i treća mogućnost,

koja se osniva na upravo iznesenom podatku. Moguće je da su ljudi koje su svjedoci vidjeli u NLO-ima ustvari stručnjaci, koji upravljaju Sivima/kiborзима. Isto tako, moguće je da su ti ljudi članovi iznimno tajne skupine, koja ne pripada nijednom narodu na Zemlji posebno i možda ima neprijateljske pretenzije prema svim narodima i ljudima.

Iako je to moguće, je li i točno?

Naravno, te pretpostavke izazivaju mnogo ozbiljnih i složenih pitanja. Ako su stručnjaci koji upravljaju NLO-ima i njihovim ne posve čovjekolikim članovima posade doista Zemljani, tko su oni? Ako djeluju neovisno od svih poznatih naroda, *kome* su odgovorni? Zašto navodno otimaju obične ljude, od kojih se mnogi nisu nikada vratili? Takva organizacija ili društvo nikada ne bi mogli djelovati bez dobro opremljenog, zaštićenog i tajnog stožera. Gdje se on nalazi?

U posljednjem poglavlju našeg istraživanja razmotrit ćemo neke teorije, kojima se pokušava objasniti podrijetlo i djelovanje tih zlo-slutnih skupina pojedinaca. No, prije toga ćemo pokušati odgovoriti na jedno od gore postavljenih pitanja. Ako je odgovor na njega točan, neizbježno nas vodi do posljednje i zastrašujuće etape našeg putovanja kroz apsolutno drugdje.

Telemetrička kontrola uma

U čemu se sastoji tajna o takozvanim otmicama NLO-a? Jesu li za njih odgovorni neprijateljski nastrojeni izvanzemaljci ili se odgovor na tu tajnu nalazi ovdje, na Zemlji? Da bismo odgovorili na ova pitanja, možda bismo se morali osvrnuti na povijest teme, za koju mnogi ljudi vjeruju da leži čvrsto u granicama znanstvene fantastike bez ikakvog dodira sa stvarnošću. Riječ je o kontroli ljudskog uma iz daljine, koja je, kako ćemo uskoro vidjeti, posve izvediva.

Prema studiji o tehnologiji naoružanja iz 1996., naslovljenoj *New World Vistas: Air Space Power for the 21st Century*, koju je objavio Savjetodavni znanstveni odbor američkih Zrakoplovnih snaga, spajanje čovjeka i stroja moguće je učiniti takozvanom "kontrolom biološkog procesa": "Možete zamisliti razvoj elektromagnetskih izvora energije, koji se mogu pulsirati, oblikovati i fokusirati i potom spojiti s ljudskim tijelom na način koji će omogućiti drugome da

spriječi nehotične mišićne pokrete, kontrolira emocije (i, prema tome, postupke), proizvodi spavanje, prenosi sugestije, upliće se u kratkotrajno i dugotrajno pamćenje, proizvodi i briše nizove iskustva." Istraživač David Guyatt nas izvješćuje da je "niz iskustva" žargon, kojim se opisuju životna sjećanja pojedinca: tom tehnologijom doslovno se može izbrisati nečije sjećanje i zamijeniti ga posve novim nizom.

Oni koji smatraju da će se takva tehnologija moći proizvesti tek za nekoliko desetljeća, iznenadili bi se spoznajom da je dr. Jose Delgado, neurofizičar u Medicinskoj školi pri Sveučilištu u Yaleu, eksperimentirao s Elektronskom stimulacijom mozga (ESB) već potkraj 40-ih godina 20. st. Njegov možda najimpresivniji pokus izveden je 1964., a financirao ga je američki Ured za pomorska istraživanja. U mozak bika usađena je elektronska sonda, a na glavu mu je pričvršćen mali radio-prijamnik. Potom je životinja stavljena u veliku arenu, gdje se već nalazio dr. Delgado, koji je bio opremljen ručnim aparatom za daljinsko upravljanje. Kada je bik jurnuo prema njemu, Delgado je uključio prekidač na svom aparatu, u tom se trenutku, potpuno zbunjena životinja teška jednu tonu, zaustavila. Taj postupak je ponovljen nekoliko puta. Guyatt piše: "Dvije godine nakon toga, 1966., Delgado je izjavio da su njegovi pokusi: 'potvrdili neugodan zaključak da se kretnjama, emocijama i ponašanjem može upravljati elektronski, te da se i ljudima može upravljati kao robotima pomoću tipki.'" Delgado je rekao da će to konačno dovesti do stvaranja 'psiho-civiliziranog' društva u kojemu će se ljudskim mozgovima moći upravljati kompjutorski, pomoću usađenih stimulatora ("podražajnih primatelja"). Guyatt nas izvješćuje da je 1974., neuropsiholog Lawrence Pinneo s Istraživačkog instituta u Stanfordu (SRI), razvio kompjutorski sustav koji može očitavati rad ljudskog uma povezivanjem moždanih valova s elektroencefalografom (EEG) s posebnim naredbama.

Osamnaest godina prije toga, 1956., električni inženjer Curtiss Shafer, koji radi u tvrtki Norden-Ketay, izjavio je na Nacionalnoj konferenciji za elektroniku u Chicagu: "Vrhunsko postignuće biokontrole mogao bi biti sam čovjek." I: "Kontrolirani subjekti nika da ne bi mogli razmišljati kao pojedinci. Nekoliko mjeseci nakon

rođenja, kirurg bi u mozak djeteta usadio utičnicu i elektrode, koje bi sezale do odabranih područja moždanog tkiva." Na taj način: "Osjetilni doživljaji i mišićni rad subjekta izmijenili bi se ili bi bili potpuno pod nadzorom bioelektričnih signala iz kontroliranih odašiljača."⁶⁵

Među strahotama koje su počinjene u koncentracijskim logorima u Auschwitzu i Dachauu, često su se izvodili smrtonosni pokusi kontrole uma, koji su se uglavnom osnivali na hipnozi i narko-hipnozi, pri čemu su se upotrebljavale droge, kao što je meskalin i razni barbiturati. Nakon rata, mnogi nacistički znanstvenici, liječnici, inženjeri i pripadnici obavještajnih službi, tajno su odvedeni u Sjedinjene Američke Države, a ta operacija se zvala projekt PAPERCLIP. Trideset četiri nacistička znanstvenika odvedena su u Zrakoplovni stožer Randolph u San Antoniju u Texasu, gdje su nastavili svoje pokuse narko-hipnoze na nedobrovoljnim subjektima, kao što su zatvorenici, duševni bolesnici i pripadnici etničkih manjina. Iz tih pokusa zaključilo se da je tehnika narko-hipnoze nepouzdana (a glavni cilj bio je stvaranje programiranih ubojica), pa je veći naglasak stavljen na elektronsku tehnologiju brisanja ljudske osobnosti (taj postupak je poznat pod imenom "restrukturiranje") i njezina zamjenjivanja novom, koju je proizveo eksperimentator (ta tehnika se naziva "psychic driving").

Naravno, CIA se oduvijek zanimala za ideju kontrole uma. Jedan od njezinih pokusnih laboratorija nalazio se u sklopu Instituta Allen Memorial, psihijatrijskog odjela Sveučilišta McGill u Montrealu, Kanada, koju je vodio dr. med. Ewen Cameron, pod pokroviteljstvom Zaklada Rockefeller i Gerschockter. Cameron je uspostavio Radio-telemetrijski laboratorij u kojemu su se izvodili pokusi na nedobrovoljnim subjektima. Istraživač kontrole uma, Alex Constantine, ukratko nam opisuje u čemu su se ti pokusi sastojali, a uključivali su destrukuiranje i "psychic driving":

"Psihotronička jezgra laboratorija nalazila se u Mrežnoj sobi, čija je unutrašnjost nalikovala opisima iz *Amazing Tales*. Subjekt, koji je na glavi imao prilijepljeno mnoštvo elektroda i odašiljača, silom se vezao za stolac. Ukoliko bi pružao otpor,

ubrizgavala mu se paralizirajuća doza kurarea (otrov koji koči motorne živce, op. prev.). Potom su se njegovi moždani valovi emitirali do susjedne sobe s prijamnikom, u kojoj su se nalazili analizatori glasa, rekorder i radio-prijamnici, koje je međusobno spojio [Cameronov pomoćnik] Rubenstein. Sustavno uništavanje ili "destruktuiranje" uma i sjećanja subjekta, uspješno je ostvareno prekomjernim dozama LSD-a, barbituratima izazvanog 65-dnevnog, neprekidnog sna i šokovima ECT-a, 75 puta viših od preporučene doze. 'Psychic driving', ponavljanje snimljene poruke 16 h/dan, programirala je prazan mozak."

Tijekom godina, CIA je pokrenula brojne tajne projekte za proučavanje i eksperimentiranje s metodama kontrole uma, uz primjenu droga i raznih oblika elektromagnetske (EM) radijacije. Zloglasan program kontrole ponašanja, MKULTRA, samo je najpoznatiji od tih projekata. Osim njega, postojali su sljedeći: Projekt CHATTER, program američke mornarice s ciljem uništavanja slobodne volje subjekata primjenom droge i psiholoških metoda; Projekt BLUE-BIRD, koji su poduzeli CIA i Ured za znanstveno obavještanje sa svrhom razvijanja bihevioralnih droga koje bi se mogle primjenjivati u "nekonvencionalnom ratovanju"; te Projekt PANDORA, poduzet 60-ih i 70-ih godina, nakon što su Rusi bombardirali američku ambasadu u Moskvi mikrovalovima s niskim intenzitetom. Cilj posljednjeg projekta bio je proučavanje učinaka mikrovalne radijacije na zdravlje i eksperimentiranje s izazivanjem halucinacija i srčanih udara. Prema Richardu Cesaru, direktoru Agencije za napredne obrambene istraživačke projekte (DARPA), glavni cilj PANDORE bio je: "utvrđivanje može li se strogo kontroliranim mikrovalnim signalima kontrolirati um."

Constantine tvrdi da su CIA-ini istraživači izvodili i pokuse s radio-valovima, što je utjecalo na emocije, osjetila i predodžbe njihovih subjekata. Na Kalifornijskom Sveučilištu u Los Angelesu (UCLA): "Dr. Ross Adey (koji je blisko surađivao s prebjeglim nacističkim tehničarima) priključio je mozgove laboratorijskih životinja na radio-prijamnik, koji je potom prenosio signale na napravu, koja je izazivala planirano ponašanje."

Upotreba elektronskih "stimoceivera", koji su se usađivali u mozgove subjekata radi kontrole njihovih misli i ponašanja, može se usporediti s uznemiravajućim aspektima otmica NLO-a: takozvani "izvanzemaljski usadci" koji su se, navodno, iz nepoznatog razloga umetali u tijela otetih ljudi. Šira javnost je za te izvanzemaljske implantate prvi put saznala nakon objavljivanja knjige *Communion* (1987.) Whitleya Striebera, te *Missing Time* (1981.) Budda Hopkinsa. Jedna od glavnih značajki izvanzemaljskih otmica je usadivanje malih naprava u tijelo taoca, koje se obično umeću kroz nos ili u mozak, no i ispod kože ruke, dlanova i nogu. Neki istraživači pretpostavljaju da su tajanstveni, takozvani "nepoznati sjajni predmeti", koji se nekada vide na rendgenskim i tomografskim snimkama glave, ustvari izvanzemaljski usadci.

Istraživači su posljednjih nekoliko godina intenzivno pokušavali izvaditi te predmete iz tijela radi znanstvenog proučavanja. Tako su uspjeli navodne "usadke" kirurški odstraniti. Međutim, rezultati analiza bili su neodređeni, jer do danas nije pružen nikakav dokaz o izvanzemaljskom podrijetlu tih predmeta. Doista, ustanovilo se da su ti predmeti (koji su obično dugi dva, tri milimetra) sastavljeni od zemaljskih materijala, kao što su ugljik, silicij, kisik i drugi elementi u tragovima. (Zagovornici teorije o izvanzemaljskom podrijetlu tih usadaka posve razumno tvrde da ti elementi postoje diljem Svemira, zbog čega to ne predstavlja dokaz da su zemaljski. Bez obzira, svatko bi očekivao da se neki izvanzemaljski predmet, čak i da je izrađen od zemaljskih materijala, odlikuje neobičnim kombinacijama ili metodama izrade.)

Iako je nepoznata prava svrha tih usadaka, razni istraživači su pretpostavili da je možda riječ o napravama za praćenje, kojima "izvanzemaljci" slijede ljude koje žele oteti (kao što to čine zoolozi sa životinjama u divljini). Isto tako, oni možda služe za nadziranje rada metabolizma i drugih fizičkih procesa u tijelu. Neki istraživači, u strahu od moguće invazije našeg planeta od strane izvanzemaljaca, tvrde da su usadci naprave za kontrolu uma, koji će biti aktivirani kada izvanzemaljci slete na Zemlju, nakon čega će milijune ljudi pretvoriti u divovsku vojsku robota, kojima će oni upravljati.

Iako su te ideje možda pomalo paranoidne i nevjerojatne, posljednja ukazuje na zanimljivu i iznimno uznemirujuću mogućnost da

su navodni *izvanzemaljski* usadci ustvari *ljudskog podrijetla* - elektromagnetske mikrovalne naprave, kojima njihovi operateri imaju izravan pristup u umove otetih ljudi. Naravno, prema ovom scenariju, otmice nemaju nikakve veze s izvanzemalcima: kao što je istaknuo francusko-američki ufolog, Jacques Vallee, mnoge navodne "izvanzemaljske otmice" ukazuju na pozorno isplaniranu prijevaru - koju, međutim, nisu zamislili sami taoci nego agencije koje raspolazu visokom tehnologijom i golemim resursima.

Osvrnimo se, stoga, na slučaj jednog nesretnog čovjeka, koji se zove Leonard Kille. Kille je bio talentiran i uspješan inženjer elektronike i jedan od izumitelja Landove kamere (nazvane prema Edwinu Landu, koji je radio u tvrtki Polaroid Corporation i osnovao je CIA-in Institut za znanstveni inženjering [SEI]). Alex Constantine piše: "U bolnici u Bien Hou u Južnom Vijetnamu ... tim znanstvenika SEI-a usadio je elektrode u lubanje vijetnamskih ratnih zarobljenika s ciljem da u njima, pomoću daljinskog upravljanja, izazove nasilno ponašanje. Nakon pokusa, skupina vojnika američkih Zelenih beretki ubili su i kremirali zarobljenike."

Godine 1966. Kill je posumnjao da mu žena održava ljubavnu vezu s podstanarom. Budući da joj nije povjerovao suprotno, psihijatar je njegov bijes opisao kao "poremećaj osobnosti", te ga uputio CIA-inim psihijatrima na neurološka promatranja. Oni su zaključili da Kille boluje od paranoje i blage psihomotome epilepsije, te su ga poslali na liječenje u Opću bolnicu u Massachusettsu. Supruga mu je prijetila da će zatražiti razvod ako se ne podvrgne kirurškoj operaciji mozga. Naime, ona je *doista* održavala izvanbračnu ljubavnu vezu s njihovim podstanarom, te se razvela od Killa nakon njegove operacije.

Kirurška operacija kojoj je bio podvrgnut Leonard Kille, sastojala se od toga da su mu u mozak usađene 4 električne žice od kojih je svaka sadržavala 20 elektroda. Zbog tih "stimoceivera" usađenih u mozgu, Kille je bio posve onesposobljen, te je strahovao da će iznova biti podvrgnut operaciji. Constantin tvrdi: "Godine 1971., čuvar ga je vidio kako nosi koš za smeće na glavi: 'kako bi zaustavio mikrovalove'". Liječnici Veteranske bolnice u Bostonu, gdje je poslije premješten, nisu znali da ima usađene elektrode u

glavi, pa su zaključili da Kill pati od paranoje. Zato su njegove promjene raspoloženja kontrolirali elektronskim stimulacijama. "Jedan psihijatar poslije je napisao u *New England Journal of Medicine*, da primjer Killeovih muka izaziva: 'Nezaboravan strah od toga da ljudi mogu postati robovi, možda čak i u službi autoritarne države.'"

Constantin vjeruje da NLO-ima upravljaju ljudske, obavještajne službe:

"NLO-i su posve zemaljski, kako je izvijestila jedna NLO-taokinja. Ona je telefonirala Julianne McKinney, koja radi na projektu [Elektronskog] nadzora u Washingtonu i rekla joj da je oteta, svjesna da je bila riječ o vladinom programu. McKinney tvrdi: "Pucaju na njezinu kuću i neprestano je okrutno uznemiruju, ona je meta velikog, mikrovalnog napada." Zlorab poraba psihoaktivne tehnologije je u porastu, o čemu američka javnost ne zna ništa. Neprestano hipnotički-programirano uhođenje, obredni i "izvanzemaljski" skandali, te psihotronički oblici političkog progona, sve su češći od strane DIA [Defense Intelligence Agency], CIA-e, FBI-a, NSA-e [National Security Agency] i druge tajne vladine organizacije. Korumpirani novinari, predstavnici zakona i psihijatri štite ih diskreditirajući njihove žrtve. Tako se nastavlja ambiciozan, ali lukavo prikriven, neobjavljen *rat* na američke građane - psihološki rat." [Izvorna istaka.]

U Americi sve više ljudi javno progovara o tome kako su bili žrtve psihotroničkog zlostavljanja. Jedna od njihovih najžešćih branitelja bila je gore navedena Julianne McKinney, obučena časnica CIA-e, koja je odlučila učiniti nešto da pomogne žrtvama, iskoristivši svoj umirovljenički doplatka za financiranje Projekta Elektronskog Nadzora (ESP), čiji je stožer bio u uredima Udruge za nacionalnu sigurnost "Alumni" u Washingtonu, D. C. No, uskoro je zbog te organizacije ostala bez svoje ušteđevine, te je krajem 1995. napustila Washington. Od tada joj se izgubio svaki trag, iako kruže glasine da je još uvijek živa.

No, zlostavljanja mikrovalovima i pokusi kontrole uma ne događaju se samo u Sjedinjenim Američkim Državama. Nakon rutinske

operacije izvedene u stockholmskoj bolnici, Šveđanin Robert Naeslund je otkrio da mu je u mozak usađena radio-hipnotička naprava, čime je postao meta kontroliranog zračenja mikrovalovima. Poslije je tvrdio da ga nijedan liječnik u Švedskoj nije mogao ispravno liječiti zbog uplitanja SAPO-a, švedske obavještajne službe. Zato je Naeslund otišao u Indoneziju, gdje je pronašao kirurga koji mu je bio spreman izvaditi usatke; no, tu operaciju je navodno prekinula CIA. Iako je mnogo puta pokušao upozoriti javnost na svoju, ali i nesreću drugih ljudi koji su bili u istom položaju, to je rezultiralo samo još gorim elektromagnetskim zlostavljanjem.

U Velikoj Britaniji se tvrdilo da su žene, koje su 1981. prosvjedovale protiv postavljanja taktičkog, nuklearnog oružja u bazi USAF-a u Greenhamu, također bile žrtve elektromagnetskog zlostavljanja: "Prosvjednici su se žalili na teške glavobolje, privremene paralize, mučnine, lupanje srca i druge klasične simptome trovanja mikrovalovima. Za razliku od pozadinskih očitavanja u okolici stožera, testovi su pokazali 100 puta višu razinu valne radijacije."

Isto tako, 25 britanskih znanstvenika, koji su radili na tajnom projektu elektronskog naoružanja za NATO, kao i na Strateškoj obrambenoj inicijativi ("Star Wars") sredinom 1980-ih, umrlo je od posljedica elektromagnetske radijacije. Alex Constantine tvrdi sljedeće:

"Obrazac umorstava u Velikoj Britaniji počinje činjenicom da je sedmero od tih znanstvenika radilo za tvrtku 'Marconi', podružnicu General Electric-a. U to doba, 'Marconi' je bila pod istragom za korupciju i prijevaru vladinih ministara. No, britanske službe nisu otkrile 'nikakav dokaz' koji bi povezao navedene smrti. Zaključilo se da su iznenadna samoubojstva inženjera 'Marconija' bila uzrokovana stresom. (Jednako neuvjerljivo bilo je obrazloženje za 'zujanje', koje se čulo u Bristolu, gdje se nalazilo sjedište Marconija, niskofrekventna buka ... koja se pripisala 'žabama'.) Jonathan Walsh, stručnjak za digitalne komunikacije u 'Marconiju', poslan je na rad u tajni laboratorij za istraživanje topline u Martleshamu, koji je imao ugovor s General Electric-om. (GE je dugo vodila teren-

ska istraživanja elektronskog oružja, a zanimanje za to nastalo je nakon suradnje na Projektu Komet, Pentagonov projekt za istraživanje psiholoških učinaka frekvencija na elektromagnetski spektar.) Walsh je u studenom 1985. pao s prozora svog hotela."

Prema nekim tvrdnjama, samoubojstva tih znanstvenika, od kojih se jedan udavio električnim žicama, bila su izazvana elektromagnetskom kontrolom uma.

Alex Constantine i drugi istraživači kontrole uma, uvjereni su da su američke i europske obavještajne agencije odgovorne za barbarske pokuse kontrole uma, ali i za insceniranje pojava NLO-a i susreta s "izvanzemalcima", kojima prikrivaju svoje prave aktivnosti. Kako smo vidjeli, mnogi dokazi potvrđuju te tvrdnje. Međutim, rekli smo i da postoje dokazi da se suvremeni NLO-i temelje na nacrtima, koje su izradili nacistički inženjeri potkraj Drugog svjetskog rata. S obzirom na to, te tvrdnje su navele neke istraživače NLO-a i teoretičare zavjere da napuste ideju o izvanzemalcima u korist teorije da su nedužni ljudi diljem svijeta, žrtve zlostavljanja zločinog, ultra-tajnog društva - koje nema nikakve veze sa Sjedinjenim Američkim Državama, Rusijom ni nekom drugom zemljom.

Ti istraživači su iznijeli zapanjujuću pretpostavku da su članovi tog društva ustvari nacisti, koji su pobjegli iz Njemačke krajem Drugog svjetskog rata i koji svoj plan da zavladaju svijetom nastavljaju ostvarivati iz ledenih prostranstava Antarktika.

Nevidljivi orao

Glasine o opstanku nacista

Ideja o tome da svjetskim događajima upravlja tajna nacistička kolonija iz neprobojne utvrde negdje na Antarktiku, nameće, naravno, i mnoge probleme. Tvrdnje teoretičara zavjere o tome kako nacisti i danas izvode tajne operacije, u najboljem slučaju zvuče kao sablasna i neukusna znanstvena fantastika, a u najgorem kao buncanje ozbiljno poremećenih umova. Neka od pitanja koja nam se neizbježno nameću glase: "Kako bi se takva operacija mogla financirati?"; "Kako je tako velika kolonija uspijevala ostati skrivenom posljednjih 55 godina?"; "Isto tako, kako se uopće mogla izgraditi?"; "I koji je njezin glavni cilj?"; "S obzirom na to da konspiratolozi tvrde da ona raspolaže ogromnom moći i fantastičnom tehnologijom, kakvi su njezini planovi za ostatak čovječanstva?" U ovom, posljednjem poglavlju osvrnut ćemo se na neke tvrdnje o tajnim stanovnicima Antarktika i dokazu koji naizgled potvrđuje tu veliku zavjeru.

Operacija "Orlov let"

Kako smo upravo spomenuli, jedno od najznačajnijih pitanja koje nameće teorija o nacistima na Antarktiku, odnosi se na financije: "Kako se prije više od pola stoljeća, na najnegostoljubivijem dijelu svijeta, mogla izgraditi velika, trajna baza, koja navodno još uvijek postoji?" Da bismo odgovorili na to pitanje, moramo se osvrnuti na posljednjih nekoliko mjeseci Drugog svjetskog rata, kada su najviši nacistički dužnosnici konačno shvatili da će njihov "Tisućljetni Reich" neminovno biti uništen.

U kolovozu 1944., kada je amfetaminima omamljen Adolf Hitler bjesnio od prijezira prema njemačkome narodu, zbog čijeg poraza nije uspio ostvariti svoju viziju ("Ako će njemački narod biti poražen u borbi", rekao je, "tada je suviše slab da izdrži kušnju povijesti i, prema tome, dostojan je samo uništenja."), njegov zamjenik, Reichsleiter Martin Bormann, nalazio se u hotelu "Maison Rouge" u Strasbourgu, gdje je planirao na koji će način održati nacističku vlast i ideologiju. Obraćajući se na sastanku dužnosnicima nacističke stranke i predstavnicima najviših poslovnih krugova, Bormann je izjavio: "Njemačka industrija mora shvatiti da nećemo dobiti rat, stoga se moramo pripremiti za poslijeratnu trgovačku kampanju, koja će Njemačkoj na vrijeme osigurati gospodarski oporavak."

Te pripreme su ostvarene pod tajnim imenom *Aktion Adlerflug* ("Operacija orlov let"), a rezultirale su: "golemim odljevom novca, zlata, dionica, obveznica, patenata, autorskih prava, čak i tehničkih stručnjaka iz Njemačke." Uz pomoć središnje "Deutsche Bank" i kemijskog kartela "I. G. Farben", jedne od najvećih industrijskih organizacija u Europi, Bormann je uspio osnovati 750 paravanskih korporacija u Portugalu, Španjolskoj, Švedskoj, Švicarskoj, Turskoj i Argentini. Naravno, to sigurno nije mogao učiniti bez velike pomoći ljudi izvan Njemačke. Ta pomoć je stigla od banaka i poslovnih tvrtki s kojima su se uspostavljale veze još prije rata, a koje su financirale i samu Nacističku partiju nakon izbora 1933. god. Iste godine, 20. veljače, Hermann Goering je pozvao 25 najvećih njemačkih industrijalaca na sastanak s Adolfom Hitlerom, koji je tada izjavio: "Nemoguća situacija nastaje kada jedan dio ljudi podržava privatno vlasništvo, dok ga ostali odbacuju. Takva borba razdvaja ljude i nastavlja se sve dok jedna od zaraćenih strana iz nje ne izađe kao pobjednik ... Nije slučajno da jedan čovjek proizvodi više od drugoga; u toj činjenici leži korijen ideje privatnog vlasništva ... Ljudi nisu međusobno jednaki. Što se tiče gospodarstva, moja jedina i najveća želja je da ono dočeka mirnu budućnost... Međutim, taj mir će nastupiti tek kada marksizam bude iskorijenjen."

Osim navedenih veza, u toj operaciji je sudjelovala i Američka Međunarodna telefonska i telegrafska korporacija (ITT), koja je nastavila trgovati s nacističkom Njemačkom i nakon ulaska Amerike

u rat, prodajući komunikacijsku i vojnu opremu, kao što su artiljerijski upaljači. Novinar Jim Marrs tvrdi da je predsjednik njemačke podružnice ITT-a, Gerhardt Westrick: "blisko surađivao s Johnom Fosterom Dullesom, koji će postati ministar vanjskih poslova u vladi predsjednika Dwighta Eisenhowera, kao i s dr. Heinrichom Albertom, predsjednika tvrtke "Ford Motor" u Njemačkoj do 1945." Dalje dodaje: "Dva direktora ITT-a bili su njemački bankar, barun Kurt von Schroder i Walter Schellenberg, šef kontra-obavještajne službe nacističkog Gestapa."

Prema bivšem novinaru *New York Times-a*, Charlesu Highamu, tvrtka "Standard Oil" iz New Jersey (ESSO), tajno je prodavala benzin Njemačkoj i fašističkoj Španjolskoj: "Pošiljke upućene Španjolskoj indirektno su pomagale sili Osovine tako što su se prevozile preko Španjolske do Hamburga." Promijenivši oznaku zemlje na tankerima "Standarda", koji su odlazili u Panamu, glasnogovornik te tvrtke mogao je tvrditi da nafta ne dolazi iz Sjedinjenih Država nego sa Kariba."

U tome su sudjelovale i mnoge banke. Tako je 1936. god. sklopljen partnerski ugovor između Banke J. Henryja Schrodera iz New Yorka i nekih članova obitelji Rockefeller, čime je osnovana "Schroder, Rockefeller and Company, Investment Bankers", koja je gospodarski pomagala Osovinu Rim-Berlin. "Partneri banke "Schroder, Rockefeller and Company" bili su Avery Rockefeller, nećak Johna D-a, barun Bruno von Schroder u Londonu, te Kurt von Schroder [iz "Bank of International Settlements"] te Gestapo u Colognei ... Predstavници "Standard Oil-a" u Parizu bili su direktori "Banque de Paris et de Pays-Bass", koja je održavala sumnjive veze s nacistima i Chaseom [Nacionalnom Bankom]."

Istraživač Paul Manning navodi da je Hermann Schmitz, direktor "I. G. Farben", bio sedam godina prije rata i predsjednik Chase Nacional Bank, te daje poslije imao jednaki paket dionica "Standard Oil-a" kao i Rockefelleri. Osim toga, imao je dionice i u General Motors-u: "te drugih američkih vodećih industrija, kao i 700 tajnih tvrtki koje je u to doba nadzirao T. G. [Farben], ali i dionice u 750 tvrtki, koje je Bormannu pomogao osnovati tijekom posljednjih godina rata." Manning nastavlja: "Bormannova organizacija u Južnoj

Americi iskorištava glasačku prevlast Scmitzova trusta, kao i njihova sredstva kako bi vodili multinacionalne tvrtke koje kontroliraju, dok istodobno održavaju gospodarski razvoj domovine. Bormannova organizacija nije samo skupina bivših nacista nego velika gospodarska sila, čiji interesi danas prelaze granice njihove ideologije."

Postoji mnogo pisanih dokaza o financijskoj povezanosti između nacista i švicarskih banaka. Oko 15 milijardi rajhsmaraka preneseno je u Švicarsku posredstvom ulaganja i pranjem novca, što je iznosilo 3% američkog nacionalnog bruto-prihoda (GDP) 1944. god.: "Ili, današnjim rječnikom, 3% američkog nacionalnog bruto-prihoda je 200 milijarda američkih dolara, što je više od čitavog NBD Švicarske. Zanimljivo je spomenuti da, spojimo li taj iznos s razdobljem od 50 godina i vrijednošću nacističkih zaliha koje su prenesene u Švicarsku, raspolažemo sa svotom od više bilijuna dolara."

Godinama se pokušavalo otkriti što se dogodilo s Hitlerovim zamjenikom Martinom Bormannom, drugim najmoćnijim čovjekom Trećeg Reicha. Jedna od glavnih značajki teorije o opstanku nacista, što možda ne iznenađuje, jest pretpostavka da su upravo nacistički vođe uspjeli pobjeći iz Berlina tijekom posljednjeg savezničkog napada. Budući da je Bormann odigrao ključnu ulogu u planiranju održavanja nacističkih financijskih interesa i moći nakon rata, vrijedi se na trenutak osvrnuti na otkrića svjetski poznatog povjesničara Hughha Trevora-Ropera, koji je, kao ratni obavještajni agent, dobio zadatak da utvrdi što se dogodilo s Hitlerom i njegovim unutrašnjim krugom.

Trevor-Roper piše:

"Dokaz [o Bormannovoj sudbini] iz 1944. god. bio je protuslovan i nesiguran. Nekoliko je svjedoka tvrdilo da je Bormann poginuo u tenku, koji je eksplodirao kada je *Panzerfaust* [bazuka] pogodila most Wiedendammer tijekom pokušaja proboja u noći 1./2. svibnja. S druge strane, svi ti svjedoci priznaju da je na tome mjestu bilo mnogo komešanja, pa nitko od njih nije doista vidio Bormannovo tijelo ... Dalje, 3 svjedoka su čak 1945. god. neovisno tvrdila da su sudjelovali s Bormannom u njegovu pokušaju bijega. Jedan od njih, Artur Axmann, posli-

je je izjavio da ga je vidio mrtvog. Nije bitno hoćemo li povjerovati Axmannu ili ne, zato što njegovu izjavu ne potvrđuje iskaz drugih svjedoka. U njegovu obranu mogli bismo reći da su sve druge točke njegova iskaza istinite. S druge strane, da je želio zaštititi Bormanna i spriječiti daljnju potragu, sigurno bi lažno izjavio da je mrtav. S obzirom na to, 1945. god. sam mogao zaključiti samo sljedeće, tj. da je Bormann sigurno preživio eksploziju tenka, no možda je, iako ne posve sigurno, ubijen poslije iste noći. Na tome se temeljio dokaz iz 1945. god."

Trevor-Roper dodaje da do 1956. god. nisu otkriveni nikakvi novi dokazi. Godine 1953., bivši major SS-a, Joachim Tibertius, izjavio je u švicarskim novinama *Der Bund*, da je vidio Bormanna nakon eksplozije tenka, u hotelu Atlas. Tibertius je tvrdio sljedeće: "Tada je nosio civilnu odjeću. Zajedno smo otišli do Schiffbauerdamma, te u Albrechtstrasse. No, tada sam ga posve izgubio iz vida. On, kao i ja, imao je veliku šansu da pobjegne."

Zbog nedostatka čvrstih dokaza o Bormannovoj smrti 1945. god., počele su kolati glasine o tome kako je živ. Prema jednom izvješću, navodno je viđen u Boliviji. Jednu tvrdnju iznio je i Reinhardt Gehlen, koji je tijekom rata bio službenik *Abwehr-a*, a poslije je: "zahvaljujući njegovom vrijednom iskustvu ... i početku Hladnoga rata", postao šef nove zapadnonjemačke obavještajne službe, *Bundesnachrichtendienst*. Gehlen je 1971. god. napisao u svojim memoarima da je tijekom rata zaključio da je Bormann ustvari ruski špijun. Nakon rata: "Bormann je zatražio zaštitu od Moskve, gdje se konačno sklonio i ondje su ga pouzdani svjedoci često viđali. Umro je nedavno."

Međutim, kako tvrdi Trevor-Roper, Gehlenove tvrdnje su opovrgnute 1972. god.: "kada su na velikom zemljištu pokraj stanice Lehrter u Zapadnom Berlinu - nedaleko mjesta na kojemu je Axmann navodno vidio tijela - iskopana 2 ljudska kostura, za koja se forenzičkom analizom utvrdilo da pripadaju Bormannu i njegovu drugu u bijegu, dr. [Ludwigu] Stumpfeggeru", Hitlerovu kirurgu.

Iako je nakon 1972. god. utvrđeno da je Bormann umro u pokušaju bijega iz ruševina Trećega Reicha, jednako je sigurno da je nje-

gova "Operacija orlov let" bila mnogo uspješnija. Prema istraživaču teorija zavjere, Jimu Keithu, istraživački i analitički ogranak Ureda strateške službe (OSS), preteča CIA-e, obznanio je 1945. god. sljedeće: "Članovi Nacističke stranke, njemački industrijalci i vojska, svjesni da neće ishoditi pobjedu, razvijaju poslijeratne, trgovačke projekte kako bi obnovili i učvrstili prijateljstva u stranim trgovačkim krugovima, planirajući obnavljanje predratnih kartelnih sporazuma." Keith potom navodi o čemu se raspravljalo na tajnom sastanku između Bormanna i skupine njemačkih industrijalaca: "[Nacistička] stranka spremna je dati veliku količinu novca industrijalcima, koji pomažu poslijeratnoj organizaciji izvan zemlje. Zauzvrat, Stranka zahtijeva sve financijske rezerve, koje su već prenesene izvan zemlje ili će to biti učinjeno poslije, kako bi se nakon poraza mogao izgraditi snažan, novi Reich."

Projekt PAPERCLIP

Zagovornici teorije o opstanku nacista nakon Drugog svjetskog rata, pozivaju se na drugu dokumentiranu povijesnu činjenicu. Nakon završetka rata, Amerikanci i Rusi su počeli diljem Njemačke tražiti tehničke, obavještajne, vojne i druge znanstvene informacije. U rujnu 1946., predsjednik Henry Truman je odobrio projekt PAPERCLIP ("spajalica"), kojemu je cilj bio dovođenje odabranih njemačkih znanstvenika u Ameriku. Osim što je bila riječ o uglednim stručnjacima, glavni uvjet za stjecanje američkog državljanstva bio je da dokažu da nisu bili aktivni članovi Nacističke partije, te da nisu podržavali Hitlera.

Ispitivanje dosjea njemačkih znanstvenika poduzela je Joint Intelligence Objectives Agency (JIOA), koja je utvrdila da su svi bili gorljivi nacisti. Bez obzira, zaključilo se da bi njihovo stručno znanje, u slučaju da budu vraćeni u Njemačku, vjerojatno iskoristili Rusi, što bi predstavljalo još veću prijetnju američkoj sigurnosti od nacističkih simpatizera. Među tim znanstvenicima nalazio se, naravno, i Wernher von Braun, tehnički direktor raketnog središta u Peenemundu, gdje je proizvedena zloglasna raketa V-2, koja je uzrokovala strašno krvoproliće u Londonu i drugim savezničkim gradovima. Prema konspiratolozima, direktor OSS-a, Allen Dulles zapovjedio je da se iz

dosjea znanstvenika izbrišu svi podaci o njihovoj povezanosti s nacizmom, zbog čega je 1955. god. više od 760 njemačkih znanstvenika dobilo američko državljanstvo. To je učinjeno bez znanja predsjednika Trumana.

Jedan od ljudi koji su imali korist od Projekta PAPERCLIP bio je službenik *Abwehr-a* Reinhardt Gehlen, koji se osigurao tako što je snimio na mikrofilmove velik broj dokumenata o ruskoj obavještajnoj službi, čime je izazvao Dullesovu pozornost. Gehlen i Dulles su zamislili način na koji će spojiti nacistički i američki obavještajni aparat navodno radi zajedničkog interesa obrane protiv komunizma. Međutim, cilj Gehlenove organizacije nije uopće bio zaštita Sjedinjenih Američkih Država i zapadne Europe, nego isključivo sigurnost ODESSA-e (Organizacije Veterana SS-a) i drugih "prebjega", organiziranih da pomognu bijeg više od 5000 nacista - te uspostave nacističke kolonije diljem svijeta.

Jim Keith piše:

"Jednom kada je uspostavljena Gehlenova Organizacija, s otprilike 4000 obavještajnih stručnjaka u Njemačkoj i više od 4000 tajnih operativaca u Sovjetskom bloku, nacistička obavještajna služba je pogoršavala navodnu rusku opasnost za SAD, zbog čega je Hladni rat bio neizbježan. Gehlen i njegovi stari prijatelji naizgled nikada nisu priznali da je Njemačka izgubila rat, pa su ostali pri nacističkim ciljevima, pokušavajući na različite načine uništiti SSSR, prije svega suradnjom između SAD-a i OSS-a/CIA-e. Osim toga, nacisti su možda predvidjeli razorne posljedice Hladnog rata između SAD-a i SSSR-a. Hladni rat je predstavljao financijski teret koji je uništio Rusiju i pretvorio SAD u najvećeg dužnika na svijetu..."

Ta "nacistička međunarodna organizacija", budući da je tajno kontrolirala stotine milijarde dolara u financijskoj i industrijskoj aktivnosti, a osobito jer je imala pristup obavještajnim agencijama poslijeratnih supersila i raspolagala skrivenim kolonijama diljem svijeta, nalazila se u takvom položaju da je mogla poništiti neuspjeh Trećeg Reicha i konačno zavladatai čitavim svijetom. Prema konspiratolozima, glavno središte nacističke međunarodne organizacije nalazilo se - kao i danas - na Antarktiku.

Tajanstveno putovanje kapetana Schaeffera

Njemačka podmornica U-977 krenula je 25. travnja 1945. na jedno od najneobičnijih putovanja u Drugome svjetskom ratu. Podmornica, kojom je zapovijedao kapetan Hans Schaeffer, napustila je luku Kiel u Baltičkome moru, nakratko se zaustavila sljedećega dana radi goriva u Christiansou, te nakon otprilike četiri mjeseca, 17. kolovoza stigla u Mar del Platu u Argentini. Kada su ga Saveznici nakon rata ispitivali, Schaeffer je izjavio da je preko radija čuo da je rat završio nekoliko dana nakon što je podmornica otplovila iz Christiansoa, te da je zato odlučio otići u Argentinu, a ne ostati u Europi. Svojoj posadi je dopustio da odluče žele li se iskrcati na norveškoj obali ili nastaviti putovanje s njime.

Neki članovi Schaefferove posade odlučili su vratiti se u Njemačku, pa je U-977 ostala skrivena u norveškim vodama do 10. svibnja, kada su se iskricali na obali pokraj Bergena. Schaeffer i preostali članovi posade: "nakon toga su sudjelovali u možda najnevjerojatnijem pomorskom pothvatu Drugog svjetskog rata: putovali su Sjevernim morem i engleskim Kanalom, potom su prošli kroz Gibraltar, uz obalu Afrike, dok nakon 66 dana nisu izašli na površinu usred Južnog Atlantskog oceana." Sljedećih nekoliko mjeseci, U-977 izbjegavala je svoje zarobljavanje uranjanjem, izlaženjem na površinu mora i podizanjem lažnih jedara i dimnjaka kako bi iz daljine nalikovala trgovačkom parobrodu."

Podmornica je 17. kolovoza 1945. krenula u Mar del Platu, iako je Schaeffer preko radija saznao da je posada druge prebjegle njemačke podmornice, U-530, uhvaćena u Rio de la Plati i predana Sjedinjenim Američkim Državama. Prilikom prvog ispitivanja od argentinskih vlasti, Schaeffera su upitali je li na njegovoj podmornici putovala neka "politički značajna osoba", na što je ovaj odgovorio negativno. Harbinson nas izvještuje da su Schaeffera nekoliko tjedana nakon toga ispitivali članovi posebne anglo-američke komisije sastavljene od visokih časnika. Čini se da je ta komisija željela istražiti mogućnosti da je U-977 prevozila Hitlera i Martina Bormanna u Argentinu, a potom u tajnu nacističku bazu na Antarktiku.

Englezi i Amerikanci očito su vjerovali da je to posve realna mogućnost, jer su poslije odveli Schaeffera i Otta Wehrmuta, zapovje-

dnika podmornice U-530, u Washnigton, D. C, gdje su ih sljedećih nekoliko mjeseci iznova ispitivali. Iako nije poznato što se tada točno dogodilo s Wehrmutom, Schaeffer je odveden u Antwerpen u Belgiji, gdje je opet bio podvrgnut ispitivanju. Podmornica U-977 detaljno je pretražena i potom odvezena u SAD, gdje je uništena na zapovijed američkog Ministarstva rata. Nakon toga je Schaeffer poslan natrag u Njemačku, no odlučio je napustiti svoju zemlju i vratiti se u Argentinu.²⁴

Svjedočenje kapetana Schaeffera poslužilo je kao prvo nadahnuće za ideju kako su najviši nacistički dužnosnici pobjegli iz razrušenog Trećeg Reicha i nastavili svoje planove za svjetsku prevlast u jednoj ili više tajnih lokacija. Schaefferovo putovanje ukazivalo je na to da su nacisti pobjegli na Antarktiku preko Argentine. Njemački mornarički admiral Karl Doenitz navodno je 1943. god. izjavio sljedeće: "Njemačka podmornička flota ponosna je što je za Führera izgradila na drugome kraju svijeta, zemaljski Shangri-La, neosvojivu utvrdu."

Gdje se nalazila ta "neosvojiva utvrda" - ako je uopće postojala? Povijesna je činjenica da je nacistička Njemačka tijekom čitavog rata pokazivala veliko zanimanje za Antarktiku. Kako ćemo uskoro vidjeti, taj prekrasan, tajanstven i negostoljubiv kontinent zauzima ključno mjesto u mislima zagovornika teorije o opstanku nacista.

Operacija "Highjump"

Između 1946. i 1947. god., kontra-admiral Richard E. Byrd sudjelovao je u Projektu za razvoj Antartika Američke mornarice, koji je poznat i pod imenom "Operacija Highjump" Ta operacija je navodno uključivala borbene vježbe u polarnim uvjetima, vježbe preživljavanja i istraživanja; međutim, teoretičari zavjere predložili su drugu, mnogo zloslutniju ideju. Operacija Highjump počela je otprilike godinu dana nakon dolaska podmornice U-977 u argentinski grad Mar del Platu. S obzirom na velika sredstva kojima je raspolagao Byrd, mnogi su pretpostavili da je operacija ustvari bila napadačka misija - no usmjerena na koga ili što?

Britanski pisac W. A. Harbinson možda je više od drugih popularizirao ideju da su nacisti potkraj Drugog svjetskog rata razvili iznimno napredne nacрте zrakoplova. U svom romanu *Projekt Saucer*

i studiji temeljenoj na istinitim podacima *Projekt UFO*, pružio je i dokaz o postojanju tajne baze letećih diskova na Antarktiku. U svom romanu *Genesis* (1980.), Harvard je napisao opsežan pogovor, koji je poslije objavljen kao uvod u knjigu *Man-Made UFOs 1944-1994: 50 Years of Suppression* (1994.) ("NLO-i koje su izradili ljudi od 1944.-1994.: 50 godina potiskivanja"), koju su napisali Renato Vesco i David Hatcher Childress. U njoj se opisuje kako se u svibnju 1978., na štandu br. 111, na znanstvenoj izložbi u Messe Halle u Hanoveru dijelio jedini primjerak tabloida *Brisant*. U tim novinama nalazila su se dva članka: jedan je govorio o znanstvenoj budućnosti Antarktika, a drugi o tehnologiji letećih diskova, koja je razvijena potkraj rata (vidi Osmo poglavlje).

U članku o Antarktiku objavljenom u novinama *Brisant*, postavljeno je pitanje zašto je operacija "Highjump" počela iskrcavanjem 27. siječnja 1947. u blizini *Neu Schwabenlanda*, koje je područje prisvojila Njemačka i zašto se nakon toga podijelila u 3 odvojene napadačke misije i, što je najznačajnije, zašto su gotovo sve strane novine izvijestile da je operacija bila potpuno neuspješna, Harbinson piše:

"Ta ekspedicija je postala svojevrsnom zagonetkom. U kasnijim službenim izvješćima tvrdilo se da je bila iznimno uspješna, budući da je tada o Antarktiku otkriveno mnogo više nego što se do tada znalo. Međutim, u drugim, uglavnom stranim izvješćima, tvrdilo se da to uopće nije točno: naime, da su se Byrdovi ljudi već prvog dana izgubili, da su njegova 4 zrakoplova nestala pod neobjašnjenim okolnostima, te da su se članovi ekspedicije, iako je ona navodno trajala 6 do 8 mjeseci, ustvari vratili u Ameriku nakon samo nekoliko tjedana, u veljači 1947.. Prema *Brisant-u*, admiral Byrd je poslije rekao jednom novinaru (za što nisam našao potvrdu) da je: 'SAD morala poduzeti obrambene akcije protiv neprijateljskih zrakoplova-lovaca, koji su dolazili iz polarnih područja', te da je u slučaju rata, SAD mogla biti metom: 'napada lovaca koji mogu nevjerojatnom brzinom letjeti od pola do pola.' Isto tako, u *Brisant-u* se tvrdilo da je admiral Byrd, neposredno nakon što se vra-

tio s Antarktika, bio podvrgnut tajnom, unakrsnom ispitivanju - a SAD se povukla s Antarktika na gotovo deset godina."

Članak je navodio na zapanjujuću pretpostavku da je operacija "Highjump" bila vojna invazija pod krinkom misije obučavanja i istraživanja, da joj je cilj bila tajna kolonija prebjeglih nacista, koja se nalazila u velikom podzemnom zdanju izgrađenom u Drugom svjetskom ratu, te da se ta invazijska vojska sukobila s eskadrilom nacističkih letećih diskova, čija je baza bila u toj koloniji. Razlog zbog kojeg su se Sjedinjene Američke Države povukle s Antarktika, navodno je bio plan razvijanja svojih letećih diskova na temelju nacrtâ zaplijenjenih nakon rata.

Baze nacističkih NLO-a na Antarktiku?

Većina razumnih ljudi odbacila bi nevjerojatnu ideju da su mnogi nacisti pobjegli iz ruševina Trećeg Reicha i skrili se u tajnoj koloniji na Antarktiku, naoružani eskadrilom letećih diskova. Međutim, paranoide teorije zavjere koje su postale popularne u drugoj polovici 20. st., ne osnivaju se toliko na razlogu nego na opsežnim objašnjenjima zbunjujućih, no neuvjerljivih dokaza. U ovom slučaju, taj dokaz se odnosi na činjenicu daje Treći Reich bio zainteresiran za Antartik tijekom čitavog rata: njemački brodovi i podmornice neprestano su patrolirali južnim Atlantikom između Južne Afrike i Antarktika, na kojemu se nalazio *Neu Schwabenland*, a posve je moguće da su većinom prevozili osoblje i opremu za izgradnju snažnih, utvrđenih postrojenja. Dodamo li tome svjedočenje kapetana U-977, Hansa Schaeffera (koje je, moramo priznati, možda i netočno), tvrdnje iznesene u neonacističkim novinama *Brisant* prema kojima su ti brodovi prevozili timove za istraživanje letećih diskova i dijelove za diskove, kao i glasine o katastrofalnom neuspjehu Byrdove "Operacije Highjump", raspoložemo svim elementima snažnog i trajnog suvremenog mita u kojemu zle nacisti nisu uništili pobjednički Saveznici 1945. god., nego oni i danas vrše golem utjecaj na događaje u svijetu.

Doista, pomalo je ironično da su teoretičari zavjere, kao glavnog krivca za makinacije navodnog "Novog svjetskog poretka", izabrali

upravo politički sustav, koji je kao svoje žrtve odabrao židove, koje je progonio na krajnje barbarski način. Posve je vjerojatno daje ideja o opstanku nacista preživjela do danas upravo zbog neuobičajene okrutnosti zločina, koje je počinio Treći Reich. Iako bi nam se moglo prigovoriti da naše zanimanje za nacističku Njemačku predstavlja nezdravu opsjednutost neljudskim patnjama i nasiljem, obraniti ćemo se da ono proizlazi iz naše duboke i očajničke zbunjenosti (vidi Uvod). Vjerujem da nije pretjerano tvrditi da je teorija zavjere o opstanku nacista proizašla iz duboke sumnje da tako veliko zlo ipak nije moglo biti potpuno iskorijenjeno završetkom rata. Te je sumnje vjerojatno još više potaknula činjenica da su preteče Nacističke stranke, *volkisch* i pangermanski pokret, bili pod utjecajem okultnih i mitoloških vjerskih sustava, kao i mnogo općenitijim okultnim preporodom, koji se događao u Europi u poslijeratnom razdoblju.

Naravno, teorije zavjere ne mogu opstati bez konspiratora koji su ih začeli i koji ih promiču. Zato ćemo sada obratiti pozornost na način na koji se razvila teorija o opstanku nacista.

Crni red

U poslijeratnom razdoblju, neprestano se nadograđivao zlokoban mitološki sustav oko ideje, da Treći Reich nastavlja svoje djelovanje iz neke skrivene lokacije. To tajno društvo preživjelih nacista nekad se naziva Četvrtim Reichom, no mnogo češće "Crnim redom". Oni koji smatraju da za tu teoriju nema mjesta u nijednom racionalnom nazoru o svijetu, podcjenjuju veliku snagu neobičnih ideja sadržanih u polju popularnog okultizma. Britanski pisac Joscelyn Godwin, napisao je izvrsnu i veoma poučnu studiju o tome, naslovljenu *Arktos: The Polar Myth in Science, Symbolism, and Nazi Survival* ("Arktos: Polarni mit u znanosti, simbolizmu, te opstanak nacista"). U toj knjizi on iznosi svoje iznimno skeptično gledište, no istodobno priznaje da se ideje utjelovljene u popularnom okultizmu moraju ozbiljno razmatrati, barem stoga što snažno utječu na mišljenje javnosti. Isto tako, on citira riječi njemačkog pastora, Ekkeharda Hieronimusa, o popularnim vjеровanjima:

"Ono što se događa u nižim dijelovima društva vjerojatno je mnogo opojnije i učinkovitije od onoga što se zbiva u intelek-

tualnim krugovima. Naime, mi, naravno, smatramo da naš život definiraju upravo intelektualci - u širem smislu te riječi u koji uključujem znanstvenike. No, u zadnje vrijeme, intelektualci su bili više kao tanka naftna mrlja u velikoj lokvi: objesno se sjaji vjerujući da zauzima čitavu površinu, iako je velika tek poput molekule. Vidim kako nam se približavaju posve određene stvari. Stvari koje se događaju u takozvanoj supkulturi, veoma su neobične."

Godwin nakon toga zajedljivo navodi primjer jednog proizvoda te "supkulture", članak objavljen u londonskim novinama *Sun* 16. travnja 1991., u kojemu se tvrdi da je francusko-ruska istraživačka ekspedicija otkrila ruševine Atlantide na Antarktiku. "Dokaz" je bila fotomontaža nekih dorskih stupova na ledenoj površini. Iako je većina ljudi koji su vidjeli tu snimku vjerojatno pomislila da je zanimljiva, ali i očito krivotvorena, ta ideja se nedvojbeno duboko usadila u njihovu svijest. Kako ističe Godwin (a o tome smo raspravljali u prethodnim poglavljima), nekritično vjerovanje u istinitost nekih okultnih ideja u velikoj je mjeri pridonijelo nastanku nacionalso-cijalizma: "Trebamo biti zahvalni što se u našem tisku ne promiče ideja o arijskoj nadmoći niti opisuje židovsko obredno ubojstvo; no, moramo se zapitati kako su struje u 'velikoj lokvi' popularnog okultizma oblikovale kolektivnu svijest."

Posve je drukčije kada javnost priznaje mogućnost postojanja izvanzemaljskih letjelica ili duhova i zastarjelih hominida poput Bigfoota, Jetija i sl.; no, posve je drukčije priznanje postojanja besmrtnih - možda natprirodne - moći ideologije, koja je već nepovratno ponizila čovječanstvo i mogla bi, posve sigurno, iznova prouzročiti katastrofu.

"Gotzen gegen Thule"

Godine 1971., Wilhelm Landig je objavio neobičan roman pod naslovom *Gotzen gegen Thule* ("Niži bogovi protiv Thule"). U skladu s pomodnim običajem 19. st., kada su se fantazije predstavljale kao "prave priče", Landig je u podnaslovu svog romana napisao da je riječ o "fikciji punoj činjenica", te tvrdi kako sadrži točne podatke o

radikalnom napretku u tehnologiji izrade zrakoplovstva i oružja nakon rata. *Gotzen gegen Thule* je u osnovi pustolovina, koja se osniva na pothvatima dva njemačka pilota, Reckea i Reimera (čija imena Godwin prevodi kao "Hrabar ratnik" i "Pjesnik"), koji su potkraj Drugog svjetskog rata poslani u tajnu njemačku bazu na sjeveru Kanade. Ta baza, koja se zove Točka 103, veliko je podzemno postrojenje koju visokorazvijenom tehnologijom opremaju moćni saveznici u Sjedinjenim Američkim Državama. Stanovnici te baze tvore silu suprotstavljenju Trećem Reichu, koja se tumači kao sotonska.

Ustvari, Točka 103 je posve proturasistička, na što ukazuje i prizor u kojemu se opisuje ondje održana konferencija na kojoj su sudjelovali: "tibetanski lama, japanski, kineski i američki časnici, Indijci, Etiopljanin, Arapi, Perzijanci i brazilski časnik, Venecuelanac, Sijamac i čistokrvni meksički Indijanac." Do tog dalekog i ultra-tajnog postrojenja putuje se najnaprednijim zrakoplovom, V7, koji ima oblik kugle s rotirajućim, okruglim krilom, u kojemu se nalaze mlazne turbine. Zanimljivo je da čak i odgovoran i skeptičan Godwin priznaje da se taj dio Landigova romana možda doista temelji na činjenici (vidi Osmo poglavlje).

Dva pilota poslana su na misiju u Prag kako bi spriječili da tehnologija izrade letećih diskova padne u ruke Saveznika. Nakon poraza nacističke Njemačke u ratu, Točka 103 se proglasila neovisnom i nastavila promicati tulske ideale. Te ideale objašnjava drugi lik romana, bivši časnik Waffen-SS-a, Gutmann ("Dobar čovjek"). Godwin ukratko opisuje u čemu se sastoji thulska filozofija:

"Svjetlo Thule ne dolazi s istoka nego sa sjevera. Njezina tradicija je 'uranska', jer potječe od Urana, gospodara kozmičkog svijeta i primordijalnog Raja arijske rase, koji se nalazi na Sjevernome polu. Uranov sin Saturn uzurpirao je vlast, nametnuvši tom prvotno sretnom i ujedinjenom čovječanstvu egotističku državu. Zbog iskušenja koja je izazvala ta promjena u ljudskom poretku, izgubljeno je prvobitno jedinstvo i, Saturnovo kraljevstvo Atlantida je konačno uništena. Nakon toga je na tajnome otoku Hiperborejaca, toplu klimu zamijenila oštra zima. Prvobitne rase koje su živjele na Antarktiku i nordijskoj Atlantidi, izgubile su svoje domove i bile prisiljene odseliti se na

jug. Svugdje gdje su se naselili - u Europi, Perziji, Indiji i dr. - pokušali su iznova stvoriti svoj izgubljeni Raj, njegujući sjećanje na njega u svojim mitovima i legendama."

Godwin ističe da su Uran i Saturn vjerojatno personifikacije događaja koji su se zbili u drevno doba; međutim, thulska religija je uključivala ideju o nevidljivome bogu izvan prostora i vremena, te Sina koji izvršava volju Oca i koji se poistovjećuje sa zakonima prirode. Landig, pak, uspoređuje legendu u Thuli (koja se nalazila u blizini Točke 103) s onom o duhovnom središtu svijeta, koje se nekada nazivalo Shambhala. Čitatelj će se prisjetiti slučaja Nicholasa Roericha, opisanog u Četvrtom poglavlju, koji je vidio zlatni leteći disk i kojemu je vodič rekao da NLO predstavlja dobrohotan utjecaj Rigden-Jyepoa, Kralja svijeta, koji ih nadzire. Preko drugog lika svog romana, francuskog kolaboracionista Belissea ("prema Belisanu, galskom bogu Sunca"), Landig opsežno opisuje u čemu se sastoji taj fenomen, koji on naziva "Manisole". Riječ je o živim, inteligentnim bio-mehaničkim bićima sa složenim životnim ciklusom, koji počinje u obliku svjetlosnog kruga, nastavlja se u metalnom obliku i potom postiže reproduktivnu fazu. Regenerativnim procesom, novi Manisola raste u utrobi odraslog bića.

"Preostali majčin nukleus izbacuje regenerirani dio kao novi energetski krug svjetlosti, što je nalik procesu rađanja. Taj novi ciklus ulazi u istih 7 razvojnih etapa, dok se izbacujući materinski element pretvara u kuglu i potom eksplodira. U metalnim ostacima sadržane su čestice bakra. Optički dojam koji su do sada te Manisole ostavile na svjedoke, uglavnom je isti. Danju oni izgledaju kao iznimno sjajna, zlatna ili srebrna svjetlost, katkad s tragovima ružičastog dima, koji se potom često isparava u obliku sivkasto-bijelih tragova. Noću diskovi svjetlucaju sjajnim ili blještavim bojama, pri čemu se katkad na rubovima uočavaju dugi plamenovi i crvene i plave iskre, koje su često toliko snažne da izgledaju kao da će se zapaliti. Najnevjerojatnija je njihova moć reakcije protiv progonitelja, kao da su razumna bića, a ta moć je daleko snažnija od svih mogućih elektronskih samoupravljačkih ili radio-kontroliranih naprava."

Landig dalje opisuje kako gotovo svi drevni mitovi, na jedan ili drugi način, govore o Manisolama, kao o simbolima duhovne snage, jedinstva i ljubavi. Iako se tvrdi da Točka 103 nije rasističko društvo, Thuleanci su ipak smatrali da Izrael predstavlja vječnu suprotnost njihovim idealima, sjećajući se vremena kada su njihovi preci, nordijski Atlantiđani, bili robovi semitskih vračeva.

Iako možda ne iznenađuje, u toj neobičnoj, okultnoj pustolovini sudjeluje i Kovčeg saveza, koji se opisuje kao svojevrsna baterija koja proizvodi astralnu energiju, koja se upotrebljava u magijskim operacijama. Ta energija je plodno "energetsko polje Arijaca", koje su hebrejski čarobnjaci ukrali i pohranili ga u Kovčeg u svrhu svojih protu-arijskih ciljeva. Međunarodna zavjera protiv Arijaca vidljiva je i u prizoru u romanu u kojem likovi putuju u Tibet, gdje susreću drugog Nijemca, Junckera ("Aristokrat"), od kojeg saznaju da azijski narodi čekaju velikog ratnika, koji će doći iz podzemnog kraljevstva Agarthe i pomoći im da osvoje svijet. Potom saznajemo što su "Shambala" i "Agartha", no u još jednom iskrivljenom tumačenju budističkog učenja, nalik onome koje je iznio Ravenscroft u knjizi *The Spear of Destiny* (vidi Peto poglavlje). Središnja točka romana *Gotzen gegen Thule* je ideja da se Treći Reich uzdignuo uz pomoć dvaju središta moći -Agarthe i Shambale -te da je poražen zato što je podlijegao materijalističkim iskušenjima Shambhale, čime je uništio ravnotežu između ta 2 središta. Ponovno ćemo se osvrnuti na dobar Godwinov prijevod Landigova izvornika:

"Izvor lijevih materijalnih energija, čije je središte u Shambali, jest moćan i silan grad na gornjoj zemlji, kojim vlada veliki Kralj straha. No, dio tajnih bratstava i loža zapada smatraju da upravo iz Shambale dolaze obećanja i upozorenja Gospodara svijeta. Ta Shambala je odraz naše želje! No, postoji i drugi izvor: Agartha, unutrašnji, podzemni svijet kontemplacije i njezinih energija. I ondje postoji Gospodar i Kralj svijeta, koji obećava svoju prevlast. Kada nastupi pravi čas, to središte će povesti dobre ljude protiv zlih; i ono je čvrsto povezano s Brahytmom, odnosno Bogom. I moramo služiti upravo tom kralju, koji će stvoriti naše carstvo i vladati nad ostalima ... Ljudi Trećeg Reicha ... udružili su se s energijama Shambale, čiste

snage i tajno su djelovali protiv drugih ljudi Reicha ... A iza tih energija, koje se manifestiraju u Shambali, stoji Kavkažanin, Staljin Džugašvili! On je znao sve, poznavao je ljude iz kruga Reicha i igrao se s njima kao da su njegovi. Staljin-Džugašvili imao je podršku Gospodara straha i Moć protiv Reicha!"

Na kraju romana, junaci odlaze iz Tibeta, no u Indiji ih uhite Britanci, koji ih šalju u ratni logor. Nakon što su se vratili u Njemačku, postaje jasno da se vjerojatno više nikada neće ponovno vratiti u Točku 103, koja ih je, kako se čini: "zaboravila: žalosno priznaju ... postoji li još uvijek, tada se vjerojatno potpuno izolirala od današnjega svijeta."

"Thuleancima preostaje još samo da stvore "Četvrti Reich u egzilu", strpljivo čekajući da završi Doba Riba. Kada se to dogodi, okončat će i vjerska tiranija sv. Petra u Rimu ... i židovski Kovčeg izgubit će svoju snagu. Nakon toga, tvrdi Landig, ... iznova će se zavijoriti arijska zastava..."

Osim neobičnih maštanja, u *Gotzen gegen Thule* nalazimo neke tvrdnje, prema kojima se taj roman može smatrati pogubnom revizijom povijesti. Takva je, naprimjer, Junckerova tvrdnja da su tijela otkrivena u oslobođenim koncentracijskim logorima, ustvari pripadala Nijemcima ubijenima u savezničkim zračnim napadima na München. Osim toga, u romanu se isprepliće čitav niz različitih mitova, koji se povezuju s idejom o opstanku nacista: nordijska mitologija, NLO-i kao letjelice koje su stvorili ljudi, podzemna kraljevstva Shambala i Agartha, ideja o šupljaj Zemlji, sveti Gral i međunarodna zavjera s ciljem stvaranja tajne Univerzalne, svjetske vlade. Iako bi se moglo očekivati da ta besmislena i (zbog pokušaja revizije povijesti) moralno pokudna priča milostivo uroni u književni zaborav, to se nije dogodilo. Naime, umjesto toga, ona je ušla u tmurno područje supkulture, gdje su je otkrile neke zainteresirane stranke koje su u njoj prepoznale mogućnost da ostvare svoje ciljeve.

Ernst Zundel i "Samisdat"

Članci objavljeni u neonacističkim novinama *Brisant* nisu nosili ime autora. Zainteresiran i uznemiren neobičnim podacima u njima iznesenima, W. A. Harbinson se odlučio poigrati detektiva i istražiti podrijetlo tog časopisa. Otkrio je da ga je u Zapadnoj Njemačkoj objavljivala tvrtka "Lintec GmbH" iz Hamburga, koja tada više nije postojala. Harbinson tvrdi: "...tvrtka se nije nalazila ni na jednom popisu zapadnonjemačke novinske organizacije, kao ni biroa za odnose s javnošću." Bez obzira, ustanovio je da su podaci izneseni u člancima *Brisant-a*. potjecali iz dviju knjiga: *UFOs: Nazi Secret Weapons?* ("NLO-i: Tajno oružje nacista?) Matterna Friedricha, te *Secret Nazi Polar Expeditions* ("Tajne polarne ekspedicije nacista") Christofa Friedricha. Obje knjige je objavila izdavačka kuća "Samisdat Publishers Limited" iz Toronta.

Kako tvrdi Harbinson, imena "Mattern Friedrich" i "Christof Friedrich" ustvari su pseudonimi Ernsta Zündela, Nijemca koji je živio u Kanadi i jednog od najaktivnijih pobornika tvrdnje da se Holokaust nikada nije dogodio. Preko svojih mnogobrojnih veza s prebjeglim nacistima u Južnoj Americi i drugdje, Zundel: "danas vodi izdavačku kuću 'Samisdat Publishers Limited', koja predstavlja glasnogovornika neonacističke propagande i trgovine, a specijalizirana je za prodaju nacističkih knjiga, audio-ploča, kazeta, fotografija, medalja i drugih nacističkih suvenira." Zundel u svojim knjigama iznova ističe da su NLO-i ustvari tajno nacističko oružje, koje se lansiralo iz njihove tajne baze na ili u blizini Južnog pola. Osim toga, on je (po svemu sudeći) i sljedbenik teorije o šupljij Zemlji, a 1978. god. je u svojem biltenu *Samisdat* reklamirao putovanje zrakoplovom na Južni pol, gdje će, kako je tvrdio, putnici otkriti Hitlerovu bazu NLO-a na Antarktiku, ali i ulaz u unutrašnjost planeta. Cijena karte za to putovanje iznosila je 9.999 \$.

Sljedeći odlomak članka objavljenog u *Samisdatu* omogućit će čitatelju da stekne uvid u Zundelove tvrdnje:

**"ACHTUNG! SAMISDATOV PREGLED VIJESTI
SAMISDATOVA EKSPEDICIJA ŠUPLJA ZEMLJA 9.999 \$
U POTRAZI ZA RUPAMA NA POLOVIMA**

U POTRAZI ZA HITLEROVIM BAZAMA NLO-a NA ANTARKTIKU...

Vaš odgovor na naša najnovija izvješća i aktivnosti iznimno je ohrabrujući! Primili smo narudžbe i ponude iz svih dijelova svijeta - iz Noumee u Južnom Pacifiku, Uskršnjih otoka, Čilea, Argentine, Brazila, Venezuele, Paname, Meksika, sovjetskih satelitskih država, Kine, Južne Afrike, Perzije, Konga, Australije, Japana, te iz svih zemalja zapadne Europe i gotovo svih država SAD-a. Taj odgovor je golem i predstavlja jasnu naznaku da su obaviješteni istraživači NLO-a i javnost umorni od loših informacija, koje im prilaže stara struja istraživača NLO-a i novine, koje iznose službeni alibi CIA-e i KGB-a da su NLO-i izvanzemaljske letjelice. Ono što svijet koji bdije nad NLO-ima želi, sada stvarno dobiva - ozbiljno istraživanje NLO-a, koji su posve zemaljski.

SAMISDAT je jedina organizacija koja se trudi činiti nešto po tom pitanju, no nismo sami, jer imamo podršku tisuće ljudi poput vas, koji žele saznati istinu, koju su šarlatanski poznavatelji letećih tanjura 30 godina pokušavali prikriti bajkama o 'malim zelenima'. Upravo su ljudi poput vas pretvorili SAMISDAT u najaktivniju NLO-organizaciju i izdavačku kuću na planetu Zemlji!...

Naša otkrića su omogućila nastanak velikog broja knjiga, koje se danas potiskuju i katkad oštro kritiziraju, ali predstavljaju bestselere supkulture. 'UFO-s - NAZI SECRET WEAPON?', bila je naša prva knjiga, čijih je 5 izdanja potpuno rasprodano. Rasprodana su čak i 2 izdanja naše druge knjige, 'SECRET NAZI POLAR EXPEDITIONS'. Veoma uspješno se prodaju i strani prijevodi tih knjiga, pa svima postaje jasno da je medijska blokada istine konačno prekinuta. Trenutno se tiskaju još 3 knjige, čime će se zaokružiti naša I. faza izdavačkog programa: "THE CIA-KGB-COVERUP", "THE ANTARCTICA THEORY" i "THE LAST REVELATION"...

Isto tako, osnovali smo istraživačke timove u Kanadi, SAD-u i osobito u Njemačkoj, koji imaju zadatak ponovno otkriti osnovne nacрте beskrilnih letjelica, po uzoru na koje su nastali

prvi nacistički NLO-i. Ti timovi su već dizajnirali i konstruirali makete, od kojih neke rade uz primjenu uobičajene energije, dok druge imaju pogonske sustave koje današnja aviokozmička tehnologija još nije otkrila. Nadamo se da ćemo daljnjim istraživanjem moći proizvesti nekoliko različitih modela za sve zaljubljenike maketarstva. Cijenimo svaki doprinos - u obliku ideja ili novčanih priloga. Čekove možete slati na adresu SAMISDAT-a uz oznaku: 'Za SAMPROJ R-1'...

SAMISDAT, koji se potpuno posvetio istraživanju NLO-a, upravo će doživjeti veličanstveno iskustvo! Pregovaramo s nekoliko međunarodnih zrakoplovnih i 'charter'-tvrtki oko našeg planiranog istraživanja 'teorije o Unutrašnjoj Zemlji', kao i potrage za 'Hitlerovim bazama letećih tanjura na Antarktiku'. Naša 'raketna rampa', o kojoj također trenutno pregovaramo, nalazit će se u Rio de Janeiru u Buenos Airesu. Ondje će se 1979. ili 1980., održati Međunarodna konferencija o NLO-ima. Isto tako, zainteresirani i financijski sposobni, moći će se ondje pridružiti Christofu Friedrichu i članovima posebno odabranog SAMISDAT-ovog istraživačkog tima, te krenuti na Antarktičku ekspediciju u cilju otkrivanja Hitlerovih baza letećih tanjura na njemačkom Antarktiku, ali i pokušaja otklanjanja sumnji o 'letu u polarni otvor' admirala Byrda, stvarnim letom iznad Južnoga pola! Ovdje izlažemo plan našeg pokusnog leta! Predviđa se da će Antarktička ekspedicija raspolažati posebno opremljenim mlažnjakom dalekog dosega...

SAMISDAT-ova Antarktička ekspedicija s ciljem otkrivanja Hitlerovih baza letećih tanjura i otvora na Južnom polu, koji vode u unutrašnju Zemlju, bit će jedinstven doživljaj, koji se događa samo jednom u životu. Budući da će u njoj moći sudjelovati ograničen broj ljudi, naši kriteriji selekcije moraju biti veoma strogi. Približna cijena po osobi možda će biti viša od 9.999 \$. Međutim, ona će se smanjiti ovisno o tome koliko ćemo prije toga skupiti novaca prodajom SAMIDAT-ovih SERIJA predavanja, audiokazeta, konvencija, modela NLO-a i knjiga. Možete pomoći ostvariti taj san na više načina: 1.) Možete postati jedan od distributera naših knjiga, kupite li SAMISDAT-ove knjige i druge predmete po veleprodajnim

cijenama i potom ih prodate po maloprodajnoj cijeni prijateljima, kolegama, sudionicima konferencija o NLO-ima, posjetiteljima okružnih i ezoterijskih sajмова, te tržnica. Kupnjom SAMISDAT-ovih naslova na veliko, možete ostvariti gotovo 100% profit na svaki prodani primjerak. Taj novac, potom, možete uložiti u vaše sudjelovanje u Ekspediciji ili ga, pak, potrošiti kako vam najbolje odgovara.; 2.) Možete organizirati NLO-klub i održavati svoje konferencije o NLO-ima, pri čemu ćete zaradu dijeliti sa SAMISDAT-om.; 3.) Ako ste bogati i savjesni, možete sponzorirati čitavu ili dio Ekspedicije, te tako mnogo brže ostvariti naš životni cilj. No, prazna obećanja i druge besmislene izjave klepetala i besposličara, bez obzira koliko imućnih, neće odvesti Ekspediciju na Antarktiku. Jedino što oni mogu učiniti jest da unaprijed doniraju gotov novac. Ako ste sposobni za to i želite uložiti novac, koji će biti odmah iskorišten, tada vas molimo da nam se javite!; 4.) Možete organizirati svoju dobrotvornu akciju za Ekspediciju. Ne oklijevajte nam se javiti u svezi pojedinosti i pomoći oko ovih i drugih ideja.

To su samo neki načini na koje možemo ubrzati taj veličanstveni dan, kada ćemo se ukrcati na naš brz, srebrni zrakoplov i odletjeti na Antarktiku - i još dalje, gdje ćemo se susresti s poviješću. Kad se vratimo, znat ćemo da smo otkrili Unutrašnju Zemlju i/ili pronašli dokaz o Hitlerovim NLO-bazama - ili, pak, razotkrili dvije najbolje i najduže čuvane tajne naše Znanstvene ere."

Čitatelj će primijetiti da se Zundelov navodni cilj da poduzme ekspediciju na Antarktiku, mogao ostvariti samo ako su čitatelji *Samisdat-a* bili spremni kupiti njegove proizvode "na veliko" (nepotrebno je reći da se putovanje charter-letom na Antarktiku nikada nije dogodilo). Njegove očito besmislene tvrdnje o tajnim nacističkim bazama NLO-a na Južnome polu, te šupljom Zemlji, skrivaju još zloknijji revizionistički plan.

Naime, to je priznao i sam Zundel. Frank Miele, član Društva skeptika iz SAD-a, koji je 1994. god., napisao članak za časopis toga društva, o revizionističkoj povijesti holokausta, tvrdi da mu je Zün-

del rekao da je svojom knjigom *UFOs: Nazi Secret Weapons?* (koja je doživjela 7 izdanja i postala je bestseller u supkulturnim grupama), samo pokušao privući što veći broj čitatelja. U telefonskom razgovoru s Mieleom, Zünde je rekao: "Shvatio sam da Sjeverno-amerikanci ne žele biti educirani. Oni žele da ih se zabavlja. Ta knjiga je služila za zabavu. Sa slikom Führera i letećih tanjura koji uzlijeću s Antarktika na naslovnici, mogao sam sudjelovati u radijskim i televizijskim emisijama. Tako bih u emisiji koja je trajala sat vremena, 15 minuta razgovarao o tim ezoterijskim stvarima. Potom bih govorio o židovskim znanstvenicima u koncentracijskim logorima, koji su radili na tom tajnom oružju. Tako sam dobio priliku govoriti ono što sam želio."

Kako se moglo i očekivati (i nadati), Zündel je zbog svoje revizije holokausta zaratio s kanadskim vlastima. Godine 1984., kanadska vlada je protiv njega pokrenula kazneni postupak, koji se temeljio na privatnoj tužbi žrtve holokausta, Sabine Citron. Zündel je optužen na temelju 177. članka kanadskog Kaznenog zakona, prema kojemu se dobrovoljno javno objavljivanje lažnih tvrdnji, čime se uzrokuje ili se može uzrokovati povreda javnog interesa, smatra kaznenim djelom. Zündel je objavio i dvije knjige drugih autora: *The West, War and Islam* ("Zapad, rat i islam"), te *Did Six Million Really Die?* ("Je li doista poginulo 6 milijuna ljudi?"). Zbog objavljivanja potonje knjige optužen je na kaznu od 15 mjeseci zatvora. Međutim, Zündel se žalio na tu presudu, pa je zakazano drugo suđenje.

O tom drugom suđenju opsežno se izvještavalo u kanadskim novinama, budući da je Zündel kao stručne svjedoke pozivao druge vodeće revizioniste. Iako je bio osuđen i drugi put, slučaj je podnesen Vrhovnom sudu Kanade, koji je odlučio da je zakonska odredba o lažnim izjavama neustavna povreda slobode govora. Miele zajedljivo komentira da je revizionist holokausta, Zündel, postao: "zagovaratelj građanskih prava i kanadski junak." Usprkos tome, nekoliko skupina kanadskih židova pokrenulo je protiv njega postupak na temelju kanadskih zakona koji zabranjuju mržnju.

Miguel Serrano i veličanje Hitlera

Neobične i ezoterijske ideje, koje, kako se čini, često slijede revizionističke teorije o holokaustu, najbolje se mogu predstaviti na

zapanjujućem primjeru čileanskog diplomata Miguela Serrana (rođ. 1917.), koji je bio ambasador u Indiji (1953.-1962.), Jugoslaviji (1962.-1964.) i Austriji (1964.-1970.). Serrano, koji je bio iznimno inteligentna i obrazovana osoba, pisao je o mnogim tajanstvenim temama, kao što su joga, tantra i druga područja mističizma, te knjigu o svom prijateljstvu s Carlom Jungom i Hermannom Hesseom. Osim toga, Serrano je putovao Indijom, Južnom Amerikom i Antarktikom u potrazi za mudrošću. Godine 1984. objavio je opsežnu knjigu u kojoj detaljno objašnjava svoje mističke i filozofske nazore, naslovljenu *Adolf Hitler, el Ultimo Avatara* ("Adolf Hitler, posljednji Avatar") i koju je posvetio: "Za slavu Führera, Adolfa Hitlera".

Goodwin tvrdi sljedeće:

"Taj naslov moramo shvatiti doslovno: Serrano vjeruje da je Hitler Deseti Avatar Višnua, Kalki Avatar, koji se inkarnirao kako bi uzrokovao završetak razdoblja Kali Yuge i omogućio nastanak Novoga Doba. Prema budističkoj terminologiji, Hitler je Tulku ili Bodhisattva, koji se oslobodio granica krugova ovoga svijeta i dobrovoljno se rodio radi spasa čovječanstva. Prema tome, on ne smije biti predmetom kritika."

Serrano vjeruje da je Hitler još uvijek živ, da je pobjegao iz ruševina Berlina u jednome od nacističkih letećih diskova, te da i dalje vodi Ezoterijski rat iz svog skrivenog utočišta na Južnome polu. U pozadini tog scenarija opet se nalazi legendarna zemlja Hiperboreja i njezini fantastični stanovnici, uz varijacije te teme o kojima smo već raspravljali (vidi Drugo poglavlje). Serrano tvrdi da Hiperborejci ne potječu iz naše galaksije, te da su na Zemlju stigli u dalekoj prošlosti. Istina o njihovu postojanju pokušavala se prikriti jednom velikom zavjerom, između ostaloga, na način da ih se pogrešno opisuje kao "izvanzemaljce". Ustvari, mi ih vidimo samo u obliku "letećih tanjura", zato što ih nismo sposobni vidjeti kakvi stvarno jesu. Prvu Hiperboreju osnovali su na Zemlji i ona nije bila sastavljena od svjetovne tvari nego se prostirala izvan fizičke razine postojanja, koju je stvorio i kontrolirao Demijurg, niži bog, čiji su prvi pokušaji stvaranja inteligentnih bića, rezultirali nastankom neandertalca.

Demijurg je uspostavio kozmički poredak prema kojemu sva stvorenja moraju slijediti Put Predaka - drugim riječima, bit će beskonačno dugo reinkarnirani na Zemlji. No, Hiperborejci su odbijali to prihvatiti jer su željeli slijediti Put Bogova, odnosno reinkarnirati se po želji. Hiperborejci su posjedovali silu vril (vidi Treće poglavlje), kojom su se koristili u bitkama protiv mehanističkog Demijurga. Rat između Hiperborejaca i Demijurga rezultirao je stvaranjem Druge Hiperboreje na Sjevernome polu, koja je imala oblik fizičkog, okruglog kontinenta s kojeg su Hiperborejci počeli organizirati proizvodnju Zemlje. To će im uspjeti tako što će usaditi jednu česticu besmrtnosti u neandertalce i druge praljude, koja će ih uzdići iz njihovog poluanimalnog stanja.

Planovi Hiperborejaca uspješno su se ostvarivali sve dok nisu neoprezno počeli spolno općiti s bićima, koja je stvorio Demijurg. To križanje rasa bilo je povezano s katastrofalnim udarom kometa, uslijed kojeg su Sjeverni i Južni pol promijenili položaje. Nakon tog događaja, Zemlja je postala: "ratište Demijurga i Hiperborejaca, kojima je tijekom borbe neprestano prijetila opasnost od razrjeđivanja krvi." Godwin citira Serrana: "Ne postoji ništa tajanstvenije od krvi. Paracelsus je tvrdio da je ona zgusnuta svjetlost. Vjerujem da je to i arijska, hiperborejska krv - no ne svjetlo Zlatnoga Sunca, galaktičkog sunca, nego svjetlo Crnoga Sunca...", a Crno Sunce nije samo simbol praznine u šupljaj Zemlji, nego i one prvobitne praznine iz koje potječe sav život.

Serrano tvrdi da je upoznao jednog Učitelja, koji mu je rekao da učenik joga u određenoj etapi uspijeva napustiti svoje tijelo i doživjeti mističku smrt nakon koje stiže do Crnoga Sunca, područja u kojemu žive Hiperborejci i koje se nalazi izvan fizičkoga svemira. Međutim, nisu svi ljudi sposobni za takvo duhovno putovanje, nego samo oni: "čija krv čuva sjećanje o drevnoj Bijeloj, hiperborejskoj rasi."

Serrano je vjerovao da su židovi instrumenti u rukama Demijurga (kojeg on poistovjećuje s Jahveom). Oni su "proturasa", koja zajedno sa svjetskim institucijama, skrivenim neprijateljima hiperborejskih ideala, sudjeluju u divovskoj zavjeri. Te ideje su nadahnule stvaranje Društva Thule, za koje Serrano tvrdi da je povezano s hermetičkim Redom Zlatne zore, no da su ga iskvarili: "izrodnički Aleister Crowley i židovski Bergsoni."

"Serrano tvrdi da je Hitler, u doba svojih prvih kampanja želio ponovno osvojiti drevna područja, kojima su vladali Arijski i Hiperborejci. Let Rudolfa Hessa u Englesku 1941. god., bio je posljednji pokušaj ostvarenja tog plana da se, putem obnavljanja kontakta sa Zlatnom zorom Njemačka ujedini sa svojim arijskim rođacima Britancima, i ohrabri ih da također pročiste svoju rasu. No, nakon očitog neuspjeha te misije, Hitler je odlučio preuzeti svoju avatarsku ulogu i započeti totalni rat na svim frontama, protiv židova i Demijurga, napadom na njihov najmoćniji izdanak - komunistički Sovjetski Savez."

Serrano, poput svih drugih revizionista, nije čuo da se holokaust doista dogodio (on ga naziva "Mitom o 6 milijuna") tvrdeći da su Germani herojski, a ne okrutan narod (pri čemu se okrutnost smatrala svojstvom miješane krvi). Doista, nacisti su se navodno, tijekom Drugog svjetskog rata, usredotočili na usavršavanje "čarobnog realizma", što je uključivalo razvoj aviona-diskova, uspostavljanje kontakta s uznesenim Učiteljima na Tibetu i dematerijalizaciju. Dalje, Hitler nije izvršio samoubojstvo, nego je pobjegao kroz podzemni prolaz, koji je zamislio Albert Speer, a povezivao je Bunker sa zračnom lukom Tempelhof, gdje se ukrcao na leteći disk, ostavivši za sobom ruševine Trećega Reicha.

Godwin ističe da Serrano tu ulazi u područje, koje se obično postovjećuje s bizarnim granicama ufologije i kozmologije, te citira sljedeće riječi čileanskog pisca:

"Jesu li njemačke podmornice otkrile na Sjevernom polu ili John Deeovu Grenlandu, točno mjesto kroz koje se probija kao kroz mračnu cijev, radi povezivanja s Drugim polom i izlazi u onoj rajskoj zemlji i moru, koje više nisu tamo, no ipak postoje? Neosvojiv raj iz kojega se može voditi i dobiti rat -jer, kada ovaj rat bude izgubljen, drugi će biti dobiven. Zlatno doba, Ultima Thule, Hiperboreja, druga strana stvari; koje je toliko lako, a opet tako teško dosegnuti. Unutrašnja zemlja, Druga zemlja, suprotna zemlja, astralna zemlja, u koju čovjek ulazi gotovo 'u trenu'; bilokacija ili trilokacija svemira."

Serrano vjeruje da Prvi Hiperborejci još uvijek žive u šupljoj Zemlji, te da su nacisti uspjeli ući u njihovu zemlju preko Južnoga pola. Istu misao dijeli (po svemu sudeći) i francuski pisac Jean Robin - iako treba naglasiti da Robin nije nijekao holokaust. On je 1989. god. objavio knjigu *Operation Orth* u kojoj navodi svjedočanstvo, navodno svog prijatelja, o putovanju letećim tanjurom u podzemni kompleks, a koji je navodno mogao prolaziti kroz stijene. Podzemni grad se nalazio u blizini Valparaísa, čileanskog obalnog grada pokraj Santiaga. U njemu je živjelo oko 350000 ljudi, koji su bili članovi Crnog Reda, a među njima su bili i židovi, koji su optuživali: "svoje sunarodnjake da 'odbijaju sudjelovati' u evolucijskom procesu." Robinova priča razlikuje se od ostalih mitova o opstanku nacista po tome što je prema njoj, Hitler umro u toj novoj Agarthi 1953., a njegovo je tijelo polegnuto u proziran, šesterokutan lijes. Veoma je neobično što se u njegovu lijesu nalazilo i tijelo švedskog diplomata Raoula Wallenberga, koji je spasio više tisuća židova iz koncentracijskih logora i koji je nakon završetka rata tajanstveno nestao. Godwina to, sasvim opravdano, uopće ne iznenađuje:

"Operation Orth nameće različita pitanja ... čitatelju, kojeg zanima što je natjeralo Jeana Robina da na tako šokantan način prikaže pomirenje Hitlera i Wallenberga, kao i ideju da su židovi crnoga Reda olako odbacili holokaust. U kontekstu Guenonovih nazora, koja su puna poštovanja prema židovskome narodu i njihovoj tradiciji, ne može se reći ništa osim toga da Robin prihvaća izvještaj svojeg prijatelja i upozorava nas na krajnju opscenost evolucijskog procesa."

Alternativa 3

Svakoga tko je upoznat s gore navedenom frazom sigurno će zanimati kakve ona ima veze s ovim istraživanjem. Odlučio sam o njoj raspravljati iz 2 razloga: prvo, o zastrašujućoj "zavjeri nad svim zavjerama", poznatoj pod imenom "Alternativa 3", pisali su mnogi pisci vječne sage o ultra-tajnim nacističkim aktivnostima; i drugo, budući da je "Alternativa 3" ustvari bila samo lukavo zamišljena prijevara, ona nam pruža korisnu lekciju o tome kako se javnost

može manipulirati fantazijom i propagandom pod krinkom istine. Budući da mnogi čitatelji ne znaju što je "Alternativa 3", prije nego što usredotočimo pozornost na njezinu povezanost s nacistima i razloge zbog kojih, čak i danas, mnogi vjeruju u nju, moramo se osvrnuti na neke osnovne elemente.

Priča počinje 20. srpnja 1977., kada je britanska nezavisna televizijska kuća "Anglia" emitirala dokumentarni film u sklopu iznimno ugledne serije *Science Report*. Film je bio naslovljen *Alternative 3*, a u TV-vodiču britanske televizije opisan je ovako: "Ono što će biti prikazano u ovoj emisiji možda je neetično, no ovaj film se prikazuje ... kako bi izazvao one koji znaju odgovore na postavljena pitanja, da kažu istinu." Od 22 h, kada je emisija završila, pa sve do ponoći i tijekom sljedećeg dana, televizija "Anglia" bila je zatrpana telefonskim pozivima (neki procjenjuju 10 000) - ljudi koji su uživali u emisiji i željeli su znati je li išta od prikazanog istina, dok su mnoge uputili gledatelji koje su neka "otkrića" iskreno prestrašila i zanimalo ih je što se u pogledu toga čini. Televizijska kuća je odmah objavila priopćenje u kojemu je uvjeravala svoje gledatelje da je dokumentarni film o *Alternativi 3* ustvari prvotrvanjska šala - što je uostalom dokazivao i tekst na kraju, koji je uključivao odlomak o autorskim pravima: "Anglia Television - 1. travanj 1977."

Neposredno prije emitiranja, "Anglia" je dala sljedeće priopćenje za tisak:

"Tim novinara koji, između ostalog, istražuju aktualne teme kao što su suša 1976. i promjene u atmosferi Zemlje, kao i uznemirujuće statistike o sve većem broju nestalih ljudi, slijede trag informacija i znanstvenih otkrića diljem Engleske i Amerike.

Znanstvenik sa Sveučilišta u Cambridgeu i bivši astronaut, koji, nakon živčanog sloma, živi u umirovljeničkom domu, jedan je od tragova povezanih s njihovim istraživanjem, koji su konačno doveli do nekih neobičnih otkrića o budućem životu na Zemlji i drugim planetima Sunčevog sustava.

Nakon nekoliko tjedana privatnih prikazivanja, dogovorili smo njezino istodobno prikazivanje u Australiji, Novom Zelandu, Kanadi, Danskoj i Islandu, a uskoro će biti prikazana i u većini zemalja Europe i Azije.

Iako se tema koju obrađuje ova emisija možda čini nevjerovatnom, ona je znanstveno moguća. Postavlja se pitanje u kojoj je mjeri istinita?"

Na dan emitiranja, novinar Kenneth Hughues, koji je posjedovao neke materijale koji će biti prikazani, napisao je članak za londonske novine *Daily Mirror*, naslovljen "ŠTO SE, DO VRAGA, DOGAĐA?"

"Znanstveni program vjerojatno će prikovati milijune Britanaca za njihove naslonjače.

ALTERNATIVA 3 ... je istraga o nestanku nekoliko znanstvenika.

Čini se kao da su nestali s lica Zemlje.

Bivši komentator ITV-a, Simon Butler, objavljuje zastrašujuće i sumorne vijesti o budućnosti.

Program će se emitirati još u nekoliko zemalja - no, ne i u Americi. Šefovi televizijskih postaja žele vidjeti kakav će on učinak imati na britanske gledatelje."

Program je zamišljen kao niz intervjua s izvjesnim dr. Carlom Gersteinom, koji je opisao stravičnu prirodu "Alternative 3". Dr. Gerstein je tvrdio da je 1957. god. sudjelovao na tajnoj konferenciji u Huntsvilleu, Alabama, na kojoj je ustanovljeno da industrijsko zagađivanje i njime uzrokovan efekt staklenika (uzrokovanog visokim razinama ugljičnog dioksida, koji zadržava toplinu u atmosferi), uništavaju Zemljinu biosferu i tako nepovratno slabi kvaliteta zraka, zbog čega će na Zemlji do 2000. godine nastati potpuni klimatski kolaps i nestat će većina života na Zemlji (uključujući ljude).

Predložene su 3 alternative za preživljavanje. Alternativa 1 je podrazumijevala izbacivanje velikog broja nuklearnih bombi u atmosferu. Pretpostavilo se da će njihovom detonacijom nastati rupe u omotaču ugljičnog dioksida, čime će se višak topline u atmosferi izbaciti u svemir. Ta ideja je odbačena uz objašnjenje da bi ona uzrokovala drugi problem - golemu količinu radijacije u atmosferi. Gersteinov opis Alternative 2 vodi nas natrag u podzemna kraljevstva

o kojima smo raspravljali u Sedmom poglavlju. U knjizi nastaloj po uzoru na *Alternative 3*, navode se sljedeće Gersteinove tvrdnje:

"Smatrao sam da je Alternativa 2 još luđa ideja od Alternative 1. Naravno, priznajem da u tlu ima dovoljno zraka za opstanak života, ali... ne, to je bila najnestvarnija od svih alternativa.

Postoji dobar razlog da vjerujemo kako je ovaj svijet nekoć bio mnogo civiliziraniji i znanstveno mnogo napredniji nego danas. Naši daleki preci, koji su živjeli tisuću godina prije onoga što mi zovemo pretpovijesnim čovjekom, bili su mnogo napredniji nego što danas mislimo.

Dalje, tvrdi se da je nastupila velika kataklizma - možda slična onoj koja očekuje nas - i da su ti veoma razvijeni ljudi izgradili potpuno novu civilizaciju ispod površine Zemlje...

Postoji posve uvjerljiv dokaz koji upućuje na to da su nekoć, duboko ispod površine postojali gradovi - koji su međusobno bili povezani složenim sustavom tunela. Ispod površine mnogih zemalja svijeta otkriveni su ostaci tih gradova. Ispod Južne Amerike ... Kine ... Rusije ... o, posvuda. A, kako se kazuje, u tom podzemnom svijetu sja zelena svjetlost, koja zamjenjuje Sunce kao izvor energije - i koja omogućava uzgoj usjeva...

Možda ima neke povijesne istine u biblijskoj priči o velikom Potopu. Možda je nakon katastrofe, koja ih je, uostalom, ondje i potjerala uslijedio Potop - pa su svi ondje ostali zatočeni i utopili se. Možda je tako okončala njihova civilizacija...

Možda bismo iz toga mogli zaključiti da ljudi, za koje smatramo da su pretpovijesni, bili zapravo potomci šačice preživjelih - stvarnih Noinih potomaka, prihvaćate li biblijsku verziju - koji su morali početi iz početka u potpuno uništenom svijetu. Je li im zato bilo tako prirodno - instinktivno, ako želite - živjeti u špiljama? Nakon toga počeo je bolan, polagan postupak ponovne izgradnje svijeta sve dok se i mi sami nismo našli u istom položaju..."

Prema Alternativi 2, planiralo se evakuirati pripadnike svjetske elite (ostali ljudi bi bili prepušteni sudbini na površini) u te napuštene gradove. Međutim, i ta je mogućnost odbačena, budući da bi

se toplina proizvedena efektom staklenika nakon izvjesnog razdoblja probila kroz Zemljinu koru i onemogućila život ljudima pod zemljom.

Tako je preostala još samo treća alternativa, koja je podrazumijevala evakuaciju (naravno, opet elite) na Mars. Gerstein je iznio teoriju da je Crveni planet nekoć bio naseljen, te da u njegovu tlu možda još uvijek postoji atmosfera. Dodao je da je 1959. god. ruska raketa eksplodirala na raketnom uzletištu, pri čemu je poginulo mnogo ljudi i uništeno veliko područje u okolici. Pretpostavljalo se da je raketa nosila nuklearnu bombu, koja je trebala eksplodirati u atmosferi Marsa, koji bi se tako opet pretvorio u planet za život. Gerstein je pretpostavio i da je druga raketa možda bila poslana na Mars, te da je ta misija vjerojatno bila uspješna.

U dokumentarcu *Alternative 3* prikazane su i neke snimke navodne tajne misije na Mars, koju su 1962. poduzeli SAD i SSSR. U filmu je prikazana stjenovita površina Marsa snimljena iz istraživačke sonde, pri čemu su se čuli ruski i američki glasovi. Neposredno prije završetka snimke, glas Amerikanca je govorio: "To je to! Imamo ga ... imamo ga! Čovječe, ako ovo ikada razotkriju javnosti, to će biti najveći dan u povijesti! 22. svibanj 1962. Nalazimo se na planetu Marsu - i imamo zraka!" Novinar koji je vodio emisiju, Tim Brinton, prokomentirao je da vjerojatno postoji veoma dobar razlog zašto su se od javnosti prikrivali pravi uvjeti života na Marsu i zašto su tu misiju zajednički poduzeli Amerikanci i Rusi. Sve je ukazivalo na to daje riječ o ultra-tajnom međuplanetarnom projektu koji je, kako je tvrdio Brinton, veoma lako mogao biti Gernsteinova Alternativa 3.

Tvorci emisije *Alternative 3* su, na temelju uvjerljivih "dokaza", ukazali na to da svake godine nestaje velik broj ljudi, implicirajući da su mnogi od njih ustvari bili žrtve otmice ljudi koji kontroliraju projekt Alternativa 3, pri čemu su kirurškim i kemijskim operacijama pretvoreni u nesvjesne robove, koji su potom odvedeni kao "Serija pošiljaka" u koloniju na Marsu. Kontrolori projekta su te bespomoćne žrtve nazivali "ljudskim viškom", smatrajući posve prihvatljivom svoju barbarsku okrutnost prema njima.

Osim toga, bili su i zainteresirani za regrutiranje znanstvenika i akademika najrazličitijih disciplina. To osoblje nazivali su "Označeni pokretači" i vjerojatno su oni predstavljali dio pojave takozvanog

"odljeva mozgova" tijekom 60-ih i 70-ih godina prošlog stoljeća, kada je iz Britanije otišlo mnogo znanstvenika radi bolje plaćenih poslova preko oceana. (Tvrđilo se da je istraživanje "odljeva mozgova" bilo potaknuto dokumentarcem emisije *Science Report*.) Sjedište čitave operacije bilo je u Genevi i, u stilu Jamesa Bonda, uključivala je i čitavu flotu nuklearnih podmornica stacioniranih ispod ledenog pokrivača Sjevernoga pola. Ondje se tajnost zavjere osiguravala namještanjem "vrućih poslova" (spontano zapaljenje ljudi izazvano daljinskim upravljanjem) onim istraživačima koji su se suviše približili istini.

Genijalni tvorci *Alternative 3* iznosili su kao dodatni dokaz zavjere i NASA-ine letove na Mjesec. Čitatelj može pretpostaviti da je program "Apollo" omiljena tema konspiratologa, od kojih neki tvrde da NASA prikriva otkriće napuštenih izvanzemaljskih gradova na Mjesecu, dok drugi tvrde da se slijetanje na Mjesec uopće nije dogodilo, nego da su astronauti skakutali na nekoj improviziranoj pozornici u Nevadi ili Kaliforniji. U *Alternative 3* je iznesena pretpostavka da astronauti "Apolla" nisu pronašli napušten izvanzemaljski grad, nego potpuno funkcionalnu usputnu postaju za letove na koloniju na Marsu. U knjizi je objavljen sljedeći prijepis razgovora između Kontrole svemirskog leta u Houstonu, Texas i astronauta Boba Grodina:

KONTROLA: Možete li pogledati ono ravno područje ondje?
Vidite li išta iza njega?

GRODIN: Vidim nekakav greben s prilično neobičnim ... o, moj Bože! Ne želim više ništa znati! Do vraga, što je to?

KONTROLA: U redu. Zanimljivo. Tango, javi se ... odmah ...
Tango, javi se ...

GRODIN: Sada se vidi neko svjetlo...

KONTROLA (žurno): U redu. Imamo ga, obilježili smo ga. Malo smo se izgubili, ha? Bravo Tango ... Bravo Tango ...
odaberi Jezebel, Jezebel...

GRODIN: Da ... da ... ali to je nevjerojatno ... isključujem se..."

Prema drugom prijepisu razgovora, ovaj put između Kontrole za svemirske letove i astronauta Scotta i Irwina, koji su se nalazili na Mjesecu u kolovozu 1971. god.:

SCOTT: Strijela doista juri s istoka prema zapadu.

KONTROLA: U redu, primljeno.

SCOTT: Staze su ovdje dok se spuštamo nizbrdo.

KONTROLA: Samo slijedite staze, ha?

IRWIN: Da ... mi smo (nejasno)... znamo da je to prilično dobar put. Pokazuje 320, domet gađanja za 413 ... Ne mogu prijeći preko ovih crta, preko onih slojeva na Hadleyevu brdu.

SCOTT: Ni ja. Ovo je stvarno nevjerojatno.

IRWIN: Doista prekrasno izgledaju.

SCOTT: Kakva organizacija!

IRWIN: Ovo je najbolje organizirana struktura koju sam ikada vidio.

SCOTT: Tako je (nejasno)... posve ujednačeno...

IRWIN: Ništa što smo do sada vidjeli nije pokazivalo takvu ujednačenu gustoću od vrha staza do dna."

U književnoj verziji dokumentarca *Alternative 3* opisan je i slučaj, koji je opisao izravni sudionik pod pseudonimom "Trojanac". Taj događaj se zbio u bazi u unutrašnjosti kratera Arhimed, koji se nalazi na zapadnoj granici *Mare Imbrium-a*. Baza u Arhimeđu navodno je veliki tranzitni kamp ispod prozirne, hermetički zatvorene kupole. Ondje je jedan od "Glavnih pokretača", pomorski biolog Matt Anderson, tajno posjetio odvojeno područje u kojemu su se nalazili naprijed navedeni robovi. U tom selu robova, Anderson je naišao na prijatelja iz djetinjstva. Budući da još nije prošao neophodne psihološke pripreme (kojima su se podvrgavali "Glavni promatrači") za prihvaćanje ideje o ropstvu, zaprepasteni je Anderson odlučio pobjeći i sa sobom povesti što veći broj robova i obznaniti javnosti strahotu *Alternative 3*.

Udruživši se s NASA-inim aerokozmičkim tehničarom Gowersom, Anderson je ukrcao 84 roba na svemirski brod, kojim su kre-

nuli prema jednom od divovskih otvora u kupoli. Međutim, tehničar u glavnoj kontrolnoj sobi je vidio što se događa, te je pokrenuo uzbunu. Izlaz je zatvoren i Gowers je u panici izgubio nadzor nad brodom, te se njime sjurio u kupolu. Eksplozija koja je uslijedila probila je zaštitnu ljusku, zbog čega je došlo do katastrofalne promjene tlaka, uslijed čega su poginuli gotovo svi koji su se nalazili u bazi. Zbog te katastrofe, ponovno je osposobljena bivša baza u krateru Cassini, te se Alternativa 3 nastavila po planu.

Kako je spomenuto, zbog golemog broja telefonskih poziva zabrinutih gledatelja, "TV Anglia" je odmah objavila priopćenje da je dokumentarac *Alternative 3* samo prvotravanjska šala. Doista, to se moglo zaključiti i po tome što su u toj emisiji sudjelovali i neki poznati glumci (jedan od njih čak se pojavio u reklami za pseću hranu neposredno prije početka programa!). No, usprkos tome, Alternativa 3 je potaknula sumnje drugih pisaca i istraživača zavjera.

Među najpoznatijima bio je američki konspiratolog Jim Keith (koji je, na žalost, umro u rujnu 1999.). U svojoj knjizi *Casebook on Alternative 3* (1994.) ("Dosje Alternative 3"), on navodi popis više od 30 znanstvenika povezanih s proturaketnim projektom "Star Wars" Strateške obrambene inicijative (SDI), koji su izvršili samoubojstvo, nestali ili na drugi način umrli pod nerazjašnjenim okolnostima. Ta usporedba s nestalim znanstvenicima iz scenarija Alternative 3, primjer je slučaja koji Keith navodi u svojoj knjizi. Razmotrimo li podrobnije tu zavjeru, uočiti ćemo da ona sadrži sve glavne elemente drugih teorija zavjera. Čini se kao da su tvorci dokumentarca TV postaje "Anglia", posudili likove iz Eccoova romana *Foucaultovo njihalo*, u kojemu mala skupina dokonih intelektualaca, koji rade za izdavača ezoteričkih tekstova, skupljaju sve moguće informacije o tajnim društvima i zavjerama kroz povijest, koje potom unose u računalo "Abulafia" (prema imenu kabalista). To računalo potom sve te podatke povezuje u uvjerljiv i skladan (iako posve izmišljen) scenarij prema kojemu su sva tajna društva u povijesti među sobom prenosila elemente fantastične Tajne, koja njezinom posjedniku pruža nevjerojatnu moć. No, radi neopreza, vijest o tome otkriću stigne do međunarodne mreže tajnih okultnih skupina, koje potom te intelektualce natjeraju (doslovno) u smrt, pod sumnjom da znaju

Tajnu. Glavnog junaka knjige, Casaubona, ubiju okultisti koji žele da Tajna *ostane* neotkrivena.

Sličan scenarij može se povezati i s Alternativom 3. Osnovni obrazac, prema kojemu postoji tajna i moćna elita, koja planira napustiti umiruću Zemlju i kolonizirati Mars, pruža osnovu za mnogo opsežniji scenarij. On počinje nastankom ljudske civilizacije, u kojoj su, na samome početku njezina postojanja, bili ukorijenjeni pripadnici moćne i posve beskrupulozne elite, koja je tisućljećima tajno usmjevala tijekom povijesti. U dvadesetom stoljeću (kojim se uglavnom bavimo u ovoj knjizi), najstrašniji i najokrutniji primjer djelovanja te moćne elite predstavlja upravo nacistička ideologija.

Jim Keith zanimljivo primjećuje da je sam Hitler zamislio četiri "alternative" za život u budućem svijetu oskudice. U knjizi *Mein Kampf*, Hitler je napisao:

"Temeljni pregled uvjeta za obavljanje vanjskih poslova, kojima raspolaže njemačka država, neminovno je nametnuo sljedeći zaključak:

Godišnji porast pučanstva u Njemačkoj iznosi gotovo desetsto tisuća stanovnika. Tu vojsku novih građana bit će svake godine sve teže hraniti, što će konačno dovesti do katastrofe, koju ćemo moći izbjeći samo ako pronađemo načine i sredstva da na vrijeme spriječimo glad i bijedu.

Postoje četiri načina na koje možemo izbjeći tako strašan razvoj budućnosti:

1. Slijediti primjer Francuske i umjetno smanjiti demografski rast, čime ćemo riješiti problem prenapučenosti...

2. Drugi put je onaj koji se danas iznova predlaže i preporučuje: interna kolonizacija...

3. Ili bi se mogla pronaći druga domovina u koju bi se svake godine slao višak od nekoliko milijuna ljudi, čime bi se osiguralo samoodržanje nacije; ili možemo

4. Povećati izvoznu industriju i trgovinu i tako namiriti troškove života u budućnosti."

Prve tri alternative Hitler je odbacio uz obrazloženje da će samooograničavanje stanovništva putem kontrole rađanja neizbježno rezultirati slabljenjem stanovništva, budući da će se time izigrati Dar-

winovi prirodni zakoni opstanka najsnažnijih: "Jer će ograničavanjem prokreacije i smanjenjem broja rođenja, prirodnu borbu za opstanak u kojoj pobjeđuju najsnažniji i najzdraviji, očito zamijeniti nagon za 'spašavanjem', pod svaku cijenu, čak i najslabijih i najbolesnijih, čime se sije sjeme budućeg naraštaja koji će neminovno biti još jadniji i bjedniji dok god se nastavlja ovo izrugivanje Prirode i njezine volje."

Druga mogućnost - "interna kolonizacija" i povećanje izvora prihoda u Njemačkoj - odbacio je pod izgovorom da se to ne bi moglo beskonačno održavati: "Nedvojbeno je da se produktivnost zemlje može povećati do određene granice. No, samo do određene granice, a ne beskonačno. Izvjesno razdoblje bi se povećanje broja njemačkog stanovništva moglo nadoknađivati bez razmišljanja o gladi, tako što bi se povećala produktivnost naše zemlje. No, osim toga, moramo se suočiti s činjenicom da naše životne potrebe obično rastu mnogo brže od broja stanovništva."

Treća se mogućnost, naravno, odnosi na pojam *Lebensraum*:

"Pronalaženje nove domovine gdje će biti naseljen višak stanovništva, pruža beskonačno mnogo prednosti, osobito osvrnemo li se na budućnost ... Moramo ... trijezno i objektivno usvojiti gledište da prvotna namjera Boga sigurno nije bila da jednome narodu dodijeli pedeset puta više zemlje nego drugome. U ovom slučaju ne smijemo dopustiti da nam političke granice sputavaju granice vječne pravde. Postoji li na ovom svijetu doista mjesta za sve ljude, uzmimo tada tlo neophodno za naš opstanak.

Istina, na to neće dobrovoljno pristati. No, tada nastupa zakon samoodržanja; a ono što se mirnim putem ne može ostvariti, moramo učiniti silom."

Četvrtu alternativu, koja se osnivala na njemačkoj međuovisnosti o drugim narodima putem međunarodne trgovine, Hitler je odbacio uz obrazloženje da će time opstanak arijske rase ovisiti o poslovima drugih nacionalnih država:

"Ako .. Njemačka krene tim putem, morat će imati na umu da će taj razvoj jednoga dana... završiti borbom. Samo djeca mogu

vjerovati da će dobiti što žele 'mirnim sukobom naroda', prijateljskim i moralnim putem, neprestano ističući svoje miroljubive namjere, kako to glasno i licemjerno blebeću; drugim riječima, da nikada ne uzmu oružje u ruke."

Nakon što je na zanimljiv, iako neuvjerljiv način povezao Hitlerove opcije s Alternativom 3 (prve se odnose na Hitlerovo gledište o problemima s kojima je suočen njemački narod, a potomje na probleme čitavog čovječanstva), Keith navodi sljedeći odlomak iz Hitlerova *Mein Kampfa*:

"Prema narodnoj filozofiji, značaj čovječanstva je u njegovim osnovnim rasnim elementima. Država je za njega načelno samo sredstvo ostvarenja cilja, a taj cilj je očuvanje rasnog opstanka čovjeka. ... Tako narodna filozofija života odgovara najskrovitijoj volji Prirode, budući da ona ponovno uspostavlja onu slobodnu igru sila, koja konačno mora dovesti do neprestanog, uzajamnog višeg razmnožavanja, dok, naposljetku, najbolji dio čovječanstva, jednom zaposjednuvši ovu Zemlju, dobije potpunu slobodu za djelovanje *u područjima koja će se dijelom nalaziti iznad, a dijelom izvan nje.*" [Keithova istaka.]

Keith smatra iznimno značajnim Hitlerovu opasku o područjima koja se nalaze iznad i izvan zemlje, s obzirom na događaje koji su uslijedili nakon poraza Trećeg Reicha. Nastavlja:

"S obzirom na sve ideje koje, kako se čini, vode do ... *Alternative 3*, upoznati smo s nacrtima tehnološki naprednih letećih diskova, koje su tijekom Drugog svjetskog rata usavršili nacisti, a znamo i da su vodeći, ili barem bivši nacisti, sudjelovali u američkom svemirskom programu. Interesi nacista ispreplitali su se, nakon pojave filozofije, i s drugim totalitarnim mehanizmima kontrole na svijetu, s obavještajnim djelatnostima, policijom i psihijatrijskim ustanovama, eugenetskim i genetskim istraživanjima, kao i s planovima elita, čija bi se filozofija mogla opisati parapolitičkom, a ne političkom."

U Osmom poglavlju smo već proučili teoriju o njemačkim letjećim diskovima, a na početku ovog smo istaknuli da su nakon rata mnogi nacistički uglednici bili odvedeni u SAD, u sklopu projekta PAPERCLIP - među njima je bio i Wernher von Braun, koji je zamislio veći dio opreme za NASA-in program "Apollo". U svezi pretpostavke da su nacisti nastavili svoje operacije i nakon rata, o čemu smo govorili u prethodnom poglavlju, Keith navodi sljedeće izvješće ogranka OSS-a za Istraživanje i Analizu iz 1945.:

"Nacistički režim u Njemačkoj razvio je dobro pripremljene planove za ostvarenje nacističkih doktrina nakon rata. Neki od tih planova već su se počeli ostvarivati, dok su ostali bili usmjereni na međunarodnu razinu i trebali su biti ostvareni nakon uništenja neprijateljskih elemenata u Europi... Članovi nacističke stranke, njemački industrijalci i vojska, shativši da neće pobijediti, sada razvijaju poslijeratne trgovačke projekte, nastojeći obnoviti i učvrstiti prijateljstva u inozemnim trgovačkim krugovima i planiraju obnovu prijeratnih kartelnih sporazuma.

Njemački tehničari, kulturni stručnjaci i tajni agenti imaju dobro zamišljene planove prema kojima će se infiltrirati u strane zemlje s ciljem razvijanja gospodarskih, kulturnih i političkih veza. Njemački tehničari i stručnjaci za znanstvena istraživanja bit će dostupni, za nisku cijenu, industrijskim tvrtkama i tehničkim školama u stranim zemljama. Njemački kapital i planovi izgradnje najmodernijih tehničkih škola i istraživačkih laboratorija, nudit će se pod iznimno povoljnim uvjetima, budući da će time biti Nijemcima pružena izvrsna mogućnost da dizajniraju i usavršavaju nova oružja."

Za konspiratologe poput Keitha, mogla bi se rasplesti mreža Alternative 3 kako bi se razotkrile njezine skrivene niti, koje naizgled potvrđuju prilično nesiguran dokaz. Kako tvrdi sam Keith: "Dok sam istraživao informacije iznesene u *Alternative 3*, jedan od problema predstavljao mi je dokaz, koji me vodio u ne osobito poželjnom smjeru: prema nacistima ... Priznajem da je ta mogućnost malo vjerojatna, no istodobno ona sadrži zapanjujući niz povezanih činje-

nica - naime, mogućnost da je *Alternative 3* izraz nacističkog okultnog nauka i da postoji elitistički program napuštanja Zemlje i ostvarenja druge etape Hitlerova "Konačnog rješenja".

Osnovni elementi Keithove predodžbe *Alternative 3* mogu se ukratko prikazati na sljedeći način: Potkraj Drugog svjetskog rata, nacisti su razvili veoma napredne modele zrakoplova, među kojima su bili Foo Fighters i veći, leteći diskovi kojima je upravljao pilot. Planovi za izradu tih strojeva, kao i brojne druge komponente i znanstveno osoblje, preneseni su krajem rata u skrivenu koloniju u *Neu Schwabenland* na Antarktiku. Dvema operacijama, koje su se zvale "Orlov let" i "Paperclip", osigurani su poslijeratni nacistički financijski interesi i špijunaža. Ako su na Antarktiku i u Južnoj Americi doista postojale nacističke kolonije, tada su ondje vjerojatno neometano nastavljena njihova aerokozmička istraživanja, koja su rezultirala sigurnim i rutinskim svemirskim letovima. Otkriće da će život na Zemlji prestati zbog onečišćenja i prenapučenosti, dovelo je do stvaranja *Alternative 3*, prema kojoj bi ujedinjena elita svijeta svemirskim brodovima odletjela na Mars i ondje osnovala svoje kolonije. Prema tome, Sjedinjene Američke Države i SSSR nisu uopće bili smrtni neprijatelji, nego najveći saveznici: Hladni rat je bila najveća prijevara čovječanstva, koje je nesvjesno opremalo robovskom radnom snagom divovske graditeljske projekte. Preživjelim nacistima, kao jednima od glavnih protagonista u ovom scenariju tajne povijesti svijeta, to je bila savršena prilika da nastave stvarati sve-moćnu rasu, premjestivši svoj *Lebensraum* na Mjesec.

Keith nastavlja:

"Vjerujem da su nacisti bili glavni, no ne i jedini protagonisti u igri za dominaciju svijetom nakon završetka Drugog svjetskog rata: bili su samo jedna od mnogih Hidrinih glava. Utjecajni nacisti (među kojima je vjerojatno bio i Hitler) tajno su sudjelovali u svjetskim događajima nakon rata, stvarajući i usavršavajući planove za konačnu pobjedu *Die Neuordnung*-a [Novi red]. Gotovo sve Hitlerove kohorte preživjele su Nürnberg i vjerojatno su sudjelovale u manipulacijama međunarodnog terorizma i stvaranja trgovine drogom i oružjem, kao i suradnje s mnogo "uglednijim" svjetskim mrežama.

Iako ne mogu sigurno reći da nacisti ostvaraju 'stvarnu' dominaciju *Alternative 3*, da su izgradili ili da grade baze na Marsu ili Mjesecu s ciljem da iz Zemlje koju, kako su vjerovali, čeka katastrofalna sudbina, iznesu drevni Gral ili arijsku rasnu čistoću, neizbježno me zaprepašćuje logičnost i simetrija pojedinosti."

Složen sustav međusobno povezanih glasina - paranormalnih, povijesnih i političkih - koji se razvio oko *Alternative 3*, vjerojatno je najekstremniji izraz ideje o opstanku nacista nakon rata. Doista, zbog te ekstremnosti on predstavlja savršen primjer načina na koji, naizgled nepovezane tajne, istine i poluistine, mogu neovisno postojati i uskoro izgubiti kontrolu, pretvorivši se u fantastične i groteskne teorije zavjere, koje nimalo ne nalikuju elementima iz kojih su iznikle.

Zaključak: "mit-mašina"

Nacistički okultizam - istina i mašta

Okultizam je neobična i plodna zvijer. Vjerovanja i događaji koji iz njega niču, nažalost često proizvode dodatna vjerovanja. Ako su, kao u slučaju nacističkog okultizma, izvorna vjerovanja bila tek nešto više od kriptohistorijskih idiotizama, malo je vjerojatno da će njihovi izdanci imati veću ideološku vrijednost. Ova knjiga se ne bavi samo poviješću vjerovanja u nacistički okultizam, nego i samim nacističkim okultizmom, a nedvojbeno je sigurno da je osnovna pokretačka snaga, koja leži iza razvoja tog vjerovanja, pokušaj da se objasni strašna aberacija, koju predstavlja Treći Reich.

S obzirom da su ljudi oduvijek bili fascinirani okultnim i natprirodnim, koji su im pružali mogućnost da u neizvjesnosti postojanja otkriju viši smisao, te s obzirom na naš pokušaj da odgovorimo na pitanje što je zlo, ne iznenađuje što su mnogi pokušali objasniti nacizam pojmovima, koji prelaze granice ljudskosti. U Uvodu smo spomenuli da neki ozbiljni, službeni povjesničari smještaju Hitlera izvan obrazaca ljudskog ponašanja - koje uključuje najokrutnije zločine. Za njih je Hitler utjelovljenje jedinstvenog zla, koje prelazi granice ljudske okrutnosti. Drugima, koji su spremni prihvatiti stvarnost kozmičkog zla, koje izvire izvan čovječanstva, u nekoj najdubljoj tami postojanja, koju je Bog zauvijek napustio, Hitler i nacisti predstavljaju primjer na koji način, ovisno o određenim okolnostima, ta Tama može ući u čovječanstvo, svojevrsnu "erupciju demonizma u povijesti".

Usprkos tome, demonizam se lako može pobrkati s mahnitošću: strašna je činjenica koliko je nesretnika u povijesti zbog svoje ludosti bilo pogrešno optuženo da su zaposjednuti silama Tame. Vidjeli smo kako korijene nacionalsocijalizma možemo tražiti u *volkisch-*

okultista, koji su gorljivo vjerovali da je u pretpovijesti postojala germanska rasa nadljudi, čija se superiornost prenosila naraštajima do današnjih Nijemaca posredstvom magične, čiste arijske krvi. Bizarne okultne tvrdnje teozofa, poput gospođe Blavatsky, Rudolfa Steinera i dr., navodno su pružale dokaz da je u nevjerojatno dalekoj prošlosti, postojala izmišljena rasa Arijata, koji su uspostavili velike civilizacije na izgubljenim kontinentima Atlantidi, Lemuriji i mitskom otoku Thuli.

Čini se da je ideja o izvornoj okultnoj moći nacista (za razliku od nacističkog *vjerovanja* u tu moć) izrasla iz naše vječne fascinacije legendama u koje su *volkisch* i pangermanski okultisti tako gorljivo vjerovali. Vjerovanje u sve aspekte paranormalnog iznimno je često, bez obzira je li riječ o vjerovanju u izvanzemaljske posjete, duhove mrtvih, mračne i demonske sile ili u tehnološki napredne civilizacije, kao što su Atlantida i Lemurija. Ali, smatram da u tome vjerovanju leži jezgra mitološkog razvoja nacističkog okultizma, koji se dogodio u drugoj polovici 20. st. Jer, postoji li doista natprirodno, nisu li nacisti mogli otkriti način na koji će iskoristiti njegovu moć za ostvarenje svojih strašnih ambicija?

Odgovor na to pitanje mora biti niječan: prethodno smo vidjeli da ne postoji dokaz da je Hitler bio uveden u tajne crne magije, dok, s druge strane, obilje dokaza potvrđuje da je on potpuno prezirao svaku vrstu misticizma (osobito onaj koji je prakticirao Himmler u Wewelsburgu, svojoj bizarnoj verziji gralskog zamka). Doista, Hitler je bio toliko nezainteresiran za te stvari da se čak nikada nije ni udostojao ući u Wewelsburg. No, što je s Himmlerom? Nisu li on i njegovi SS Gruppenfuhreri izvodili obrede crne magije u svom Zamku reda, pokušavajući komunicirati s dušama davno umrlih Teutonaca? Odgovor na to pitanje je, naravno, da. Međutim, okultistički pisci su godinama pogrešno tvrdili da, upravo zato što je Himmler pokušavao komunicirati s natprirodnim silama, *te sile postoje zato da bi se s njima moglo komunicirati*. Budući da se smatram skeptikom, a ne nepovjerljivim sumnjičavcem*, ne mogu reći da natprirodne sile *ne postoje*, ali ni da postoje. No, istina je da to nitko

* Vidi citat Umberta Ecce na početku ove knjige.

ne može reći. No, ne smijemo dopustiti da ni na koji način povežemo Himmlerove ideje o natprirodnom i istinitost postojanja natprirodnog.

Ken Anderson zanimljivo zaključuje u svojoj knjizi *Hitler and the Occult*:

"Na samim počecima njihova uspona na vlast, Hitlera i njegove naciste okruživala je aura misticizma i to posve neovisno o njima. Čini se da je ta aura bliža okultizmu nego nekom drugom velikom pokretu dvadesetog stoljeća. Hitler je postao personifikacija nevidljive strukture, koja je prerasla u okultni mit, o kojemu ovdje govorimo.

Zahvaljujući suvremenim okultnim piscima, ta iluzija je danas još uvijek živa. Takva okultna mistika ne okružuje nijednu drugu strahotu civilizacije ..."

Tome bismo mogli dodati da su tu auru misticizma, koja je okruživala naciste, diljem njemačkog društva još više pojačavale i sijale fotografije i kino-predstave, prije svega otvoreno propagandni filmovi Leni Riefenstahl, među kojima su najpoznatiji *Trijumf volje* i *Olimpija*, a koji veličaju germanizam i ističu urođenu nadmoć arijske rase. Nacisti su doista bili vješti samopromicatelji.

Kao što su prvi *volkisch-okultisti* oblikovali, od različitih elemenata pretpovijesne mitologije, potpuno lažnu povijest germanske "nadmoćne rase", tako su i mnogi okultni pisci pokušali stvoriti, na temelju slike nacista kao crnog maga i njegovih dijaboličnih saveznika, jednako lažnu povijest Trećega Reicha. Nepostojano zdanje izgrađeno od njihovih nagađanja, "podupirao" je istočnjački misticizam sa svojim pričama o skrivenim gradovima u kojima žive uzneseni učitelji, koji su pravi upravljači sudbine ljudi na Zemlji. Bez obzira jesu li istiniti, ti mitovi su iznimno lijepi i razrađeni, zbog čega je veoma tragično što su ih oteli zapadnjački pisci u namjeri da povežu nacizam s navodnim izvorom okultne moći na Istoku.

Vidjeli smo i kako je nacistička kozmologija, s potpuno ludim idejama o "Svjetskom ledu" i Zemlji kao mjehuriću u beskonačnosti kamena, proizašla iz grandioznih, ali neuvjerljivih kozmoloških teorija. Osim toga, nakon završetka Drugog svjetskog rata, one su

postale dio fascinacije 20. st. alternativnim kozmologijama, uključujući teoriju o šupljoj Zemlji, koja se uporno zadržala do danas.

Drugi primjer koji pokazuje kako je Treći Reich izazivao neobične glasine, predstavlja ideja o nacističkim letećim diskovima, koja se dijelom osnivala na doista intrigantnom (iako neodređenom) dokazu, a dijelom na nepobitnom dokazu da su nacistički znanstvenici doista eksperimentirali s tehnološki iznimno naprednim modelima zrakoplova i sustava naoružanja. Zahvaljujući lukavim manipulacijama javnog mnijenja, kao što je Ray Palmer, tajna NLO-a "objašnjena" je glasinama da su nacisti ustvari usavršili visoko napredan zrakoplov u obliku diska.

Kako smo vidjeli, to je, pak, dovelo do nastanaka ideje da su najviši nacistički časnici pobjegli tim zrakoplovima-diskovima iz porušenog Berlina. I u ovom slučaju, jasno je da su različite, nevjerovatne tvrdnje o nacističkim skrovištima na Antarktiku, nastale na temelju doista tajanstvenih događaja, kao što su navodno potpuno neuspjela operacija "Highjump" admirala Byrda, ali i činjenice da su mnogi nacisti - ratni zločinci - doista pobjegli iz razrušenog Trećeg Reicha i nastanili se u zemljama Južne Amerike. Sve to pruža teoretičarima zavjere uzbudljivu mješavinu elemenata iz kojih će stvoriti svoj sablastan scenarij o okrutnim, tajnim silama, koje upravljaju čovječanstvom kao marionetama. Uz opasnost da ispadnemo klišeizirani, trebamo reći da je ovo pravi primjer slučaja kada se zbrajanjem dva i dva dobije pet.

Kako smo istaknuli u Uvodu, nakon protoka vremena i smrti bitnih izravnih svjedoka, gotovo ćemo sigurno izgubiti svaku mogućnost da na prikladan način objasnimo nacizam. Suočeni smo sa strašnim pitanjem, koje će nas progoniti sve dok zadržimo svoju čovječnost: "Zašto?" To pitanje još neugodnijim čini mogućnost da njegov odgovor ne leži u Najdubljjoj tami ni u "apsolutnom drugdje", nego mnogo bliže, u onom najstrašnijem i najmanje istraženom području - ljudskome umu.

ENDE

Heinrich Himmler (1900-1945), Reichsführer SS-a, šef njemačke policije